

CVRIA

EUROPOS BENDRIJŲ
TEISINGUMO TEISMAS

Metinis pranešimas
2006 m.

QD-AG-07-001-LT-C

2006 M. METINIS PRANEŠIMAS

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS

LT

Kaip įsigyti ES leidinių?

Parduodamų Leidinių biuro leidinių galima rasti *EU Bookshop* adresu: <http://bookshop.europa.eu/>. Ten galima pateikti užsakymą pasirinktam pardavimo biurui.

Norėdami gauti mūsų pardavimo biurų visame pasaulyje sąrašą, kreipkitės faksu (352) 29 29-42758.

EUROPOS BENDRIJŲ
TEISINGUMO TEISMAS

METINIS PRANEŠIMAS 2006 m.

Europos Bendrijų Teisingumo Teismo,
Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo ir
Europos Sąjungos tarnautojų teismo
darbų apžvalga

Liuksemburgas, 2007

www.curia.europa.eu

Europos Bendrijų Teisingumo Teismas
L-2925 Liuksemburgas
Telefonas: (352) 43 03-1
Kanceliarijos teleksas: 2510 CURIA LU
Teisingumo Teismo faksas: (352) 43 03-2600

Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismas
L-2925 Liuksemburgas
Telefonas: (352) 43 03-1
Pirmosios instancijos teismo faksas: (352) 43 03-2100

Europos Sąjungos tarnautojų teismas
L-2925 Liuksemburgas
Telefonas: (352) 43 03-1

Spaudos ir informacijos skyriaus faksas: (352) 43 03-2500

Vidaus reikalų skyriaus Dokumentų skelbimo poskyrio faksas: (352) 43 03-2650

Teisingumo Teismo interneto svetainė: <http://www.curia.europa.eu>

Parengta 2006 m. gruodžio 31 dieną.

Leidžiama dauginti, nurodžius šaltinį. Fotografijas leidžiama atgaminti tik šio leidinio kontekste. Bet kokiam kitam naudojimui reikia Europos Bendrijų oficialiųjų leidinių biuro leidimo.

Daug papildomos informacijos apie Europos Sąjungą yra internete.
Ji pasiekama per EUROPA serverį (<http://europa.eu>).

Katalogo duomenų galima rasti šio leidinio pabaigoje.

Liuksemburgas: Europos Bendrijų oficialiųjų leidinių biuras, 2007

ISBN 92-829-0851-8

© Europos Bendrijos, 2007
Atgaminti leidžiama, jei nurodomas šaltinis.

Printed in Italy

SPAUSDINTA BALTAME POPIERIUJE, BALINTAME NENAUDOJANT CHLORO

Turinys

Puslapis

Įžanga. Parengė Teisingumo Teismo pirmininkas Vassilios Skouris	5
--	---

I skyrius

Europos Bendrijų Teisingumo Teismas

A — Teisingumo Teismo raida ir veikla 2006 m.	9
B — Teisingumo Teismo sudėtis	49
1. Teisingumo Teismo nariai	51
2. Teisingumo Teismo sudėties pasikeitimai 2006 m.	69
3. Vyresniškumo tvarka	71
4. Buvę Teisingumo Teismo nariai	73
C — Teisingumo Teismo bylų statistika	75

II skyrius

Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismas

A — Pirmosios instancijos teismo veikla 2006 m.	105
B — Pirmosios instancijos teismo sudėtis	149
1. Pirmosios instancijos teismo nariai	151
2. Pirmosios instancijos teismo sudėties pasikeitimai 2006 m.	161
3. Vyresniškumo tvarka	163
4. Buvę Pirmosios instancijos teismo nariai	165
C — Pirmosios instancijos teismo bylų statistika	167

III skyrius*Europos Sąjungos tarnautojų teismas*

A — Tarnautojų teismo veikla 2006 m.	191
B — Tarnautojų teismo sudėtis	197
1. Tarnautojų teismo nariai	199
2. Vyresniškumo tvarka	203
C — Tarnautojų teismo teisminės veiklos statistika	205

IV skyrius*Susitikimai ir vizitai*

A — Oficialūs vizitai ir renginiai Teisingumo Teisme, Pirmosios instancijos teisme ir Tarnautojų teisme	215
B — Pažintiniai vizitai	217
C — Iškilmingi posėdžiai	221
D — Vizitai arba dalyvavimas oficialiuose renginiuose	223
 <i>Glausta organizacinė struktūra</i>	 229
<i>Teisingumo Teismo kontaktai</i>	231

Ižanga

Praėjusiais metais prasidėjo svarstymai siekiant netolimoje ateityje įtvirtinti naujos rūšies procedūrą. Šią procedūrą, skirtą prašymus priimti prejudicinį sprendimą dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės srityje priimtų nuostatų nagrinėti skubos tvarka, būtų galima vadinti „prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra“. Iš tikrųjų kai kuriuos šioje sparčiai besivystančioje srityje pateiktus prašymus priimti prejudicinį sprendimą dėl jų jautraus pobūdžio arba dėl Bendrijos teisės aktuose nustatytų labai griežtų terminų reikia nagrinėti ypač greitai. Dabar galiojančios procesinės taisyklės tokių poreikių neatitinka ir tik naujos rūšies procedūra gali suteikti reikalaujamas veiksmingumo garantijas.

Be to, 2006 m. įsimintini tuo, kad buvo atnaujinta dalis Teisingumo Teismo sudėties, todėl šeši jo nariai baigė eiti savo pareigas. Atnaujinant dalį Teisingumo Teismo sudėties, valstybių narių vyriausybės, skirdamos jo narius, atsižvelgė į poreikį išsaugoti institucijos stabilumą, kad ji ir toliau galėtų sklandžiai vykdyti savo užduotis. Teisingumo Teismas gali tuo tik džiaugtis.

Šiame pranešime skaitytojas galės susipažinti su išsamia institucijos veikla ir raida 2006 metais. Kaip įprasta, pagrindinė dalis skirta glaustai, bet išsamiai apibūdinti Teisingumo Teismo, Pirmosios instancijos teismo ir Tarnautojų teismo teisminę veiklą, kartu pateikiant statistikos duomenis.

V. Skouris
Teisingumo Teismo pirmininkas

I skyrius

Europos Bendrijų
Teisingumo Teismas

A — Teisingumo Teismo raida ir veikla 2006 m.

Parengė Teisingumo Teismo pirmininkas Vassilios Skouris

Šioje metinio pranešimo dalyje pateikiama bendra 2006 m. Europos Bendrijų Teisingumo Teismo veiklos apžvalga. Pirma, tai informacija apie Teisingumo Teismo raidą šiais metais pabrėžiant institucinius pokyčius, turinčius įtakos jo veiklai, bei jo vidaus organizavimo ir darbo metodų pasikeitimus (1 skyrius). Antra, pateikiama institucijos darbo krūvio ir vidutinės proceso trukmės statistinių duomenų analizė (2 skyrius). Trečia, kaip ir kiekvienais metais, joje pateikiamos pagal sritis suskirstytos pagrindinės teismo praktikos tendencijos (3 skyrius).

1. 2006 m. Teisingumo Teismo institucinė raida įsimintina tuo, kad buvo priimtos parengiamosios priemonės Bulgarijos Respublikos ir Rumunijos įstojimui (1.1 skyrius). Praėję metai taip pat buvo pirmieji Tarnautojų teismo veiklos metai (1.2 skyrius) ir buvo pradėtas teisės aktų leidybos procesas siekiant įtvirtinti greito ir tinkamo prejudicinių klausimų, susijusių su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, nagrinėjimo procedūrą (1.3 skyrius).

1.1. Praėjus vieneriems su puse metų nuo 2004 m. plėtros ir dvidešimties naujų teisėjų priėmimo į instituciją, Teisingumo Teismas turėjo pradėti rengtis Bulgarijos Respublikos ir Rumunijos įstojimui 2007 m. sausio 1 dieną. 2006 m. sausio mėn. buvo sudaryta *ad hoc* darbo grupė, skirta nustatyti įvairių tarnybų poreikius ir užtikrinti visų parengiamųjų darbų koordinavimą administraciniu lygiu. Be to, nuo 2006 m. liepos 1 d. buvo įdarbinami Vertimo direktorato dviejų naujų skyrių darbuotojai.

Teisminės veiklos organizavimo požiūriu Teisingumo Teismas, atsižvelgdamas į būsimą Bulgarijos Respublikos ir Rumunijos įstojimą, nusprendė įsteigti po vieną naują penkių ir trijų teisėjų kolegiją. Nuo šiol Teisingumo Teisme kartu veikia keturios penkių teisėjų kolegijos (pirmoji, antroji, trečioji ir ketvirtoji kolegijos) bei keturios trijų teisėjų kolegijos (penktoji, šeštoji, septintoji ir aštuntoji kolegijos). Kiekvieną penkių teisėjų kolegiją sudaro šeši, o kiekvieną trijų teisėjų kolegiją sudaro penki teisėjai, kurie posėdžiauja rotacijos principu pagal atitinkamas Procedūros reglamento¹ nuostatas.

1.2. 2005 m. gruodžio 12 d. Oficialiajame leidinyje paskelbtas 2005 m. gruodžio 2 d. Sprendimas, konstatuojantis Europos Sąjungos tarnautojų teismo įsteigimą pagal teisės aktus. Taigi 2006 m. buvo pirmieji pilni kalendoriniai šio naujo teismo veiklos metai, o pirmąjį sprendimą jis priėmė 2006 m. balandžio 26 dieną.

Šio metinio pranešimo trečiojoje dalyje skaitytojas galės susipažinti su išsamia Tarnautojų teismo veiklos apžvalga, o tos dalies C punkte – su šio teismo pirmųjų metų veiklos statistika.

1.3. 2004 m. lapkričio 4–5 d. Briuselio Europos Vadovų Tarybai pirmininkavusiai valstybei narei pateikus išvadas, Teisingumo Teismas ir Europos Sąjungos politinės institucijos

¹ Atvykus bulgarų ir rumunų teisėjams antrą ir trečią kolegijas sudarys septyni teisėjai, o šėštą ir septintą kolegijas – šeši teisėjai.

pradėjo svarstyti priemones, kurias būtų galima priimti siekiant užtikrinti greitą prašymų priimti prejudicinį sprendimą, susijusių su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, nagrinėjimą.

2006 m. rugsėjo 25 d. Teisingumo Teismas pateikė pirmąjį svarstymui skirtą dokumentą dėl prejudicinių klausimų, susijusių su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, nagrinėjimo². Šiame dokumente Teisingumo Teismas konkrečiai pripažino, jog esamos procedūros, įskaitant Procedūros reglamento 104a straipsnyje numatytą pagreitintą procedūrą, negali užtikrinti pakankamai greito tokios kategorijos bylų nagrinėjimo, ir nurodė, kad būtų protinga numatyti naują procedūrą, kurią būtų galima pavadinti „prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra“. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas pasiūlė du šios rūšies procedūros variantus.

2006 m. gruodžio 14 d. Teisingumo Teismas Europos Sąjungos Tarybai pateikė šio svarstymui skirtą dokumento papildymą, kuriame išsamiau analizuojami šie du procedūrų variantai³. Pasibaigus šiuo metu vykstančiam teisės aktų leidybos procesui, bus priimtos būtinos Teisingumo Teismo statuto ir Procedūros reglamento pataisos, kad šis teismas tokios rūšies bylas galėtų išnagrinėti maksimaliai veiksmingai.

2. 2006 m. Teisingumo Teismo teisminės veiklos statistika gerokai pagerėjo ir ji gerėja trečius metus iš eilės. Šiuo atžvilgiu svarbu pažymėti, kad sutrumpėjo proceso Teisingumo Teisme trukmė ir sumažėjo nagrinėjamų bylų skaičius, nors gerokai padaugėjo gautų bylų.

Konkrečiai kalbant, 2006 m. Teisingumo Teismas baigė 503 bylas (grynasis skaičius, atsižvelgiant į sujungtas bylas). Šiose bylose priimti 351 sprendimas ir 151 nutartis. Pažymėtina, jog 2006 m. priimtų sprendimų ir nutarčių skaičius nedaug skiriasi nuo 2005 m. priimtų sprendimų ir nutarčių skaičiaus (362 sprendimai ir 150 nutarčių) ir taip yra nepaisant to, jog per pastaruosius trejus metus nuolat mažėja nagrinėjamų bylų skaičius (2003 m. gruodžio 31 d. – 974 bylos, 2004 m. gruodžio 31 d. – 840 bylų ir 2005 m. gruodžio 31 d. – 740 bylų).

Teisingumo Teisme buvo iškeltos 537 naujos bylos, o tai yra 13,3 % daugiau, palyginti su 2005 m. iškeltomis bylomis (474 bylos, bendrasis skaičius). 2006 m. gruodžio 31 d. nagrinėjamų bylų skaičius siekė 731 bylą (bendrasis skaičius).

Jau 2004 m. ir 2005 m. pastebėtas proceso trukmės sumažėjimas buvo dar akivaizdesnis 2006 metais. Vidutinė prašymų priimti prejudicinį sprendimą nagrinėjimo trukmė siekė 19,8 mėn., nors 2004 m. ji truko 23,5 mėn., o 2005 m. – 20,4 mėnesius. Atlikus lyginamąją analizę, matyti, kad nuo 1995 m. vidutinė bylų dėl prašymų priimti prejudicinius sprendimus nagrinėjimo trukmė buvo mažiausia 2006 metais. Vidutinė tiesioginių ieškinių ir apeliacinių skundų nagrinėjimo trukmė buvo atitinkamai 20 mėn. ir 17,8 mėn. (2005 m. – 21,3 mėn. ir 20,9 mėn.).

² Šį dokumentą galima rasti Teisingumo Teismo interneto tinklavietėje šiuo adresu: http://curia.europa.eu/fr/instit/txtdocfr/index_projet.htm.

³ Šį dokumentą galima rasti Teisingumo Teismo interneto tinklavietėje šiuo adresu: http://curia.europa.eu/fr/instit/txtdocfr/index_projet.htm.

Per praėjusius metus Teisingumo Teismas naudojo įvairias turimas priemones tam tikrų bylų nagrinėjimui pagreitinoti (nagrinėjimas pirmenybės tvarka, pagreitinta procedūra, supaprastinta procedūra ir galimybė priimti sprendimą be generalinio advokato išvados). Taikyti pagreitintą procedūrą prašyta 5 bylose, tačiau nebuvo įvykdytos pagal Procedūros reglamentą reikalaujamos ypatingos skubos sąlygos. Remiantis 2004 m. susiklosčiusia praktika, prašymai taikyti pagreitintą procedūrą yra patenkinami arba atmetami motyvuota Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi.

Be to, atsakydamas į tam tikrus prašymuose priimti prejudicinį sprendimą pateiktus klausimus, Teisingumo Teismas ir toliau taikė Procedūros reglamento 104 straipsnio 3 dalyje numatytą supaprastintą procedūrą. Remiantis šia nuostata, buvo priimta 16 nutarčių, užbaigiančių 21 bylą.

Teisingumo Teismas taip pat gana dažnai naudojosi Statuto 20 straipsnyje numatyta galimybe priimti sprendimą be generalinio advokato išvados, jeigu byloje neiškyla naujas teisės klausimas. Paminėtina, kad apytiksliai 33 % iš 2006 m. paskelbtų sprendimų buvo priimti be generalinio advokato išvados (2005 m. – 35 %).

Dėl sprendimų paskirstymo skirtingų sudėčių Teisingumo Teismui atkreiptinas dėmesys į tai, jog Teisingumo Teismo didžioji kolegija ir plenarinė sesija išnagrinėjo beveik 13 %, penkių teisėjų kolegija – 63 %, o trijų teisėjų kolegija – 24 % 2006 m. baigtų bylų. Palyginti su ankstesniais metais, pripažintina, jog gerokai padaugėjo bylų, kurias išnagrinėjo penkių teisėjų kolegija (2005 m. – 54 %), bylų, kurias išnagrinėjo didžioji kolegija, skaičius išliko stabilus (2005 m. – 13 %), ir gerokai sumažėjo trijų teisėjų kolegijos išnagrinėtų bylų skaičius (2005 m. – 33 %).

Dėl kitų su 2006 teismiais metais susijusių statistikos duomenų patariama žiūrėti šio skyriaus C punktą.

3. Šiame skyriuje pateikiamos pagrindinės teismo praktikos tendencijos, suskirstytos pagal šias sritis:

konstituciniai arba instituciniai klausimai; Europos Sąjungos pilietybė; laisvas prekių judėjimas; žemės ūkis; laisvas asmenų, prekių ir kapitalo judėjimas; vizos, prieglobstis ir imigracija; konkurencijos taisyklės; teisės aktų derinimas; prekių ženklai; mokesčiai; socialinė politika; bendradarbiavimas civilinėse bylose ir teismiais klausimais; policijos ir teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose. Vis dėlto pažymėtina, kad dažnai pagal pagrindinį jame iškeltą klausimą atitinkamai sričiai priskirtame sprendime taip pat nagrinėjami ir su kita sritimi susiję labai svarbūs klausimai.

Konstituciniai arba instituciniai klausimai

Tarybos prašymu 2006 m. vasario 7 d. Teisingumo Teismas pateikė savo nuomonę (Nuomonė 1/03, Rink. p. I-1145) dėl klausimo, ar Europos bendrija turi išimtinę, ar tik bendrą jos ir jos valstybių narių kompetenciją sudaryti naują konvenciją dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo, kuri pakeistų dabartinę Lugano konvenciją.

Teisingumo Teismas, apibendrindamas principus, kurie gali būti išvesti iš jo praktikos Bendrijos sudaromų tarptautinių susitarimų srityje, pirmiausia priminė, jog, nesant aiškos Sutarties nuostatos, tam, kad būtų galima pripažinti Bendrijos, turinčios tik suteiktą kompetenciją, išimtinę kompetenciją, reikia remiantis konkrečia tarp numatyto sudaryti susitarimo ir galiojančios Bendrijos teisės esančio santykio analize įrodyti, kad tokio susitarimo sudarymas gali paveikti Bendrijos taisykles. Teismas tokį nagrinėjimą atliko taisyklių dėl jurisdikcijos ir taisyklių dėl teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo atžvilgiu. Nustatęs, kad vien dėl visaapimančią ir darnią jurisdikcijos taisyklių sistemą numatančio Reglamento Nr. 44/2001 buvimo bet kuris tarptautinis susitarimas, taip pat nustatantis visaapimančią jurisdikciją kolizijos normų sistemą, kaip antai tą, kurią įtvirtina šis reglamentas, gali paveikti šias jurisdikcijos taisykles, o po to *in concreto* patikrinęs, kad būtent toks yra numatyto sudaryti susitarimo atvejis, nepaisant to, jog į jį įtraukta atskyrimo nuostata, pagal kurią šis susitarimas nedaro poveikio atitinkamų valstybių narių atliekamam atitinkamų Bendrijos teisės nuostatų taikymui, ir galiausiai nurodęs, jog ta pati išvada gali būti padaryta ir dėl numatytų nuostatų sprendimų pripažinimo ir vykdymo srityje, Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad naujos Lugano konvencijos sudarymas priklauso išimtinai Europos bendrijos kompetencijai.

Byloje *Komisija prieš Prancūziją* (2006 m. kovo 14 d. Sprendimas, C-177/04, Rink. p. I-2461) Teisingumo Teismas turėjo nuspręsti dėl pagal EB 228 straipsnį pareikšto ieškinio.

Dėl Prancūzijos Respublikos tvirtinimo, kad Europos Bendrijų Komisijos pareikštų kaltinimų performulavimas vykstant procesui turi būti laikomas nauju reikalavimu, dėl to ieškinys laikytinas nepriimtiniu, Teisingumo Teismas nusprendė, jog reikalavimas, kad ieškinio dalykas būtų apibrėžtas vykstant ikiteisminei procedūrai, nereiškia, jog pagrįstos nuomonės rezoliucinė dalis ir ieškinio reikalavimai visais atvejais turi visiškai sutapti, jeigu ginčo dalykas nebuvo išplėstas ar pakeistas, o tik susiaurintas. Todėl, atsižvelgdama į vykstant procesui priimtas dalinio įvykdymo priemones, Komisija gali apriboti prašomo pripažinti įsipareigojimų neįvykdymo apimtį.

Teisingumo Teismas, nustatęs, kad įsipareigojimų neįvykdymas, kuriuo kaltinama Prancūzijos Respublika, tęsėsi iki tos dienos, kai jis nagrinėjo faktines aplinkybes, toliau svarstė Komisijos pateiktą pasiūlymą dėl periodinės baudos. Teismas priminė, jog EB 228 straipsnio tikslas – paskatinti valstybę narę įvykdyti sprendimą dėl įsipareigojimų neįvykdymo ir taip užtikrinti, kad ji veiksmingai taikytų Bendrijos teisę, o periodine bauda arba vienkartinė suma siekiama to paties tikslo – pritaikyti aptariamai valstybei narei ekonominį suvaržymą, kuris ją paskatintų nutraukti įsipareigojimų nevykdymą, ir todėl jos atlieka atitinkamos valstybės narės elgesiui pakeisti būtino įtikinimo, kad tokia valstybė pakeistų savo elgesį, funkciją. Naudodamasis savo diskrecija vertinti, Teisingumo Teismas turi nustatyti periodinės baudos dydį atsižvelgdamas į pagrindinius kriterijus, kurie iš esmės yra: pažeidimo trukmė, jo sunkumas ir atitinkamos valstybės narės mokumas. Taip pat reikia atsižvelgti į neįvykdymo pasekmes privatiesiems ir viešiesiems interesams ir atitinkamos valstybės narės įsipareigojimų įvykdytinumo skubą. Šiuo atžvilgiu teismas nurodė, kad nors gairės, kaip antai esančios Komisijos skelbiamuose pranešimuose, gali veiksmingai prisidėti prie šios institucijos vykdomų veiksmų skaidrumo, numatomumo ir teisinio saugumo, tačiau pagal EB 228 straipsnio 2 dalį Teisingumo Teismui suteiktų įgaliojimų naudojimas nepriklauso nuo sąlygos, jog Komisija priimtų tokias taisykles, kurios bet kuriuo atveju teismui nebūtų privalomos. Šioje byloje, nors Teisingumo Teismas

pritaikė su pažeidimo sunkumu, bendru nacionaliniu produktu ir su atitinkamos valstybės turimais balsais susijusius koeficientus, jis nepritarė koeficiento dėl pažeidimo trukmės taikymui. Manydamas, kad apskaičiuojant šį koeficientą, reikia atsižvelgti į laikotarpį tarp pirmojo Teisingumo Teismo priimto sprendimo ir jo atliekamo faktinių aplinkybių įvertinimo momento, o ne į ieškinio pareiškimo dieną, teismas priteisė iš šios valstybės narės sumokėti didesnę nei Komisijos siūlytą baudą.

Byloje *Komisija prieš Airiją* (2006 m. gegužės 30 d. Sprendimas, C-459/03, Rink. p. I-4635) Teisingumo Teismas Komisijos pradėtoje procedūroje dėl įsipareigojimų neįvykdymo pripažino, jog Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos pagrindu prieš Jungtinę Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystę inicijavusi ginčų sprendimo procedūrą dėl Sellafield (Jungtinė Karalystė) teritorijoje įsteigtos gamyklos MOX, Airija neįvykdė įsipareigojimų pagal įvairias EB ir EA sutarčių nuostatas. Šią išvadą pagrindžiančius argumentus Teisingumo Teismas suformulavo keliais etapais. Pirmiausia, atsižvelgęs į tai, kad Komisija Airiją kaltino įsipareigojimų neįvykdymu pagal EB 292 straipsnį, kuris numato, jog valstybės narės įsipareigoja ginčų dėl EB sutarties aiškinimo ar taikymo nespřesti kitais būdais, nei nustatyti šioje Sutartyje, jis nagrinėjo klausimą, ar Jūrų teisės konvencijos nuostatas, kurių pažeidimu Airija arbitraže kaltino Jungtinę Karalystę, reikėjo pripažinti Bendrijos teisės nuostatomis, kurias pažeidus taikoma EB 226 bei tolesniuose straipsniuose numatyta procedūra dėl įsipareigojimų neįvykdymo. Iš pagrindimo, apimančio Bendrijos tarptautinių susitarimų sudarymo taisyklių ir atitinkamų Bendrijos teisės aktų aptarimą, bei konkrečią nuostatų, kurios, Airijos teigimu, buvo pažeistos, analizę, Teisingumo Teismas padarė išvadą, jog šios Konvencijos nuostatos, kuriomis Airija rėmėsi arbitražiniame teisme nagrinėjant dėl gamyklos MOX pateiktą ginčą, yra Bendrijos teisės sistemos dalimi esančios taisyklės. Todėl Teisingumo Teismas turi kompetenciją nagrinėti su minėtų nuostatų aiškinimu ir taikymu susijusius ginčus bei vertinti, ar valstybė narė jų laikosi, ir dėl to pagal EB 292 straipsnį jis pats turi išimtinę kompetenciją nagrinėti bylą, kaip antai tą, kurią Airija pateikė arbitražiniam teismui. Vis dėlto tai dar ne visi įsipareigojimai, kurių neįvykdymu buvo kaltinama Airija. Iš tikrųjų minėta valstybė taip pat neįvykdė iš Bendrijos teisės kylančių įsipareigojimų, šiam arbitražiniam teismui pateikdama nagrinėti Bendrijos aktus, o būtent – įvairias EB arba Euratomo sutarčių pagrindu priimtas direktyvas, o tai yra kitos pareigos, t. y. pareigos gerbti Teisingumo Teismo išimtinę, iš EB 292 straipsnio ir iš EA 193 straipsnio išplaukiančią kompetenciją aiškinti ir taikyti Bendrijos teisės nuostatas, neįvykdymas. Be to, Airija neįvykdė EB 10 straipsnyje ir EA 192 straipsnyje numatytos lojalaus bendradarbiavimo pareigos, nes Jūrų teisės konvencijoje numatytą ginčų sprendimo procedūrą pradėjo iš anksto nepranešusi ir nepasitarusi su kompetentingomis Bendrijos institucijomis.

Byloje *Traghetti del Mediterraneo* (2006 m. birželio 13 d. Sprendimas, C-173/03, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismas patikslino valstybių narių atsakomybės pažeidus Bendrijos teisę srityje taikytinas taisykles, kai toks pažeidimas padaromas vykdant teisminę funkciją. Konkrečiai kalbant, jo buvo prašoma įvertinti nacionalinės teisės aktų, kurie, pirma, visiškai pašalina valstybės narės atsakomybę už žalą privatiems asmenims, kilusią dėl nacionalinio paskutinėje instancijoje sprendžiančio teismo padaryto Bendrijos teisės pažeidimo, jeigu šis pažeidimas išplaukia iš šio teismo atlikto teisės normų išaiškinimo arba faktinių aplinkybių bei įrodymų įvertinimo, ir, antra, kurie valstybės atsakomybę numato tik teisėjo tyčinės klaidos ir rimto nusižengimo atvejais, atitiktį Bendrijos teisei. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nusprendė, kad, pirma, Bendrijos teisė draudžia

nacionalinės teisės aktus, bendrai nenumatančius valstybės narės atsakomybės už žalą privatiems asmenims, padarytą Bendrijos teisės pažeidimu, priskiriamu nacionaliniam paskutinėje instancijoje sprendžiančiam teismui, remiantis tuo, kad nagrinėjamą pažeidimą lėmė šio teismo atliktas teisės normų išaiškinimas ir faktinių aplinkybių bei įrodymų įvertinimas, ir, antra, Bendrijos teisė taip pat draudžia nacionalinės teisės aktus, kurie valstybės atsakomybę numato tik teisėjo tyčinės klaidos ir rimto nusižengimo atvejais, jei toks apribojimas lemia tai, kad pašalinama atitinkamos valstybės narės atsakomybė kitais atvejais, kai padaromas akivaizdus taikomos teisės pažeidimas, apibūdintas Sprendimo Köbler 53–56 punktuose (2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimas, C-224/01, Rink. p. I-10239).

Byla *Komisija prieš Cresson* (2006 m. liepos 11 d. Sprendimas, C-432/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) suteikė Teisingumo Teismui galimybę patikslinti su Komisijos narių pareigomis susijusius įsipareigojimus pagal EB 213 straipsnį. Jis nusprendė, jog sąvoką „su Komisijos nario pareigomis susiję įsipareigojimai“ reikia suprasti plačiai ir ji apima ne tik sąžiningumo ir apdairumo pareigas, bet ir pareigą elgtis visiškai nepriklausomai ir Bendrijos bendro intereso labui. Tam tikro rimto nusižengimo atveju Sutartyje yra numatytos sankcijos: atstatydinimas arba teisės į pensiją ar ją pakeičiančių išmokų atėmimas. Komisijos narį, kurio kadencija baigėsi, galima nubausti už per kadencijos laiką padarytą nusižengimą, kuris paaiškėjo vėliau. Kadangi jo nebegalima atstatydinti, Teisingumo Teismas gali tik atimti teises ir, atsižvelgdamas į nusižengimo sunkumo laipsnį, jis turi teisę nuspręsti, ar atimti visas šias teises, ar tik jų dalį. Vis dėlto atsižvelgiant į reikalavimą užtikrinti teisinį saugumą ir teisę į gynybą, pagal kuriuos asmeniui, prieš kurį Komisija pradėjo administracinę procedūrą, turi būti suteikta galimybė tinkamai pareikšti savo nuomonę, terminas pareikšti ieškinį nėra neribotas. Taip pat, Teisingumo Teismo manymu, negalėjimas apskųsti jo priimto sprendimo visai nėra trūkumas Komisijos narių teisės į veiksmingą teisminę gynybą atžvilgiu, kuris kliudytų jam vykdyti savo jurisdikciją. Dėl komisarui pareikštų kaltinimų nagrinėjimo teismas nusprendė, jog galima atsižvelgti į nagrinėjant baudžiamąją bylą padarytas išvadas, tačiau jam neprivalomas teisinis faktų kvalifikavimas, ir jis turi teisę tirti, ar inkriminuojama veika sudaro su Komisijos nario pareigomis susijusių įsipareigojimų pažeidimą. Remdamasis šiais argumentais ir išsamiai išnagrinėjęs faktines bylos aplinkybes, Teisingumo Teismas iš dalies patenkino ieškinį padarydamas išvadą, jog atitinkamas Komisijos narys pažeidė su savo, kaip Komisijos nario, pareigomis susijusius įsipareigojimus EB 213 straipsnio 2 dalies ir EA 126 straipsnio 2 dalies prasme. Tačiau, atsižvelgęs į bylos aplinkybes, jis pripažino, kad paties pažeidimo konstatavimas yra tinkama sankcija ir Ė. Cresson netaikė teisės į pensiją ar kitas ją pakeičiančias išmokas atėmimo sankcijos.

Bylose *Ispanija prieš Jungtinę Karalystę* (2006 m. rugsėjo 12 d. Sprendimas, C-145/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) ir *Eman ir Sevinger* (2006 m. rugsėjo 12 d. Sprendimas, C-300/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismas pateikė nuomonę dėl Sutarties nuostatų, susijusių su Sąjungos pilietybe ir atstovų į Europos Parlamentą rinkimu, o būtent tiek, kiek tai susiję su teise balsuoti šiuose rinkimuose ir naudojimusi ja. Iš tikrųjų byloje *Ispanija prieš Jungtinę Karalystę* Teisingumo Teismas turėjo išnagrinėti klausimą dėl valstybių narių kompetencijos suteikti teisę balsuoti Europos Parlamento rinkimuose asmenims, ne Europos Sąjungos piliečiams. Šioje byloje Ispanijos Karalystė ginčijo Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės įstatymą, kuris Gibraltaro atžvilgiu numato, jog šioje teritorijoje gyvenantys Britanijos tautų sandraugos valstybės piliečiai, ne Bendrijos piliečiai, turi teisę balsuoti ir būti kandidatais Europos Parlamento rinkimuose. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nusprendė, jog asmenis, turinčius teisę balsuoti ir būti kandidatais

Europos Parlamento rinkimuose, turi nustatyti kiekviena valstybė narė, laikydamosi Bendrijos teisės. Jo nuomone, EB 189, EB 190, EB 17 ir EB 19 straipsniai nedraudžia valstybėms narėms suteikti šios teisės balsuoti ir būti kandidatu nustatytiems kitiems, nei jų piliečiai arba jų teritorijoje gyvenantys Sąjungos piliečiai, asmenims, turintiems su jomis glaudų ryšį. Be to, Teisingumo Teismo manymu, akivaizdaus ryšio tarp Sąjungos pilietybės ir teisės balsuoti egzistavimas negali išplaukti iš Sutarties nuostatų dėl Europos Parlamento sudėties ir Sąjungos pilietybės. Galiausiai pabrėždamas, kad iš Sutarties nuostatų dėl Sąjungos pilietybės negalima išvesti principo, jog visos kitos Sutarties nuostatos taikomos tik Sąjungos piliečiams, Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad ginčijami Jungtinės Karalystės teisės aktai atitinka Bendrijos teisę.

Minėtoje byloje *Eman ir Sevinger* atsakydamas į *Raad van State* (Nyderlandai), nagrinėjusio bylą, susijusią su dviem Nyderlandų piliečiais, gyvenančiais Aruboje ir ginčijusiais jų prašymo įrašyti į 2004 m. birželio 10 d. Europos Parlamento narių rinkimuose dalyvaujančių rinkėjų sąrašus atmetimą dėl jų gyvenamosios vietos, pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą, Teisingumo Teismas pateikė nuomonę dėl EB 17 straipsnio, EB 19 straipsnio 2 dalies, EB 189, EB 190 straipsnių ir EB 299 straipsnio 3 dalies išaiškinimo. Teismo manymu, asmenys, turintys valstybės narės pilietybę ir nuolatinę gyvenamąją vietą arba gyvenamąją vietą teritorijose, priskiriamose užjūrio šalims ir teritorijoms, minimoms EB 299 straipsnio 3 dalyje, gali remtis sutarties antrojoje dalyje Sąjungos piliečiams pripažįstamomis teisėmis. Vis dėlto užjūrio šalims ir teritorijoms (UŠT) taikomas specialus asociacijos režimas, apibrėžtas Sutarties ketvirtojoje dalyje (EB 182–188 straipsniai), todėl, jei nėra aiškios nuorodos, joms netaikomos bendrosios Sutarties nuostatos, taigi šioms šalims ir teritorijoms taip pat netaikytini ir EB 189 ir 190 straipsniai dėl Europos Parlamento, dėl to valstybės narės neprivalo jose organizuoti rinkimų į Europos Parlamentą. Be to, pagal šiuo metu galiojančią Bendrijos teisę nedraudžiama, kad valstybės narės, laikydamosi Bendrijos teisės, apibrėžtų teisės balsuoti ir būti kandidatu per Europos Parlamento rinkimus reikalavimus remdamosi nuolatinės gyvenamosios vietos teritorijoje, kurioje organizuojami rinkimai, kriterijumi. Vis dėlto vienodo požiūrio principas neleidžia, kad dėl pasirinktų kriterijų panašiose situacijose esantys piliečiai būtų vertinami nevienodai, kai šis nevienodas vertinimas nėra objektyviai pagrįstas.

Byloje *i-21 Germany ir Arcor* (2006 m. rugsėjo 19 d. Sprendimas, C-392/04 ir C-422/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismas turėjo galimybę surasti pusiausvyrą tarp Bendrijos teisės viršenybės ir teisinio saugumo tuo atveju, kai administracinis aktas yra neteisėtas dėl Bendrijos teisės pažeidimo. Teismas nusprendė, jog, vadovaudamasi teisinio saugumo principu, administracinė institucija neprivalo iš naujo apsvarstyti administracinio sprendimo, tapusio galutiniu pasibaigus protingiems apskundimo terminams arba išnaudojus teisinės gynybos priemones. Tačiau jis nusprendė, kad šis principas gali būti apribotas, jei įvykdytos keturios sąlygos: pagal nacionalinę teisę administracinė institucija turi teisę iš naujo persvarstyti šį sprendimą; nagrinėjamas sprendimas tapo galutinis nacionaliniam paskutinėje instancijoje sprendžiančiam teismui priėmus sprendimą; pastarasis sprendimas, atsižvelgiant į po jo priėmimo susiformavusią Teisingumo Teismo praktiką, buvo grindžiamas klaidingu Bendrijos teisės išaiškinimu ir priimtas nepateikus šiam teismui prašymo priimti prejudicinį sprendimą; suinteresuotasis asmuo, sužinojęs apie minėtą Teisingumo Teismo praktiką, nedelsdamas kreipėsi į administracinę instituciją (žr. 2004 m. sausio 14 d. Sprendimą *Kühne & Heintz*, C-453/00, Rink. p. I-837). Be to, lygiavertiškumo principas reikalauja, kad apskundimui, įskaitant nustatytus terminus,

taikomų taisyklių visuma būtų vienodai taikoma tiek Bendrijos, tiek nacionalinės teisės pažeidimu grindžiamiems ieškiniams. Jei, taikant nacionalinės teisės taisykles, administracinė institucija privalo panaikinti galutiniu tapusį administracinį sprendimą, kuris yra akivaizdžiai nesuderinamas su nacionaline teise, tokia pati pareiga turi egzistuoti ir tuo atveju, kai yra akivaizdus nesuderinamumas su Bendrijos teise. Nacionalinis teismas turi įvertinti, ar su Bendrijos teise nesuderinami teisės aktai yra akivaizdžiai neteisėti atitinkamos nacionalinės teisės prasme, ir, jei taip, iš to padaryti išvadas pagal nacionalinę teisę.

Dviejose bylose buvo pateiktas klausimas dėl ieškinių dėl panaikinimo priimtumo. Pirma, byla *Regione Siciliana prieš Komisiją* (2006 m. gegužės 2 d. Sprendimas, C-417/04 P, Rink. p. I-3881) buvo iškelta pagal *Regione Siciliana* pateiktą apeliacinį skundą, kuriuo buvo prašoma panaikinti Pirmosios instancijos teismo nutartį, kuria ieškinys dėl Komisijos sprendimo dėl Europos regioninės plėtros fondo finansinės pagalbos nutraukimo panaikinimo pripažintas nepriimtinu, Teisingumo Teismui dar kartą suteikė progą nagrinėti sąvoką „valstybė narė“. Teismas pažymėjo, jog regionų ar vietos teritorinių vienetų ieškinys negali būti prilyginamas valstybės narės ieškinui, nes valstybės narės sąvoka EB 230 straipsnio prasme apima tik valstybių narių vyriausybės institucijas. Vis dėlto, remdamasis šia nuostata, jis nusprendė, kad, jeigu regioninis ar vietos teritorinis vienetas pagal nacionalinę teisę turi teisinį subjektiškumą, jis gali pareikšti ieškinį dėl jam skirtų sprendimų ir dėl sprendimų, kurie, nors ir priimti reglamento ar kitam asmeniui skirtu sprendimo forma, yra tiesiogiai ir konkrečiai su juo susiję. Tačiau už Europos fondo projekto įgyvendinimą atsakingos regioninės institucijos negalima pripažinti tiesiogiai susijusia su atitinkamai valstybei narei skirtu Komisijos sprendimu dėl šio fondo finansinės pagalbos nutraukimo. Antra, byloje *Reynolds Tobacco ir kt. prieš Komisiją* (2006 m. rugsėjo 12 d. Sprendimas, C-131/03 P, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismas turėjo išnagrinėti, ar galėtų būti panaikinti Komisijos sprendimai pareikšti ieškinį teisme. Teisingumo Teismas nusprendė, jog tik priemonės, sukeliančios tokias privalomas teises pasekmes, kurios gali paveikti ieškovo interesus, akivaizdžiai keisdamos jo teisinę situaciją, yra aktai ar sprendimai, dėl kurių galima pareikšti ieškinį dėl panaikinimo. Taigi sprendimas kreiptis į teismą yra aktas, kuris yra būtinas tam, kad būtų priimtas privalomas teismo sprendimas, tačiau jis pats savaime galutinai nenustato bylos šalių pareigų ir dėl to nepakeičia ginčijamos teisinės situacijos. Iš asmenų, kurie vis dėlto mano, jog patyrė žalą dėl institucijos neteisėtų veiksmų, teisė kreiptis į teismą nėra atimama, nes ieškinį dėl deliktinės atsakomybės galima pareikšti, jei dėl nagrinėjamų veiksmų kyla Bendrijos atsakomybė.

Byloje *International Air Transport Association ir kt.* (2006 m. sausio 10 d. Sprendimas, C-344/04, Rink. p. I-403) dėl EB 234 straipsnio Teisingumo Teismas nusprendė, jog vien to, kad Bendrijos akto galiojimas užginčytas nacionaliniame teisme, nepakanka pagrįsti prejudicinio klausimo pateikimą Teisingumo Teismui. Tik tuo atveju, kai teismas, kurio sprendimai pagal nacionalinę teisę gali būti toliau skundžiami teismine tvarka, mano, kad vienas arba keli bylos šalių nurodyti arba *ex officio* iškelti Bendrijos akto negaliojimo pagrindai yra pagrįsti, jis turi sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl jo galiojimo įvertinimo.

Galiausiai, keliose bylose Teisingumo Teismas nagrinėjo Bendrijos teisės aktų teisinio pagrindo pasirinkimo problemą. Ypač paminėtinos šešios bylos.

Pirmiausia nurodytiną bylą *Komisija prieš Tarybą* (2006 m. sausio 10 d. Sprendimas, C-94/03, Rink. p. I-1) ir *Komisija prieš Parlamentą ir Tarybą* (2006 m. sausio 10 d. Sprendimas, C-178/03, Rink. p. I-107), kurios buvo atitinkamai susijusios su Sprendimu 2003/106⁴ ir Reglamentu Nr. 304/2003⁵. Kiekvienoje šių bylų Teisingumo Teismas patvirtino pagrindinius svarbiausius principus – gaires, kurios jau buvo įtvirtintos jo praktikoje dėl dvigubo teisinio pagrindo. Iš tikrųjų jis priminė, kad, pirma, Bendrijos teisės akto teisinio pagrindo parinkimas turi būti grindžiamas objektyviais kriterijais, kuriems gali būti taikoma teismo kontrolė ir kuriems priskirtinas, *inter alia*, teisės akto tikslas ir turinys, ir, antra, jeigu, išnagrinėjus Bendrijos teisės aktą, aišku, kad juo siekiama dviejų tikslų arba jis turi du komponentus, ir jei vienas iš jų yra laikytinas pagrindiniu ar dominuojančiu, o kitas yra tik papildomas, teisės aktas turi būti grindžiamas tik vienu teisiniu pagrindu – t. y. tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar dominuojantis tikslas arba komponentas, ir, galiausiai, tik išimtiniais atvejais, jeigu nustatoma, kad, priešingai, aktas tuo pat metu siekia kelių tikslų arba jį sudaro keli neatskiriama susiję komponentai, iš kurių nė vienas, palyginti su kitais, nėra papildomas ir netiesioginis, tokį aktą reikia grįsti atitinkamais skirtingais teisiniais pagrindais. Tačiau teismas pabrėžė, jog vis dėlto dvigubu teisiniu pagrindu negalima remtis tuomet, kai numatytos teisės aktų priėmimo procedūros pagal kiekvieną pagrindą tarpusavyje yra nesuderinamos ir (arba) kai teisinių pagrindų derinys gali pažeisti Parlamento teises. Taikydamas šią savo praktiką, Teisingumo Teismas pirmoje byloje nusprendė, jog Sprendimą 2003/106 reikėjo grįsti EB 133 straipsniu ir EB 175 straipsnio 1 dalimi kartu su atitinkamomis EB 300 straipsnio nuostatomis ir kad dėl to, kad jis pagrįstas tik EB 175 straipsnio 1 dalimi kartu su EB 300 straipsnio 2 dalies pirmosios pastraipos pirmu sakiniu ir 3 dalies pirmąja pastraipa, jį reikia panaikinti. Taip pat antroje byloje teismas nusprendė, kad Reglamentą Nr. 304/2003 reikėjo grįsti EB 133 straipsniu ir 175 straipsnio 1 dalimi ir dėl to, kad jis pagrįstas tik EB 175 straipsnio 1 dalimi, jį reikia panaikinti.

Kitos keturios bylos susijusios su EB 95 straipsnio, kaip teisinio pagrindo, naudojimo sąlygomis.

Pirmiausia byloje *Parlamentas prieš Tarybą* (2006 m. gegužės 2 d. Sprendimas, C-436/03, Rink. p. I-3733) Teisingumo Teismas priminė savo praktiką, pagal kurią EB 95 straipsnis Bendrijos teisės aktų leidėją įgalioja priimti priemones, skirtas vidaus rinkos sukūrimo ir veikimo sąlygoms pagerinti, ir jos iš tikrųjų turi turėti tokį tikslą prisidedamos prie kliūčių Sutartimi užtikrinamoms ekonominėms laisvėms, įskaitant ir įsisteigimo laisvę, šalinimo arba priemones, skirtas užkirsti kelią prekybos kliūtims, kylančioms dėl skirtingos nacionalinių teisės aktų raidos, jeigu tokių kliūčių atsiradimas atrodo įtikinamas, ir nagrinėjama priemone siekiama jų išvengti. Būtent šioje byloje jis nusprendė, jog EB 95 straipsnis negalėjo būti tinkamas teisinis pagrindas priimti Reglamentą Nr. 1435/2003⁶ ir kad pastarasis teisingai buvo priimtas remiantis EB 308 straipsniu. Toliau,

⁴ 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimas 2003/106/EB dėl Roterdamo konvencijos dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje, patvirtinimo (OL L 63, p. 27).

⁵ 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 304/2003 dėl pavojingų cheminių medžiagų eksporto ir importo (OL L 63, p. 1).

⁶ 2003 m. liepos 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1435/2003 dėl Europos kooperatinės bendrovės (SCE) statuto (OL L 207, p. 1).

taip pat taikydamas šią savo praktiką, Teisingumo Teismas byloje *Jungtinė Karalystė prieš Parlamentą ir Tarybą* (2006 m. gegužės 2 d. Sprendimas, C-217/04, Rink. p. I-3771) nusprendė, jog Reglamentas Nr. 460/2004⁷ buvo teisingai grindžiamas EB 95 straipsniu. Beje, sujungtose bylose *Parlamentas prieš Tarybą ir Komisiją* (2006 m. gegužės 30 d. Sprendimas, C-317/04 ir C-318/04, Rink. p. I-4721) Teisingumo Teismas nusprendė priešingai, jog Sprendimas 2004/496⁸ negalėjo būti teisėtai priimtas EB 95 straipsnio, skaitomo kartu su Direktyvos 95/46⁹ 25 straipsniu, pagrindu, nes šio sprendimo dalyku esantis susitarimas reglamentuoja duomenų tvarkymą, kuris dėl to, kad yra susijęs su visuomenės saugumu, ir su valstybės veiksmais baudžiamosios teisės srityje, pagal Direktyvos 95/46 3 straipsnio 2 dalies pirmą įtrauką nepatenka į jos taikymo sritį. Galiausiai byloje *Vokietija prieš Parlamentą ir Tarybą* (2006 m. gruodžio 12 d. Sprendimas, C-380/03, dar nepaskelbtas Rinkinyje), Teisingumo Teismas, priminęs, kad, jeigu įvykdytos rėmimosi EB 95 straipsniu, kaip teisiniu pagrindu, sąlygos, Bendrijos teisės aktų leidėjui neturi būti kliudoma šiuo teisiniu pagrindu remtis dėl to, kad visuomenės sveikatos apsauga yra lemiamas veiksnys darant tokį pasirinkimą. Iš esmės remdamasis šia savo praktika Teisingumo Teismas galiausiai nusprendė, kad, priimdamas Direktyvos 2003/33¹⁰ 3 ir 4 straipsnius remiantis EB 95 straipsniu, Bendrijos įstatymų leidėjas nepažeidė EB 152 straipsnio 4 dalies c punkto nuostatų, todėl dėl direktyvos nuostatų Vokietijos Federacinės Respublikos pareikštas ieškinys yra atmestinas.

Sąjungos pilietybė

Šioje srityje, be pirmiau minėtų su atstovų į Europos Parlamentą rinkimais susijusių bylų, atkreiptinas dėmesys į dvi bylas.

Byloje *De Cuyper* (2006 m. liepos 18 d. Sprendimas, C-406/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismas nagrinėjo Belgijos teisės aktų dėl nedarbo atitiktį EB 18 straipsnyje įtvirtintai Europos Sąjungos piliečių laisvei judėti ir apsigyventi. Juose vyresniems nei 50 metų bedarbiams įtvirtintas gyvenamosios vietos reikalavimas nepaisant to, kad jie neprivalo likti darbo rinkoje. Pirmiausia Teisingumo Teismas priminė, jog Sąjungos piliečių teisė apsigyventi valstybių narių teritorijoje nėra besąlyginė, o pripažįstama tik atsižvelgiant į Sutartimi ir ją įgyvendinančiomis nuostatomis numatytus apribojimus ir sąlygas. Teismas konstatavo, kad Belgijos teisės aktai numato nepalankesnes sąlygas tam tikriems valstybės piliečiams tik todėl, kad jie naudojosi savo laisve judėti ir apsigyventi kitoje valstybėje narėje, ir todėl apriboja EB 18 straipsniu pripažintas laisves. Tačiau jis pripažino, jog toks apribojimas pateisinamas objektyviu bendrojo intereso pagrindu,

⁷ 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 460/2004, įsteigiantis Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūrą (OL L 77, p. 1).

⁸ 2004 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 2004/496/EB dėl Europos bendrijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimo dėl oro vežėjų PNR duomenų tvarkymo ir perdavimo Jungtinių Valstijų vidaus saugumo departamento Muitinių ir sienos apsaugos biurui sudarymo (OL L 183, p. 83 ir klaidų ištaisymas OL L 255, 2005, p. 168).

⁹ 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, p. 31) su pakeitimais.

¹⁰ 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/33/EB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių tabako produktų reklamą ir rėmimą, suderinimo (OL L 152, p. 16).

nepriklausančiu nuo atitinkamų asmenų pilietybės. Taip pat Teisingumo Teismas konstatavo, jog gyvenamosios vietos reikalavimas atitinka būtinybę kontroliuoti bedarbių profesinę ir šeiminių padėtį ir leidžia patikrinimo tarnyboms tikrinti, ar nėra bedarbio pašalpos gavėjo padėties pokyčių, galinčių daryti įtaką suteiktai pašalpai. Taip pat jis pažymėjo, kad kontrolės bedarbio pašalpų srityje specifika pateisina labiau varžančių kontrolės mechanizmų, nei taikomi tikrinant kitas išmokas, nustatymą ir kad taikant švelnesnes priemones, pavyzdžiui, dokumentų arba liudijimų pateikimą, kontrolė prarastų savo netikėtą pobūdį ir dėl to būtų mažiau veiksminga.

Gyvenamosios vietos reikalavimo atitiktis EB 18 straipsniui taip pat buvo nagrinėjama byloje *Tas-Hagen ir Tas* (2006 m. spalio 26 d. Sprendimas, C-192/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje), susijusioje su teisės aktais dėl išmokos civilėms karo aukoms teikimo, pagal kuriuos reikalaujama, jog prašymo pateikimo dieną suinteresuotasis asmuo gyventų savo pilietybės valstybės teritorijoje.

Pirmiausia Teisingumo Teismas turėjo nustatyti, ar tokiai problemai taikomas EB 18 straipsnis. Šiuo klausimu jis pažymėjo, kad, atsižvelgiant į dabartinę Bendrijos teisės raidos stadiją, išmoka, skirta atlyginti civilių karo aukų patirtą žalą, priskiriama valstybių narių kompetencijai ir kad jos savo kompetencija turi naudotis laikydamosi Bendrijos teisės. Tačiau esant tokiems teisės aktams naudojimasis pagal EB 18 straipsnį pripažinta teise laisvai judėti ir apsigyventi gali daryti įtaką galimybei gauti šią išmoką, todėl panaši situacija negali būti laikoma visiškai nesusijusia su Bendrijos teise. Gyvenamosios vietos reikalavimo leistinumą atžvilgiu Teisingumo Teismas pripažino, jog šis reikalavimas gali sulaukyti nuo naudojimosi EB 18 straipsniu pripažįstamomis laisvėmis ir dėl to apriboti šias laisves. Jis pažymėjo, kad iš tikrųjų reikalavimas iš esmės gali būti pateisintas siekiu solidarumo pareigą civilių karo aukų atžvilgiu taikyti tik tiems asmenims, kurie su atitinkamos valstybės tauta buvo susiję per karą ar po jo, o gyvenamosios vietos reikalavimas patvirtina jų tam tikrą ryšį su šia visuomene. Vis dėlto pabrėžęs plačią valstybių narių diskreciją Bendrijos teisės nereglamentuojamų išmokų atveju, Teisingumo Teismas nusprendė, jog gyvenamosios vietos kriterijus negali būti laikomas pakankamai svarbiu tokio ryšio įrodymu, jeigu jis gali sukelti skirtingas pasekmes asmenims, gyvenantiems užsienyje, kurių integracijos laipsnis yra visais atžvilgiais panašus. Išimtinai su prašymo skirti išmoką pateikimo data siejamo nuolatinės gyvenamosios vietos kriterijaus nustatymas nėra pakankamai svarbus įrodant prašymą pateikusio asmens ryšį su visuomene, kuri yra solidari jo atžvilgiu, vadinasi, toks kriterijus neatitinka proporcingumo principo.

Laisvas prekių judėjimas

Atsakydamas į Graikijos teismo, nagrinėjusio bylą dėl Vengrijos kilmės lengvųjų automobilių importo į Graikiją pagal Europos susitarimo, steigiančio asociaciją tarp Europos Bendrijų bei jų šalių narių, iš vienos pusės, ir Vengrijos Respublikos, iš kitos pusės, preferencinį režimą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą, Teisingumo Teismas sujungtose bylose *Sfakianakis* (2006 m. vasario 9 d. Sprendimas, C-23/04–C-25/04, Rink.

p. I-1265) turėjo išaiškinti šio susitarimo¹¹ Protokolo Nr. 4 31 straipsnio 2 dalį ir 32 straipsnį.

Jis nusprendė, jog šio susitarimo Protokolo Nr. 4, iš dalies pakeisto Asociacijos Tarybos tarp Europos Bendrijų bei jų šalių narių, iš vienos pusės, ir Vengrijos Respublikos, iš kitos pusės, Sprendimu Nr. 3/96, 31 straipsnio 2 dalį ir 32 straipsnį reikia aiškinti taip: importuojančios valstybės muitinės įstaigos privalo atsižvelgti į teismo sprendimus, priimtus eksportuojančioje valstybėje dėl ieškinių dėl prekių judėjimo sertifikatų teisėtumo patikrinimo, kurį atliko eksportuojančios valstybės muitinės įstaigos, rezultatų, jei joms buvo pranešta apie šių ieškinių buvimą bei šių sprendimų turinį, neatsižvelgiant į tai, ar judėjimo sertifikatų teisėtumo patikrinimas buvo atliktas importuojančios valstybės narės muitinės įstaigų prašymu. Šiose sujungtose bylose Teisingumo Teismas nusprendė, jog šiame susitarime numatyto maito mokesčių panaikinimo naudingumo tikslais draudžiami importuojančios valstybės muitinės įstaigų administraciniai sprendimai, kuriais reikalaujama sumokėti maito mokesčius kartu su palūkanomis ir baudomis, priimti anksčiau nei joms praneštas galutinis ieškinių, pareikštų dėl vėlesnio patikrinimo išvadų, rezultatas, jei eksportuojančios valstybės valdžios institucijų sprendimai, kuriais iš pradžių išduoti sertifikatai, nebuvo atšaukti ar panaikinti.

Žemės ūkis

Bendros žemės ūkio politikos srityje paminėtina byla *Ispanija prieš Tarybą* (2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimas, C-310/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje), kurioje Ispanijos Karalystė kreipėsi į Teisingumo Teismą pareikšdama ieškinį dėl naujos Bendrijos pagalbos medvilnei schemos, įtvirtintos Reglamentu Nr. 864/2004¹² ir įtrauktos į Reglamentą Nr. 1782/2003¹³, kuriuo įgyvendinamos vadinamosios Mac Sharry reformos, panaikinimo. Iš įvairių Ispanijos Karalystės nurodytų pagrindų Teisingumo Teismas pagrįstu pripažino pagrindą dėl proporcingumo principo pažeidimo. Jis nusprendė, jog Reglamentą Nr. 864/2004 priėmusi Taryba neįrodė, jog šiuo reglamentu įtvirtinta nauja pagalbos medvilnei schema buvo priimta veiksmingai pasinaudojus savo diskrecija vertinti, kuria remiantis, Teisingumo Teismo manymu, reikalaujama atsižvelgti į visus šiuo atveju svarbius duomenis ir aplinkybes, ypač darbo užmokestį ir potencialios pagalbos medvilnei schemos reformos pasekmes medvilnės valymo įmonių ekonominei situacijai. Be to, teismas nusprendė, jog Bendrijos institucijų pateikti duomenys neleidžia jam patikrinti, ar Bendrijos teisės aktų

¹¹ 1993 m. gruodžio 13 d. Tarybos ir Komisijos sprendimu sudarytas ir patvirtintas Europos susitarimas, steigiantis asociaciją tarp Europos Bendrijų bei jų šalių narių, iš vienos pusės, ir Vengrijos Respublikos, iš kitos pusės (OL L 347, p. 1).

¹² 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 864/2004, iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1782/2003, nustatantį bendrąsias tiesioginės paramos schemų pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir nustatantis tam tikras paramos schemas ūkininkams bei adaptuojantis jas dėl Čekijos, Estijos, Kipro, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Maltos, Slovakijos, Slovėnijos ir Vengrijos stojimo į Europos Sąjungą (OL L 161, p. 48).

¹³ 2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1782/2003, nustatantis bendrąsias tiesioginės paramos schemų pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir tam tikras paramos schemas ūkininkams bei iš dalies keičiantis Reglamentus (EEB) Nr. 2019/93, (EB) Nr. 1452/2001, (EB) Nr. 1453/2001, (EB) Nr. 1454/2001, (EB) Nr. 1868/94, (EB) Nr. 1251/1999, (EB) Nr. 1254/1999, (EB) Nr. 1673/2000, (EEB) Nr. 2358/71 ir (EB) Nr. 2529/2001 (OL L 270, p. 1).

leidėjas galėjo, neperžengdamas savo šioje srityje turimos plačios diskrecijos vertinti ribų, padaryti išvadą, jog pakanka nustatyti, kad specialios pagalbos medvilnei dydis sudaro 35 % bendros pagalbos, egzistavusios pagal ankstesnę pagalbos schemą, jog būtų pasiektas Reglamento Nr. 864/2004 penktoje konstatuojamojoje dalyje numatytas tikslas užtikrinti rentabilumą ir dėl to tolesnį šios kultūros kultivavimą, atspindintį Graikijos Respublikos stojimo akto priedo Protokolo Nr. 4 2 dalyje esantį tikslą. Taigi Teisingumo Teismas panaikino Reglamento Nr. 864/2004 1 straipsnio 20 punktą, kuris į Reglamento Nr. 1782/2003 IV antraštinę dalį įtraukė 10a skyrių. Vis dėlto jis sustabdė minėto panaikinimo padarinius iki per protingą terminą bus priimtas naujas reglamentas.

Laisvas asmenų, prekių ir kapitalo judėjimas

Šioje plačioje srityje šiais metais išsiskiriančias bylas reikia suskirstyti pagal nagrinėjamą dalyką.

Pirmiausia Teisingumo Teismas turėjo priminti nuostatų dėl judėjimo laisvių taikymo ribas, kurias sudaro: viena vertus, išimtinai vidaus situacijos ir, antra vertus, piktnaudžiavimas teise. Iš tikrųjų pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką situacijai, kurios visi elementai susiję tik su vienintele valstybe nare, nėra taikomos nuostatos dėl judėjimo laisvių. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas dar kartą turėjo nagrinėti klausimą, ar tai, jog mokesčių mokėtojas, Bendrijos pilietis, gyvena kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje jis vykdo ekonominę veiklą, yra pakankamas užsienio elementas, kad jis galėtų remtis laisvu asmenų, paslaugų arba kapitalo judėjimu. Šiuo klausimu 2006 m. ypač atkreiptinas dėmesys į bylą *Ritter-Coulais* (2006 m. vasario 21 d. Sprendimas, C-152/03, Rink. p. I-1711) ir bylą *N* (2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimas, C-470/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje).

Minėtoje byloje *Ritter-Coulais* prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nagrinėjo ginčą, susijusį su pagal darbo sutartį Vokietijoje dirbančių ir joje apmokestintų, bet gyvenančių Prancūzijoje, Vokietijos piliečių pora. Į pateiktą klausimą, ar šie Vokietijos piliečiai Vokietijos mokesčių administracijos atžvilgiu gali remtis nuostatomis dėl laisvo darbuotojų judėjimo tam, kad būtų atsižvelgta į negautas pajamas iš savo asmeninėms reikmėms naudoto nuosavybės teise priklausančio namo Prancūzijoje, kuriame jie gyvena, Teisingumo Teismas atsakė, kad sutuoktiniams *Ritter-Coulais*, dirbantiems kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje yra jų reali gyvenamoji vieta, taikomas EB 39 straipsnis.

Minėtoje byloje *N* buvo nagrinėjamos Nyderlandų mokesčių teisės nuostatos, pagal kurias išvykimas iš nacionalinės teritorijos prilygsta akcijų perleidimui, todėl išvykimo dieną atsiranda prievolė sumokėti mokestį už kapitalo prieaugį. Pagrindinė byla kilo dėl Nyderlandų piliečio, kuris prieš persikeldamas gyventi į Jungtinę Karalystę, kur ilgai nevykdė jokios ekonominės veiklos, gyveno Nyderlanduose, situacijos. Į pateiktą klausimą, ar šis visas trijų pagal Nyderlandų teisę įsteigtų bendrovių akcijas turintis Nyderlandų pilietis, skųsdamas jam pritaikytus ginčijamus teisės aktus, Nyderlandų mokesčių administracijos atžvilgiu galėjo remtis nuostatomis dėl įsisteigimo laisvės, Teisingumo Teismas, aiškiai remdamasis minėtu sprendimu *Ritter-Coulais*, atsakė, jog nuo gyvenamosios vietos perkėlimo *N* taikomas EB 43 straipsnis.

Kalbant apie piktnaudžiavimą teise nacionalinis teismas Teisingumo Teismo paklausė, ar tai, kad vienoje valstybėje narėje įsteigta bendrovė kitoje valstybėje narėje steigia bendroves ir suteikia joms kapitalo siekdama vienintelio tikslo – pasinaudoti pastarojoje valstybėje galiojančia palankesne mokesčių sistema, yra piktnaudžiavimas įsisteigimo laisve. Teismas byloje *Cadbury Schweppes ir Cadbury Schweppes Overseas* (2006 m. rugsėjo 12 d. Sprendimas, C-196/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) atsakė neigiamai. Vien aplinkybės, jog bendrovė valstybėje narėje buvo įsteigta turint neslepiamą tikslą pasinaudoti palankesniais teisės aktais, nepakanka, jog būtų galima daryti išvadą, jog piktnaudžiaujama šia laisve, ir ją pateisinti nacionalinę įsisteigimo laisvę ribojančią priemonę. Tačiau, priešingai, tokią įsisteigimo laisvę ribojančią priemonę galima pateisinti, kai ji yra susijusi su vien dirbtinių, ekonominio pagrindo neturinčių darinių steigimu, skirtų išvengti mokesčio, kurį paprastai reikia sumokėti nuo gauto pelno už nacionalinėje teritorijoje vykdytą veiklą.

Taigi jei nuostatų dėl judėjimo laisvių taikymo apimtis nėra neribota, tas pats pasakytina ir apie valstybių kompetenciją tiesioginių mokesčių srityje apimtį, ir Teisingumo Teismas turėjo keletą galimybių praturtinti šioje srityje ir taip gausią savo praktiką.

Taikant bendrą Teisingumo Teismo praktikoje įtvirtintą tvarką draudžiama ne tik atvira diskriminacija dėl pilietybės, bet ir paslėptos diskriminacijos formos (arba netiesioginė diskriminacija), pagal kurią taikant tariamai neutralius kriterijus kyla tokios pačios pasekmės. Tačiau nevienodas požiūris pripažįstamas diskriminacija, jeigu panašioms situacijoms taikomos nevienodos taisyklės arba skirtingoms situacijoms taikomos vienodos taisyklės. Jeigu netiesioginė diskriminacija įrodoma, ją galima pateisinti privalomais bendrojo intereso pagrindais bei laikantis proporcingumo principo.

Kai kurios įvairios Teisingumo Teismo nagrinėtos nacionalinės mokesčių priemonės buvo pripažintos atitinkančiomis Bendrijos teisę, kai kurios – ne.

Pirmiausia tarp Bendrijos teisę atitinkančiomis pripažintų nacionalinių priemonių yra priemonės, kurios yra vienodai taikomos objektyviai panašioms situacijoms. Toks atvejis buvo byloje *van Hilten-van der Heijden* (2006 m. vasario 23 d. Sprendimas, C-513/03, Rink. p. I-1957), susijusioje su nacionalinės teisės aktais, pagal kuriuos valstybės piliečio, mirusio per dešimt metų nuo nuolatinės gyvenamosios vietos perkėlimo į užsienį, palikimas yra apmokestinamas tarsi šis perkėlimas nebūtų įvykęs, išskyrus lengvatos už kitose valstybėse išskačiuotus paveldėjimo mokesčius taikymą. Teisingumo Teismas nurodė, jog tokie teisės aktai, numatantys vienodas apmokestinimo sąlygas piliečiams, perkėlusiams savo nuolatinę gyvenamąją vietą į užsienį ir likusiems gyventi atitinkamoje valstybėje narėje, neturėtų sulaikyti nuo investavimo į šią valstybę narę ar iš jos ar sumažinti išvykusių gyventi į užsienį piliečių palikimo vertę. Kalbant apie nevienodą požiūrį į atitinkamos valstybės narės gyventojus, kurie yra jos piliečiai, ir tuos, kurie yra kitų valstybių narių piliečiai, jo negalima pripažinti EB 56 straipsniu draudžiama diskriminacija, nes jis išplaukia iš valstybių narių turimos kompetencijos apibrėžti apmokestinimo įgaliojimų pasidalijimo kriterijus. Būtent toks atvejis buvo byloje *Kerckhaert ir Morres* (2006 m. lapkričio 14 d. Sprendimas, C-513/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje), susijusioje su mokesčių teisės aktais, pagal kuriuos iš nacionalinėje teritorijoje ir kitoje valstybėje narėje įsteigtų bendrovių akcijų gauti dividendai buvo apmokestinami tuo pačiu mokesčiu neatsižvelgiant į tai, kad toje kitoje valstybėje narėje buvo išskačiuotas pajamų mokestis prie šaltinio. Teisingumo Teismas

pripažino, kad akcininko, gaunančio dividendus, padėtis valstybės, kurioje jis gyvena, mokesčių teisės aktų atžvilgiu nebūtinai skiriasi vien dėl to, kad jis juos gauna iš bendrovės, įsteigtos kitoje valstybėje narėje, kuri, vykdydama savo kompetenciją mokesčių srityje, šiems dividendams taiko pajamų mokestį prie šaltinio. Todėl šie teisės aktai neprieštarauja EB 56 straipsniui. Dėl šių teisės aktų atsirandančios nepalankios pasekmės dvigubo apmokestinimo forma išplaukia iš to, kad tuo pačiu metu dvi valstybės narės naudojasi savo kompetencija mokesčių srityje. Todėl jos turi šią situaciją ištaisyti būtent naudodamos tarptautinėje praktikoje mokesčių srityje naudojamus paskirstymo kriterijus.

Toliau tarp Bendrijos teisę atitinkančiomis pripažintų nacionalinių priemonių yra priemonės, kurios, nors yra skirtingai taikomos objektyviai panašioms situacijoms, galiausiai siekiamo tikslo atžvilgiu yra neutralios. Byla *Test Claimants in the FII Group Litigation* (2006 m. gruodžio 12 d. Sprendimas, C-446/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) yra geras pavyzdys. Pagal bendrus teisės aktus, skirtus išvengti apmokestinimo kelis kartus arba dvigubo apmokestinimo (kai tos pačios dviejų skirtingų mokesčių mokėtojų pajamos apmokestinamos du kartus) arba jį sušvelninti, Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė iš esmės apskaičiuodama bendrovių rezidenčių mokėtiną mokestį, taikė dvi skirtingas dividendų apmokestinimo sistemas pagal nacionalinę arba užsienio dividendų kilmę. Nors bendrovių rezidenčių iš bendrovių, kurios yra taip pat rezidentės, gautiems dividendams buvo taikoma neapmokestinimo sistema, bendrovių rezidenčių iš bendrovių ne rezidenčių gautiems dividendams buvo taikoma užskaitos sistema. Tokių teisės aktų atžvilgiu Teisingumo Teismas pažymėjo, kad užsienio kilmės dividendus gaunančios bendrovės akcininkės padėtis yra panaši į nacionalinės kilmės dividendus gaunančios bendrovės akcininkės, jeigu abiem atvejais gautas pelnas iš principo gali būti apmokestintas kelis kartus. Jeigu įrodoma, jog užsienio kilmės dividendų atveju bendrovės padėtis nėra nepalankesnė, toks skirtingas vertinimas neprieštarauja EB 43 ir EB 56 straipsniams, o tai patikrinti turi nacionalinis teismas.

Kitos Bendrijos teisę atitinkančiomis pripažintos nacionalinės priemonės, yra priemonės, kurios yra skirtingai taikomos nepanašioms situacijoms. Toks atvejis buvo byloje *Test Claimants in Class IV of the Act Group Litigation* (2006 m. gruodžio 12 d. Sprendimas, C-374/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje), susijusioje su kitu Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės teisės aktų, kuriais siekiama išvengti apmokestinimo kelis kartus arba ekonominio dvigubo apmokestinimo arba jį sušvelninti, aspektu. Šį kartą ginčijamos priemonės buvo susijusios su bendrovių rezidenčių išmokėtų dividendų apmokestinimo tvarka. Nors iš kitos bendrovės rezidentės dividendus gaunančiai bendrovei rezidentei buvo suteikiamas mokesčio kreditas, tokius dividendus gaunančios bendrovės ne rezidentės negalėjo gauti jokio mokesčio kredito. Vis dėlto, kaip patvirtino Teisingumo Teismas, toks nevienodas bendrovių rezidenčių ir bendrovių nerezidenčių mokestinis režimas nebuvo diskriminuojantis. Nors akcininkų, rezidentų, gaunančių nacionalinės kilmės dividendus, situaciją reikia pripažinti panašia į akcininkų rezidentų, gaunančių užsienio kilmės dividendus (minėtas sprendimas *Test Claimants in the FII Group Litigation*), taip ne visada yra taikant valstybės, kurios rezidentė yra dividendus išmokanti bendrovė, mokesčių teisės aktus situacijoms, kai dividendus gaunantys akcininkai yra šios valstybės narės rezidentai ir kai dividendus gaunantys akcininkai yra kitos valstybės narės rezidentai. Iš tiesų, jei dividendus išmokanti bendrovė ir juos gaunantis akcininkas yra skirtingų valstybių narių rezidentai, valstybės narės, kurios rezidentė yra dividendus išmokanti bendrovė, t. y. pelno šaltinio valstybės narės, situacija apmokestinimo kelis kartus ir

ekonominio dvigubo apmokestinimo atžvilgiu nėra tokia pati kaip valstybės narės, kurios rezidentas yra dividendus gaunantis akcininkas. Todėl tokiu atveju EB 43 ir EB 56 straipsniai nedraudžia nevienodo bendrovių rezidenčių ir bendrovių nerezidenčių vertinimo.

Galiausiai Bendrijos teisę atitinkančiomis pripažintos nacionalinės priemonės, dėl kurių susidarė skirtingas vertinimas, tačiau kuris yra pateisinamas privalomais bendrojo intereso pagrindais, kaip antai byloje *FKP Scorpio Konzertproduktionen* (2006 m. spalio 3 d. Sprendimas, C-290/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje). Pagrindinė byla buvo susijusi su nacionalinės teisės aktais, pagal kuriuos mokesčio prie šaltinio išskaičiavimo procedūra taikoma paslaugų teikėjų, nesančių valstybės narės, kurioje suteikiamos paslaugos, rezidentais, atlyginimui, nors paslaugų teikėjų, tos valstybės narės rezidentų, atlyginimui šis mokestis netaikomas. Teisingumo Teismas pripažino, jog paslaugų gavėjo pareiga išskaityti šį mokestį, nes kitaip kils jo atsakomybė, sudaro kliūtį laisvam paslaugų teikimui. Vis dėlto jis nusprendė, kad tokie teisės aktai buvo pateisinami būtinybe užtikrinti pajamų mokesčio surinkimo iš asmens, įsisteigusio už apmokestinimo valstybės teritorijos, veiksmingumą ir jie buvo proporcingos priemonės siekiamo tikslo atžvilgiu.

Tarp nacionalinių priemonių, pripažintų neatitinkančiomis Bendrijos teisės, pirmą, yra priemonės, kurios, nors ir priimtose remiantis privalomais bendrojo intereso pagrindais, vis dėlto yra neproporcingos siekiamo tikslo atžvilgiu. Toks pavyzdys yra minėtoje *N* byloje. Mokesčių mokėtojas, akcijų turėtojas, kuriam atsiranda prievolė mokėti mokestį už dar negautas pajamas, vien dėl to, kad savo gyvenamąją vietą perkėlė į užsienį, nors, jeigu jis toliau liktų gyventi savo pilietybės valstybėje narėje, kapitalo prieaugis būtų apmokestintas tik tuomet ir tik tiek, kiek jis būtų faktiškai gautas, atgrasomas nuo naudojimosi judėjimo laisve. Tiesa, kad ginčijamomis nuostatomis siekiama bendrojo intereso tikslo dėl to, kad remiantis teritorialumo principu jomis užtikrinamas pagrįstas apmokestinimo įgaliojimų paskirstymas tarp valstybių narių, taip išvengiant teisinio dvigubo apmokestinimo (kai to paties mokesčių mokėtojo tos pačios pajamos apmokestinamos du kartus) atvejų. Vis dėlto dėl reikalavimo pateikti garantiją siekiant atidėti paprastai mokėtino mokesčio mokėjimą bei negalėjimo remtis pajamų sumažėjimu po to, kai perkeliama nuolatinė gyvenamoji vieta, ginčijama mokesčių sistema tampa neproporcinga siekiamo tikslo atžvilgiu.

Antra, tarp nacionalinių priemonių, pripažintų neatitinkančiomis Bendrijos teisės, yra priemonės, kurios skirtingai vertina panašias situacijas. Minėtoje byloje *Ritter-Coulais* Teisingumo Teismas pripažino kaip sudarančius kliūtis nacionalinės teisės aktus, kurie fiziniams asmenims, gaunantiems pajamų už darbą pagal darbo sutartį vienoje valstybėje narėje ir joje neribotai apmokestinamiems, nustatant šių pajamų apmokestinimo tarifą toje valstybėje neleidžia prašyti atsižvelgti į negautas pajamas, susidariusias dėl kitoje valstybėje narėje esančio nuosavybės teise jiems priklausančio namo, kaip pagrindinės jų gyvenamosios vietos, naudojimo savo asmeninėms reikmėms, nors į pajamas iš nuomos būtų atsižvelgiama. Net jei nagrinėjamas nacionalinės teisės aktas iš tikrųjų tiesiogiai nenurodo ne rezidentų, būtent pastarieji, o ne rezidentai, dažniau yra namų, esančių už Vokietijos teritorijos, savininkai, ir jie taip pat dažniau yra kitų valstybių narių piliečiai. Todėl jiems taikomas nepalankesnis požiūris prieštarauja EB 39 straipsniui.

Byloje *Centro di Musicologia Walter Stauffer* (2006 m. rugsėjo 14 d. Sprendimas, C-386/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismui buvo pateiktas klausimas, ar valstybė narė

gali fondui ne rezidentui, atitinkančiam šios valstybės nustatytus viešojo naudingumo statuso pripažinimo reikalavimus, taikyti nepalankesnę vertinimą, nei taikomą tos pačios rūšies fondui rezidentui. Nors EB 58 straipsnis valstybėms narėms leidžia mokesčių mokėtojams ne rezidentams taikyti skirtingą mokestinį režimą, vis dėlto, kaip primena Teisingumo Teismas, jis draudžia priemones, kurios sudaro savavališką laisvo kapitalo judėjimo diskriminavimą ar užslėptą jo apribojimą. Tokiomis aplinkybėmis nevienodas neribotai apmokestinamų fondų (fondų rezidentų) ir iš dalies apmokestinamų fondų (fondų ne rezidentų) vertinimas leistinas tik jeigu jis susijęs su objektyviai nepanašiomis situacijomis arba jeigu jis gali būti pateisinamas viršesniu bendruoju interesu. Šiuo atžvilgiu užsienio fondai, kurie pripažįstami jų kilmės valstybėje kaip užtikrinantys bendruosius interesus, pripažįstamus jų kilmės valstybėje narėje, ir kurie atitinka šiuo tikslu keliamus reikalavimus pagal kitos valstybės narės teisės aktus bei kurių tikslas – tenkinti visuomenės interesus, tapačius siekiamiems pastarojoje valstybėje, situacija yra panaši į tos pačios rūšies fondų rezidentų situaciją. Kadangi pateisinimo nebuvo, nepalankus fondų ne rezidentų vertinimas prieštarauja Bendrijos teisei.

Minėtoje byloje *FKP Scorpio Konzertproduktionen* Teisingumo Teismas dar kartą nagrinėjo klausimą dėl paslaugų teikėjo ne rezidento patirtų profesinių išlaidų atskaitymo. Profesinių išlaidų, tiesiogiai susijusių su ekonomine veikla, iš kurios gaunamos apmokestinamosios pajamos, požiūriu rezidentų ir ne rezidentų padėtis buvo panaši. Be to, teismas savo sprendime *Gerritse* (2006 m. birželio 12 d. Sprendimas, C-234/01, Rink. p. I-5933) nusprendė, jog nacionalinės teisės aktai, neleidžiantys ne rezidentams atskaityti profesinių išlaidų, nors tai leidžiama daryti rezidentams, sukelia pavojų, jog iš esmės nukentės kitų valstybių narių piliečiai, todėl tai yra Sutartimi draudžiama netiesioginė diskriminacija. Šioje byloje Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos į patirtas profesines išlaidas galima atsižvelgti tik taikant vėlesnę mokesčių grąžinimo procedūrą, o ne per mokesčio prie šaltinio išskaičiavimo procedūrą, taip pat prieštarauja Sutarčiams.

Galiausiai, byloje *Turpeinen* (2006 m. lapkričio 9 d. Sprendimas, C-520/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismas nusprendė, kad valstybės narės teisės aktai, pagal kuriuos šios valstybės institucijos ne rezidentui mokama senatvės pensija kai kuriais atvejais apmokestinama didesniais mokesčiais nei jos rezidentui mokama pensija, kai minėta pensija sudaro visas arba beveik visas šio ne rezidento pajamas, prieštarauja EB 18 straipsniui dėl laisvo Sąjungos piliečių judėjimo. Tokiu atveju iš tikrųjų pajamų mokesčio atžvilgiu mokesčių mokėtojo ne rezidento padėtis yra objektyviai panaši į šios valstybės mokesčių mokėtojo rezidentą.

Beje, kalbant apie įsisteigimo laisvę, dviejose tą pačią 2006 m. rugsėjo 19 d. priimtose bylose, kurių vienoje buvo nagrinėjamas prejudicinis klausimas (*Wilson*, C-506/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) o kitoje – ieškiny, pareikštas dėl įsipareigojimų neįvykdymo (*Komisija prieš Liuksemburgą*, C-193/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismas nusprendė, jog Liuksemburgo teisės aktų nuostatos, pagal kurias tam, kad kitoje valstybėje narėje profesinę kvalifikaciją įgijęs advokatas būtų įregistruotas, nustatoma išankstinė trijų nacionalinių kalbų žinių patikrinimo sąlyga, yra nesuderinamos su direktyva dėl vertimosi

praktika pagal savo buveinės valstybėje naudojamą profesinį vardą¹⁴. Iš tikrųjų teismas patikslino, jog pagal direktyvos 3 straipsnį pažymėjimo, patvirtinančio registraciją buveinės valstybės narės kompetentingoje institucijoje, pateikimas yra vienintelė sąlyga, kurią suinteresuotasis asmuo turi įvykdyti, kad galėtų šioje valstybėje verstis praktika pagal buveinės valstybėje naudojamą profesinį vardą. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas pažymėjo, kad būtent žinių patikrinimo *a priori* sistemos atsisakymas direktyvoje papildomas daugeliu taisyklių, užtikrinančių asmenų apsaugą ir gerą teisingumo vykdymą, o būtent advokato pareiga verstis veikla pagal buveinės valstybėje naudojamą profesinį vardą ir jo etikos pareiga nenagrinėti bylų, kurių atžvilgiu jis yra nekompetentingas, pavyzdžiui, dėl kalbos nemokėjimo. Be to, byloje *Wilson* Teisingumo Teismas nusprendė, jog Liuksemburgo įstatymas nesuderinamas su Direktyvos 9 straipsniu, pagal kurį dėl sprendimų neįregistruoti turi būti galima pareikšti ieškinį teisme pagal vidaus teisės nuostatas. Iš tikrųjų teismas manė, kad nebuvo pakankamai užtikrintas nešališkumas, nes šiuo atveju sprendimų neįregistruoti kontrolę vykdo institucija, kurios pirmąją instanciją išimtinai, o apeliacinę instanciją daugiausia sudaro nacionaliniai advokatai, o, pateikus kasacinį skundą, teismo kontrolė galima tik dėl teisės, o ne dėl fakto klausimų.

Galiausiai, kalbant apie laisvą paslaugų teikimą Teisingumo Teismas byloje *Fidium Finanz* (2006 m. spalio 3 d. Sprendimas, C-452/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) nusprendė, kad valstybės narės nacionalinės taisyklės, pagal kurias trečiojoje valstybėje narėje įsteigta bendrovė gali verstis kredito teikimu jos teritorijoje tik gavusi išankstinį leidimą ir pagal kurias toks leidimas suteikiamas, jei tokia bendrovė šioje nacionalinėje teritorijoje turi savo pagrindinę buveinę arba filialą, atitinka Bendrijos teisę. Kadangi kitaip nei laisvo kapitalo judėjimo atveju, trečiojoje valstybėje įsteigta bendrovė paslaugų teikimu laisve remtis negali, Teisingumo Teismas turėjo nustatyti, su kuria iš šių pagrindinių laisvių yra susijusi bendrovės vykdoma veikla. Šiuo atžvilgiu jis pripažino, kad iš esmės ji susijusi tiek su viena, tiek su kita laisve. Remdamasis keliais teismo precedentais, teismas nurodė, jog tokiu atveju reikia išnagrinėti, kaip buvo paveiktos šios laisvės ir ar pagrindinės bylos aplinkybėmis viena šių laisvių yra antraeilė kitos atžvilgiu ir gali būti su ja susieta. Jei yra taip, nagrinėjamą priemonę reikia vertinti tik vienos šių dviejų laisvių atžvilgiu. Šiuo atveju teismas nusprendė, kad ginčijama leidimų sistema pirmiausiai darė įtaką laisvam paslaugų teikimui, nes nuolatinės įmonės reikalavimas iš tikrųjų paneigė pačią šią laisvę. Tačiau galimas tokių taisyklių ribojantis poveikis laisvam kapitalo judėjimui yra tik neišvengiama laisvo paslaugų teikimo ribojimo pasekmė.

Socialinės apsaugos srityje atkreiptinas dėmesys į tris su Reglamento Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, kuris buvo iš dalies pakeistas,¹⁵ aiškinimu susijusius sprendimus.

¹⁴ 1998 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/5/EB, skirta padėti teisininkams verstis nuolatine advokato praktika kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje buvo įgyta kvalifikacija (OL L 77, p. 36).

¹⁵ 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeistas ir atnaujintas 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (OL L 28, 1997, p. 1).

Pirma, tokioje srityje, kuri dar kartais vadinama „laisvu pacientų judėjimu“, pažymėtinas svarbus 2006 m. gegužės 16 d. Sprendimas, priimtas byloje *Watts* (C-372/04, Rink. p. I-4325). Teisingumo Teismas šioje byloje turėjo išnagrinėti Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės nacionalinės sveikatos priežiūros sistemos (*National Health Service*, toliau – NHS) atitiktį Reglamento Nr. 1408/71 22 straipsniui ir EB 49 straipsniui. Reglamento Nr. 1408/71 22 straipsnio 2 dalies antra pastraipa numato, kad kompetentinga įstaiga negali atsisakyti išduoti leidimo pacientui išvykti į kitos valstybės narės teritoriją joje gydytis, t. y. praktiškai neišduoti E 112 formos, „kai tokio gydymo, atsižvelgiant į dabartinę šio asmens sveikatos būklę ir tikėtiną ligos eigą, negalima suteikti per terminą, paprastai būtiną aptariamam gydymui gauti, toje valstybėje narėje, kurioje jis nuolat gyvena“. Dėl gydymo ligoninėje, kuris pagal NHS teikiamas nemokamai, tačiau dėl kurio sudaromi laukimo sąrašai, kurie nelabai skubaus gydymo atveju yra gana ilgi, iškilo klausimas, kiek leidžiama atsižvelgti į gyvenamosios vietos valstybės laukimo terminą vertinant minėto reglamento 22 straipsnyje numatytą „terminą, paprastai būtiną atitinkamam gydymui gauti“. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas, pripažinęs laukimo sąrašų sistemos teisėtumą, nusprendė, jog tam, kad kompetentinga įstaiga galėtų atsisakyti išduoti leidimą remdamasi nustatytu laukimo terminu, ji turi įrodyti, jog atsižvelgiant į objektyvų atitinkamo asmens klinikinį poreikį medicininį įvertinimą pagal jo sveikatos būklę, ligos istoriją ir numanomą eigą, jo skausmo stiprumą ir (arba) negalią tuo metu, kai prašoma išduoti leidimą, šis terminas neviršija priimtino termino. Teismas papildomai nurodė, jog laukimo terminai turi būti nustatomi lanksčiai ir dinamiškai, kad būtų galima iš naujo peržiūrėti terminą atsižvelgiant į galimą paciento sveikatos būklės pablogėjimą. Kiek tai susiję su laisvu paslaugų teikimu, Teisingumo Teismas nusprendė, kad EB 49 straipsnis taikomas situacijai, kai asmuo, kuriam dėl sveikatos būklės reikalingas gydymas ligoninėje, vyksta į kitą valstybę narę ir joje už užmokestį gauna nagrinėjamą gydymą, nesvarbu, koks yra nacionalinės sistemos, pagal kurią šis asmuo yra apdraustas ir pagal kurią vėliau yra prašoma atlyginti už šį gydymą, veikimo būdas. Toliau jis pripažino, kad nacionalinė sistema, kaip antai NHS, nustatanti, jog gydymo kitos valstybės narės ligoninėje išlaidos padengiamos turint išankstinį leidimą, nors tokio leidimo nereikia pagal šią tvarką teikiamoms nemokamoms paslaugoms gauti, apriboja laisvą paslaugų teikimą. Tiesa, tokį apribojimą galima pateisinti privalomaisiais planavimo sumetimais, siekiant užtikrinti, kad kokybiško gydymo ligoninėje paslaugų subalansuota įvairovė būtų pakankama ir nuolat prieinama, kontroliuoti išlaidas ir, kiek įmanoma, išvengti bet kokio finansinių, techninių ir žmogiškųjų išteklių iššvaistymo. Teismas priminė, jog taip pat reikia, kad leidimo išdavimo sąlygos būtų pateisinamos nagrinėjamais privalomaisiais sumetimais ir jos atitiktų proporcingumo reikalavimą. Kalbėdamas apie pagal NHS sistemą numatytus laukimo sąrašus, Teisingumo Teismas patvirtino, jog jei pagal tokius laukimo sąrašus nustatytas terminas atitinkamu individualiu ligos atveju viršija terminą, priimtina medicininio požiūriu, kompetentinga įstaiga negali atsisakyti išduoti prašomo leidimo remdamasi tuo, kad yra sudaryti laukimo sąrašai, kad tariamai pažeidžiama su atitinkamos ligos gydymo skuba susijusių prioritetų normali tvarka, kad pagal nacionalinę sistemą teikiamas gydymas ligoninėje yra nemokamas, kad nustatyta pareiga numatyti specialias finansines priemones atlyginti už kitoje valstybėje narėje numatytą gydymą ir (arba) palyginti šio gydymo bei lygiaverčio gydymo kompetentingoje valstybėje narėje kainas. Teismas šiuo atžvilgiu padarė išvadą, kad jeigu gydymas negali būti suteiktas per medicinškai priimtina terminą, nacionalinės įstaigos turi numatyti kitoje valstybėje narėje suteikto gydymo ligoninėje išlaidų padengimo mechanizmą.

Antra, byloje *Acereda Herrera* (2006 m. birželio 15 d. Sprendimas, C-466/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje), kurioje buvo nagrinėjamas tam tikrų valstybės narės socialiniu draudimu apsidraudusio asmens išlaidų, patirtų dėl jo gydymosi ligoninėje kitoje valstybėje narėje, prieš tai gavus apdraudusios įstaigos leidimą, padengimas, Teisingumo Teismas nusprendė, kad iš dalies pakeisto Reglamento Nr. 1408/71 22 straipsnio 1 dalies c punktas bei 2 dalis ir 36 straipsnis nesuteikia šiam apdraustam asmeniui teisės į tai, kad draudimo įstaiga atlygintų jo ir jį lydinčio asmens šioje kitoje valstybėje narėje patirtas kelionės, gyvenimo ir maitinimosi išlaidas, išskyrus apdraustojo asmens gyvenimo ir maitinimosi ligoninėje išlaidas. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas priminė, kad reglamento 22 straipsnio 1 dalies c punkto „paslaugų pinigais“ sąvoka apima medicinos paslaugų siaurąją prasme kainą bei neatskiriama susijusias buvimo ir maitinimosi ligoninėje išlaidas, ir kompetentinga įstaiga neturi padengti papildomų išlaidų, kaip antai apdrausto asmens ir jį lydinčio asmens šioje valstybėje narėje patirtų kelionės, gyvenimo ir maitinimosi išlaidų.

Galiausiai, byloje *Nikula* (2006 m. liepos 18 d. Sprendimas, C-50/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje), susijusioje su valstybėje narėje renkamomis socialinėmis įmokomis už pensijas, kurias išmoka kitos valstybės narės įstaigos, Teisingumo Teismas šiuo klausimu nusprendė, jog Reglamento Nr. 1408/71, iš dalies pakeisto ir atnaujinto Reglamentu Nr. 118/97, 33 straipsnio 1 dalis nedraudžia, kad pensijų, kurias pagal reglamento 27 straipsnį moka už išmokų mokėjimą atsakingos valstybės narės kompetentingos įstaigos, savininko gyvenamosios vietos valstybėje narėje taikomų ligos draudimo įmokų pagrindas būtų nustatomas taip, jog, be gyvenamosios vietos valstybės mokamų pensijų, įtraukiamos ir kitoje valstybėje narėje mokamos pensijos su sąlyga, kad minėtos ligos draudimo įmokos neviršija gyvenamosios vietos valstybėje gaunamų pensijų sumos. Vis dėlto EB 39 straipsnis draudžia atsižvelgti į iš kitos valstybės narės įstaigos gaunamos pensijos sumą, jei įmokos jau buvo sumokėtos toje kitoje valstybėje narėje nuo toje valstybėje gautų pajamų iš veiklos. Suinteresuotieji asmenys turi įrodyti, kad ankstesnės įmokos buvo tikrai sumokėtos.

Vizos, prieglobstis ir imigracija

Komisijai pareiškus Ispanijos Karalystei ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo dėl to, kad pagal šios valstybės narės valdžios institucijų praktiką trečiųjų šalių piliečiams, valstybės narės piliečio sutuoktiniams, buvo atsisakoma leisti atvykti arba išduoti vizą tik dėl Šengeno informacinėje sistemoje (ŠIS) esančio perspėjimo jų neįsileisti, Teisingumo Teismas sprendime *Komisija prieš Ispaniją* (2006 m. sausio 31 d. Sprendimas, C-503/03, Rink. p. I-1097) patikslino santykį tarp Konvencijos dėl Šengeno sutarties įgyvendinimo (toliau – KŠSĮ) ir Bendrijos teisės laisvo asmenų judėjimo srityje. Be to, jis pateikė nuomonę dėl laukiamų valstybės narių veiksmų įgyvendinant ŠIS. Pirmuoju klausimu Teisingumo Teismas nusprendė, jog administracinės praktikos atitiktis KŠS kompetentingų valdžios institucijų veiksmus leidžia pateisinti tik jeigu nagrinėjamų nuostatų taikymas suderinamas su laisvą asmenų judėjimą reglamentuojančiomis Bendrijos taisyklėmis. Taip jis pripažino, kad su KŠSĮ suderinama tai, kad valstybės narės automatiškai atsisako leisti atvykti užsieniečiui, kuriam taikomas Šengeno perspėjimas neįsileisti, bei atsisako jam išduoti

vizą. Vis dėlto, kadangi šiuo KŠSĮ numatytu automatiniu atsisakymu neatsižvelgiama, ar atitinkamas užsienietis yra valstybės narės piliečio sutuoktinis, ar ne, taip pat reikia patikrinti, ar tokiomis bylos aplinkybėmis jis atitinka laisvą asmenų judėjimą reglamentuojančias Bendrijos taisykles, o būtent Direktyvą 64/221¹⁶. Konkrečiai kalbant Teisingumo Teismas nusprendė, kad įrašymas į ŠIS iš tiesų rodo, jog egzistuoja pagrindas, pateisinantis atsisakymą leisti atvykti į Šengeno erdvę. Vis dėlto tokį įrodymą turi patvirtinti informacija, leidžianti iš anksto patikrinti, ar suinteresuotojo asmens buvimas Šengeno erdvėje sukelia realią, faktinę ir pakankamai didelę grėsmę pagrindiniam visuomenės interesui. Teismas papildomai nurodė, jog vykdydama tokį patikrinimą valstybė, atliekanti duomenų paiešką ŠIS, turi tinkamai atsižvelgti į perspėjimą davusios valstybės pateiktus įrodymus, o pastaroji turi suteikti pirmajai turimą papildomą informaciją, leidžiančią konkrečiai įvertinti grėsmės, kurią galėtų sukelti asmuo, dėl kurio buvo duotas perspėjimas, svarbą.

Byloje *Bot* (2006 m. spalio 3 d. Sprendimas, C-241/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismas, atsakydamas į Valstybės Tarybos (*Conseil d'État*) (Prancūzija), nagrinėjusios Rumunijos piliečio, kuriam netaikomas reikalavimas turėti vizą, ir kuris po daugkartinių apsilankymų Šengeno erdvėje, kurių bendra trukmė buvo ilgesnė kaip trys mėnesiai per šešis mėnesius skaičiuojant nuo pirmojo atvykimo į šią erdvę dienos, iš naujo į ją atvyko pasibaigus šiam pirmajam šešių mėnesių laikotarpiui ir joje buvo patikrintas nepaėjęs trims mėnesiams po šio naujo atvykimo, atvejį, pateiktą prejudicinį klausimą, aiškino KJŠS¹⁷ 20 straipsnio 1 dalį, numatančią, jog užsieniečiai, kuriems nereikia vizos, gali laisvai keliauti susitariančiųjų šalių teritorijose, bet ne ilgiau kaip tris mėnesius per šešis mėnesius nuo pirmojo atvykimo dienos, jei jie atitinka šios konvencijos 5 straipsnio 1 dalies a, c, d ir e punktuose nurodytas atvykimo sąlygas.

Teisingumo Teismas nusprendė, jog KJŠS 20 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad šioje nuostatoje įtvirtinta sąvoka „pirmasis atvykimas“ be paties pirmojo atvykimo į Šengeno sutarties susitariančiųjų šalių teritorijas nurodo pirmąjį atvykimą į šias teritorijas pasibaigus šešių mėnesių laikotarpiui, skaičiuojamam nuo šio paties pirmojo atvykimo dienos, ir bet kokį kitą pirmąjį atvykimą pasibaigus visiškai naujam šešių mėnesių laikotarpiui, skaičiuojamam nuo ankstesnės pirmojo atvykimo dienos.

Byloje *Parlamentas prieš Tarybą* (2006 m. birželio 27 d. Sprendimas, C-540/03, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismas atmetė Europos Parlamento ieškinį, pareikštą dėl Direktyvos 2003/86 dėl teisės į šeimos susijungimą¹⁸ 4 straipsnio 1 dalies paskutinės pastraipos bei 6 ir 8 straipsnių panaikinimo. Priešingai nei tvirtino Europos Parlamentas, teismas nusprendė, jog šios nuostatos, kurios atitinkamai numato, kad pagal šią direktyvą valstybės narės leidžia atvykti ir gyventi, *inter alia*, globėjo ir jo sutuoktinio nepilnamečiams vaikams, įskaitant įvaikintus, ir globėjo ar jo sutuoktinio vaikams, kai atitinkamam šeimos

¹⁶ 1964 m. vasario 25 d. Tarybos direktyva 64/221/EEB dėl užsienio piliečių judėjimui ir gyvenimui skirtų specialių priemonių, pateisinamų viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar jos sveikatos sumetimais, derinimo (OL 56, 1964, p. 850).

¹⁷ Konvencija, įgyvendinanti 1985 m. birželio 14 d. Šengeno sutartį tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos Vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo (OL L 239, 2000, p. 19).

¹⁸ 2003 m. rugsėjo 22 d. Tarybos direktyva 2003/86/EB dėl teisės į šeimos susijungimą (OL L 251, p. 12).

nariui priklauso jų globa ir vaikai yra jo išlaikomi, ir jog valstybės narės gali reikalauti, kad globėjas iki savo šeimos narių prisijungimo prie jo būtų teisėtai išbuvęs jų teritorijoje tam tikrą laikotarpį, kuris negali viršyti dviejų metų, nepažeidžia Bendrijos teisės sistemos pripažįstamų pagrindinių teisių. Kad padarytų šią išvadą, jis palygino ginčijamas teisės nuostatas su teisės į šeimos gyvenimo gerbimą, įtvirtintą Europos žmogaus teisių konvencijos 8 straipsnyje, su Vaiko teisių konvencija ir su 2000 m. Nioje išskilingai paskelbta Pagrindinių teisių chartija¹⁹, nurodydamas, jog šie dokumentai neįtvirtina subjektyvios šeimos narių teisės gauti leidimą būti valstybės teritorijoje ir jie negali būti aiškinami kaip atimantys iš valstybių tam tikrą diskreciją nagrinėjant prašymus dėl šeimos susijungimo. Teisingumo Teismas atmetė įvairius Europos Parlamento pateiktus argumentus ir tikrino vien tai, ar ginčijamomis nuostatomis leistinos nukrypti leidžiančios nuostatos, atsižvelgiant į jų formuluotę, tiek pačios, tiek ir jų aiškiai ar numanomai suteikti įgaliojimai valstybėms narėms nepažeidžia pagrindinės teisės į šeimos gyvenimo gerbimą, pareigos pirmiausia atsižvelgti į vaiko interesus ar nediskriminavimo dėl amžiaus principo.

Konkurencijos taisyklės

Apžvelgiant teismo praktiką šioje srityje atskiriamos įmonėms taikytinos taisyklės ir valstybės pagalbos sistema.

Kiek tai susiję su pirmosiomis, ypač svarbios yra trylika bylų.

Pirmasis sprendimas svarbus tuo, kad jame buvo papildytas įmonės sąvokos, kuria remiantis nustatoma konkurencijos taisyklių taikymo apimtis, apibrėžimas. Teisingumo Teismas byloje *FENIN prieš Komisiją* (2006 m. liepos 11 d. Sprendimas, C-205/03 P, dar nepaskelbtas Rinkinyje) priminęs, kad Bendrijos konkurencijos teisės kontekste ši sąvoka apima bet kokią ekonominę veiklą vykdančią subjektą, neatsižvelgiant į jo teisinį statusą ir jo finansavimo būdus, patikslino, kad šiuo atžvilgiu būtent veikla, kurią sudaro prekių ar paslaugų pasiūla tam tikroje rinkoje, apibūdina ekonominės veiklos sąvoką, todėl, vertinant jos pobūdį, prekės pirkimo veiklos negalima atskirti nuo vėlesnio jos panaudojimo, ir kad pirkimo veiklos pobūdį lemia vėlesnio nupirkto prekės panaudojimo pobūdis.

Trijose bylose Teisingumo Teismas, patikslinęs kai kuriuos susitarimų, ribojančių konkurenciją, sąvokos EB 81 straipsnio prasme elementus, juos patvirtino. Byloje *General Motors* (2006 m. balandžio 6 d. Sprendimas, C-551/03, Rink. p. I-3173) Teisingumo Teismas nagrinėjo to paties pavadinimo automobilių gamintojo pateiktą apeliacinį skundą dėl 2003 m. spalio 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo, priimto byloje *General Motors Nederland ir Opel Nederland prieš Komisiją* (T-368/00, Rink. p. II-4491). Joje teismas priminė, kad susitarimas gali būti laikomas turinčiu ribojantį tikslą, net jei juo siekiama ne vien riboti konkurenciją, bet ir kitų teisėtų tikslų, ir, nustatant, ar jis siekia tokio teisėto tikslo, reikia atsižvelgti ne tik į tokio susitarimo sąlygas, bet ir į kitus veiksnius, kaip antai į paties susitarimo tikslus, atsižvelgiant į ekonominį bei teisinį kontekstą. Teisingumo Teismas nusprendė, kad susitarimo tikslas platinimo srityje yra ribojantis EB 81 straipsnio prasme,

¹⁹ Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (OL C 364, 2000, p. 1).

jei jame aiškiai išreikštas noras pardavimus eksportui vertinti nepalankiau nei nacionalinius pardavimus, ir tai lemia nagrinėjamos rinkos segmentavimą, bei pabrėžė, jog toks tikslas gali būti pasiektas ne tik tiesioginiu eksporto ribojimu, bet ir netiesioginėmis priemonėmis, kaip antai lengvųjų automobilių tiekėjui pagal komercinio atstovavimo sutartis taikant priemonę, nenumatančią premijų mokėjimo komerciniams atstovams sistemos pardavimų eksportui, jeigu ji daro poveikį šių sandorių ekonominėmis sąlygomis. Be to, Teisingumo Teismas priminė, kad nors šalių ketinimo sudaryti susitarimą dėl konkurencijos ribojimo įrodymas nėra būtinas elementas nustatant, ar susitarimas turi ribojantį tikslą, vis dėlto niekas nedraudžia Komisijai ar Bendrijos teismams į tokį ketinimą atsižvelgti. Galiausiai, remdamasis nusistovėjusia savo praktika, Teisingumo Teismas nusprendė, kad, vertinant, ar susitarimas turi būti laikomas draudžiamu dėl juo iškraipytos konkurencijos, reikia nagrinėti realią konkurenciją ir kaip ji būtų vysčiusis, jei nebūtų ginčijamų susitarimų, ir kad todėl, esant tokiai situacijai, kai lengvųjų automobilių tiekėjas pagal komercinio atstovavimo sutartis taiko priemonę, nenumatančią premijų mokėjimo komerciniams atstovams sistemos pardavimų eksportui, reikia išnagrinėti pastarųjų veiksmus ir konkurenciją nagrinėjamoje rinkoje tuo atveju, jei pardavimams eksportui būtų taikyta premijų politika. Byloje *Komisija prieš Volkswagen* (2006 m. liepos 13 d. Sprendimas, C-74/04 P, dar nepaskelbtas Rinkinyje) nagrinėdamas Komisijos pateiktą apeliacinį skundą dėl 2003 m. gruodžio 3 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo byloje *Volkswagen prieš Komisiją* (T-208/01, Rink. p. II-5141), Teisingumo Teismas, be kita ko, nusprendė, kad susitarimui EB 81 straipsnio 1 dalies prasme sudaryti pakanka to, jog numanomai vienašalis aktas arba veiksmas būtų bent dviejų šalių suderinta valių išraiška, o šį suderinimą perteikianti forma nėra svarbi. Konkrečiai kalbant, teismas šiuo atžvilgiu taip pat patikslino, kad nors lengvųjų automobilių gamintojo pasiūlymas savo platintojams pagal sutartį yra ne vienašalis aktas, o susitarimas EB 81 straipsnio 1 dalies prasme dėl to, kad jis įtraukiamas į nuolatinius komercinius santykius, reglamentuojamus iš anksto sudarytu bendruoju susitarimu, vis dėlto tai nereiškia, jog kiekvienas lengvųjų automobilių gamintojų pasiūlymas savo komerciniams atstovams yra susitarimas EB 81 straipsnio 1 dalies prasme ir neatleidžia Komisijos nuo pareigos įrodyti, kad kiekvienu konkrečiu atveju šalys suderino savo valių dėl komercinio atstovavimo sutarties. Teisingumo Teismo teigimu, šalių valių gali lemti tiek nagrinėjamos komercinio atstovavimo sutarties sąlygos, tiek šalių veiksmai, ir, be kita ko, galimo tylaus komercinių atstovų sutikimo su gamintojo pasiūlymu egzistavimas lengvųjų automobilių gamintojų priimtos priemonės atžvilgiu. Kalbant apie kitą sritį, byloje *Meca-Medina ir Majcen prieš Komisiją* (2006 m. liepos 18 d. Sprendimas, C-519/04 P, dar nepaskelbtas Rinkinyje) nagrinėdamas pateiktą apeliacinį skundą dėl 2004 m. rugsėjo 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo byloje *Meca-Medina ir Majcen prieš Komisiją* (T-313/02, Rink. p. II-3291), Teisingumo Teismas, pabrėžęs, jog vienintelė aplinkybė, kad taisyklė yra išimtinai sportinė, nelemia to, jog asmeniui, vykdančiam šia taisykle reglamentuojamą veiklą, ar institucijai, kuri nustatė šią taisyklę, netaikoma Sutartis, o būtent – konkurencijos taisyklės, galiausiai nusprendė, jog, nors ginčijamos antidopingo taisyklės gali būti laikomos įmonių asociacijos sprendimu, ribojančiu su juo susijusių asmenų judėjimo laisvę, jos nebūtinai turėtų būti su bendrąja rinka nesuderinamu konkurencijos ribojimu EB 81 straipsnio prasme, jeigu jas pateisina teisėtas tikslas. Teisingumo Teismo manymu, iš tiesų toks ribojimas būdingas sporto varžybų organizavimui ir tinkamai jų eigai bei konkrečiai siekia užtikrinti sveiką konkurenciją tarp sportininkų. Vis dėlto pripažinęs, kad antidopingo taisyklių baudžiamasis pobūdis ir sankcijų, taikomų jų pažeidimo atveju, dydis gali turėti neigiamą poveikį konkurencijai, nes, jeigu galiausiai būtų įrodyta, kad sankcijos yra nepagrįstos, dėl jų sportininkui galėtų

būti neteisėtai neleista dalyvauti varžybose, ir todėl jos galėtų iškraipyti nagrinėjamos veiklos vykdymo sąlygas, teismas patikslino, jog tam, kad nebūtų taikomas EB 81 straipsnio 1 dalyje numatytas draudimas, šiose taisyklėse nustatyti apribojimai neturi viršyti to, kas būtina užtikrinti tinkamą sporto varžybų eigą.

Paminėtini trys su Teisingumo Teismo konkurencijos taisyklių taikymu iš esmės susiję sprendimai. Sujungtose bylose *Cipolla ir kt.* (2006 m. gruodžio 5 d. Sprendimas, C-94/04 ir C-202/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) *Corte d'appello di Torino* (Italija) ir *Tribunale di Roma* (Italija) pateikus prašymus priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismui, pastarasis nusprendė, jog EB 10, EB 81 ir EB 82 straipsniai nedraudžia valstybei narei priimti teisės akto, patvirtinančio, remiantis advokatų profesinės bendrijos parengtu projektu minimalų advokato užmokesčio dydį, nuo kurio iš esmės negalima nukrypti, nesvarbu, ar kalbama apie paslaugas, kurias gali teikti tik šie advokatai, ar apie paslaugas, kaip antai neteismines paslaugas, kurias gali teikti bet kuris ūkio subjektas, kuriam nėra taikomas šis užmokesčio dydis. Vis dėlto jis nusprendė, jog teisės aktai, absoliučiai neleidžiantys sudarius sutartį nukrypti nuo nustatyto minimalaus advokato užmokesčio dydžio, nustatyto už teisinės paslaugas, kurias gali teikti tik advokatai, apriboja EB 49 straipsnyje numatytą laisvą paslaugų teikimą, ir kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar, atsižvelgiant į konkrečią taikymo tvarką, tokie teisės aktai iš tikrųjų atitinka vartotojų apsaugos ir gero teisingumo vykdymo tikslus, kurie gali juos pateisinti, ir ar jais nustatyti apribojimai šių tikslų atžvilgiu nėra neproporcingi. Byloje *Vulcan Silkeborg* (2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimas, C-125/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje) bei sujungtose bylose *A. Brünsteiner* (2006 m. gruodžio 5 d. Sprendimas, C-376/05 ir C-377/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje) pateikus prašymus priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismui, jis pirmą kartą turėjo galimybę pateikti savo nuomonę dėl klausimų, susijusių su paskutinio grupinės išimties reglamento, taikomo lengvųjų automobilių sektoriuje, t. y. Reglamento Nr. 1400/2002, įsigaliojimu bei pateikti pirmąjį jo aiškinimą. Šiose bylose teismas konkrečiai nusprendė, kad vien dėl Reglamento Nr. 1400/2002²⁰ įsigaliojimo neatsirado būtinybė pertvarkyti tiekėjo platinimo tinklą Reglamento Nr. 1475/95 5 straipsnio 3 dalies pirmosios pastraipos pirmosios įtraukos prasme, tačiau, įsigaliojus šiam reglamentui, atsižvelgiant į konkrečias kiekvieno tiekėjo platinimo tinklo organizacinės struktūros ypatybes, galėjo prireikti padaryti tokius esminius pakeitimus, kurie būtų laikomi tikra tinklo pertvarka šios nuostatos prasme, ir kad šiuo atžvilgiu nacionaliniai teismai ir arbitražinis teismas turi įvertinti, ar, atsižvelgiant į visas konkrečias nagrinėjamos bylos aplinkybes, tai yra tikra tinklo pertvarka. Minėtose sujungtose bylose *A. Brünsteiner* Teisingumo Teismas, be kita ko, pripažino, kad Reglamento Nr. 1400/2002 4 straipsnį reikia aiškinti taip: pasibaigus šio reglamento 10 straipsnyje numatytam pereinamajam laikotarpiui, jame numatyta grupinė išimtis netaikoma sutartims, atitinkančioms Reglamente Nr. 1475/95²¹ numatytas grupinės išimties sąlygas ir kuriose buvo įtvirtintas bent vienas šiame 4 straipsnyje nurodytas pagrindinis apribojimas, todėl visos konkurenciją ribojančios sutarties sąlygos galėtų būti draudžiamos pagal EB 81 straipsnio

²⁰ 2002 m. liepos 31 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1400/2002 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo vertikalių susitarimų ir suderintų veiksmų rūšims motorinių transporto priemonių sektoriuje (OL L 203, p. 30).

²¹ 1995 m. birželio 28 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1475/95 dėl Europos Bendrijų steigimo sutarties (81) straipsnio 3 dalies taikymo kai kurioms transporto priemonių platinimo, pardavimo ir techninės priežiūros paslaugų teikimo po pardavimo susitarimų rūšims (OL L 145, p. 25).

1 dalį, jei nebūtų įvykdytos išimties sąlygos pagal EB 81 straipsnio 3 dalį. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas patikslino, jog su EB 81 straipsniu nesuderinamų sutarties sąlygų draudimo pasekmės visiems kitiems sutarties elementams ar kitoms iš jos išplaukiančioms pareigoms vis dėlto nėra Bendrijos teisės dalykas ir jog todėl nacionalinis teismas pagal taikomą nacionalinę teisę privalo įvertinti galimo tam tikrų sąlygų draudimo pagal EB 81 straipsnį apimtį ir pasekmes visiems sutartiniais santykiams.

Kituose sprendimuose, į kuriuos atkreiptinas dėmesys dėl juose Teisingumo Teismo taikytų konkurencijos taisyklių, nagrinėjami klausimai, susiję su jų įgyvendinimu.

Du iš jų iš esmės svarbūs dėl procedūros ir įrodymų administravimo klausimo. Bylose *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied prieš Komisiją* (2006 m. rugsėjo 21 d. Sprendimas, C-105/04 P, dar nepaskelbtas Rinkinyje) ir *Technische Uni prieš Komisiją* (2006 m. rugsėjo 21 d. Sprendimas, C-113/04 P, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismas, patvirtinęs, jog protingo termino laikymasis vykdant administracines procedūras konkurencijos politikos srityje yra bendrasis Bendrijos teisės principas, kurį užtikrina Bendrijos teismai, nusprendė, kad vien pripažinimas, jog procedūra truko pernelyg ilgai ir dėl jos nėra kaltos atitinkamos įmonės, šio principo pažeidimo pagrindu gali lemti ginčijamo sprendimo, kuriuo konstatuojamas pažeidimas, panaikinimą tik jeigu ši trukmė, pažeidus įmonių teisę į gynybą, galėjo turėti įtakos bylos nagrinėjimo baigčiai. Be to, jis nurodė, kad atliekant tyrimą, ar nėra galimų naudojimosi teise į gynybą apribojimų dėl pernelyg ilgai trukusios administracinės procedūros, reikia iširti ne tik antrąją administracinės procedūros stadiją, bet taip pat ir prieš pranešimą apie kaltinimus buvusią stadiją, bei nustatyti, ar būtent ši pernelyg ilga trukmė galėjo turėti įtakos atitinkamų įmonių gynybos galimybėms ateityje. Kita vertus, šiose dviejose bylose Teismas, remdamasis savo praktika, jog dažniausiai konkurenciją pažeidžiančių veiksmų arba susitarimo egzistavimas turėtų išplaukti iš tam tikrų sutapimų ir požymių, kurie, įvertinti kartu ir nesant kito nuoseklaus paaiškinimo, gali būti konkurencijos taisyklių pažeidimo įrodymas, nusprendė, jog tai, kad nebuvo pateikta pažeidimo įrodymų dėl konkrečių laikotarpių, netrukdo pripažinti, jog pažeidimas truko šiuos laikotarpius apimančį ilgesnį laiką, jei tokia išvada grindžiama objektyviais ir nuosekliais duomenimis. Galiausiai jis priminė, kad pagal EB 81 straipsnio 1 dalį, kai atskirais veiksmais vykdomas „bendras planas“, nes siekiama vieno tikslo – iškraipyti konkurenciją bendrojoje rinkoje, Komisija turi teisę numatyti atsakomybę už šiuos veiksmus pagal dalyvavimą padarant pažeidimą, vertinamą bendrai, ir jog į konkrečias tokių veiksmų pasekmes atsižvelgti nereikia, jeigu jų tikslas – trukdyti, riboti arba iškraipyti konkurenciją bendrojoje rinkoje. Minėtoje byloje *Technische Unie prieš Komisiją* Teisingumo Teismas priminė savo praktiką, pagal kurią Komisijai įrodžius, kad įmonė dalyvavo susitikimuose, per kuriuos buvo sudaryti antikonkurencinio pobūdžio susitarimai, ir aiškiai jiems neprieštaravo, tai yra pakankamas minėtos įmonės dalyvavimo kartelyje įrodymas, todėl, jei dalyvavimas tokiuose susitikimuose įrodytas, ši įmonė turi pateikti duomenis, galinčius įrodyti, kad ji dalyvavo neturėdama antikonkurencinių ketinimų, bei patvirtinti, jog nurodė savo konkurentams, kad dalyvauja šiuose sutikimuose turėdama kitokių tikslų nei jie.

Taip pat atkreiptinas dėmesys į tris sprendimus, kuriais papildoma Teisingumo Teismo praktika baudų srityje. Dviejuose iš jų teismas pirmą kartą nagrinėjo klausimą dėl *ne bis in idem* principo taikymo srities tais atvejais, kai dalyvauja ir trečiųjų valstybių valdžios institucijos, remdamosi savo teise skirti sankcijas minėtos valstybės teritorijoje taikomos

konkurencijos teisės srityje. Teisingumo Teismas bylose *Showa Denko prieš Komisiją* (2006 m. birželio 29 d. Sprendimas, C-289/04 P, dar nepaskelbtas Rinkinyje) ir *SGL Carbon prieš Komisiją* (2006 m. birželio 29 d. Sprendimas, C-308/04 P, dar nepaskelbtas Rinkinyje) iš tikrųjų patvirtinęs, jog Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos Protokolo Nr. 7 4 straipsnyje įtvirtintas *ne bis in idem* principas yra Bendrijos teisės pagrindinis principas, ir jo laikymąsi užtikrina teismas, nusprendė, kad šis principas netaikomas tokiose situacijose, kai galioja trečiųjų valstybių teisės sistemos ir, remdamosi savo kompetencija, veikia šių valstybių konkurenciją prižiūrinčios valdžios institucijos. Iš tikrųjų jis manė, kad kai Komisija skiria sankciją už neteisėtą įmonės veiklą, net ir susijusią su tarptautiniu karteliu, ji siekia apsaugoti laisvą konkurenciją vidaus rinkoje, o tai pagal EB 3 straipsnio 1 dalies g punktą yra vienas pagrindinių Bendrijos tikslų, ir kad dėl Bendrijos lygmeniu teisiškai saugomų vertybių Komisijos pateikti vertinimai remiantis jos įgaliojimais šioje srityje, gali labai skirtis nuo trečiosios valstybės valdžios institucijų pateiktų vertinimų. Papildydamas šią išvadą, Teisingumo Teismas nurodė ir tai, kad į bet kokią argumentą, grindžiamą dėl trečiųjų valstybių valdžios institucijų paskirtų baudų buvimu, galima atsižvelgti tik Komisijos diskrecijos baudų už Bendrijos konkurencijos teisės pažeidimus nustatymo srityje ribose ir kad nors ir negalima atmesti galimybės, jog remdamasi proporcingumo ir teisingumo principais ji atsižvelgs į anksčiau trečiųjų valstybių valdžios institucijų paskirtas baudas, tačiau taip daryti ji neprivalo.

Nagrinėdamas šias dvi bylas ir bylą *Komisija prieš SGL Carbon AG* (2006 m. birželio 29 d. Sprendimas, C-301/04 P, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismas patikslino tam tikrus savo praktikos principus baudų srityje. Minėtoje byloje *SGL Carbon prieš Komisiją* pirmiausia Teismas priminė, kad Komisija, taikydama už konkurencijos taisyklių pažeidimą paskirtų baudų nustatymo metodo gaires²², galėjo naudoti tokį baudų apskaičiavimo metodą, kai atsižvelgiama į įvairius jo lankstaus taikymo elementus bei kartu laikomasi Reglamento Nr. 17²³ 15 straipsnio 2 dalyje nustatytų metinės apyvartos ribų. Be to, jis priminė savo nusistovėjusią praktiką, pagal kurią atsižvelgimas į sunkinančias aplinkybes nustatant baudą atitinka Komisijos funkciją užtikrinti įmonių veiklos atitiktį konkurencijos taisyklėms. Priešingai, apskaičiuodama baudą Komisija neprivalo atsižvelgti į sunkią konkrečios įmonės finansinę padėtį, nes tokios pareigos pripažinimas reikštų, jog prasčiausiai prie rinkos sąlygų prisitaikiusiai įmonei būtų suteikiamas nepagrįstas konkurencinis pranašumas. Be to, šioje byloje Teisingumo Teismas taip pat patvirtino, kad tik galutinis už konkurencijos taisyklių pažeidimą paskirtos baudos dydis negali viršyti didžiausios Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje nurodytos 10 % ribos ir kad šis straipsnis nedraudžia Komisijai įvairiais skaičiavimo etapais nustatyti šią ribą viršijančio tarpinio dydžio, jeigu galutinė nustatyta bauda jos neviršys. Galiausiai laikydamasis savo nusistovėjusios praktikos, pagal kurią Komisijai Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalimi suteiktos teisės apima teisę nustatyti datą, iki kurios turi būti sumokėta bauda, ir datą, nuo kurios pradedami skaičiuoti delspinigiai, taip pat teisę nustatyti delspinigių normą ir išsamias savo sprendimo įgyvendinimo taisykles, Teisingumo Teismas patikslino, kad Komisija turėjo teisę nustatyti didesnę nei rinkoje paprastam skolininkui taikoma

²² Europos Bendrijų Komisijos pranešimas „Baudų nustatymo remiantis Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalimi ir EAPB sutarties 65 straipsnio 5 dalimi metodo gairės“ (OL C 9, 1998, p. 3).

²³ 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamentas Nr. 17, pirmasis reglamentas, įgyvendinantis Sutarties (81) ir (82) straipsnius (OL 13, 1962, p. 204).

delspinigių normą tiek, kiek tai būtina atgrasinti nuo baudos mokėjimo vilkinimo. Minėtoje byloje *Komisija prieš SGL Carbon AG* Teisingumo Teismas taikė savo praktiką, pagal kurią baudos sumažinimas remiantis pranešimu dėl bendradarbiavimo²⁴ gali būti pateisinamas tik tuomet, jei pateikta informacija ir apskritai atitinkamos įmonės veiksmai gali būti šiuo atžvilgiu laikomi tikro jos noro bendradarbiauti įrodymu, nusprendamas, kad įmonės, kuri, nors ir neprivalėdama atsakyti į Komisijos užduotą klausimą, į jį atsakė neišsamiai ir klaidinančiai, elgesys negali būti laikomas atspindinčiu jos tokį norą bendradarbiauti. Be to, minėtoje byloje *Showa Denko prieš Komisiją* Teisingumo Teismas taip pat priminė, kad už konkurencijos taisyklių pažeidimą įmonei paskirta bauda gali būti apskaičiuota atsižvelgiant į atgrasantį veiksnį ir kad šis veiksnys vertinamas atsižvelgiant į daugelį dalykų, o ne tik į konkrečią atitinkamos įmonės padėtį.

Galiausiai paskutinis šioje srityje paminėtinas sprendimas yra dėl to, kad jame patvirtinama Teisingumo Teismo praktika byloje *Courage* (2001 m. rugsėjo 20 d. Sprendimas, *Courage ir Crehan*, C-453/99, Rink. p. I-6297). Sujungtose bylose *Manfredi ir kt.* (2006 m. liepos 13 d. Sprendimas, C-295/04–C-298/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) iš tikrųjų Teisingumo Teismas priminė, jog kadangi EB 81 straipsnio 1 dalis tiesiogiai veikia privačių asmenų santykius ir besibylinėjantiems asmenims suteikia teises, kurias nacionaliniai teismai turi saugoti, kiekvienas asmuo turi teisę nurodyti EB 81 straipsniu draudžiamo kartelinio susitarimo ar suderintų veiksmų negaliojimu bei, esant priežastiniam ryšiui tarp kartelinio susitarimo arba suderintų veiksmų ir patirtos žalos, reikalauti patirtos žalos atlyginimo. Taip pat šiuo atžvilgiu jis priminė, jog nesant Bendrijos teisės nuostatų šioje srityje, kiekviena valstybė narė savo nacionalinės teisės sistemoje turi nustatyti naudojimosi šia teise taisykles, įskaitant „priežastinio ryšio“ sąvokos taikymo taisykles, su sąlyga, kad šios taisyklės nebus nepalankesnės nei tos, kurios taikomos pareiškiant panašius vidaus teise grindžiamus ieškinius dėl vidaus teisės pažeidimo (lygiavertiškumo principas), ir kad jos nedaro Bendrijos teisės sistemos suteiktų teisių įgyvendinimo praktiškai neįmanomo ar pernelyg sudėtingo (veiksmingumo principas).

Valstybės teikiamos pagalbos srityje ypač paminėtinos penkios bylos. Jos Teisingumo Teismui leido patvirtinti savo praktiką, kartu patikslinant kai kuriuos klausimus, kaip antai įmonių sąvoką EB 87 straipsnio 1 dalies prasme, pagalbos sąvokos apibrėžimą arba teisėtų lūkesčių apsaugos principo taikymą bei nacionalinių teismų vaidmenį įgyvendinant valstybės pagalbos kontrolės sistemą. Byloje *Cassa di Risparmio di Firenze ir kt.* (2006 m. sausio 10 d. Sprendimas, C-222/04, Rink. p. I-289) *Corte suprema di cassazione* (Italija) pateikė Teisingumo Teismui keletą prejudicinių klausimų dėl užbaigus Italijos viešajam sektoriui priklausančių bankų privatizavimą įmonėms taikomos apmokestinimo tvarkos, o, konkrečiau kalbant, dėl šios apmokestinimo tvarkos taikymo banko fondams, tuo metu pakeitusiems tradicines taupomąsias kasas, atitikties Bendrijos teisei. Atsakydamas į du pirmus klausimus, Teisingumo Teismas rėmėsi savo nusistovėjusia praktika, susijusia su „įmonės“ sąvoka konkurencijos teisės srityje ir „ekonominės veiklos“ sąvoka, bei nusprendė, jog kai bendrovės kontrolinį akcijų paketą turintis subjektas faktiškai šią bendrovę kontroliuoja tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvaudamas jos valdyme, jis turi būti laikomas dalyvaujančiu kontroliuojamos įmonės ekonominėje veikloje ir dėl to jis turi būti laikomas įmone EB 87 straipsnio 1 dalies prasme. Iš to jis padarė išvadą, jog „įmone“ šios nuostatos

²⁴ Europos Bendrijų Komisijos pranešimas „Baudų nustatymas remiantis Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalimi ir EAPB sutarties 65 straipsnio 5 dalimi metodo gairės“ (OL C 207, 1996, p. 4).

prasme turi būti pripažintas ir todėl į Bendrijos taisyklių dėl valstybės pagalbos taikymo sritį patenka banko akcijas kontroliuojantis fondas, kurio sistemoje yra taisyklės, parodančios, jog jo paskirtis yra platesnė nei vien kapitalo investavimas, ir suteikiančios galimybę atlikti kontrolės funkcijas, kaip antai skatinti bei remti finansiškai, taip apibūdinant tarp banko akcijas valdančių fondų ir banko veikla besiverčiančių bendrovių esantį esminį ir funkcinį ryšį. Vis dėlto, atsižvelgęs į nacionalinės teisės aktų leidėjo banko fondams patikėtas funkcijas viešojo intereso ir socialinės naudos srityse, Teisingumo Teismas atskyrė paprastą pinigų pervedimą nesiekiančioms pelno organizacijoms ir tiesiogiai šiose srityse vykdomą veiklą. Iš tikrųjų jis patvirtino, kad Bendrijos taisyklės valstybės pagalbos srityje taikytinos tik darant antrą prielaidą, ir pabrėžė, kad kai banko fondas, pats veikdamas viešojo intereso bei socialinės naudos srityse, naudoja nacionalinio įstatymo leidėjo jam suteiktus įgaliojimus vykdyti finansinius, komercinius, nekilnojamojo ir kilnojamojo turto sandorius, būtinus ar tinkamus jam nustatytiems tikslams pasiekti, jis rinkoje gali siūlyti prekes ar paslaugas konkuruodamas su kitais ūkio subjektais ir todėl jis turi būti pripažįstamas įmone bei jam taikytinos Bendrijos taisyklės valstybės pagalbos srityje. Atsakydamas į trečią klausimą, Teisingumo Teismas, priminęs, kad valstybės pagalbos sąvoka yra platesnė nei dotacijos ir kad priemonė, kuria viešosios valdžios institucijos tam tikras įmones atleidžia nuo mokesčių, nors toks atleidimas nėra valstybės išteklių perdavimas, ir dėl jo šios įmonės atsiduria palankesnėje padėtyje nei kiti mokesčių mokėtojai, yra valstybės pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme, nusprendė, jog banko akcijas kontroliuojančių fondų, kurių tikslas yra vien labdara, švietimas, mokslas, studijos ir moksliniai tyrimai, atleidimas nuo prie šaltinio išskaitomo mokesčio nuo dividendų gali būti kvalifikuojamas kaip valstybės pagalba.

Sujungtose bylose *Belgija ir Forum 187 prieš Komisiją* (2006 m. birželio 22 d. Sprendimas, C-182/03 ir C-217/03, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Belgijos Karalystė ir *asbl Forum 187*, koordinavimo centrams Belgijoje atstovaujanti institucija, prašė panaikinti sprendimą 2003/757/EB²⁵ tiek, kiek juo Belgijos Karalystei, net ir laikinai, nebuvo leista atnaujinti koordinavimo centro statuso koordinavimo centrams, kurie šia tvarka naudojo 2000 m. gruodžio 31 dieną. Kad patvirtintų vieno iš ieškovių nurodytųjų, su teisėtų lūkesčių principo pažeidimu susijusių pagrindų, pagrįstumą, Teisingumo Teismas priminė, jog nesant privalomo bendrojo intereso, Komisija, panaikinusi teisės nuostatas ir tinkamai nenumačiusi pereinamojo pobūdžio priemonių, apsaugančių lūkesčius, kuriuos ūkio subjektas teisėtai galėjo turėti pagal Bendrijos teisę, pažeidė viršesnę teisės normą. Be to, jis nusprendė, kad Komisija savo ankstesnius priešingus vertinimus pakeičiančiu sprendimu, kuriuo panaikinamas konkretus mokesčių režimas pripažinus jį nesuderinama su bendrąja rinka valstybės pagalba, pažeidė teisėtų lūkesčių ir lygybės principus, nes nenumatė pereinamojo pobūdžio priemonių ūkio subjektams, kurių leidimo, būtino norint pasinaudoti šia sistema ir kuris yra nesunkiai atnaujinamas, galiojimo laikas baigėsi arba artėjo prie pabaigos pranešimo apie šį sprendimą dieną, ir neuždraudė, jog minėtą datą galiojantis leidimas sukeltų pasekmes keletą metų, nes minėti ūkio subjektai, dėl pernelyg trumpo laiko negalintys prisitaikyti prie pasikeitusios sistemos, bet kuriuo atveju turėjo teisę tikėtis, kad Komisija savo ankstesnį vertinimą pakeičiančiu sprendimu suteiks jiems

²⁵ 2003 m. vasario 17 d. Komisijos sprendimas 2003/757/EB dėl Belgijos įgyvendintos pagalbos sistemos, Belgijoje įsteigtiems koordinavimo centrams (OL L 282, p. 25).

laiko, būtino veiksmingai atsižvelgti į šį vertinimo pakeitimą ir šio reikalingo laiko suteikimui neprieštaruja joks privalomas bendrasis interesas.

Byloje *Portugalija prieš Komisiją* (2006 m. rugsėjo 6 d. Sprendimas, C-88/03, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Portugalijos Respublika pateikė Teisingumo Teismui prašymą panaikinti Sprendimą 2003/442/EB²⁶. Teisingumo Teismas, remdamasis savo nusistovėjusia praktika, pagal kurią valstybės pagalbos sąvoka neapima valstybės priemonių, diferencijuojančių įmones, kai ši diferenciacija atsiranda dėl mokesčių sistemos, kuri taikoma įmonėms, pobūdžio ar schemos, pirmiausia nusprendė, jog bendros mokesčių sistemos taikymo išimtį nustatanti priemonė gali būti šiuo pagrindu pateisinta, jei atitinkama valstybė narė gali įrodyti, kad ši priemonė atsiranda tiesiogiai iš jos mokesčių sistemos pagrindinių ir svarbiausių principų. Šiuo atžvilgiu jis patikslino, kad reikia atskirti konkrečios mokesčių sistemos tikslus ir tikslus, kurie jai nebūdingi, iš vienos pusės, bei pačiai mokesčių sistemai būdingus mechanizmus, būtinus siekiant šių tikslų, iš kitos pusės. Be to, Teisingumo Teismas, priminęs, kad kai nagrinėjama, ar priemonė yra atrankinė, reikia nustatyti referencinį pagrindą, nusprendė, jog šis pagrindas nebūtinai turi būti apibrėžtas apsiribojant nacionaline teritorija, ir jei situacijoje, kai regioninės ar vietinės valdžios institucija, naudodamasi savo pakankamai autonomiais, palyginti su centrine valdžia, įgaliojimais nustato mažesnę nei nacionalinę mokesčio normą, taikomą tik jos kompetencijai priklausančioje teritorijoje esančioms įmonėms, teisinis pagrindas, tinkamas vertinti mokesstinės priemonės atrankinį taikymą, galėtų apsiriboti atitinkama geografine teritorija tuo atveju, kai infra-valstybinis subjektas dėl savo statuso ir įgaliojimų atlieka pagrindinį vaidmenį nustatant politinę ir ekonominę aplinką, kurioje veikia jo kompetencijai priklausančioje teritorijoje esančios įmonės. Teismo manymu, tam, kad tokiomis aplinkybėmis priimtas sprendimas galėtų būti laikomas priimtu įgyvendinant pakankamai autonominius įgaliojimus, pirmiausia jį turi priimti regioninė ar vietos institucija, konstituciniu požiūriu turinti savarankišką nuo centrinės vyriausybės politinį ir administracinį statusą. Be to, jis turi būti priimtas taip, kad centrinė vyriausybė jo turiniui negalėtų tiesiogiai daryti įtakos. Galiausiai sumažintos nacionalinio mokesčio normos, taikomos regione esančioms įmonėms, finansinių pasekmių negalima kompensuoti iš kitų regionų ar centrinės vyriausybės gauta parama arba subsidijomis.

Byloje *Laboratoires Boiron* (2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimas, C-526/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) *Cour de cassation* (Prancūzija), nagrinėdamas bylą dėl 1997 m. gruodžio 19 d. Įstatymo Nr. 97-1164 dėl socialinio draudimo finansavimo 1998 metais (Prancūzijos socialinio draudimo kodekso L-245-6-1 straipsnis) 12 straipsnyje numatyto „mokesčio“, taikomo farmacijos laboratorijoms, užsiimančioms didmenine vaistų prekyba, bet kuriuo neapmokestinami didmeniniai platintojai, susigrąžinimo iš ligų draudimo fondo, dėl kurio Teisingumo Teismas kitais klausimais jau buvo pateikęs savo nuomonę sprendime *Ferring* (2001 m. rugsėjo 22 d. Sprendimas, C-53/00, Rink. p. I-9067), pateikė jam du prejudicinius klausimus. Atsakydamas į pirmą klausimą jis priminė savo praktiką byloje *Banks* (2001 m. rugsėjo 20 d. Sprendimas, C-390/98, Rink. p. I-6117), pagal kurią siekdami išvengti mokesčio mokėjimo arba jo grąžinimo juo apmokestinti asmenys negali remtis tuo, jog kitų asmenų atleidimas nuo mokesčio yra valstybės pagalba, bei patikslino, kad taip yra tik tuo atveju,

²⁶ 2002 m. gruodžio 11 d. Komisijos sprendimas 2003/442/EB dėl schemos, pritaikančios nacionalinę mokesčių sistemą atsižvelgiant į specifines Azoro autonominio regiono savybes, dalies, pagal kurią yra sumažinama pajamų ir įmonių pelno mokesčio norma (OL L 150, 2003, p. 52).

kai kalbama apie tam tikrų ūkio subjektų atleidimą nuo bendrojo pobūdžio mokesčio, ir kad situacija skiriasi, jeigu kalbama apie mokestį, kuriuo apmokestinama tik viena iš dviejų konkuruojančių ūkio subjektų kategorijų. Iš tikrųjų, Teisingumo Teismo manymu, tokio nevienodo apmokestinimo atveju pagalba gali atsirasti dėl to, kad kita ūkio subjektų kategorija, su kuria tiesiogiai konkuruoja apmokestinamųjų asmenų kategorija, šiuo mokesčiu neapmokestinama, ir dėl to sistema, kurioje yra du tiesiogiai konkuruojantys vaistų platinimo tinklai ir pagal kurią didmeninių platintojų neapmokestinimu tiesioginių pardavimų mokesčiu būtent siekiama sulyginti dviejų vaistų platinimo tinklų konkurencijos sąlygas, kurios, teisės aktų leidėjo manymu, buvo iškraipytos dėl esančių tik didmeniniams platintojams nustatytų su viešąja paslauga susijusių pareigų, būtent pats tiesioginių pardavimų mokestis, o ne kuris nors su ja nesusijęs atleidimas nuo mokesčio yra pagalba. Iš to jis padarė išvadą, jog šį mokestį privalanti mokėti farmacijos laboratorija, siekdama susigrąžinti dalį sumokėtų sumų, atitinkančių didmeninių platintojų neteisėtai gautą ekonominę naudą, turėjo teisę remtis tuo, kad didmeninių platintojų neapmokestinimas šiuo mokesčiu yra valstybės pagalba. Šiuo atžvilgiu atsakydamas į antrą klausimą Teismas, taip pat remdamasis savo praktika dėl procedūros autonomiškumo, kai, nesant Bendrijos teisės nuostatų šioje srityje, nacionalinės teisės sistemoje turi būti užtikrinta asmenų teisių, kylančių iš tiesioginio Bendrijos teisės veikimo, apsauga, nustatant dvigubą apribojimą, susijusį su būtinybe laikytis ekvivalentiškumo ir veiksmingumo principų, nusprendė, kad Bendrijos teisė nedraudžia taikyti nacionalinės teisės taisyklių, pagal kurias mokesčio, kaip antai nagrinėjamo pagrindinėje byloje, grąžinimas priklauso nuo to, ar prašymą dėl grąžinimo pateikęs asmuo įrodė, jog didmeninių platintojų dėl jų neapmokestinimo šiuo mokesčiu gauta nauda viršijo sąnaudas, kurias jie patiria įgyvendindami nacionalinės teisės aktais nustatytus su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus ir kad būtent nėra įvykdyta bent viena iš vadinamųjų „Altmark“²⁷ sąlygų.

Byloje *Transalpine Ölleitung in Österreich* (2006 m. spalio 5 d. Sprendimas, C-368/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) *Verwaltungsgerichtshof* (Austrija) pateikė Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl EB 88 straipsnio 3 dalies paskutiniojo sakinio išaiškinimo, leidusį jam patvirtinti savo praktiką patikslinant keletą klausimų dėl nacionalinių teismų vaidmens įgyvendinant valstybės pagalbos kontrolės sistemą, kai suteikta pagalba yra neteisėta dėl šioje nuostatoje numatyto pareigos pranešti pažeidimo, nors vėlesniu Komisijos priimtu sprendimu ji buvo pripažinta suderinama su bendrąja rinka. Teisingumo Teismas, remdamasis savo nusistovėjusia praktika, viena vertus, nusprendė, kad EB 88 straipsnio 3 dalies paskutinį sakinį reikia aiškinti taip: nacionaliniai teismai turi užtikrinti asmenų teises, jei nacionalinės valdžios institucijos pažeistų draudimą teikti valstybės pagalbą anksčiau nei Europos Bendrijų Komisija priims sprendimą, leidžiantį ją teikti, ir pabrėžė, kaip tai jis padarė truputį anksčiau ir sprendime *Air Liquide Industries Belgium* (2006 m. birželio 15 d. Sprendimas, C-393/04 ir C-41/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje), jog tai atlikdami nacionaliniai teismai turi visiškai atsižvelgti į Bendrijos interesą, draudžiantį jiems patvirtinti priemonę, kurios vienintelis poveikis – neteisėtos pagalbos gavėjų skaičiaus padidinimas. Kita vertus, teismas taip pat priminė, jog Komisijos sprendimas, kuris pripažįsta pagalbą, apie kurią nepranešta, suderinama su bendrąja rinka, neįteisina *a posteriori* įgyvendinančių priemonių, kurios buvo neteisėtos, nes buvo priimtos pažeidžiant EB 88 straipsnio 3 dalies paskutiniame sakinyje

²⁷ 2003 m. liepos 24 d. Sprendimas *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, Rink. p. I-7747.

nustatytą draudimą – priešingu atveju būtų pažeistas šios nuostatos tiesioginis veikimas ir veiksmingumas bei nebūtų atsižvelgta į teisės subjektų interesus, kurie turi būti saugomi nacionaliniuose teismuose. Jo manymu, šiuo atžvilgiu nesvarbu, jog Komisijos sprendime nurodoma, jog jis susijęs su jos nagrinėjamos valstybės pagalbos vertinimu už ankstesnį laikotarpį, nei buvo priimtas šis sprendimas, ir ar prašymas dėl grąžinimo buvo pateiktas prieš priimant sprendimą, kuriuo pagalba pripažįstama suderinama su bendrąja rinka, ar po jo, nes šis prašymas susijęs su neteisėta dėl nepranešimo susiklosčiusia situacija. Galiausiai, priminę savo praktiką, pagal kurią nacionaliniai teismai turi užtikrinti asmenims, kurie turi teisę remtis pareigos pranešti apie valstybės pagalbą pažeidimu, kad pagal nacionalinę teisę būtų padarytos išvados tiek dėl aktų, kuriais remiantis įgyvendinama pagalba, galiojimo, tiek dėl pažeidžiant šią nuostatą suteiktos finansinės pagalbos išieškojimo bei galimų laikinųjų priemonių, Teisingumo Teismas nusprendė, jog, atsižvelgęs į galimybę pagal nacionalinę teisę ir joje numatytus teisių gynimo priemones, nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į kiekvieną konkretų atvejį, gali nurodyti išieškoti iš pagalbos gavėjų neteisėtą pagalbą, net jei ją vėliau Komisija pripažino suderinama su bendrąja rinka, arba priimti sprendimą dėl prašymo atlyginti žalą, atsiradusią dėl neteisėtos pagalbos priemonės.

Teisės aktų derinimas ir suderinti teisės aktai

Šioje srityje Teisingumo Teismas nagrinėjo įvairius Bendrijos teisės aktų aspektus.

Minėtoje byloje *International Air Transport Association ir kt.* dėl klausimo, ar su oro keleivių teisėmis susijęs Reglamento Nr. 261/2004²⁸ 6 straipsnis yra suderinamas su Monrealio konvencija, Teisingumo Teismas nusprendė, jog šiame straipsnyje numatytos atidėjus skrydį ilgesniam laikui nustatytu būdu ir nedelsiant teiktinos pagalbos ir pasirūpinimo keleiviais priemonės nesudaro kliūčių atitinkamiems keleiviams, dėl to paties skrydžio atidėjimo patyrusiems žalą, suteikiančią teisę į kompensaciją, pareikšti ieškinį dėl minėtos žalos atlyginimo pagal Monrealio konvencijoje numatytas sąlygas. Be to, teismas nusprendė, kad buvo laikomasi motyvavimo pareigos, nes reglamente aiškiai atskleidžiamas institucijų tikslas ir dėl to negalima reikalauti atskirai pagrįsti kiekvieną pasirinktą vartoti formuluotę. Kiekta susijęs proporcingumo principo, bendrojo Bendrijos teisės principo, įpareigojančio, jog Bendrijos teisės nuostata nustatytos priemonės būtų tinkamos įgyvendinti numatytą tikslą ir neviršytų to, kas būtina jį pasiekti, laikymusi, Teisingumo Teismas nusprendė, kad reglamente numatytos pagalbos, pasirūpinimo ir kompensavimo keleiviams priemonės nėra akivaizdžiai netinkamos Bendrijos teisės aktų leidėjo siekiamo tikslo, t. y. keleivių, patyrusių žalą dėl skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui, apsaugos sustiprinimo, atžvilgiu. Dėl vienodo požiūrio principo Teisingumo Teismas mano, jog iš šio reglamento išplaukiančios pareigos nėra negaliojančios, net jeigu kitoms transporto priemonėms tokios pareigos nėra nustatomos. Iš tikrųjų skirtingos transporto rūšys viena kitos nepakeičia, o keleivio, patyrusio žalą dėl skrydžio atšaukimo arba atidėjimo, padėtis objektyviai skiriasi nuo kitą transporto priemonę naudojusio keleivio padėties. Be to, oro transporto keleiviai patiria panašią žalą skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui

²⁸ 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinantys Reglamentą (EEB) Nr. 295/91 (OL L 46, p. 1).

atveju, nesvarbu, su kokiomis aviakompanijomis jie yra sudarę sutartį, ir ši žala nėra susijusi su kainodaros politika. Todėl visos aviakompanijos turi būti vertinamos vienodai.

Du su Direktyva 85/374²⁹ susiję sprendimai buvo ypač svarbūs. Pirmasis susijęs su galimybe perkelti tiekėjui gamintojo atsakomybę, o antrasis – su gaminio išleidimo į apyvartą momentu. Byloje *Skov ir Bilka* (2006 m. sausio 10 d. Sprendimas, C-402/03, Rink. p. I-199) Teisingumo Teismo buvo klausama, ar ši direktyva draudžia tokią nacionalinę taisyklę, pagal kurią nesant gamintojo kaltės šios direktyvos prasme kyla neribota tiekėjo atsakomybė. Teismas, pripažinęs, kad direktyva įtvirtina atsakomybę be kaltės ir ją priskiria gamintojui ir kad ja siekiama visiškai suderinti ja reglamentuojamus dalykus, padarė išvadą, jog atsakingų asmenų ratas turi būti laikomas uždaru. Kadangi ši direktyva numato tiekėjo atsakomybę tik tokiu atveju, jei neįmanoma nustatyti gamintojo, nacionalinės teisės aktai, numatantys tiekėjo tiesioginę atsakomybę už gaminio trūkumus nukentėjusiųjų asmenų atžvilgiu, išplečia šį atsakingų asmenų ratą, todėl jie yra neleistini. Priešingai, kalbant apie dėl gamintojo kaltės kilusią atsakomybę, Teisingumo Teismas nusprendė, kad ši direktyva nedraudžia nacionalinės taisyklės, pagal kurią tiekėjui kyla neribota atsakomybė dėl gamintojo kaltės, nes šia direktyva įtvirtinta sistema leidžia taikyti kitas sutartinės ar deliktinės atsakomybės sistemas tiek, kiek jos grindžiamos kitais pagrindais, pavyzdžiui, paslėptų trūkumų garantija arba klaida.

Byloje *O'Byrne* (2006 m. vasario 9 d. Sprendimas, C-127/04, Rink. p. I-1313) buvo nagrinėjama, pirma, kada gali būti laikoma, jog gaminys buvo išleistas į apyvartą, atsižvelgiant į tai, kad nukentėjusiam asmeniui suteiktų teisių senaties terminas pasibaigia praėjus dešimčiai metų nuo gaminio išleidimo į apyvartą dienos, ir, antra, į tai, ar, kai yra pareikštas ieškinys bendrovei, klaidingai manant, kad ji yra tikroji gaminio gamintoja, galima vieną šalį pakeisti kita šalimi. Teisingumo Teismas nusprendė, jog gaminys turi būti laikomas išleistu į apyvartą, kai gamintojas baigia jo vykdomą gamybos procesą ir pradeda juo prekiauti, t. y. kai jis siūlomas visuomenei naudojimo ar vartojimo tikslais. Iš esmės nesvarbu, ar gaminį naudotojui arba vartotojui gamintojas parduoda tiesiogiai, ar jis parduodamas dalyvaujant vienam ar keletui platinimo tinklo operatorių. Todėl, kai vienas iš platinimo tinklo operatorių yra glaudžiai susijęs su gamintoju, ši sąsaja reiškia, jog minėtas subjektas gali dalyvauti nagrinėjamo gaminio gamybos procese, ir dėl to, kai yra pareikštas ieškinys bendrovei, klaidingai manant, kad ji yra gaminio gamintoja, vienos šalies pakeitimo kita sąlygas turi nustatyti nacionalinė teisė, užtikrindama, kad laikomasi šios direktyvos, kurioje atsakingų asmenų ratas yra uždaras, straipsnyje nustatytos jos taikymo *ratione personae* srities.

Lyginamosios reklamos srityje byloje *Lidl Belgium* (2006 m. rugsėjo 19 d. Sprendimas, C-356/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismo buvo prašoma išaiškinti Direktyvą 84/450³⁰. Pateikus klausimą dėl dviejų specifinių lyginamosios reklamos formų, kurios abi buvo grindžiamos kainų palyginimu, kai reklaminiame pranešime nebuvo patikslintos lyginamos prekės ir atitinkamos kainos, teisėtumo, teismas nusprendė, jog, pirma, ši

²⁹ 1985 m. liepos 25 d. Tarybos direktyva 85/374/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių atsakomybę už gaminius su trūkumais, derinimo (OL L 210, p. 25).

³⁰ 1984 m. rugsėjo 10 d. Tarybos direktyva 84/450/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų dėl klaidinančios reklamos suderinimo, iš dalies pakeista 1997 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/55/EB (OL L 250, p. 17).

direktyva nedraudžia lyginamosios reklamos, susijusios su bendru dviejų konkuruojančių didelių parduotuvių tinklų parduodamų kasdienio vartojimo prekių asortimentu, jeigu šiuos asortimentus atitinkamai sudaro atskiros prekės, kurios, paėmus poromis, atskirai tenkina joje įtvirtintą palyginamumo sąlygą. Be to, reikalavimas, kad reklama „objektyviai palygintų“ nagrinėjamų prekių savybes, nereiškia, jog visos lygintos prekės ir kainos, t. y. ir reklamuotojo, ir visų lyginamų jo konkurentų, būtų aiškiai išvardytos reklaminiame pranešime. Vis dėlto šios prekių savybės turi būti „patikrinamos“, o taip yra jų kainų atveju ir nustatant bendrą tokių didelių parduotuvių tinklo panašių prekių asortimentui atitinkamai taikomų kainų lygį bei sumos, kurią gali sutaupyti vartotojas, pirkdamas tokias prekes viename, o ne kitame tinkle atveju. Kai lyginimo elementai, kuriais pagrįstas savybės paminėjimas, nėra išvardyti lyginamojoje reklamoje, reklamuotojas šio pranešimo adresatams turi nurodyti, kur ir kaip jie gali lengvai sužinoti apie šiuos elementus, norėdami juos patikrinti arba patikrinti jų teisingumą. Antra, lyginamoji reklama, kurioje teigiama, jog bendras reklamuotojo kainų lygis, palyginti su jo pagrindiniais konkurentais, yra žemesnis, nors buvo palyginti tik prekių pavyzdžiai, gali būti klaidinanti šiais trimis atvejais: jei reklaminis pranešimas neparodo, kad buvo lyginamas tik vienas pavyzdys, o ne visos reklamuotojo prekės; jei nenurodo lygintų elementų arba nepateikia adresatui informacijos šaltinio, kuriame jis galėtų rasti tokius duomenis; arba jei bendrai nurodo sumas, kurias gali sutaupyti vartotojas, pirkdamas iš reklamuotojo, o ne iš jo konkurentų, atskirai nenurodydamas bendro kiekvieno minėtų konkurentų nustatytų kainų lygio ir sumos, kurią galima sutaupyti, perkant iš reklamuotojo, o ne iš kurio nors iš jų.

Byloje *Mostaza Claro* (2006 m. spalio 26 d. Sprendimas, C-168/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismo turėjo išaiškinti Direktyvą 93/13³¹. Pateikus klausimą, ar nacionalinis teismas, kuriam buvo pateiktas prašymas panaikinti vartotojui nepalankų arbitražinio teismo sprendimą, priimtą užbaigiant privalomą arbitražinį procesą pagal abonentinėje sutartyje dėl mobiliojo ryšio esančią arbitražinę išlygą, kuri turi būti laikoma nesąžininga, turi jį patenkinti nepaisydamas to, jog vartotojas arbitražiniame teisme nesirėmė šiuo nesąžiningumu, teismas nusprendė, kad minėtą direktyvą reikia aiškinti taip: ji reiškia, jog nacionalinis teismas turi vertinti, ar arbitražinis susitarimas negalioja, ir panaikinti arbitražinio teismo sprendimą, remdamasis tuo, kad šiame susitarime yra nesąžininga sąlyga, nors vartotojas klausimą dėl šio negaliojimo iškėlė ne arbitražiniame procese, o tik pareikšdamas ieškinį dėl panaikinimo.

Autorių teisių ir gretutinių teisių srityje Teisingumo Teismas byloje *SGAE* (2006 m. gruodžio 7 d. Sprendimas, C-306/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje) patikslino „viešo paskelbimo“ sąvoką Direktyvos 2001/29³² 3 straipsnio 1 dalies, įtvirtinančios išimtinę autorių teisę leisti arba uždrausti viešai skelbti savo kūrinius, prasme. *Audiencia Provincial de Barcelona* (Ispanija), nagrinėjant bylą tarp SGAE, Ispanijos autorių teisių valdymo organizacijos, ir viešbutį valdančios bendrovės, pateikus klausimą Teisingumo Teismui, pastarasis turėjo apibrėžti, ar ši sąvoka apima programų transliavimą per viešbučio kambariuose įrengtus televizorius. Aiškindamas nagrinėjamą Direktyvos 2001/29 nuostatą teismas, atsižvelgęs į

³¹ 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyva 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais (OL L 95, p. 29).

³² 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, p. 10).

tarptautinę teisę, kurią šiuo atveju direktyva siekia įgyvendinti Bendrijos lygmeniu, t. y. 1971 m. liepos 24 d. Berno konvenciją dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ir 1996 m. gruodžio 20 d. Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO) autorių teisių sutartį, nagrinėjo klausimą plačiai. Jis pažymėjo, jog potencialūs televizijos kūrinių žiūrovai yra ne tik viešbučių kambariuose gyvenantys klientai ir kitose viešbučio patalpose, kuriose yra televizoriai, esantys klientai, bet ir būsimieji viešbučio klientai. Kalbama apie pakankamai didelį žmonių skaičių, kuriuos Direktyvos 2001/19 prasme reikia pripažinti visuomene. Todėl Teisingumo Teismas nusprendė, kad nors televizorių įrengimas viešbučio kambariuose savaime nėra viešas paskelbimas, priešingai, toks atvejis yra, kai viešbutis išplatina signalą klientams per televizorius. Be to, kambarių privatumas neturi reikšmės.

Prekių ženklai

Prekių ženklų srityje paminėtinas byloje *Bovemij Verzekeringen* (2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimas, C-108/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje) priimtas sprendimas, kuriame patikslinama, į kokią teritoriją reikia atsižvelgti vertinant, ar žymuo įgijo skiriamąjį požymį dėl naudojimo Direktyvos 89/104³³ 3 straipsnio 3 dalies prasme valstybėje narėje arba valstybių narių, turinčių bendrus prekių ženklus reglamentuojančius teisės aktus, grupėje, kaip antai Beniliukse (kuris, remiantis Teisingumo Teismo praktika, prilyginamas valstybei narei). Teisingumo Teismas nusprendė, jog vertinant, ar šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalies b punkte numatyti atsisakymo registruoti pagrindai turi būti atmesti dėl skiriamojo požymio įgijimo dėl naudojimo pagal jos 3 straipsnio 3 dalį, svarbi tik atitinkamos valstybės narės teritorijos dalyje, kurioje buvo konstatuoti atsisakymo registruoti pagrindai, vyraujanti padėtis. Todėl, taikant šios direktyvos 3 straipsnio 3 dalyje numatytą atsisakymo registruoti pagrindų išimtį, reikalaujama, jog šis prekių ženklas būtų įgijęs skiriamąjį požymį dėl naudojimo visoje valstybės narės teritorijos arba visoje Beniliukso teritorijos dalyje, kurioje galioja atsisakymo registruoti pagrindas. Be to, jei kalbama apie prekių ženklą, kurį sudaro vienas ar keli atitinkamos valstybės narės oficialiosios kalbos žodžiai, ir jei atsisakymo registruoti pagrindai galioja tik viename jos kalbiniame regione, reikia nustatyti, ar prekių ženklas skiriamąjį požymį dėl naudojimo įgijo visame šiame kalbiniame regione. Kadangi šioje byloje nagrinėjamas žymuo (EUROPOLIS) apima olandų kalbos žodį (*polis*), reikia atsižvelgti į olandiškai kalbančią Beniliukso dalį.

Mokesčiai

Šioje srityje viena byla susijusi su draudimu taikyti diskriminacinius vidaus mokesčius, o trys bylos – su pridėtinės vertės mokesčiu.

Sujungtose bylose *Nádasdi* (2006 m. spalio 5 d. Sprendimas, C-290/05 ir C-333/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismas Vengrijos registracijos mokesť pripažino nesuderinamu su Bendrijos teise dėl to, kad jis buvo taikomas iš kitų valstybių narių importuotiems naudotiems automobiliams neatsižvelgiant į jų nuvertėjimą ir jie buvo

³³ 1988 m. gruodžio 21 d. Pirmoji Tarybos direktyva 89/104/EEB valstybių narių įstatymams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti (OL L 40, 1989, p. 1).

apmokestinti didesniais mokesčiais nei panašūs Vengrijoje jau įregistruoti naudoti automobiliai, kurie tuo pačiu mokesčiu buvo apmokestinti juos pirmą kartą registruojant. Vertindamas nagrinėjamą mokestį EB 90 straipsnyje įtvirtinto draudimo iš kitų valstybių narių kilusioms prekėms taikyti diskriminacinius vidaus mokesčius atžvilgiu, Teisingumo Teismas palygino šio mokesčio poveikį iš kitų valstybių narių importuotam naudotam automobiliui ir apmokestintam panašiam naudotam automobiliui iš Vengrijos. Jis pripažino, kad pastarasis automobilis, už kurį, kai jis buvo naujas, buvo sumokėtas mokestis, laikui bėgant praranda dalį savo prekinės vertės ir kad mokesčio suma, įtraukta į likusią automobilio vertės dalį, taip pat proporcingai sumažėja. Priešingai, kitoje valstybėje narėje pirktas to paties modelio, senumo, kilometražo ir kitų tokių pačių duomenų naudotas automobilis apmokestintas mokesčiu taip, kad jis nebuvo proporcingai sumažintas atsižvelgus į automobilio nuvertėjimą, vadinasi, jis buvo apmokestinamas didesniu mokesčiu. Teisingumo Teismas padarė išvadą, jog EB 90 straipsnis reikalauja atsižvelgti į apmokestinamų naudotų automobilių nuvertėjimą.

Byloje *Stichting Kinderopvang Enschede* (2006 m. vasario 9 d. Sprendimas, C-415/04, Rink. p. I-1385) Teisingumo Teismas turėjo pateikti nuomonę dėl Šeštosios direktyvos 77/388³⁴ 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies g ir h punktuose numatytos tam tikros visuomenei naudingos veiklos, t. y. veiklos, glaudžiai susijusios su socialine rūpyba ir socialine apsauga bei vaikų arba jaunimo apsauga, vykdymu, atleidimo nuo pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM). Šioje byloje buvo nagrinėjamos asmenims, kuriems reikalinga vaikų priežiūros paslauga, ir šią paslaugą teikiantiems asmenims tarpininkaujančios ne pelno organizacijos teikiamos paslaugos. Teismas nusprendė, jog tokios veiklos atleidimui nuo PVM taikomos trys sąlygos, kurių įvykdymą turi patikrinti nacionalinis teismas. Pirmą, priimančiųjų tėvų teikiama pati vaikų priežiūros paslauga, kaip pagrindinė veikla, su kuria glaudžiai susijęs organizacijos paslaugų teikimas, turi atitikti atleidimo nuo mokesčio sąlygas, o būtent reikalavimą, kad paslaugos teikėjas atitiktų „labdaros“ kriterijų. Antra, nagrinėjamos organizacijos teikiamos tarpininkavimo paslaugos turi būti būtinos teikti vaikų priežiūros paslaugą, kad dėl organizacijos atrinktų ir apmokytų priimančiųjų tėvų teikiamos vaikų priežiūros paslaugos būtų tokio pobūdžio ir kokybės, jog be šios tarpininkės paslaugų nebūtų įmanoma gauti tokios pačios vertės paslaugos. Galiausiai šiomis paslaugomis iš esmės neturi būti siekiama gauti papildomų pajamų vykdant veiklą, tiesiogiai konkuruojančią su komercinių įmonių, turinčių mokėti mokestį, paslaugomis.

Bylose *University of Huddersfield ir Halifax ir kt.* (2006 m. vasario 21 d. Sprendimas, C-223/03, Rink. p. I-1751, ir C-255/02, Rink. p. I-1609) Teisingumo Teismas pareiškė, jog pridėtinės vertės mokesčio srityje sandoriai yra prekių tiekimas arba paslaugų teikimas ir ekonominė veikla minėtos Šeštosios direktyvos prasme, jeigu jie atitinka objektyvius kriterijus, kuriais grindžiamos minėtos sąvokos. Išskyrus mokesčių vengimo atvejį, klausimas, ar atitinkamas sandoris vykdomas turint vienintelį tikslą – įgyti mokestinį pranašumą, neturi jokios reikšmės. Vis dėlto minėtoje byloje *Halifax ir kt.* pateikti klausimai leido Teisingumo Teismui papildomai nurodyti, jog piktnaudžiavimo, suprantamo kaip operacijos, vykdomos ne atliekant įprastinį komercinį sandorį, bet turint vienintelį tikslą – įgyti Bendrijos teisės numatytą naudą piktnaudžiaujant, draudimas taikomas taip pat ir PVM srityje. Todėl

³⁴ 1977 m. gegužės 17 d. Šeštoji Tarybos direktyva 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo. Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, p. 1), iš dalies pakeista 1995 m. balandžio 10 d. Tarybos direktyva 95/7 (OL L 102, p. 18).

mokesčio mokėtojas negali atskaityti perkant sumokėto PVM, jei sandoriai, kuriais grindžiama ši teisė, yra piktnaudžiavimas. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas patikslino, jog pripažįstant piktnaudžiavimą PVM srityje reikalaujama įvykdyti dvi sąlygas. Pirmą, nagrinėjamaiais sandoriais, nepaisant formalaus atitinkamų Šeštosios direktyvos nuostatų ir ją perkeliančių nacionalinės teisės aktų taikymo, turi būti įgyjamas mokestinis pranašumas, kurio suteikimas prieštarautų šiomis nuostatomis siekiamam tikslui. Antra, visi objektyvūs požymiai taip pat turi patvirtinti, jog nagrinėjamų sandorių pagrindinis tikslas – įgyti mokestinį pranašumą, o draudimo piktnaudžiauti klausimas nekyla, jei nagrinėjami sandoriai gali būti pateisinami kitu pagrindu.

Be to, šiame kontekste pažymėtinas trečiasis tą pačią dieną byloje *BUPA Hospitals ir Goldsborough Developments* (2006 m. vasario 21 d. Sprendimas, C-419/02, Rink. p. I-1685) priimtas sprendimas, kuriame Teisingumo Teismas nusprendė, jog Šeštosios direktyvos 10 straipsnio 2 dalies antroji pastraipa, numatanti, kad apmokant avansu PVM tampa mokėtinas, nors prekės dar nepatiktos ar paslaugos nesuteiktos, netaikoma apmokėjimams avansu už prekių tiekimą ar paslaugų teikimą, kurie dar nėra aiškiai identifikuoti.

Byloje *Banca popolare di Cremona* (2006 m. spalio 3 d. Sprendimas, C-475/03, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismas nusprendė, jog Italijos regioninis gamybinės veiklos mokestis (toliau – IRAP) atitinka Šeštąją direktyvą 77/388, o būtent jos 33 straipsnį, draudžiantį valstybėms narėms įvesti arba išsaugoti mokesčių sistemas, kurios gali būti priskirtos apyvartos mokesčiams. Teisingumo Teismas tokią išvadą padarė palyginęs šio mokesčio ir PVM požymius. Šiuo atžvilgiu jis pripažino, jog IRAP yra mokestis, kuris apskaičiuojamas nuo įmonės atitinkamo laikotarpio gamybos grynosios vertės (skirtumas tarp „gamybos vertės“ ir „gamybos sąnaudų“), apimančios elementus, tiesiogiai nesusijusius su prekių tiekimu ir paslaugų teikimu. Todėl, kitaip nei PVM, IRAP nėra proporcingas patiektų prekių ir suteiktų paslaugų kainai. Toliau Teisingumo Teismas nurodė, jog visi apmokestinamieji asmenys neturi galimybės perkelti nagrinėjamo mokesčio mokėjimo naštos, todėl šio mokesčio mokėjimo našta netenka galutiniam vartotojui, nors PVM našta tenka tik galutiniam vartotojui, ir jis yra visiškai neutralus apmokestinamųjų asmenų, dalyvaujančių gamybos ir paskirstymo procese iki galutinio apmokestinimo etapo, atžvilgiu, neatsižvelgiant į sandorių skaičių. Taigi, IRAP, kuris neturi visų pagrindinių PVM požymių, nėra apyvartos mokestis Šeštosios direktyvos 33 straipsnio 1 dalies prasme, ir ši nuostata neprieštarauja tam, kad jis būtų paliktas.

Socialinė politika

Trijose bylose buvo nagrinėjama Direktyva 93/04 dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų, ketvirtoje byloje³⁵ pagrindinis klausimas buvo diskriminacijos draudimas darbuotojų vyrų ir moterų atžvilgiu, o penktoje byloje – susitarimas dėl darbo pagal terminuotas sutartis.

³⁵ 1993 m. lapkričio 23 d. Tarybos direktyva 93/104/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų (OL L 307, p. 18), iš dalies pakeista 2000 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/34/EB (OL L 195, p. 41).

Byloje *Federatie Nederlandse Vakbeweging* (2006 m. balandžio 6 d. Sprendimas, C-124/05, Rink. p. I-3423) Teisingumo Teismo buvo klausama, ar Direktyvos 93/04 7 straipsnio 2 daliai prieštarauja galimybė apmokėti už per ankstesnius metus sukauptas minimalių kasmetinių atostogų dienas. Jis nusprendė, kad šią nuostatą reikia aiškinti taip: ji draudžia nacionalinę nuostatą, kuri darbo sutarties galiojimo metu leidžia kasmetinių atostogų šios direktyvos 7 straipsnio 1 dalies prasme dienas, kuriomis nepasinaudota einamaisiais metais, pakeisti vėlesniais metais už jas mokama pinigine kompensacija. Iš tikrųjų Teisingumo Teismas nusprendė, jog kiekvieno darbuotojo teisę į kasmetines mokamas atostogas reikia laikyti ypač svarbiu Bendrijos socialinės teisės principu, nuo kurio negalima nukrypti bei kurį įgyvendindamos kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos turi laikytis pačioje direktyvoje aiškiai nustatytų ribų. Ši direktyva įtvirtina taisyklę, kad, rūpinantis veiksminga darbuotojo sauga ir sveikatos apsauga, darbuotojas paprastai turi turėti galimybę gerai pailsėti, nes pagal direktyvos 7 straipsnio 2 dalį teisę į kasmetines mokamas atostogas gali pakeisti pinigine kompensacija tik tuo atveju, kai nutraukiami darbo santykiai.

Bylose *Robinson-Steele ir kt.* (2006 m. kovo 16 d. Sprendimas, C-131/04 ir C-257/04, Rink. p. I-2531) Teisingumo Teismas pateikė savo nuomonę dėl atlyginimo už teisę į kasmetines atostogas, kurį darbuotojas pagal vietinę kolektyvinę sutartį gauna darbo užmokesčio už atliktą darbą dalimi, nemokant jam daugiau, nei jis gauna už atliekamą darbą, atitiktis Direktyvos 93/104 7 straipsnio 1 daliai. Teismas aiškiai konstatavo, jog direktyvos 7 straipsnis draudžia atlyginimą už minimalias kasmetines mokamas atostogas šios nuostatos prasme mokėti dalimis per atitinkamus darbo metus kartu su darbo užmokesčiu, o ne sumokant už konkretų laikotarpį, per kurį darbuotojas realiai išeina atostogų.

Byloje *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimas, C-484/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismas priėmė sprendimą procese dėl įsipareigojimų neįvykdymo. Pagal Direktyvą 93/104, iš dalies pakeistą Direktyva 2000/34, valstybė narė neįvykdo įsipareigojimų, jeigu ji darbuotojams, kurių tam tikra darbo laiko dalis neskaičiuojama arba iš anksto nenustatoma, arba kurią darbuotojas gali pats nusistatyti dėl jo veiklos konkrečių ypatybių, taiko tam tikrą nuo teisės į poilsį susijusių nuostatų nukrypti leidžiančią nuostatą ir nepriima priemonių, reikalingų darbuotojų teisėms į dienos ir savaitės poilsio laiką įgyvendinti. Šia direktyva darbuotojams suteiktų teisių veiksmingumas būtinai apima valstybių narių pareigą užtikrinti teisės į veiksmingą poilsį laikymąsi. Valstybė narė, kuri po direktyvos perkėlimo numato darbuotojų teisę į poilsį ir kuri darbdaviams ir darbuotojams skirtose su šių teisių įgyvendinimu susijusiose gairėse nurodo, kad vis dėlto darbdavys neprivalo rūpintis, jog darbuotojai šiomis teisėmis faktiškai pasinaudotų, neužtikrina, jog būtų laikomasi toje pačioje direktyvoje nustatytų būtiniausių reikalavimų ir būtų įgyvendintas jos pagrindinis tikslas. Leisdamos manyti, jog darbdaviai negali darbuotojams kliudyti pasinaudoti šiais minimaliais poilsio laikotarpiais, tačiau visiškai neįpareigodamos užtikrinti, kad darbuotojai šia teise faktiškai pasinaudotų, tokios gairės aiškiai gali lemti tai, jog minėtoje direktyvoje įtvirtintos teisės netektų prasmės, ir jos neatitinka direktyva, pagal kurią minimalūs poilsio laikotarpiai yra būtini darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai, siekiamo tikslo.

Byloje *Cadman* (2006 m. spalio 3 d. Sprendimas, C-17/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismas turėjo išaiškinti EB 141 straipsnį patikslindamas sprendimą *Danfoss* (1989 m. spalio 17 d. Sprendimas, 109/88, Rink. p. 3199), kuriame pabrėžus, jog dėl rėmimosi darbo stažo kriterijumi darbuotojos moterys gali būti vertinamos nepalankiau nei darbuotojai vyrai, buvo pripažinta, kad darbdavys neprivalo specialiai pateisinti rėmimosi šiuo kriterijumi. Teisingumo Teismas patvirtino, jog, atsižvelgiant į tai, kad darbo stažo kriterijus paprastai yra tinkamas siekti teisėto tikslo – atlyginti už įgytą patirtį, leidžiančią darbuotojui geriau atlikti užduotis, tuo atveju, kai dėl rėmimosi darbo stažo kriterijumi kaip lemiamuoju veiksnio nustatant darbo užmokestį palygintini darbuotojai vyrai ir moterys už vienodą ar vienodos vertės darbą yra atlyginami skirtingai, darbdavys neturi specialiai įrodyti, kad rėmimasis darbo stažo kriterijumi yra tinkamas šiam tikslui pasiekti, kiek tai susiję su atitinkamu darbu, nebent darbuotojas pateiktų įrodymų, galinčių sukelti rimtų abejonių šiuo atžvilgiu. Todėl darbdavys privalo įrodyti, jog tai, kas yra paprastai teisinga, t. y. kad darbo stažas įgyjamas kartu su patirtimi ir leidžia darbuotojui geriau atlikti užduotis, taikoma ir nagrinėjamo darbo atžvilgiu. Be to, kai darbo užmokesčio nustatymui naudojama profesinio klasifikavimo sistema, pagrįsta darbo, kurį reikia atlikti, vertinimu, nereikia įrodyti, jog atskiras darbuotojas per tam tikrą laikotarpį įgijo patirties, leidžiančios jam geriau atlikti savo darbą. Tačiau reikia objektyviai atsižvelgti į darbo, kuris turi būti atliktas, pobūdį.

Byloje *Adeneler ir kt.* (2006 m. liepos 4 d. Sprendimas, C-212/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismo buvo prašoma išaiškinti 1999 m. kovo 18 d. sudaryto bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis, esančio Direktyvos 1999/70/EB dėl ETUC, UNICE ir CEEP bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis³⁶ priede, 1 ir 5 punktus. Pripažinęs, jog šis susitarimas nenustato bendros valstybių narių pareigos numatyti terminuotų darbo sutarčių pakeitimo į neterminuotas sutartis, jis nusprendė, kad bendrojo susitarimo 5 punkto 1 dalies a papunkčiui prieštarauja terminuotų darbo sutarčių sudarymas paeiliui, kai vienintelė tai pateisinanti aplinkybė yra tai numatanti valstybės narės įstatymo ar kito teisės akto bendroji nuostata. Priešingai, sąvoka „objektyvios priežastys“ šio punkto prasme, kuriomis pateisinamas sudarytų sutarčių arba darbo santykių atnaujinimas paeiliui, reikalauja, jog šios ypatingos darbo santykių rūšies, tokios, kaip antai numatytoji nacionalinės teisės aktuose, naudojimas būtų pateisintas konkrečiais įrodymais, būtent susijusiais su nagrinėjama veikla bei jos vykdymo sąlygomis. Be to, šiam susitarimui taip pat prieštarauja nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos tik terminuotos darbo sutartys ar terminuoti darbo santykiai, kai jų neskiria ilgesnis nei 20 darbo dienų laikotarpis, turi būti laikomi sudarytais ar nustatytais „paeiliui“ šio punkto prasme. Kadangi ši nuostata leistų metų metus darbuotojus įdarbinti laikinam darbui, nes praktikoje darbuotojai dažniausiai neturėtų kito pasirinkimo, o tik sutikti, kad juos su jų darbdaviu siejančias sutartis skirtų apie 20 darbo dienų pertrauka, ji sukelia pavojų bendrojo susitarimo dalykui, tikslui ir veiksmingumui. Galiausiai šis bendrasis susitarimas neleidžia taikyti nacionalinės teisės aktų, kurie absoliučiai draudžia viešajame sektoriuje neterminuotomis darbo sutartimis pakeisti paeiliui sudarytas terminuotas darbo sutartis, kurių tikslas iš tikrųjų – patenkinti darbdavio „nuolatinius ir ilgalaikius poreikius“ ir kurios turi būti laikomos sudarytomis piktnaudžiaujant.

³⁶ 1999 m. birželio 28 d. Tarybos direktyva 1999/70/EB dėl ETUC, UNICE ir CEEP bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis (OL L 175, p. 43).

Bendradarbiavimas civilinėse bylose ir teisminiais klausimais

Šioje srityje Teisingumo Teismas turėjo išaiškinti 1968 m. Briuselio konvenciją ir Reglamentą Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų.

Teisingumo Teismas, remdamasis 1971 m. birželio 3 d. Protokolu dėl Teisingumo Teismo įgaliojimų aiškinti 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvenciją dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo³⁷, pateikė savo nuomonę dėl 16 straipsnio 4 punkte numatytos išimtinės jurisdikcijos taisyklės taikymo ginčams dėl patentų įregistravimo arba galiojimo apimtys. Byloje *GAT* (2006 m. liepos 13 d. Sprendimas, C-4/03, dar nepaskelbtas Rinkinyje) Teisingumo Teismui buvo pateiktas klausimas, ar susitariančiosios šalies, kurioje pateiktas prašymas deponuoti ar įregistruoti patentą, tai buvo atlikta arba laikoma, kad buvo atlikta pagal tarptautinę konvenciją, teismų jurisdikcija susijusi su visais ginčais dėl patento įregistravimo arba galiojimo, nesvarbu, ar šis klausimas iškeltas pareiškus ieškinį ar pateikus prieštaravimą, ar ji susijusi tik su ginčais, kuriuose klausimas yra iškeltas pareiškus ieškinį. Aiškindamas šios konvencijos 16 straipsnio 4 punktą teleologiniu būdu Teisingumo Teismas padarė išvadą, jog šia nuostata numatyta išimtinė jurisdikcija turi būti taikoma nepaisant proceso stadijos, kurioje iškeliamas klausimas dėl patento įregistravimo arba galiojimo, t. y. neatsižvelgiant į tai, ar tai padaroma pareikštu ieškiniu, ar pateikus prieštaravimą, ieškinio pareiškimo ar vėlesnėse stadijose. Iš tikrųjų tik tokia išvada leidžia užtikrinti, kad nebus vengiama taikyti privalomą jurisdikcijos taisyklę, kad bus ir toliau laikomasi konvencijoje įtvirtintų jurisdikcijos taisyklių ir bus pašalintas sprendimų prieštaravimo pavojus.

Byloje *Eurofood IFSC* (2006 m. gegužės 2 d. Sprendimas, C-341/04, Rink. p. I-3813) Teisingumo Teismas pateikė svarbius paaiškinimus, susijusius su Reglamentu Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų³⁸. O būtent teismas patikslino „skolininko pagrindinių turtinių interesų vietas“ sąvoką, kuria remiantis nustatomas teismas, turintis jurisdikciją iškelti bankroto bylą, ir kuri, kaip preziumuojama, bendrovių atveju yra jų registruotos buveinės vieta, jei neįrodoma priešingai. Kai patronuojančios bendrovės ir jos dukterinės bedrovės registruotos buveinės yra dviejose skirtingose valstybėse narėse, ypač svarbu nustatyti dukterinės bendrovės pagrindinių interesų vietą pagal reglamento įtvirtintą valstybių narių teismų jurisdikcijos nustatymo sistemą (šiuo atveju buvo kalbama apie Italijos bendrovės *Parmalat* dukterinę bendrovę Airijoje). Teisingumo Teismas, pripažinęs, jog pagal šią sistemą kiekvienam skolininkui, kuris yra teisiškai atskiras asmuo, atskirai nustatomas jurisdikciją turintis teismas, nusprendė, jog tam, kad būtų užtikrintas su jurisdikciją turinčio teismo nustatymu susijęs teisinis saugumas ir numatomumas, registruotos buveinės prezumpcija gali būti paneigta tik jei objektyvi informacija, kurią gali patikrinti trečiosios šalys, gali įrodyti, jog reali padėtis skiriasi nuo tos, kurią turėtų parodyti minėtos registruotos buveinės buvimo vieta. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas pateikė bendrovės „pašto dėžutės“, kuri registruotos buveinės teritorijoje nevykdo jokios ekonominės veiklos, pavyzdį. Tačiau, priešingai, jis pabrėžė, kad prezumpcijai paneigti nepakanka vien to, jog bendrovės ekonominius pasirinkimus gali kontroliuoti ar kontroliuoja kitoje valstybėje narėje įsteigta patronuojanti bendrovė. Be to, iš sprendimo

³⁷ OL L 204, 1975, p. 28.

³⁸ 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų (OL L 160, p. 1).

Eurofood IFSC aišku, kad abipusio pasitikėjimo principas draudžia vienos valstybės narės teismui kontroliuoti valstybės narės, kurioje iškelta pagrindinė bankroto byla, teismo jurisdikciją.

Policijos ir teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose

Dviejose bylose dėl prašymų priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismas išaiškino Konvencijos, įgyvendinančios Šengeno sutartį³⁹, 54 straipsnį, kuris policijos ir teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje įtvirtina principą *ne bis in idem*, o būtent paaiškino, kas šio straipsnio prasme yra „tos pačios veikos“.

Byloje *Van Esbroeck* (2006 m. kovo 9 d. Sprendimas, C-436/04, Rink. p. I-2333) Teisingumo Teismas, patikslinęs, kad šis principas turi būti taikomas susitariančiosios šalies pradėtame baudžiamajame procese dėl veikų, už kurias suinteresuotojo asmens atžvilgiu jau buvo priimtas kaltinamasis nuosprendis kitoje susitariančiojoje šalyje, net jei priimant minėtą kaltinamąjį nuosprendį pastarojoje valstybėje ši konvencija dar negaliojo, jeigu ji galiojo atitinkamose susitariančiosiose šalyse, vertinant *ne bis in idem* principo sąlygų taikymą antrajame procese, nusprendė, jog Konvencijos, įgyvendinančios Šengeno sutartį, 54 straipsnį reikia aiškinti taip: pirma, minėto straipsnio taikymo tikslais svarbus kriterijus yra veikų tapatumo kriterijus, kuris suprantamas kaip neatskiriama tarpusavyje susijusių veikų visuma, neatsižvelgiant į teisinį šių veikų ar saugomo teisinio intereso kvalifikavimą, ir, antra, baudžiamosios veikos, kurias sudaro tų pačių narkotinių medžiagų išvežimas ir įvežimas ir kurių atžvilgiu vykdomas baudžiamasis persekiojimas skirtingose konvencijos susitariančiose šalyse, iš esmės yra laikomos „tomis pačiomis veikomis“ šio 54 straipsnio prasme, nors galutinį vertinimą šiuo klausimu turi atlikti kompetentingas nacionalinis teismas.

Byloje *Van Straaten* (2006 m. rugsėjo 28 d. Sprendimas, C-150/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje), kurioje buvo pateiktas panašus klausimas ir gautas tapatus atsakymas, Teisingumo Teismas patikslino, kad *ne bis in idem* principą reikia taikyti susitariančiosios šalies teismo sprendimui, kuriuo kaltinamasis buvo galutinai išteisintas neturint pakankamai įrodymų.

³⁹ Konvencija, įgyvendinanti 1985 m. birželio 14 d. Šengeno sutarties tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos vyriausybių dėl laipsniško bendrų sienų kontrolės panaikinimo (OL L 239, 2000, p. 19).

B — Teisingumo Teismo sudėtis

(2006 m. spalio 12 d. vyresniškumo tvarka)

Pirmoje eilėje iš kairės į dešinę:

Kolegijų pirmininkai E. Juhász, P. Kūris, R. Schintgen, A. Rosas ir P. Jann; Teisingumo Teismo pirmininkas V. Skouris; kolegijų pirmininkai C. W. A. Timmermans ir K. Lenaerts; pirmoji generalinė advokatė J. Kokott; kolegijos pirmininkas J. Klučka.

Antroje eilėje iš kairės į dešinę:

Teisėjai G. Arestis, K. Schiemann, teisėja R. Silva de Lapuerta ir teisėjas A. Tizzano; generalinis advokatas D. Ruiz-Jarabo Colomer; teisėjas J. N. Cunha Rodrigues; generalinis advokatas M. Poiares Maduro; teisėjai J. Makarczyk ir M. Ilešič.

Trečioje eilėje iš kairės į dešinę:

Teisėjas E. Levits; generalinis advokatas P. Mengozzi; teisėjai L. Bay Larsen, U. Løhmus, J. Malenovský ir A. Borg Barthet; generalinė advokatė E. Sharpston; teisėja P. Lindh.

Ketvirtoje eilėje iš kairės į dešinę:

Generalinė advokatė V. Trstenjak; teisėjai J.-C. Bonichot ir A. Ó Caoimh; generalinis advokatas Y. Bot; generalinis advokatas J. Mazák; teisėjas T. von Danwitz ir kancleris R. Grass.

1. Teisingumo Teismo nariai

(pagal pareigybių užėmimo eiliškumą)

Vassilios Skouris

gimė 1948 m.; Berlyno Laisvojo universiteto teisės fakulteto diplomas (1970 m.); Hamburgo universiteto konstitucinės ir administracinės teisės mokslų daktaras (1973 m.); Hamburgo universiteto dėstytojas asistentas (1972–1977 m.); Bielefeldo universiteto viešosios teisės profesorius (1978 m.); Salonikų universiteto viešosios teisės profesorius (1982 m.); vidaus reikalų ministras (1989 m. ir 1996 m.); Kretos universiteto administracijos tarybos narys (1983–1987 m.); Salonikų Tarptautinės ir Europos ekonominės teisės centro direktorius (1997–2005 m.); Graikijos Europos teisės asociacijos pirmininkas (1992–1994 m.); Graikijos nacionalinio tyrimų komiteto narys (1993–1995 m.); Vyriausiojo Graikijos tarnautojų atrankos komiteto narys (1994–1996 m.); Tryro Europos teisės akademijos Mokslo tarybos narys (nuo 1995 m.); Graikijos nacionalinės teisėjų mokyklos Administracijos tarybos narys (1995–1996 m.); Užsienio reikalų ministerijos Mokslo tarybos narys (1997–1999 m.); Graikijos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto pirmininkas (1998 m.); Teisingumo Teismo teisėjas nuo 1999 m. birželio 8 d., Teisingumo Teismo pirmininkas nuo 2003 m. spalio 7 d.

Francis Geoffrey Jacobs

gimė 1939 m.; *barrister*; *Queen's Counsel*; Europos žmogaus teisių komisijos sekretoriato pareigūnas; generalinio advokato J.-P. Warner teisės referentas; Londono universiteto Europos teisės profesorius; Londono *King's* koledžo Europos teisės centro direktorius; daugelio publikacijų Europos teisės tema autorius; Teisingumo Teismo generalinis advokatas nuo 1988 m. spalio 7 d. iki 2006 m. sausio 10 dienos.

Claus Christian Gulmann

gimė 1942 m.; Teisingumo ministerijos tarnautojas; teisėjo Max Sørensen teisės referentas; Kopenhagos universiteto teisės fakulteto dekanas ir tarptautinės viešosios teisės dėstytojas; advokatas; arbitražinių teismų pirmininkas ir narys; apeliacinio administracinio teismo teisėjas; Teisingumo Teismo generalinis advokatas nuo 1991 m. spalio 7 d. iki 1994 m. spalio 6 d., Teisingumo Teismo teisėjas nuo 1994 m. spalio 7 d. iki 2006 m. sausio 10 dienos.

Antonio Mario La Pergola

gimė 1931 m.; konstitucinės teisės bei bendrosios ir lyginamosios viešosios teisės dėstytojas (Padujos, Bolonijos ir Romos universitetai); Aukščiausiosios teisėjų tarybos narys (1976–1978 m.); Konstitucinio teismo narys ir pirmininkas (1986–1987 m.); Bendrijos politikos ministras (1987–1989 m.); Europos Parlamento narys (1989–1994 m.); Teisingumo Teismo teisėjas nuo 1994 m. spalio 7 d. iki 1994 m. gruodžio 31 d., generalinis advokatas nuo 1995 m. sausio 1 d. iki 1999 m. gruodžio 14 d., Teisingumo Teismo teisėjas nuo 1999 m. gruodžio 15 d. iki 2006 m. gegužės 3 dienos.

Jean-Pierre Puissech

gimė 1936 m.; valstybės patarėjas (Prancūzija); Europos Bendrijų Tarybos Teisės tarnybos direktorius, o vėliau – generalinis direktorius (1968–1973 m.); Nacionalinės įdarbinimo agentūros (*Agence Nationale pour l'Emploi*) generalinis direktorius (1973–1975 m.); Pramonės ministerijos administracijos direktorius (1977–1979 m.); OECD Teisės tarnybos direktorius (1979–1985 m.); *Institut International d'Administration Publique* direktorius (1985–1987 m.); Užsienio reikalų ministerijos Teisės skyriaus direktorius, teisininkas (1987–1994 m.); Teisingumo Teismo teisėjas nuo 1994 m. spalio 7 d. iki 2006 m. spalio 6 dienos.

Philippe Léger

gimė 1938 m.; *magistrat* Teisingumo ministerijoje (1966–1970 m.); gyvenimo kokybės (*Qualité de la vie*) ministro kabineto vadovas, o vėliau – patarėjas techniniais klausimais (1976 m.); teisingumo ministro (*Garde des Sceaux*) kabineto patarėjas techniniais klausimais (1976–1978 m.); Teisingumo ministerijos Baudžiamųjų bylų ir malonės skyriaus direktoriaus pavaduotojas (1978–1983 m.); Paryžiaus apeliacinio teismo *conseiller* (1983–1986 m.); teisingumo ministro (*Garde des Sceaux, ministre de la Justice*) kabineto direktoriaus pavaduotojas (1986 m.); Bobinji apygardos teismo pirmininkas (1986–1993 m.); teisingumo ministro (*Ministre d'État, Garde des Sceaux, ministre de la Justice*) kabineto vadovas ir Paryžiaus apeliacinio teismo generalinis advokatas (1993–1994 m.); René Descartes (Paryžiaus V) universiteto asocijuotas dėstytojas (1988–1993 m.); Teisingumo Teismo generalinis advokatas nuo 1994 m. spalio 7 d. iki 2006 m. spalio 6 dienos.

Peter Jann

gimė 1935 m.; Vienos universiteto teisės mokslų daktaras (1957 m.); 1961 m. paskirtas teisėju ir perkeltas į Federalinę teisingumo ministeriją; Vienos *Straf-Bezirksgericht* spaudos bylų teisėjas (1963–1966 m.); Federalinės teisingumo ministerijos spaudos atstovas (1966–1970 m.), vėliau paskirtas į šios ministerijos Tarptautinių ryšių skyrių; Parlamento teisingumo komiteto patarėjas ir spaudos atstovas (1973–1978 m.); paskirtas Konstitucinio teismo nariu (1978 m.); iki 1994 m. pabaigos nuolatinis Konstitucinio teismo teisėjas pranešėjas; Teisingumo Teismo teisėjas nuo 1995 m. sausio 19 dienos.

Dámaso Ruiz-Jarabo Colomer

gimė 1949 m.; teisėjas; Aukščiausiosios teisėjų tarybos (*Consejo General del Poder Judicial*) teisėjas; dėstytojas; *Consejo General del Poder Judicial* pirmininko kabineto vadovas; Europos Žmogaus teisių teismo *ad hoc* teisėjas; *Tribunal Supremo* teisėjas nuo 1996 m.; Teisingumo Teismo generalinis advokatas nuo 1995 m. sausio 19 dienos.

Romain Schintgen

gimė 1939 m.; Darbo ministerijos generalinis administratorius; Ekonomikos ir socialinių reikalų tarybos pirmininkas; *Société nationale de crédit et d'investissement* ir *Société européenne des satellites* administratorius; Vyriausybės atstovas Europos socialinio fondo komitete, Laisvo darbuotojų judėjimo konsultaciniame komitete ir Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo administracijos taryboje; Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 1989 m. rugsėjo 25 d. iki 1996 m. liepos 11 d.; Teisingumo Teismo teisėjas nuo 1996 m. liepos 12 dienos.

Ninon Colneric

gimė 1948 m.; studijos Tiubingene, Miunchene ir Ženevoje; moksliniai tyrimai Londone; Miuncheno universiteto teisės mokslų daktarė; Oldenburgo *Arbeitsgericht* teisėja; Brėmeno universitete suteikta teisė dėstyti darbo teisę, teisės sociologiją ir socialinę teisę; dėstytoja *ad interim* Frankfurto ir Brėmeno universitetų teisės fakultetuose; Šlezvigo-Holšteino *Landesarbeitsgericht* pirmininkė (1989 m.); *European Expertise Service* (ES) projekto dėl Kirgizijos darbo teisės reformos ekspertė (1994–1995 m.); Brėmeno universiteto darbo teisės garbės profesorė, specializacija – Europos Sąjungos darbo teisė; Teisingumo Teismo teisėja nuo 2000 m. liepos 15 d. iki 2006 m. spalio 6 dienos.

Stig von Bahr

gimė 1939 m.; dirbo Parlamento ombudsmeno įstaigoje ir Švedijos Vyriausybės kanceliarijoje bei ministerijose, *inter alia*, Finansų ministerijos sekretoriaus pavaduotoju; 1981 m. paskirtas Geteborgo Apeliacinio administracinio teismo (*Kammarrätten*) teisėju, 1985 m. – Aukščiausiojo administracinio teismo (*Regeringsrätten*) teisėju; padėjo rengti daugelį oficialių ataskaitų, ypač mokesčių ir apskaitos srityje; Pajamų apmokestinimo, pritaikyto prie infliacijos, komiteto pirmininkas, Apskaitos komiteto pirmininkas bei Privačių bendrovių savininkų apmokestinimo tvarkos komiteto specialusis pranešėjas; Apskaitos standartų tarybos pirmininkas, Nacionalinės teismų administracijos tarybos narys bei Finansų priežiūros įstaigos tarybos narys; publikavo daugelį straipsnių, ypač mokesčių teisės srityje; Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2000 m. spalio 7 d. iki 2006 m. spalio 6 dienos.

Antonio Tizzano

gimė 1940 m.; Italijos universitetuose dirbo įvairų pedagoginį darbą; Italijos nuolatinės atstovybės prie Europos Bendrijų patarėjas teisės klausimais (1984–1992 m.); Kasacinio teismo ir kitų aukščiausiųjų teismų advokatas; Italijos delegacijos narys tarptautinėse derybose ir tarpvyriausybiniuose konferencijose, įskaitant dėl Suvestinio Europos akto ir Europos Sąjungos sutarties; atsakingas už daugelį publikacijų; nepriklausomų ekspertų grupės Europos Komisijos finansinei veiklai įvertinti narys (1999 m.); Romos universiteto Europos Sąjungos teisės dėstytojas, Tarptautinės ir Europos Sąjungos teisės instituto direktorius; Teisingumo Teismo generalinis advokatas nuo 2000 m. spalio 7 d. iki 2006 m. gegužės 4 dienos.

José Narciso da Cunha Rodrigues

gimė 1940 m.; ėjo įvairias pareigas teisėsaugos institucijose (1964–1977 m.), pagal Vyriausybės įgaliojimą vykdė ir koordinavo teismų sistemos reformos tyrimus; Vyriausybės atstovas Europos žmogaus teisių komisijoje ir Europos žmogaus teisių teisme (1980–1984 m.); Europos Tarybos žmogaus teisių koordinacinio komiteto ekspertas (1980–1985 m.); darbo grupės dėl baudžiamojo kodekso ir baudžiamojo proceso kodekso reformos narys; *Procurador-Geral da República* (1984–2000 m.); Europos Sąjungos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) priežiūros komiteto narys (1999–2000 m.); Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2000 m. spalio 7 dienos.

Christiaan Willem Anton Timmermans

gimė 1941 m.; teisės referentas Europos Bendrijų Teisingumo Teisme (1966–1969 m.); Europos Komisijos pareigūnas (1969–1977 m.); teisės mokslų daktaras (Leideno universitetas); Groningeno universiteto Europos Sąjungos teisės profesorius (1977–1989 m.); Arnhemo apeliacinio teismo teisėjo pavaduotojas; įvairių leidinių redaktorius; Europos Bendrijų Komisijos Teisės tarnybos generalinio direktoriaus pavaduotojas (1989–2000 m.); Amsterdamo universiteto Europos Sąjungos teisės profesorius; Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2000 m. spalio 7 dienos.

Leendert A. Geelhoed

gimė 1942 m.; Utrechto universiteto mokslo darbuotojas (1970–1971 m.); Europos Bendrijų Teisingumo Teismo teisės referentas (1971–1974 m.); Teisingumo ministerijos vyresnysis patarėjas (1975–1982 m.); Vyriausybės politikos konsultacinės tarybos narys (1983–1990 m.); dirbo įvairų pedagoginį darbą; Ekonomikos reikalų ministerijos generalinis sekretorius (1990–1997 m.); Bendrųjų reikalų ministerijos generalinis sekretorius (1997–2000 m.); Teisingumo Teismo generalinis advokatas nuo 2000 m. spalio 7 d. iki 2006 m. spalio 6 dienos.

Christine Stix-Hackl

gimė 1957 m.; teisės mokslų daktarė (Vienos universitetas), podiplominės Europos Sąjungos teisės studijos (Europos koledžas, Briugė); Austrijos diplomatė (nuo 1982 m.); Užsienio reikalų ministerijos Teisės patarėjų skyriaus ekspertė Europos Sąjungos klausimais (1985–1988 m.); Europos Bendrijų Komisijos Teisės tarnyba (1989 m.); Užsienio reikalų ministerijos ES – teisės skyriaus vedėja (1992–2000 m., įgaliotoji ministrė); dalyvavo derybose dėl Europos ekonominės erdvės ir dėl Austrijos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą, Austrijos Respublikos atstovė Europos Bendrijų Teisingumo Teisme nuo 1995 m.; Austrijos generalinė konsulė Ciūriche (2000 m.); dirbo įvairų pedagoginį darbą ir publikavo mokslo darbų; Teisingumo Teismo generalinė advokatė nuo 2000 m. spalio 7 d. iki 2006 m. spalio 6 dienos.

Allan Rosas

gimė 1948 m.; Turku universiteto (Suomija) teisės mokslų daktaras (1977 m.); Turku universiteto (1978–1981 m.) ir Åbo Akademi (Turku/Åbo) (1981–1996 m.) teisės dėstytojas; šio universiteto Žmogaus teisių instituto direktorius (1985–1995 m.); ėjo įvairias atsakingas pareigas akademinėje aplinkoje šalyje ir užsienyje; mokslo draugijų narys; daugelio tarptautinių ir nacionalinių tyrimo projektų ir programų, būtent Bendrijos teisės, tarptautinės teisės, žmogaus teisių ir pagrindinių teisių, konstitucinės teisės ir lyginamosios viešojo administravimo teisės srityse koordinatorius; kaip delegacijų narys arba patarėjas atstovavo Suomijos Vyriausybei įvairiose tarptautinėse konferencijose ir susitikimuose; ekspertas Suomijos teisinio gyvenimo klausimais, būtent Suomijos Vyriausybės ar parlamento teisės komisijose, Jungtinėse Tautose, Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijoje (UNESCO), Europos saugumo ir bendra darbiavimo organizacijoje (ESBO) ir Europos Taryboje; nuo 1995 m. – Europos Komisijos Teisės tarnybos vyresnysis patarėjas užsienio santykių klausimais; nuo 2001 m. kovo mėn. – Europos Komisijos Teisės tarnybos generalinio direktoriaus pavaduotojas; Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2002 m. sausio 17 dienos.

Rosario Silva de Lapuerta

gimė 1954 m.; teisės diplomas (Madrido *Complutense* universitetas); Malagos *Abogado del Estado*; Transporto, turizmo ir komunikacijų ministerijos Teisės skyriaus, o vėliau – Užsienio reikalų ministerijos Teisės tarnybos *Abogado del Estado*; Valstybės teisės tarnybos, atsakingos už bylas Europos Bendrijų Teisingumo Teisme, *Abogado del Estado-Jefe* ir *Abogacia General del Estado* (Teisingumo ministerija), Bendrijos ir tarptautinės teisinės pagalbos tarnybos generalinio direktoriaus pavaduotoja; Komisijos darbo grupės dėl Bendrijos teismų sistemos ateities narė; Ispanijos delegacijos „Pirmininkavimo draugų“ grupės dėl Bendrijos teismų sistemos reformos pagal Nicos sutartį ir Tarybos *ad hoc* „Teisingumo Teismo“ darbo grupės vadovė; Madrido diplomatijos mokyklos Bendrijos teisės dėstytoja; žurnalo „Noticias de la Unión Europea“ redakcinės kolegijos narė; Teisingumo Teismo teisėja nuo 2003 m. spalio 7 dienos.

Koen Lenaerts

gimė 1954 m.; teisės diplomas ir teisės mokslų daktaras (Liuvono *Katholieke Universiteit*); teisės magistras ir viešojo administravimo magistras (Harvardo universitetas); asistentas (1979–1983 m.), o nuo 1983 m. – Europos Sąjungos teisės dėstytojas Liuvono *Katholieke Universiteit*; teisės referentas Teisingumo Teisme (1984–1985 m.); Briugės Europos koledžo dėstytojas (1984–1989 m.); Briuselio advokatūros narys (1986–1989 m.); *Harvard Law School* „kviestinis dėstytojas“ (1989 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 1989 m. rugsėjo 25 d. iki 2003 m. spalio 6 d., Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2003 m. spalio 7 dienos.

Juliane Kokott

gimė 1957 m.; teisės studijos Bonos ir Ženevos universitetuose; magistrė (LL.M) (*American University/Washington D.C.*); teisės mokslų daktarė (Heidelbergo universitetas, 1985 m.; Harvardo universitetas, 1990 m.); Berklio universiteto kviestinė dėstytoja (1991 m.); Augsburgio (1992 m.), Heidelbergo (1993 m.) ir Diuseldorfo (1994 m.) universitetų Vokietijos ir užsienio šalių viešosios teisės, tarptautinės teisės ir Europos teisės dėstytoja; Vokietijos Vyriausybės teisėja *ad interim* Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Sutaikymo ir arbitražo teisme; Federalinės konsultacinės tarybos dėl globalinių pasikeitimų (WBGU) pirmininko pavaduotoja (1996 m.); St. Gallen universiteto Teisės fakulteto tarptautinės teisės, tarptautinės verslo teisės ir Europos teisės dėstytoja (1999 m.); St. Gallen universiteto Europos ir tarptautinės verslo teisės instituto direktorė (2000 m.); St. Gallen universiteto Verslo teisės specializacijos programos direktoriaus pavaduotoja (2001 m.); Teisingumo Teismo generalinė advokatė nuo 2003 m. spalio 7 dienos.

Luís Miguel Poiares Pessoa Maduro

gimė 1967 m.; Lisabonos universiteto teisės diplomas (1990 m.); asistentas (Europos studijų institutas, 1991 m.); teisės mokslų daktaras (Florencijos Europos studijų institutas, 1996 m.); kviestinis dėstytojas (*London School of Economics*; Natolino Europos koledžas; Madrido *Ortega y Gasset* institutas; Portugalijos katalikiškasis universitetas; Makao Europos studijų centras); profesorius (Lisabonos *Universidade Nova*, 1997 m.); *Fulbright Visiting Research Fellow* (Harvardo universitetas, 1998 m.); Tarptautinės komercinės teisės akademijos valdybos narys; *Hart Series on European Law and Integration*, *European Law Journal* bendreredaktorius ir kitų teisinių leidinių redakcinių kolegijų narys; Teisingumo Teismo generalinis advokatas nuo 2003 m. spalio 7 dienos.

Konrad Hermann Theodor Schiemann

gimė 1937 m.; teisės studijos Kembridžo universitete; *barrister* (1964–1980 m.); *Queen's Counsel* (1980–1986 m.); *High Court of England and Wales* teisėjas (1986–1995 m.); *Lord Justice of Appeal* (1995–2003 m.); *Honourable Society of the Inner Temple* vyresnysis narys (nuo 1985 m.) ir išdininkas (2003 m.); Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2004 m. sausio 8 dienos.

Jerzy Makarczyk

gimė 1938 m.; teisės mokslų daktaras (1966 m.); tarptautinės viešosios teisės profesorius (1974 m.); Oksfordo universiteto *Senior Visiting Fellow* (1985 m.); Tokijo tarptautinio krikščioniškojo universiteto profesorius (1988 m.); daugelio darbų tarptautinės viešosios teisės, Bendrijos teisės ir žmogaus teisių srityje autorius; įvairių tarptautinės teisės, Europos teisės ir žmogaus teisių mokslo draugijų narys; Lenkijos Vyriausybės derybininkas dėl Rusijos ginkluotųjų pajėgų išvedimo iš Lenkijos Respublikos teritorijos; Užsienio reikalų ministerijos sekretorius, o vėliau – valstybės sekretorius (1989–1992 m.); Lenkijos delegacijos Jungtinių Tautų Generalinėje asamblėjoje vadovas; Europos žmogaus teisių teismo teisėjas (1992–2002 m.); Tarptautinės teisės instituto pirmininkas (2003 m.); Lenkijos Respublikos prezidento patarėjas užsienio politikos ir žmogaus teisių klausimais (2002–2004 m.); Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2004 m. gegužės 11 dienos.

Pranas Kūris

gimė 1938 m.; Vilniaus universiteto teisės diplomas (1961 m.); teisės mokslų kandidatas, Maskvos universitetas (1965 m.); teisės mokslų habilituotas daktaras (habil. dr.), Maskvos universitetas (1973 m.); Paryžiaus universiteto *Institut des Hautes Études Internationales* stažuotojas (vadovas – prof. Ch. Rousseau) (1967–1968 m.); Lietuvos mokslų akademijos tikrasis narys (1996 m.); Mykolo Romerio universiteto daktaras *honoris causa* (2001 m.); dirbo įvairių pedagoginį darbą bei vykdė administracines funkcijas Vilniaus universitete (1961–1990 m.); tarptautinės viešosios teisės dėstytojas, docentas ir profesorius, Teisės fakulteto dekanas; užėmė įvairius postus Lietuvos Vyriausybėje, diplomatinėje tarnyboje ir Lietuvos teisėsaugos sistemoje; teisingumo ministras (1990–1991 m.), valstybės patarėjas (1991 m.), Lietuvos Respublikos ambasadorius Belgijoje, Liuksemburgui ir Nyderlandams (1992–1994 m.); Europos žmogaus teisių teismo (iki reformos) teisėjas (1994 m. birželio mėn.–1998 m. lapkričio mėn.); Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas ir pirmininkas (1994 m. gruodžio mėn.–1998 m. spalio mėn.); Europos žmogaus teisių teismo teisėjas (1998 m. lapkričio mėn.–2004 m. gegužės mėn.); dalyvavo įvairiose tarptautinėse konferencijose; Lietuvos Respublikos delegacijos deryboms su TSRS narys (1990–1992 m.); apie 200 publikacijų autorius; Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2004 m. gegužės 11 dienos.

Endre Juhász

gimė 1944 m.; Szegedo universiteto teisės diplomas (Vengrija, 1967 m.); išlaikė Vengrijos advokatūros egzaminus (1970 m.); trečiojo ciklo lyginamosios teisės studijos Strasbūro universitete (1969–1972 m.); Užsienio prekybos ministerijos teisės departamento pareigūnas (1966–1974 m.), direktorius teisės aktų leidybos klausimais (1973–1974 m.); Vengrijos ambasados Briuselyje pirmasis prekybos atašė, atsakingas už Bendrijos klausimus (1974–1979 m.); Užsienio prekybos ministerijos direktorius (1979–1983 m.); Vengrijos ambasados Vašingtone (Jungtinės Amerikos Valstijos) pirmasis prekybos atašė, vėliau – patarėjas komercijos klausimais (1983–1989 m.); Prekybos ministerijos ir Tarptautinių ekonominių ryšių ministerijos generalinis direktorius (1989–1991 m.); vyriausias derybininkas dėl Asociacijos sutarties tarp Vengrijos ir Europos Bendrijų ir jų valstybių narių (1990–1991 m.); Tarptautinių ekonominių ryšių ministerijos generalinis sekretorius, Europos reikalų biuro direktorius (1992 m.); Tarptautinių ekonominių ryšių ministerijos valstybės sekretorius (1993–1994 m.); Pramonės ir prekybos ministerijos valstybės sekretorius, Europos reikalų tarnybos pirmininkas (1994 m.); nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius, Vengrijos Respublikos diplomatinės misijos prie Europos Sąjungos vadovas (1995 m. sausio mėn.–2003 m. gegužės mėn.); vyriausiasis derybininkas dėl Vengrijos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą (1998 m. liepos mėn.–2003 m. balandžio mėn.); ministras be portfelio Europos integracijos klausimams koordinuoti (nuo 2003 m. gegužės mėn.); Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2004 m. gegužės 11 dienos.

George Arestis

gimė 1945 m.; Atėnų universiteto teisės diplomas (1968 m.); Kento universiteto Canterbury mieste *Comparative Politics and Government* magistras (M.A.) (1970 m.); praktikuojantis advokatas Kipre (1972–1982 m.); paskirtas *District Court* teisėju (1982 m.); paskirtas *District Court* pirmininku (nuo 1995 m.); Nikosijos *District Court Administrative President* (1997–2003 m.); Kipro Aukščiausiojo Teismo teisėjas (2003 m.); Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2004 m. gegužės 11 dienos.

Anthony Borg Barthet U.O.M.

gimė 1947 m.; Maltos karališkojo universiteto teisės mokslų daktaras – 1973 m., 1975 m. priimtas į Maltos valstybės tarnybą *Notary to Government* pareigoms; Respublikos patarėjas – 1978 m., pirmasis Respublikos patarėjas – 1979 m., *Attorney General adjoint* – 1988 m., 1989 m. Maltos Respublikos prezidento paskirtas *Attorney General*; Maltos universiteto civilinės teisės ne visą darbo dieną dirbantis dėstytojas (1985–1989 m.); Maltos universiteto Tarybos narys (1998–2004 m.); teisingumo vykdymo komisijos narys (1994–2004 m.); Maltos arbitražo centro valdytojų komiteto narys (1998–2004 m.); Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2004 m. gegužės 11 dienos.

Marko Ilešič

gimė 1947 m.; teisės mokslų daktaras (Liublianos universitetas); lyginamosios teisės specializacija (Strasbūro ir Coimbros universitetai); advokatas; Liublianos darbo teismo teisėjas (1975–1986 m.); Sporto teismo pirmininkas (1978–1986 m.); draudimo bendrovės *Triglav* arbitražo teismo arbitras (1990–1998 m.); Biržos arbitražo kolegijos pirmininkas (nuo 1995 m.); Biržos arbitražo teismo arbitras (nuo 1998 m.); Jugoslavijos (iki 1991 m.) ir Slovėnijos (nuo 1991 m.) Prekybos rūmų arbitras; Paryžiaus Tarptautinių prekybos rūmų arbitras; UEFA (nuo 1988 m.) ir FIFA (nuo 2000 m.) apeliacinio teismo teisėjas; Slovėnijos teisininkų draugijų sąjungos pirmininkas; *International Law association*, Tarptautinio jūrų komiteto ir kelių kitų tarptautinių teisės draugijų narys; civilinės, komercinės ir tarptautinės privatinės teisės profesorius; Liublianos universiteto teisės fakulteto dekanas; daugelio teisės publikacijų autorius; Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2004 m. gegužės 11 dienos.

Jiří Malenovský

gimė 1950 m.; Prahos Karlo universiteto teisės mokslų daktaras (1975 m.); Masaryk universiteto Brno mieste vyresnysis dėstytojas (1974–1990 m.), prodekanas (1989–1991 m.) bei tarptautinės teisės ir Europos Sąjungos teisės katedros vedėjas (1990–1992 m.); Čekoslovakijos konstitucinio teismo teisėjas (1992 m.); ambasadorius prie Europos Tarybos (1993–1998 m.); Europos Tarybos ministrų atstovų komiteto pirmininkas (1995 m.); Užsienio reikalų ministerijos generalinis direktorius (1998–2000 m.); Tarptautinės teisės asociacijos Čekijos ir Slovakijos padalinio pirmininkas (1999–2001 m.); Konstitucinio teismo teisėjas (2000–2004 m.); Teisės aktų leidžiamosios tarybos narys (1998–2000 m.); Hagos nuolatinio arbitražinio teismo narys (nuo 2000 m.); Masaryk universiteto Brno mieste tarptautinės viešosios teisės profesorius (2001 m.); Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2004 m. gegužės 11 dienos.

Ján Klučka

gimė 1951 m.; Bratislavos universiteto teisės mokslų daktaras (1974 m.); Kosice universiteto tarptautinės teisės dėstytojas (nuo 1975 m.); Konstitucinio teismo teisėjas (1993 m.); Hagos nuolatinio arbitražinio teismo narys (1994 m.); Venecijos komisijos narys (1994 m.); Slovakijos tarptautinės teisės asociacijos pirmininkas (2002 m.); Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2004 m. gegužės 11 dienos.

Uno Lõhmus

gimė 1952 m.; teisės mokslų daktaras nuo 1986 m., advokatas (1977–1998 m.); Tartu universiteto baudžiamosios teisės kviestinis profesorius; Europos žmogaus teisių teismo teisėjas (1994–1998 m.); Estijos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas (1998–2004 m.); Konstitucinės teisės komisijos narys; Baudžiamojo kodekso rengimo darbo grupės konsultantas; Baudžiamojo proceso kodekso rengimo darbo grupės narys; daugelio darbų žmogaus teisių ir konstitucinės teisės tema autorius; Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2004 m. gegužės 11 dienos.

Egils Levits

gimė 1955 m.; Hamburgo universiteto teisės ir politinių mokslų studijų diplomas; Kylio universiteto teisės fakulteto mokslo darbuotojas; Latvijos parlamento patarėjas tarptautinės teisės, konstitucinės teisės ir teisėkūros reformos klausimais; Latvijos ambasadorius Vokietijoje ir Šveicarijoje (1992–1993 m.), Austrijoje, Šveicarijoje ir Vengrijoje (1994–1995 m.); ministro pirmininko pavaduotojas ir teisingumo ministras, einantis užsienio reikalų ministro pareigas (1993–1994 m.); ESBO taikymo ir arbitražo teismo taikintojas (nuo 1997 m.); Nuolatinio arbitražinio teismo narys (nuo 2001 m.); 1995 m. išrinktas Žmogaus teisių teismo teisėju, perrinktas 1998 m. ir 2001 m.; įvairių publikacijų konstitucinės teisės ir administracinės teisės, teisėkūros reformos ir Bendrijos teisės temomis autorius; Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2004 m. gegužės 11 dienos.

Aindrias Ó Caoimh

gimė 1950 m.; civilinės teisės bakalauras (Airijos nacionalinis universitetas, Dublino *University College*, 1971 m.); *barrister* (*King's Inns*, 1972 m.); Europos Bendrijų teisės aukštesniosios pakopos studijų diplomas (Dublino *University College*, 1977 m.); Airijos advokatūros *barrister* (1972–1999 m.); Europos Bendrijų teisės lektorius (*King's Inns*, Dublinas); *Senior Counsel* (1994–1999 m.); Airijos Vyriausybės atstovas daugelyje bylų Europos Bendrijų Teisingumo Teisme; Airijos *High Court* teisėjas (nuo 1999 m.); *Honorable Society of King's Inns Benchers* (seniūnas) (nuo 1999 m.); Airijos Europos Bendrijų teisės draugijos viceprezidentas; Tarptautinės teisės asociacijos (Airijos padalinio) narys; Teisingumo Teismo teisėjo Andreas O'Keeffe (Aindrias Ó Caoimh) (1974–1985 m.) sūnus; Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2004 m. spalio 13 dienos.

Lars Bay Larsen

gimė 1953 m.; Kopenhagos universiteto politikos mokslų diplomas (1976 m.), teisės diplomas (1983 m.); Teisingumo ministerijos tarnautojas (1983–1985 m.); Kopenhagos universiteto šeimos teisės dėstytojas (1984–1991 m.), vėliau – asocijuotas profesorius (1991–1996 m.); *Advokatsamfund* skyriaus vedėjas (1985–1986 m.); Teisingumo ministerijos skyriaus vedėjas (1986–1991 m.); priimtas į advokatūrą (1991 m.); Teisingumo ministerijos skyriaus vedėjas (1991–1995 m.), Policijos departamento direktorius (1995–1999 m.), Teisės departamento direktorius (2000–2003 m.); Danijos atstovas K 4 komitete (1995–2000 m.), Pagrindinėje Šengeno grupėje (1996–1998 m.) ir Europolo vykdomojoje taryboje (1998–2000 m.); Højesteret teisėjas (2003–2006 m.); Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2006 m. sausio 10 dienos.

Eleanor Sharpston

gimė 1955 m.; ekonomikos, kalbų ir teisės studijos Kembridžo *King's* koledže (1973–1977 m.); Oksfordo *Corpus Christi* koledžo asistentė ir mokslo darbuotoja (1977–1980 m.); priimta į advokatūrą (*Middle Temple*, 1980 m.); *barrister* (1980–1987 m. ir 1990–2005 m.); generalinio advokato, vėliau teisėjo Gordon Slynn teisės referentė (1987–1990 m.); Londono koledžo universiteto Europos Sąjungos ir lyginamosios teisės profesorė (*Director of European Legal Studies*) (1990–1992 m.); Kembridžo universiteto Teisės fakulteto profesorė (1992–1998 m.), vėliau – asocijuota profesorė (1998–2005 m.); Kembridžo *King's* koledžo *fellow* (nuo 1992 m.); Kembridžo Europos teisės studijų centro asocijuota profesorė (*Senior Research Fellow*) ir mokslo darbuotoja (1998–2005 m.); *Queen's Counsel* (1999 m.); *Bench* of *Middle Temple* (2005 m.); Teisingumo Teismo generalinė advokatė nuo 2006 m. sausio 10 dienos.

Paolo Mengozzi

gimė 1938 m.; Bolonijos universiteto tarptautinės teisės profesorius ir Jean Monnet Europos Bendrijų teisės katedros vedėjas; Madrido Carlos III universiteto *honoris causa* daktaras; Johns Hopkins (*Bologna Center*), St. Johns (Niujorkas), Džordžtauno, Paryžiaus II, Džordžijos (Atėnai) universitetų ir *Institut universitaire international* (Liuksemburgas) kviestinis dėstytojas; Nijmegeno universiteto *European Business Law Pallas Program* koordinatorius; Europos Bendrijų Komisijos patariamojo komiteto viešųjų pirkimų klausimais narys; valstybės sekretoriaus pavaduotojas prekybos ir pramonės klausimais Italijos pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu; Europos Bendrijos darbo grupės dėl Pasaulinės prekybos organizacijos (PPO) narys ir Hagos tarptautinės teisės akademijos tyrimų centro 1997 m. sesijos, skirtos PPO, pirmininkas; Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 1998 m. kovo 4 d. iki 2006 m. gegužės 3 d.; Teisingumo Teismo generalinis advokatas nuo 2006 m. gegužės 4 dienos.

Pernilla Lindh

gimė 1945 m.; Lundo universiteto teisės diplomas; Stokholmo apeliacinio teismo teisėja (asesorė); Užsienio reikalų ministerijos prekybos departamento teisės skyriaus teisininkė ir generalinė direktorė; Pirmosios instancijos teismo teisėja nuo 1995 m. sausio 18 d. iki 2006 m. spalio 6 d.; Teisingumo Teismo teisėja nuo 2006 m. spalio 7 dienos.

Yves Bot

gimė 1947 m.; Ruano teisės fakulteto diplomas; teisės mokslų daktaras (Paryžiaus II *Panthéon-Assas* universitetas); Mans'o teisės fakulteto dėstytojas; Mans'o prokuratūros prokuroro padėjėjas, vėliau – pirmasis padėjėjas (1974–1982 m.); Respublikos prokuroras prie Dieppe'o apygardos teismo (1982–1984 m.); Respublikos prokuroro pavaduotojas prie Strasbūro apygardos teismo (1984–1986 m.); Respublikos prokuroras prie Bastijos apygardos teismo (1986–1988 m.); generalinis advokatas prie Caen'o apeliacinio teismo (1988–1991 m.); Respublikos prokuroras prie Mans'o apygardos teismo (1991–1993 m.); už Teisingumo ministro pavestą misiją atsakingas asmuo (1993–1995 m.); Respublikos prokuroras prie Nanterre'o apygardos teismo (1995–2002 m.); Respublikos prokuroras prie Paryžiaus apygardos teismo (2002–2004 m.); Paryžiaus apeliacinio teismo generalinis prokuroras (2004–2006 m.); Teisingumo Teismo generalinis advokatas nuo 2006 m. spalio 7 dienos.

Ján Mazák

gimė 1954 m.; teisės mokslų daktaras (Pavol Jozef Safarik universitetas, Košice, 1978 m.); civilinės teisės dėstytojas (1994 m.) ir Bendrijos teisės dėstytojas (2004 m.); Košicės teisės fakulteto Bendrijos teisės instituto direktorius (2004 m.); Košicės *Krajský súd* (regioninis teismas) teisėjas (1980 m.); Košicės *Mestský súd* (miesto teismas) vicepirmininkas (1982 m.) ir pirmininkas (1990 m.); Slovakijos advokatų asociacijos narys (1991 m.); Konstitucinio teismo patarėjas teisės klausimais (1993–1998 m.); Teisingumo viceministras (1998–2000 m.); Konstitucinio teismo pirmininkas (2000–2006 m.); Venecijos komisijos narys (2004 m.); Teisingumo Teismo generalinis advokatas nuo 2006 m. spalio 7 dienos.

Jean-Claude Bonichot

gimė 1955 m.; Metz'o universiteto teisės diplomas, Paryžiaus politikos mokslų instituto diplomas, studijos Nacionalinėje administravimo mokykloje (*École nationale d'administration*); Valstybės tarybos *rapporteur* (1982–1985 m.), *commissaire du gouvernement* (1985–1987 m. ir 1992–1999 m.), asesorius (1999–2000 m.), ginčų skyriaus šeštojo poskyrio pirmininkas (2000–2006 m.); teisės referentas Teisingumo Teisme (1987–1991 m.); darbo, įdarbinimo ir profesinio mokymo ministro, vėliau – viešosios tarnybos ir administracijos modernizavimo ministro kabineto vadovas (1991–1992 m.); Valstybės tarybos misijos teisės klausimais prie Nacionalinės pagal darbo sutartį dirbančių darbuotojų sveikatos draudimo kasos (*Caisse nationale d'assurance maladie des travailleurs salariés*) vadovas (2001–2006 m.); Metz'o universiteto dėstytojas (1988–2000 m.), vėliau Paryžiaus I *Panthéon-Sorbonne* universiteto dėstytojas (nuo 2000 m.); daugelio publikacijų administracinės teisės, Bendrijos teisės ir Europos žmogaus teisių teisės srityse autorius; *Bulletin de jurisprudence de droit de l'urbanisme* leidinio kūrėjas ir redakcinio komiteto pirmininkas, *Bulletin juridique des collectivités locales* leidinio vienas kūrėjų ir redakcinio komiteto narys; Tyrimo grupės institucijų bei planavimo, miesto ir teisės klausimais mokslinės tarybos pirmininkas; Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2006 m. spalio 7 dienos.

Thomas von Danwitz

gimė 1962 m.; studijavo Bonoje, Ženevoje ir Paryžiuje; išlaikė valstybinį teisės egzaminą (1986 m. ir 1992 m.); teisės mokslų daktaras (Bonos universitetas, 1988 m.); Nacionalinės administravimo mokyklos tarptautinis viešojo administravimo diplomas (*École nationale d'administration*, 1990 m.), habilituotas daktaras (Bonos universitetas, 1996 m.); Ruhro universiteto teisės fakulteto Vokietijos viešosios teisės ir Europos teisės dėstytojas (Bochum, 1996–2003 m.), dekanas (2000–2001 m.); Vokietijos viešosios teisės ir Europos teisės dėstytojas (Kelno universitetas, 2003–2006 m.); Viešosios teisės ir administracinių mokslų instituto direktorius (2006 m.); kviestinis dėstytojas *Fletcher School of Law and Diplomacy* (2000 m.), François Rabelais universitete (Tours, 2001–2006 m.) ir Paryžiaus I *Panthéon-Sorbonne* universitete, (2005–2006 m.); Teisingumo Teismo teisėjas nuo 2006 m. spalio 7 dienos.

Verica Trstenjak

gimė 1962 m.; teisėjo egzaminas (1987 m.); Liubianos universiteto teisės mokslų daktarė (1995 m.); teisės ir valstybės teorijos (doktrinos) bei privatinės teisės dėstytoja (nuo 1996 m.); tyrinėtoja; doktorantūros studijos Ciuricho universitete, Vienos universiteto lyginamosios teisės institute, Max Planck tarptautinės privatinės teisės institute Hamburge, Amsterdamo laisvajame universitete; kviestinė dėstytoja Vienos bei Fribūro (Vokietija) universitetuose ir Bucerius teisės mokykloje Hamburge; Mokslo ir technologijos ministerijos teisės skyriaus vedėja (1994–1996 m.) bei valstybės sekretorė (1996–2000 m.); Vyriausybės generalinė sekretorė (2000 m.); Europos civilinio kodekso darbo grupės (*Study Group on European Civil Code*) narė nuo 2003 m.; *Humboldt* tyrimo projekto (*Humboldt Stiftung*) vadovė; daugiau nei šimto teisės straipsnių ir daugelio knygų apie Europos teisę ir privatinę teisę publikavimas; Slovėnijos teisininkų asociacijos premija „2003 metų teisininkas“; daugelio teisės leidinių redakcinės tarybos narė; Slovėnijos teisininkų asociacijos generalinė sekretorė, daugelio teisininkų asociacijų, tarp jų – *Gesellschaft für Rechtsvergleichung*, narė; Pirmosios instancijos teismo teisėja nuo 2004 m. liepos 7 d. iki 2006 m. spalio 6 d.; Teisingumo Teismo generalinė advokatė nuo 2006 m. spalio 7 dienos.

Roger Grass

gimė 1948 m.; Paryžiaus *Institut d'études politiques* ir viešosios teisės aukštesniosios studijų pakopos diplomai; Respublikos prokuroro prie Versalio apygardos teismo pavaduotojas; Teisingumo Teismo vyriausiasis administratorius; Paryžiaus apeliacinio teismo generalinio prokuroro generalinis sekretorius; teisingumo ministro (*Garde des Sceaux, ministre de la Justice*) kabineto darbuotojas; Teisingumo Teismo pirmininko teisės referentas; Teisingumo Teismo kancleris nuo 1994 m. vasario 10 dienos.

2. Teisingumo Teismo sudėties pasikeitimai 2006 m.

2006 m. sausio 10 d. iškilmingas posėdis

2005 m. liepos 20 d. ir spalio 14 d. Europos Bendrijų valstybių narių vyriausybės atstovų sprendimais Lars Bay Larsen ir Eleanor V. E. Sharpston buvo paskirti atitinkamai į Europos Bendrijų Teisingumo Teismo teisėjo ir generalinės advokatės pareigas iki 2009 m. spalio 6 dienos.

Lars Bay Larsen pakeitė Claus Christian Gulmann, kuris nuo 1991 m. spalio 7 d. iki 1994 m. spalio 6 d. ėjo generalinio advokato, o nuo 1994 m. spalio 7 d. – teisėjo pareigas. Eleanor V. E. Sharpston pakeitė Francis Geoffrey Jacobs, kuris nuo 1988 m. spalio 7 d. ėjo Teisingumo Teismo generalinio advokato pareigas.

2006 m. gegužės 3 d. iškilmingas posėdis

2006 m. balandžio 6 d. Europos Bendrijų valstybių narių vyriausybės atstovu sprendimu Antonio Tizzano ir Paolo Mengozzi buvo paskirti atitinkamai į Europos Bendrijų Teisingumo Teismo teisėjo ir generalinio advokato pareigas iki 2006 m. spalio 6 dienos.

Antonio Tizzano, kuris nuo 2000 m. spalio 7 d. ėjo Teisingumo Teismo generalinio advokato pareigas, pakeitė Antonio Mario La Pergola. Paolo Mengozzi, kuris nuo 1998 m. kovo 4 d. ėjo Pirmosios instancijos teismo teisėjo pareigas, Teisingumo Teismo generalinio advokato pareigose pakeitė Antonio Tizzano.

2006 m. spalio 6 d. iškilmingas posėdis

2006 m. balandžio 6 d. ir tų pačių metų rugsėjo 20 d. Sprendimais valstybių narių vyriausybės atstovai paskyrė kitai kadencijai teisėjus Peter Jann, Christiaan Timmermans, Konrad Schiemann, Jiří Malenovský, Antonio Tizzano, José Narciso da Cunha Rodrigues, Pranā Kūrj, George Arestis, Anthony Borg Barthet ir Egils Levits bei generalinį advokatą Paolo Mengozzi laikotarpiui nuo 2006 m. spalio 7 d. iki 2012 m. spalio 6 dienos.

Tais pačiais sprendimais teisėjais buvo paskirti Pernilla Lindh vietoj Stig von Bahr, Jean-Claude Bonichot vietoj Jean-Pierre Puissechot, Thomas von Danwitz vietoj Ninon Colneric bei generaliniu advokatu Yves Bot vietoj Philippe Léger. Be to, remiantis generalinių advokatų rotacija pagal valstybių narių išdėstymą abėcėlės tvarka, Verica Trstenjak buvo paskirta vietoj Leendert A. Geelhoed, o Ján Mazák – vietoj Christine Stix-Hackl.

3. Vyresniškumo tvarka

Nuo 2006 m. sausio 1 d. iki sausio 10 d.

Teisingumo Teismo pirmininkas V. SKOURIS
Pirmosios kolegijos pirmininkas P. JANN
Antrosios kolegijos pirmininkas
C. W. A. TIMMERMANS
Trečiosios kolegijos pirmininkas A. ROSAS
Pirmoji generalinė advokatė C. STIX-HACKL
Ketvirtosios kolegijos pirmininkas
K. SCHIEMANN
Penktosios kolegijos pirmininkas
J. MAKARCZYK
Šeštosios kolegijos pirmininkas
J. MALENOVSKÝ
Generalinis advokatas F. G. JACOBS
Teisėjas C. GULMANN
Teisėjas A. LA PERGOLA
Teisėjas J.-P. PUISOCHET
Generalinis advokatas P. LÉGER
Generalinis advokatas D. RUIZ-JARABO
COLOMER
Teisėjas R. SCHINTGEN
Teisėja N. COLNERIC
Teisėjas S. von BAHR
Generalinis advokatas A. TIZZANO
Teisėjas J. N. CUNHA RODRIGUES
Generalinis advokatas L. A. GEELHOED
Teisėja R. SILVA de LAPUERTA
Teisėjas K. LENAERTS
Generalinė advokatė J. KOKOTT
Generalinis advokatas M. POIARES MADURO
Teisėjas P. KÜRIS
Teisėjas E. JUHÁSZ
Teisėjas G. ARESTIS
Teisėjas A. BORG BARTHET
Teisėjas M. ILEŠIČ
Teisėjas J. KLUČKA
Teisėjas U. LÖHMUS
Teisėjas E. LEVITS
Teisėjas A. Ó CAOIMH

Kancleris R. GRASS

Nuo 2006 m. sausio 11 d. iki gegužės 3 d.

Teisingumo Teismo pirmininkas V. SKOURIS
Pirmosios kolegijos pirmininkas P. JANN
Antrosios kolegijos pirmininkas
C. W. A. TIMMERMANS
Trečiosios kolegijos pirmininkas A. ROSAS
Pirmoji generalinė advokatė C. STIX-HACKL
Ketvirtosios kolegijos pirmininkas
K. SCHIEMANN
Penktosios kolegijos pirmininkas
J. MAKARCZYK
Šeštosios kolegijos pirmininkas
J. MALENOVSKÝ
Teisėjas A. LA PERGOLA
Teisėjas J.-P. PUISOCHET
Generalinis advokatas P. LÉGER
Generalinis advokatas D. RUIZ-JARABO
COLOMER
Teisėjas R. SCHINTGEN
Teisėja N. COLNERIC
Teisėjas S. von BAHR
Generalinis advokatas A. TIZZANO
Teisėjas J. N. CUNHA RODRIGUES
Generalinis advokatas L. A. GEELHOED
Teisėja R. SILVA de LAPUERTA
Teisėjas K. LENAERTS
Generalinė advokatė J. KOKOTT
Generalinis advokatas M. POIARES MADURO
Teisėjas P. KÜRIS
Teisėjas E. JUHÁSZ
Teisėjas G. ARESTIS
Teisėjas A. BORG BARTHET
Teisėjas M. ILEŠIČ
Teisėjas J. KLUČKA
Teisėjas U. LÖHMUS
Teisėjas E. LEVITS
Teisėjas A. Ó CAOIMH
Teisėjas L. BAY LARSEN
Generalinė advokatė E. SHARPSTON

Kancleris R. GRASS

Nuo 2006 m. gegužės 4 d. iki 2006 m. spalio 6 d.

Teisingumo Teismo pirmininkas V. SKOURIS
Pirmosios kolegijos pirmininkas P. JANN
Antrosios kolegijos pirmininkas
C. W. A. TIMMERMANS
Trečiosios kolegijos pirmininkas A. ROSAS
Pirmoji generalinė advokatė C. STIX-HACKL
Ketvirtosios kolegijos pirmininkas
K. SCHIEMANN
Penktosios kolegijos pirmininkas
J. MAKARCZYK
Šeštosios kolegijos pirmininkas
J. MALENOVSKÝ
Teisėjas J.-P. PUISOCHET
Generalinis advokatas P. LÉGER
Generalinis advokatas D. RUIZ-JARABO
COLOMER
Teisėjas R. SCHINTGEN
Teisėja N. COLNERIC
Teisėjas S. von BAHR
Teisėjas A. TIZZANO
Teisėjas J. N. CUNHA RODRIGUES
Generalinis advokatas L. A. GEELHOED
Teisėja R. SILVA de LAPUERTA
Teisėjas K. LENAERTS
Generalinė advokatė J. KOKOTT
Generalinis advokatas M. POIARES MADURO
Teisėjas P. KÜRIS
Teisėjas E. JUHÁSZ
Teisėjas G. ARESTIS
Teisėjas A. BORG BARTHET
Teisėjas M. ILEŠIČ
Teisėjas J. KLUČKA
Teisėjas U. LÖHMUS
Teisėjas E. LEVITS
Teisėjas A. Ó CAOIMH
Teisėjas L. BAY LARSEN
Generalinė advokatė E. SHARPSTON
Generalinis advokatas P. MENGOSZI

Kancleris R. GRASS

Nuo 2006 m. spalio 12 d. iki 2006 m. gruodžio 31 d.

Teisingumo Teismo pirmininkas V. SKOURIS
Pirmosios kolegijos pirmininkas P. JANN
Antrosios kolegijos pirmininkas
C. W. A. TIMMERMANS
Trečiosios kolegijos pirmininkas A. ROSAS
Ketvirtosios kolegijos pirmininkas K. LENAERTS
Penktosios kolegijos pirmininkas
R. SCHINTGEN
Pirmoji generalinė advokatė J. KOKOTT
Šeštosios kolegijos pirmininkas P. KÜRIS
Aštuntosios kolegijos pirmininkas E. JUHÁSZ
Septintosios kolegijos pirmininkas J. KLUČKA
Generalinis advokatas D. RUIZ-JARABO
COLOMER
Teisėjas A. TIZZANO
Teisėjas J. N. CUNHA RODRIGUES
Teisėja R. SILVA de LAPUERTA
Generalinis advokatas M. POIARES MADURO
Teisėjas K. SCHIEMANN
Teisėjas J. MAKARCZYK
Teisėjas G. ARESTIS
Teisėjas A. BORG BARTHET
Teisėjas M. ILEŠIČ
Teisėjas J. MALENOVSKÝ
Teisėjas U. LÖHMUS
Teisėjas E. LEVITS
Teisėjas A. Ó CAOIMH
Teisėjas L. BAY LARSEN
Generalinė advokatė E. SHARPSTON
Generalinis advokatas P. MENGOSZI
Teisėja P. LINDH
Generalinis advokatas Y. BOT
Generalinis advokatas J. MAZÁK
Teisėjas J.-C. BONICHOT
Teisėjas T. von DANWITZ
Generalinė advokatė V. TRSTENJAK

Kancleris R. GRASS

4. Buvē Teisingumo Teismo nariai

Pilotti Massimo, teisėjas (1952–1958 m.), pirmininkas nuo 1952 iki 1958 m.
Serrarens Petrus Josephus Servatius, teisėjas (1952–1958 m.)
Riese Otto, teisėjas (1952–1963 m.)
Delvaux Louis, teisėjas (1952–1967 m.)
Rueff Jacques, teisėjas (1952–1959 ir 1960–1962 m.)
Hammes Charles Léon, teisėjas (1952–1967 m.), pirmininkas nuo 1964 m. iki 1967 m.
Van Kleffens Adrianus, teisėjas (1952–1958 m.)
Lagrange Maurice, generalinis advokatas (1952–1964 m.)
Roemer Karl, generalinis advokatas (1953–1973 m.)
Rossi Rino, teisėjas (1958–1964 m.)
Donner Andreas Matthias, teisėjas (1958–1979 m.), pirmininkas nuo 1958 m. iki 1964 m.
Catalano Nicola, teisėjas (1958–1962 m.)
Trabucchi Alberto, teisėjas (1962–1972 m.), vėliau – generalinis advokatas (1973–1976 m.)
Lecourt Robert, teisėjas (1962–1976 m.), pirmininkas nuo 1967 m. iki 1976 m.
Strauss Walter, teisėjas (1963–1970 m.)
Monaco Riccardo, teisėjas (1964–1976 m.)
Gand Joseph, generalinis advokatas (1964–1970 m.)
Mertens de Wilmars Josse J., teisėjas (1967–1984 m.), pirmininkas nuo 1980 m. iki 1984 m.
Pescatore Pierre, teisėjas (1967–1985 m.)
Kutscher Hans, teisėjas (1970–1980 m.), pirmininkas nuo 1976 m. iki 1980 m.
Dutheillet de Lamothe Alain Louis, generalinis advokatas (1970–1972 m.)
Mayras Henri, generalinis advokatas (1972–1981 m.)
O'Dalaigh Cearbhall, teisėjas (1973–1974 m.)
Sørensen Max, teisėjas (1973–1979 m.)
Mackenzie Stuart Alexander J., teisėjas (1973–1988), pirmininkas nuo 1984 m. iki 1988 m.
Warner Jean-Pierre, generalinis advokatas (1973–1981 m.)
Reischl Gerhard, generalinis advokatas (1973–1981 m.)
O'Keefe Aindrias, teisėjas (1975–1985 m.)
Capotorti Francesco, teisėjas (1976 m.), vėliau – generalinis advokatas (1976–1982 m.)
Bosco Giacinto, teisėjas (1976–1988 m.)
Touffait Adolphe, teisėjas (1976–1982 m.)
Koopmans Thymen, teisėjas (1979–1990 m.)
Due Ole, teisėjas (1979–1994 m.), pirmininkas nuo 1988 m. iki 1994 m.
Everling Ulrich, teisėjas (1980–1988 m.)
Chloros Alexandros, teisėjas (1981–1982 m.)
Slynn Sir Gordon, generalinis advokatas (1981–1988 m.), vėliau – teisėjas (1988–1992 m.)
Rozès Simone, generalinis advokatas (1981–1984 m.)
VerLoren van Themaat Pieter, generalinis advokatas (1981–1986 m.)
Grévisse Fernand, teisėjas (1981–1982 m. ir 1988–1994 m.)
Bahlmann Kai, teisėjas (1982–1988 m.)
Mancini G. Federico, generalinis advokatas (1982–1988 m.), vėliau – teisėjas (1988–1999 m.)
Galmot Yves, teisėjas (1982–1988 m.)
Kakouris Constantinos, teisėjas (1983–1997 m.)

Lenz Carl Otto, generalinis advokatas (1984–1997 m.)
Darmon Marco, generalinis advokatas (1984–1994 m.)
Joliet René, teisėjas (1984–1995 m.)
O'Higgins Thomas Francis, teisėjas (1985–1991 m.)
Schockweiler Fernand, teisėjas (1985–1996 m.)
Mischo Jean, generalinis advokatas (1986–1991 m. ir 1997–2003 m.)
De Carvalho Moithinho de Almeida José Carlos, teisėjas (1986–2000 m.)
Da Cruz Vilaça José Luis, generalinis advokatas (1986–1988 m.)
Rodríguez Iglesias Gil Carlos, teisėjas (1986–2003 m.), pirmininkas nuo 1994 m. iki 2003 m.
Diez de Velasco Manuel, teisėjas (1988–1994 m.)
Zuleeg Manfred, teisėjas (1988–1994 m.)
Van Gerven Walter, generalinis advokatas (1988–1994 m.)
Tesauro Giuseppe, generalinis advokatas (1988–1998 m.)
Kapteyn Paul Joan George, teisėjas (1990–2000 m.)
Murray John L., teisėjas (1991–1999 m.)
Edward David Alexander Ogilvy, teisėjas (1992–2004 m.)
Cosmas Georges, generalinis advokatas (1994–2000 m.)
Hirsch Günter, teisėjas (1994–2000 m.)
Elmer Michael Bendik, generalinis advokatas (1994–1997 m.)
Ragnemalm Hans, teisėjas (1995–2000 m.)
Sevón Leif, teisėjas (1995–2002 m.)
Fennelly Nial, generalinis advokatas (1995–2000 m.)
Wathelet Melchior, teisėjas (1995–2003 m.)
Ioannou Krateros, teisėjas (1997–1999 m.)
Alber Siegbert, generalinis advokatas (1997–2003 m.)
Saggio Antonio, generalinis advokatas (1998–2000 m.)
O'Kelly Macken Fidelma, teisėjas (1999–2004 m.)

— Pirmininkai

Pilotti Massimo (1952–1958 m.)
Donner Andreas Matthias (1958–1964 m.)
Hammes Charles Léon (1964–1967 m.)
Lecourt Robert (1967–1976 m.)
Kutscher Hans (1976–1980 m.)
Mertens de Wilmars Josse J. (1980–1984 m.)
Mackenzie Stuart Alexander John (1984–1988 m.)
Due Ole (1988–1994 m.)
Rodríguez Iglésias Gil Carlos (1994–2003 m.)

— Kancleriai

Van Houtte Albert (1953–1982 m.)
Heim Paul (1982–1988 m.)
Giraud Jean-Guy (1988–1994 m.)

C — Teisingumo Teismo bylų statistika

Bendra Teisingumo Teismo veikla

1. Baigtos, gautos, nagrinėjamos bylos (2000–2006 m.)

Baigtos bylos

2. Procedūrų pobūdis (2000–2006 m.)
3. Sprendimai, nutartys, nuomonės (2006 m.)
4. Teismo sudėtys (2000–2006 m.)
5. Ieškinio dalykas (2006 m.)
6. Priimti sprendimai dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo: sprendimo esmė (2006 m.)
7. Sprendimai dėl valstybės įsipareigojimų neįvykdymo: sprendimo esmė (2006 m.)
8. Procedūrų trukmė (2000–2006 m.)

Gautos bylos

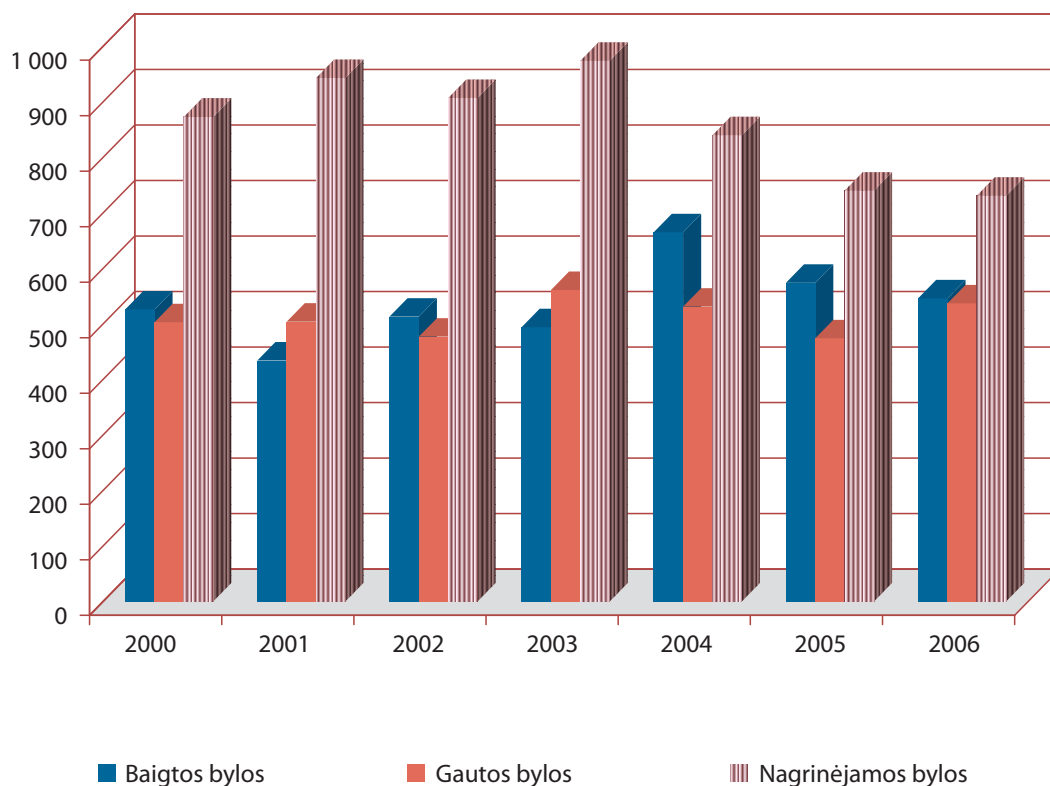
9. Procedūrų pobūdis (2000–2006 m.)
10. Tiesioginiai ieškiniai. Ieškinių rūšys (2006 m.)
11. Ieškinio dalykas (2006 m.)
12. Ieškiniai dėl valstybės įsipareigojimų neįvykdymo (2000–2006 m.)
13. Pagreitinotos procedūros (2000–2006 m.)

Gruodžio 31 d. nagrinėjamos bylos

14. Procedūrų pobūdis (2000–2006 m.)
15. Teismo sudėtys (2006 m.)

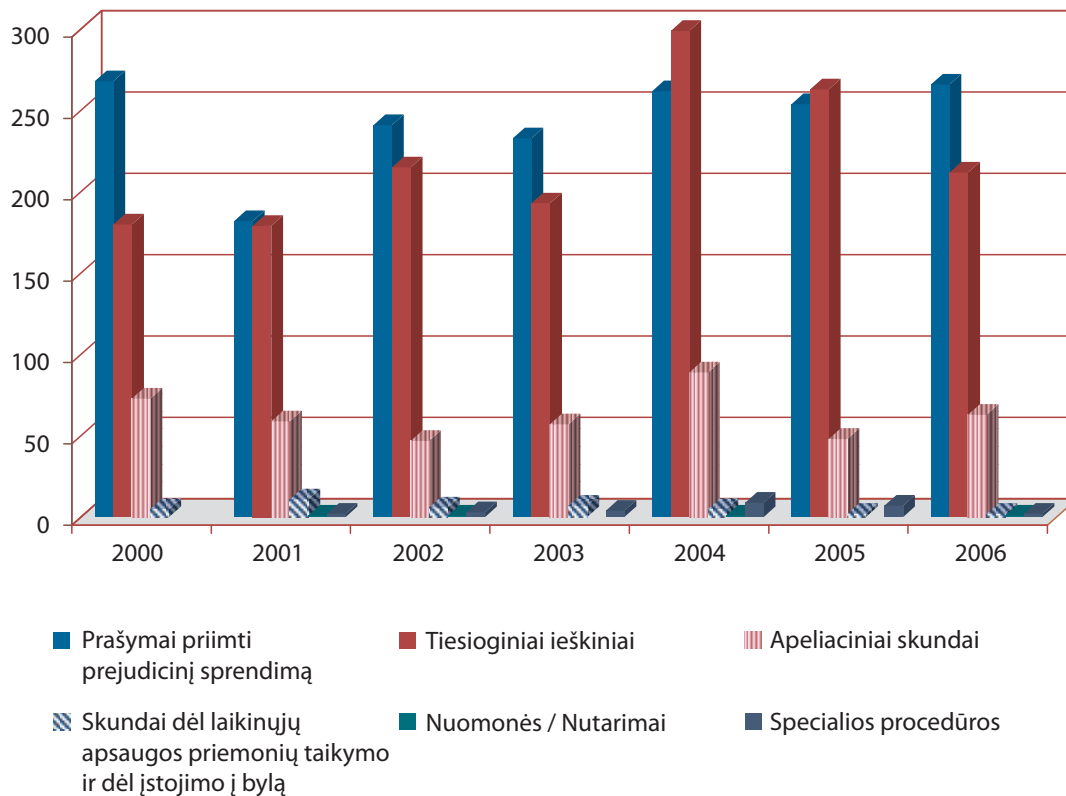
Bendra teisminės veiklos raida (1952–2006 m.)

16. Gautos bylos ir sprendimai
17. Pateikti prašymai priimti prejudicinį sprendimą (pagal valstybę narę ir metus)
18. Pateikti prašymai priimti prejudicinį sprendimą (pagal valstybę narę ir teismą)
19. Pareikšti ieškiniai dėl valstybės įsipareigojimų neįvykdymo

Bendra Teisingumo Teismo veikla**1. Baigtos, gautos, nagrinėjamos bylos (2000–2006 m.)¹**

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Baigtos bylos	526	434	513	494	665	574	546
Gautos bylos	503	504	477	561	531	474	537
Nagrinėjamos bylos	873	943	907	974	840	740	731

¹ Minimie skaičiai (bruto) nurodo visą bylų skaičių, neatsižvelgiant į sujungimus dėl ryšio tarp bylų (vienas bylos numeris = viena byla).

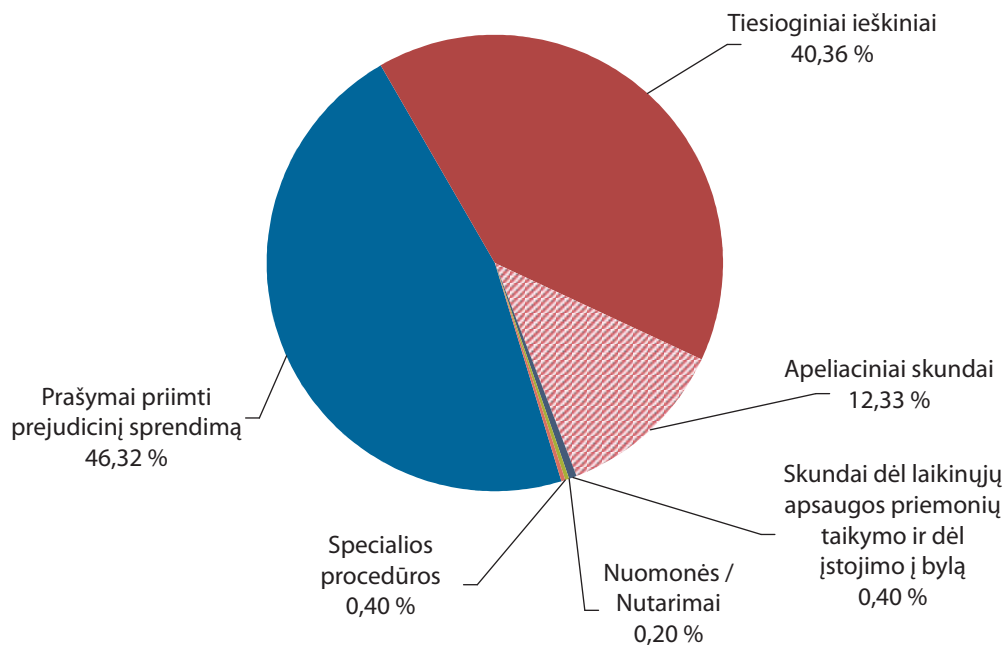
Baigtos bylos**2. Procedūrų pobūdis (2000–2006 m.)^{1 2}**

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Prašymai priimti prejudicinį sprendimą	268	182	241	233	262	254	266
Tiesioginiai ieškiniai	180	179	215	193	299	263	212
Apeliaciniai skundai	73	59	47	57	89	48	63
Skundai dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo ir dėl įstojimo į bylą	5	11	6	7	5	2	2
Nuomonės / Nutarimai		1	1		1		1
Specialios procedūros		2	3	4	9	7	2
Iš viso	526	434	513	494	665	574	546

¹ Minimi skaičiai (bruto) nurodo visą bylų skaičių, neatsižvelgiant į sujungimus dėl ryšio tarp bylų (vienas bylos numeris = viena byla).

² Specialiomis procedūromis laikomos: atlygintinų išlaidų nustatymo (Procedūros reglamento 74 straipsnis), nemokamos teisinės pagalbos suteikimo (Procedūros reglamento 76 straipsnis), sprendimo už akių priėmimo (Procedūros reglamento 94 straipsnis), proceso pagal trečiojo asmens skundą (Procedūros reglamento 97 straipsnis), sprendimo išaiškinimo (Procedūros reglamento 102 straipsnis), sprendimo peržiūrėjimo (Procedūros reglamento 98 straipsnis), sprendimo ištaisymo (Procedūros reglamento 66 straipsnis), suvaržymų turtui taikymo (Protokolas dėl privilegijų ir imunitetų), bylų dėl imunitetų (Protokolas dėl privilegijų ir imunitetų) procedūros.

3. Baigtos bylos. Sprendimai, nutartys, nuomonės (2006 m.)¹

	Sprendimai	Jurisdikcinės nutartys ²	Nutartys dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo ³	Kitos nutartys ⁴	Nuomonės	Iš viso
Prašymai priimti prejudicinį sprendimą	192	18		23		233
Tiesioginiai ieškiniai	130			73		203
Apeliaciniai skundai	28	30		4		62
Skundai dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo ir dėl įstojimo į bylą			1	1		2
Nuomonės / Nutarimai					1	1
Specialios procedūros	1	1				2
Iš viso	351	49	1	101	1	503

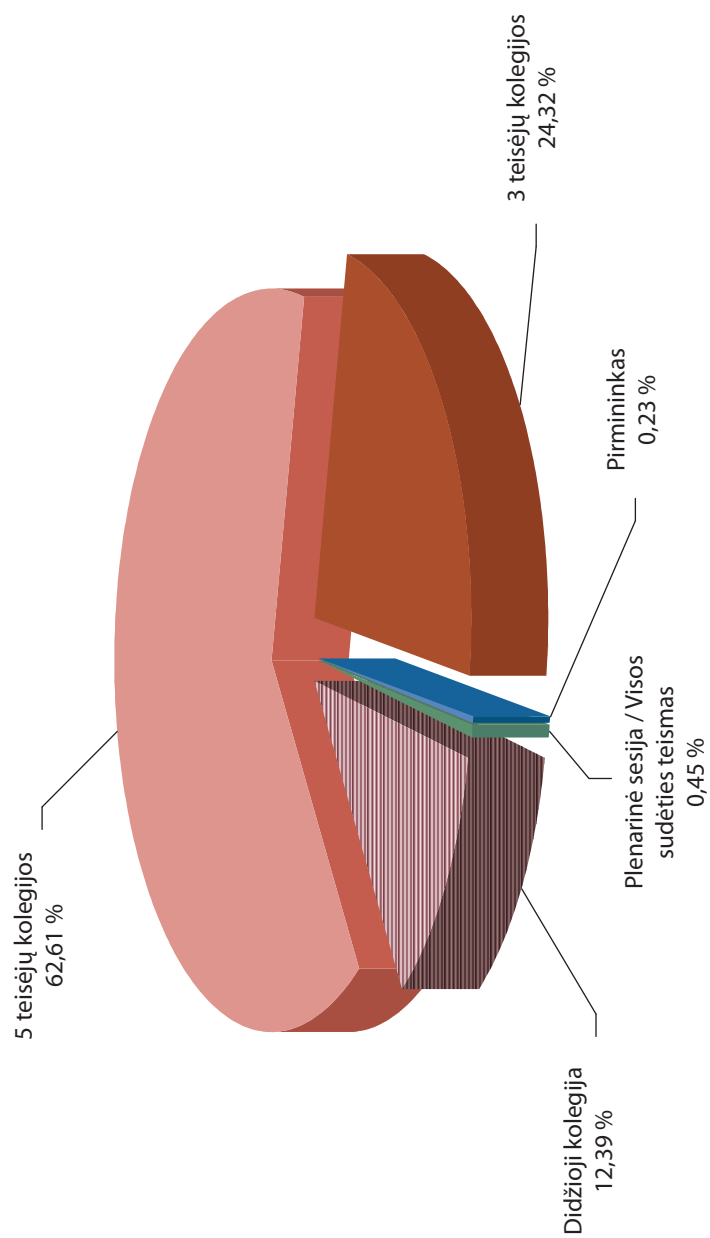
¹ Minimi skaičiai (neto) nurodo visą bylų skaičių, atsižvelgiant į sujungimus dėl ryšio tarp bylų (sujungtos bylos = viena byla).

² Jurisdikcinės nutartys, kuriomis užbaigiamas procesas (dėl nepriimtumo, dėl akivaizdaus nepriimtumo...).

³ Nutartys dėl prašymo, pateikto remiantis EB sutarties 185 ar 186 straipsniais (po pakeitimo – EB 242 ir 243 straipsniai) arba EB sutarties 187 straipsniu (po pakeitimo – EB 244 straipsniu), arba atitinkamomis AE ir AP sutarčių nuostatomis, arba dėl skundo, pateikto dėl nutarties dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo arba įstojimo į bylą.

⁴ Nutartys, kuriomis procesas užbaigiamas: išbraukiant bylą iš registro, dėl nereikalingumo priimti sprendimą arba grąžinant ją Pirmosios instancijos teismui.

4. Baigtos bylos. Teismo sudėtys (2000–2006 m.)¹⁾

	2000			2001			2002			2003			2004			2005			2006		
	Sprendimai / Nuomonės	Nutarstys ²	Iš viso	Sprendimai / Nuomonės	Nutarstys ²	Iš viso	Sprendimai / Nuomonės	Nutarstys ²	Iš viso	Sprendimai / Nuomonės	Nutarstys ²	Iš viso	Sprendimai / Nuomonės	Nutarstys ²	Iš viso	Sprendimai / Nuomonės	Nutarstys ²	Iš viso	Sprendimai / Nuomonės	Nutarstys ²	Iš viso
Plenarinė sesija / Visos sudėties teismas	31	6	37	33	2	35	27	4	31	48	2	50	21		21	1		1	2		2
Mažoji plenarinė sesija	91		91	24		24	52		52	35		35	1		1						
Didžioji kolegija													31	1	32	59		59	55		55
5 teisėjų kolegijos	162	3	165	155	13	168	177	10	187	200	8	208	257	18	275	245	5	250	265	13	278
3 teisėjų kolegijos	50	40	90	59	42	101	60	27	87	51	27	78	113	61	174	103	51	154	67	41	108
Pirmininkas		4	4		11	11		3	3		7	7		6	6		2	2		1	1
Iš viso	334	53	387	271	68	339	316	44	360	334	44	378	423	86	509	408	58	466	389	55	444

¹ Minimieji skaičiai (bruto) nurodo visą bylų skaičių, neatsižvelgiant į sujungimus dėl ryšio tarp bylų (vienas bylos numeris = viena byla).

² Teismo nutartys, kuriomis užbaigiamas procesas (neįskaitant nutarčių, kuriomis procesas užbaigiamas: išbraukiant bylą iš registro, dėl nereikalingumo priimti sprendimą arba grąžinant ją Pirmosios instancijos teismui).

5. Baigtos bylos. Ieškinio dalykas (2006 m.)¹

	Sprendimai / Nuomonės	Nutartys ²	Iš viso
Aplinka ir vartotojai	39	1	40
Bendrasis muitų tarifas	7		7
Bendrijos teisės principai		1	1
Bendrijų nuosavos lėšos	6		6
Briuselio konvencija	4		4
Darbuotojų migrantų socialinė apsauga	6	1	7
Energetika	6		6
Europos Sąjungos pilietybė	4		4
Įmonių teisė	5	5	10
Institucinė teisė	12	3	15
Intelektinė nuosavybė	14	5	19
Įsisteigimo laisvė	18	3	21
Išorės santykiai	9	2	11
Konkurencija	26	4	30
Laisvas asmenų judėjimas	18	2	20
Laisvas kapitalo judėjimas	4		4
Laisvas prekių judėjimas	8		8
Laisvė teikti paslaugas	14	3	17
Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė	9		9
Mokesčiai	51	4	55
Muitų sąjunga	8	1	9
Prekybos politika	1		1
Privilegijos ir imunitetai	1		1
Regioninė politika	2		2
Socialinė politika	25	4	29
Teisės aktų derinimas	17	2	19
Teisingumas ir vidaus reikalai	1	1	2
Transportas	8	1	9
Valstybės pagalba	21	2	23
Žemės ūkis	28	2	30
Žuvininkystės politika	7		7
EB sutartis	379	47	426
ES sutartis	3		3
AP sutartis			
AE sutartis	3	1	4
Pareigūnų tarnybos nuostatai	3	6	9
Procesas	1	1	2
Kita	4	7	11
IŠ VISO BENDRAI	389	55	444

¹ Minimi skaičiai (bruto) nurodo visą bylų skaičių, neatsižvelgiant į sujungimus dėl ryšio tarp bylų (vienas bylos numeris = viena byla).

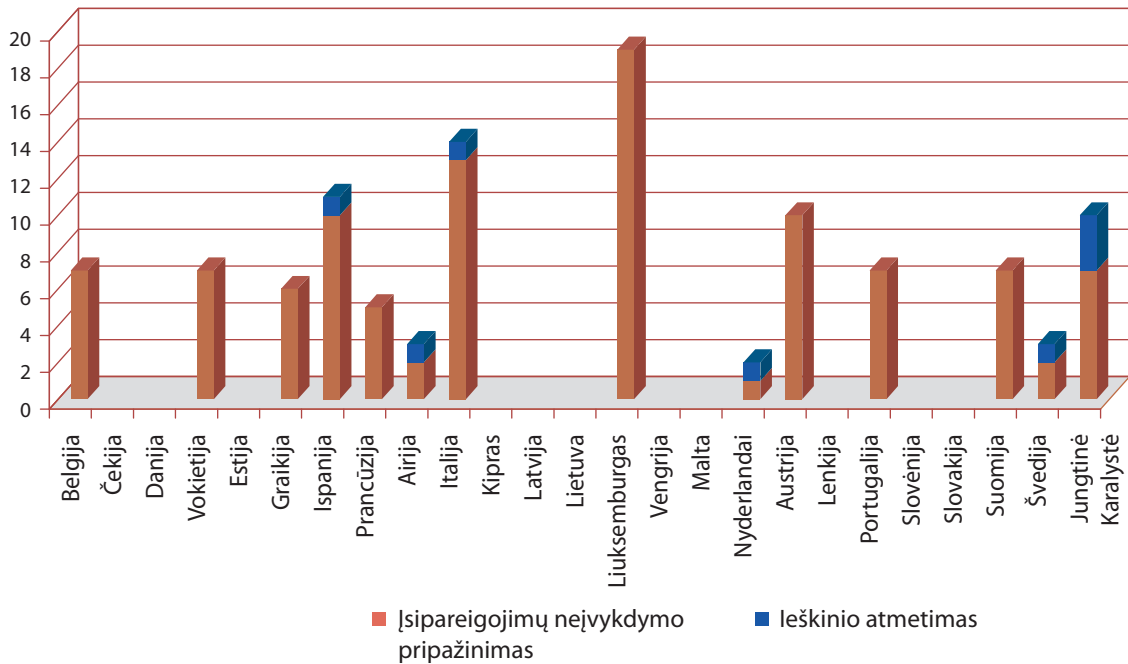
² Teismo nutartys, kuriomis užbaigiamas procesas (neįskaitant nutarčių, kuriomis procesas užbaigiamas: išbraukiant bylą iš registro, dėl nereikalingumo priimti sprendimą arba grąžinant ją Pirmosios instancijos teismui).

6. Priimti sprendimai dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo: sprendimo esmė (2006 m.)¹

	Prašymų dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo skaičius	Skundų dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo ir dėl įstojimo į bylą skaičius	Sprendimo esmė	
			Atmesti skundą / Patvirtinti ginčijamą sprendimą	Patenkinti skundą / Panaikinti ginčijamą sprendimą
Konkurencija		2	2	
Visa EB sutartis		2	2	
EA sutartis				
Kita				
IŠ VISO		2	2	

¹ Minimieji skaičiai (neto) nurodo visą bylų skaičių, atsižvelgiant į sujungimus dėl ryšio tarp bylų (sujungtos bylos = viena byla).

7. Baigtos bylos. Sprendimai dėl valstybės įsipareigojimų neįvykdymo: sprendimo esmė (2006 m.)¹

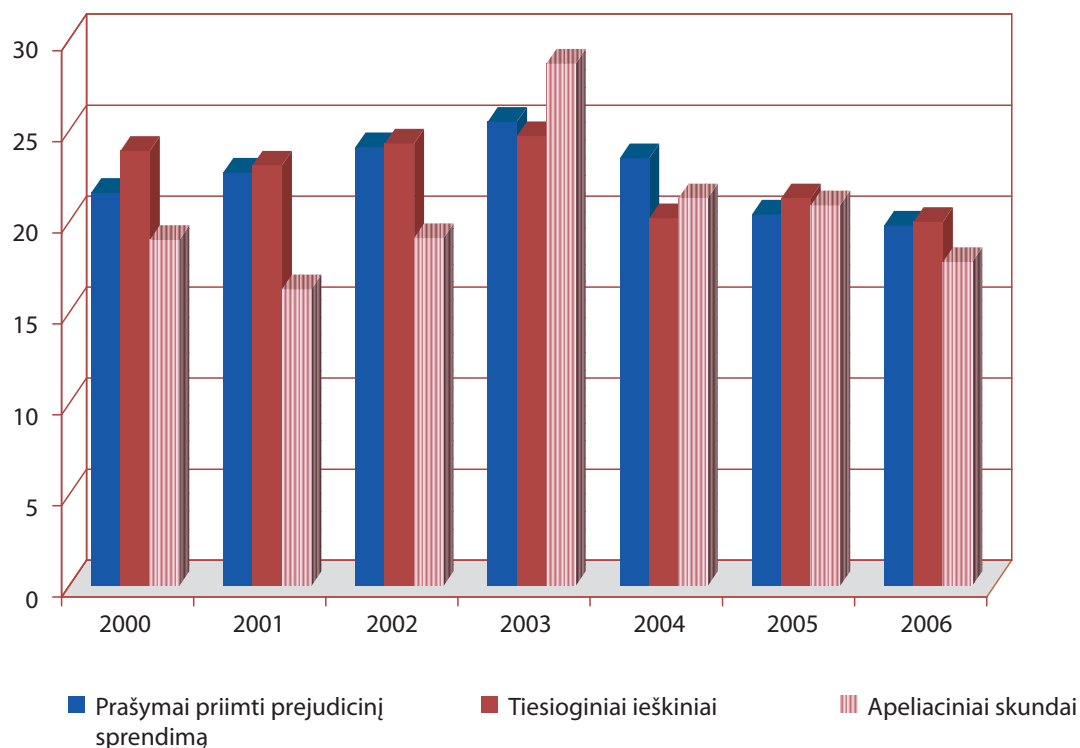

	Įsipareigojimų neįvykdymo pripažinimas	Ieškinio atmetimas	Iš viso
Belgija	7		7
Čekija			
Danija			
Vokietija	7		7
Estija			
Graikija	6		6
Ispanija	10	1	11
Prancūzija	5		5
Airija	2	1	3
Italija	13	1	14
Kipras			
Latvija			
Lietuva			
Liuksemburgas	19		19
Vengrija			
Malta			
Nyderlandai	1	1	2
Austrija	10		10
Lenkija			
Portugalija	7		7
Slovėnija			
Slovakija			
Suomija	7		7
Švedija	2	1	3
Jungtinė Karalystė	7	3	10
Iš viso	103	8	111

¹ Minimiai skaičiai (neto) nurodo visą bylų skaičių, atsižvelgiant į sujungimus dėl ryšio tarp bylų (sujungtos bylos = viena byla).

8. Baigtos bylos. Proceso trukmė (2000–2006 m.)¹

(Sprendimai ir jurisdikcinės nutartys)²

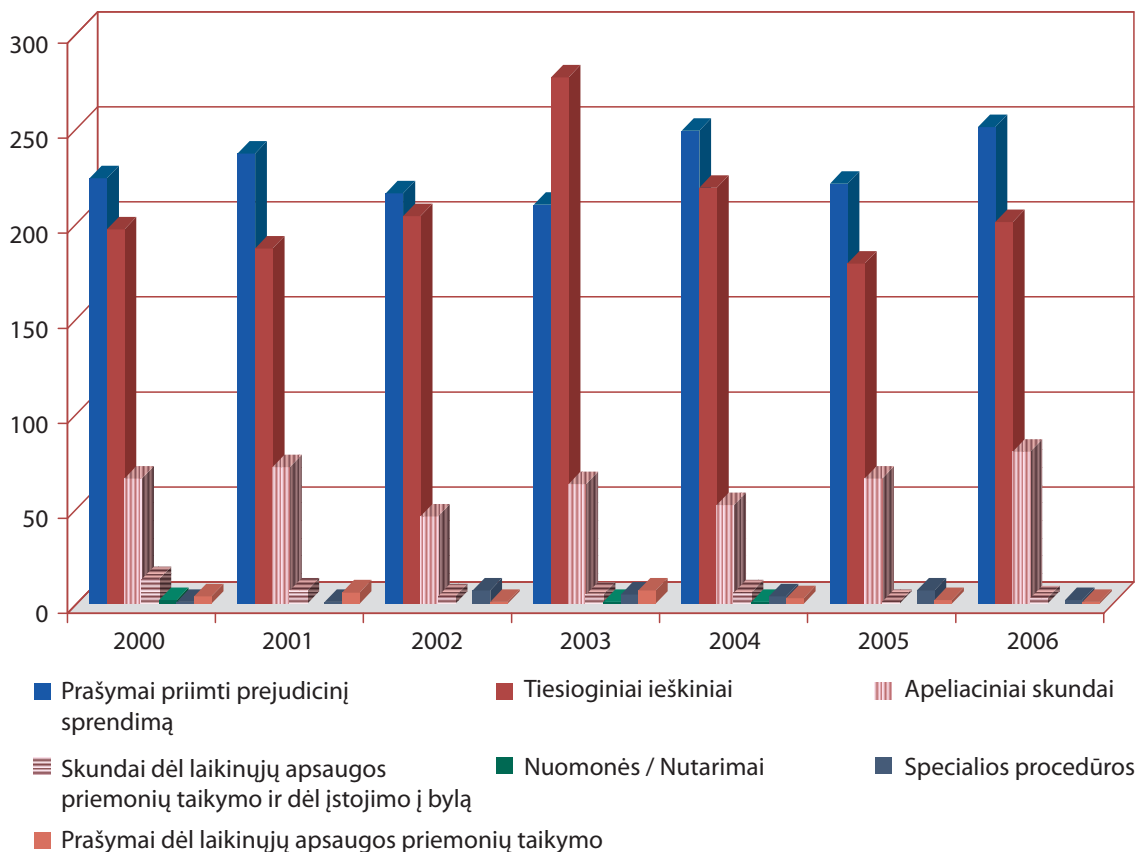

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Prašymai priimti prejudicinį sprendimą	21,6	22,7	24,1	25,5	23,5	20,4	19,8
Tiesioginiai ieškiniai	23,9	23,1	24,3	24,7	20,2	21,3	20
Apeliaciniai skundai	19	16,3	19,1	28,7	21,3	20,9	17,8

¹ Apskaičiuojant proceso trukmę neatsižvelgiama į: bylas, kuriose priimtas tarpinis sprendimas arba imtasi parengtinio tyrimo priemonių; nuomones ir nutarimus; specialias procedūras (t. y. atlygintinų išlaidų nustatymo, nemokamos teisinės pagalbos suteikimo, sprendimo už akių panaikinimo, proceso pagal trečiojo asmens skundą, sprendimo išaiškinimo, sprendimo peržiūrėjimo, sprendimo ištaisymo, suvaržymų turtui taikymo, bylų dėl imunitetų procedūras); bylas, kurios užbaigiamos: išbraukiant bylą iš registro, dėl nereikalingumo priimti sprendimą arba grąžinant ar perduodant bylą Pirmosios instancijos teismui; procedūras dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo bei skundų dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo ir dėl įstojimo į bylą nagrinėjimo.

Trukmė nurodyta mėnesiais ir dešimtosiomis mėnesio dalimis.

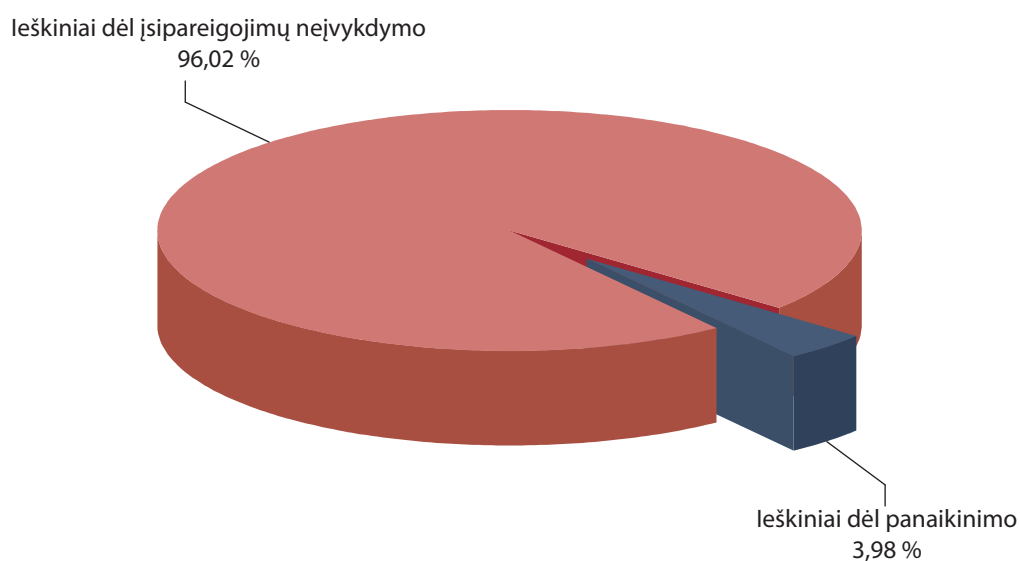
² Išskyrus nutartis, kuriomis procesas užbaigiamas: išbraukiant bylą iš registro, dėl nereikalingumo priimti sprendimą arba grąžinant ją Pirmosios instancijos teismui.

Gautos bylos**9. Procedūrų pobūdis (2000–2006 m.)¹**

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Prašymai priimti prejudicinį sprendimą	224	237	216	210	249	221	251
Tiesioginiai ieškiniai	197	187	204	277	219	179	201
Apeliaciniai skundai	66	72	46	63	52	66	80
Skundai dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo ir dėl įstojimo į bylą	13	7	4	5	6	1	3
Nuomonės / Nutarimai	2			1	1		
Specialios procedūros	1	1	7	5	4	7	2
Iš viso	503	504	477	561	531	474	537
Prašymai dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo	4	6	1	7	3	2	1

¹ Minimieji skaičiai (bruto) nurodo visą bylų skaičių, neatsižvelgiant į sujungimus dėl ryšio tarp bylų (vienas bylos numeris = viena byla).

10. Gautos bylos. Tiesioginiai ieškiniai. Ieškinių rūšys (2006 m.)¹

ieškiniai dėl panaikinimo	8
ieškiniai dėl neveikimo	
ieškiniai dėl žalos atlyginimo	
ieškiniai dėl įsipareigojimų neįvykdymo	193
Iš viso	201

¹ Minimi skaičiai (bruto) nurodo visą bylų skaičių, neatsižvelgiant į sujungimus dėl ryšio tarp bylų (vienas bylos numeris = viena byla).

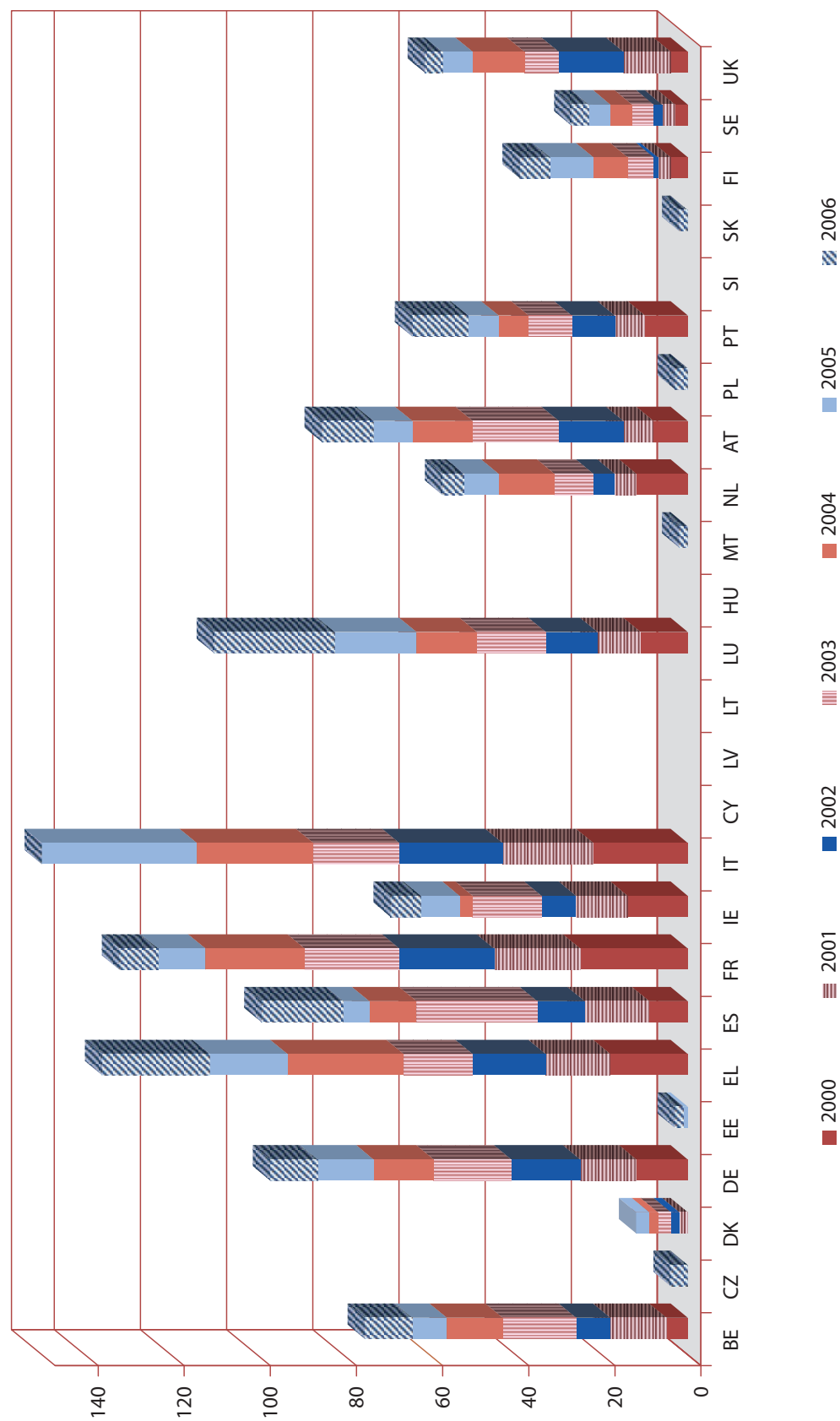
11. Gautos bylos¹. Ieškinio dalykas (2006 m.)²

	Tiesioginiai ieškiniai	Prašymai priimti prejudicinį sprendimą	Apeliaciniai skundai	Skundai dėl laikinių apsaugos priemonių taikymo ir dėl įstojimo į bylą	Iš viso	Specialios procedūros
Aplinka ir vartotojai	54	3	2	1	60	
Bendra užsienio ir saugumo politika		1	2		3	
Bendrasis muitų tarifas		9			9	
Bendrijos teisės principai		5			5	
Bendrijų nuosavos lėšos	2		2		4	
Briuselio konvencija		2			2	
Darbuotojų migrantų socialinė apsauga		9			9	
Energetika	2	4			6	
Europos Sąjungos pilietybė		5			5	
Įmonių teisė	13	12	1		26	
Institucinė teisė	7	1	2		10	
Intelektinė nuosavybė		4	19		23	
Įsisteigimo laisvė	14	17			31	
Išorės santykiai	2	5	4		11	
Konkurencija	1	14	15	2	32	
Laisvas asmenų judėjimas	5	8	1		14	
Laisvas kapitalo judėjimas	2	5			7	
Laisvas prekių judėjimas	5	8			13	
Laisvė teikti paslaugas	12	10			22	
Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė	8	5			13	
Mokesčiai	7	27			34	
Muitų sąjunga		7			7	
Pramonės politika	10	6			16	
Prekybos politika			1		1	
Regioninė politika		2	4		6	
Socialinė politika	21	17			38	
Teisės aktų derinimas	10	8			18	
Teisingumas ir vidaus reikalai	1	1			2	
Transportas	7	2			9	
Valstybės pagalba	5	9	6		20	
Žemės ūkis	11	43	3		57	
Žuvininkystės politika	1		4		5	
EB sutartis	200	249	66	3	518	
ES sutartis						
AP sutartis		1			1	
EA sutartis	1		1		2	
Pareigūnų tarnybos nuostatai		1	13		14	
Procesas						2
Kita		1	13		14	2
IŠ VISO	201	251	80	3	535	2

¹ Neskaitant prašymų dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo.

² Minimi skaičiai (bruto) nurodo visą bylų skaičių, neatsižvelgiant į sujungimus dėl ryšio tarp bylų (vienas bylos numeris = viena byla).

12. Gautos bylos. lešiniai dėl valstybės įsipareigojimų neįvykdymo (2000–2006 m.)¹

	BE	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	UK	Iš viso ²
2000	5			12		18	9	25	14	22				11			12	8		10			4	3	4	157
2001	13		2	13		15	15	20	12	21				10			5	7		7			3	3	11	157
2002	8		2	16		17	11	22	8	24				12			5	15		10			1	2	15	168
2003	17		3	18		16	28	22	16	20				16			9	20		10			6	5	8	214
2004	13		2	14		27	11	23	3	27				14			13	14		7			8	5	12	193
2005	8		3	13	1	18	6	11	9	36				19			8	9		7			10	5	7	170
2006	11	4		11	2	25	19	9	7	25				28		2	5	12	3	13		2	7	4	4	193

¹ Minimie skaičiai (bruto) nurodo visą bylų skaičių, neatsižvelgiant į sujungimus dėl ryšio tarp bylų (vienas bylos numeris = viena byla).

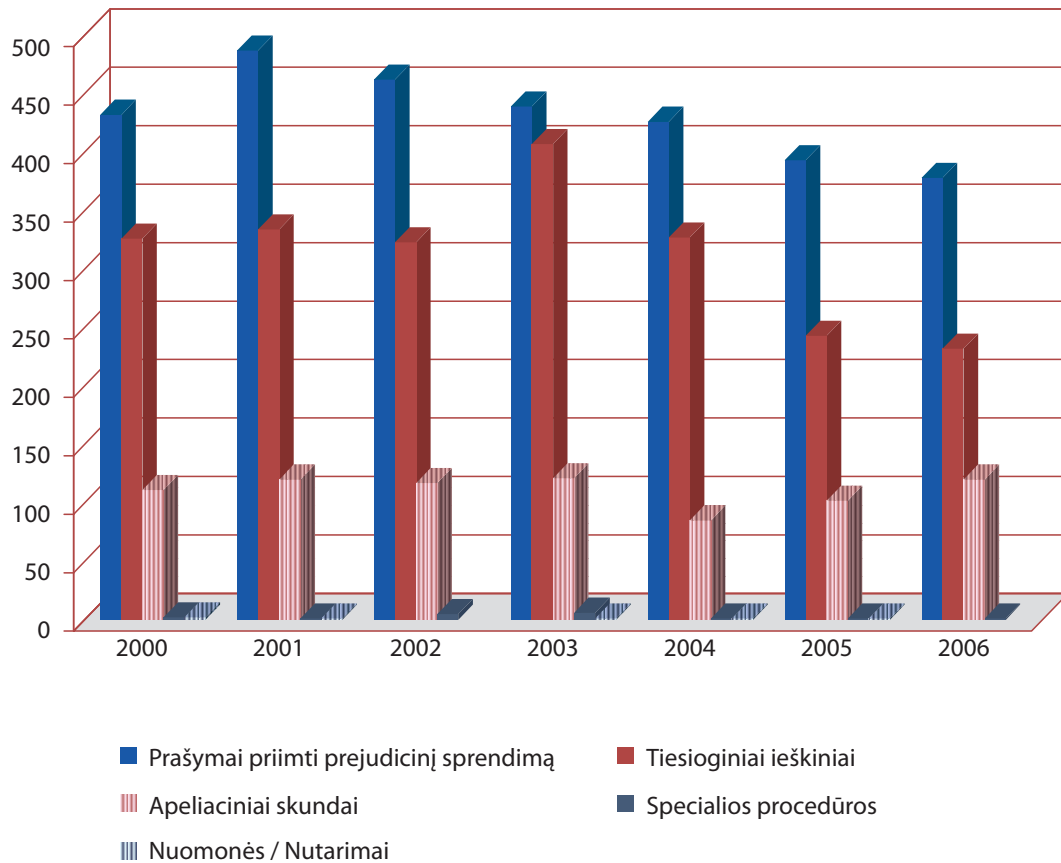
EB sutarties 93, 169, 170, 171 ir 225 straipsniai (po pakeitimo – EB 88, 226, 227, 228 ir 298 straipsniai), EA 141, 142, 143 straipsniai bei AP 88 straipsnis.

² Iš kurių vienas ieškinys yra pareikštas pagal EB sutarties 170 straipsnį (po pakeitimo – EB 227 straipsnis).

13. Gautos bylos. Pagreitinotos procedūros (2000–2006 m.)¹

	2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		Iš viso
	Taikymas	Netaikymas	Taikymas	Netaikymas	Taikymas	Netaikymas	Taikymas	Netaikymas	Taikymas	Netaikymas	Taikymas	Netaikymas	Taikymas	Netaikymas	
Tiesioginiai ieškiniai						1		3	1	2					7
Prašymai priimti prejudicinį sprendimą		1	1	5		1		3		10		5		5	31
Apeliaciniai skundai				2			1	1							4
Nuomonės										1					1
Iš viso		1	1	7		2	1	7	1	13		5		5	43

¹ Pagal 2000 m. liepos 1 d. įsigaliojusio Procedūros reglamento 62a, 104a ir 118 straipsnius byla Teisingumo Teisme gali būti sprendžiama taikant pagreintą procedūrą.

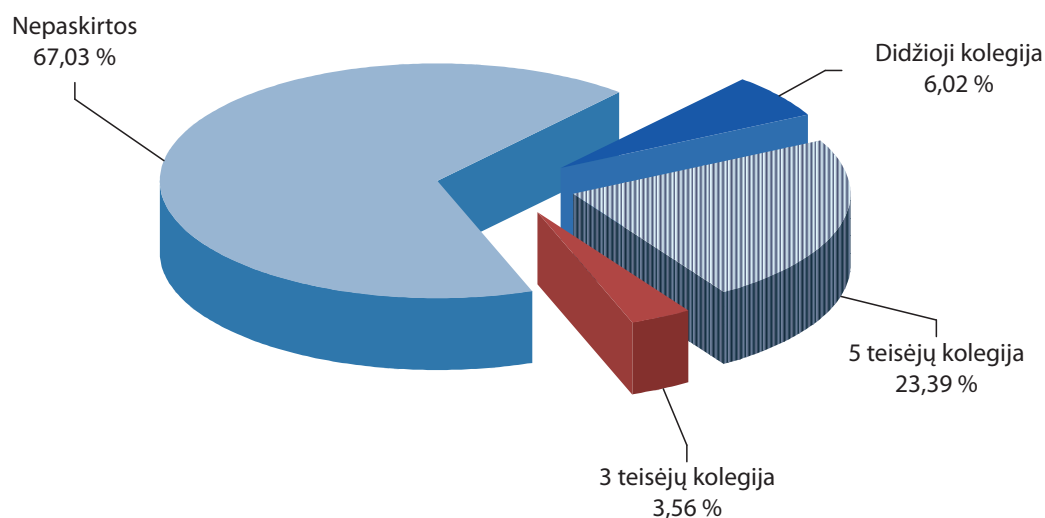
Gruodžio 31 d. nagrinėjamos bylos**14. Procedūrų pobūdis (2000–2006 m.)¹**

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Prašymai priimti prejudicinį sprendimą	432	487	462	439	426	393	378
Tiesioginiai ieškiniai	326	334	323	407	327	243	232
Apeliaciniai skundai	111	120	117	121	85	102	120
Specialios procedūros	2	1	5	6	1	1	1
Nuomonės / Nutarimai	2	1		1	1	1	
Iš viso	873	943	907	974	840	740	731

¹ Minimie skaičiai (bruto) nurodo visą bylų skaičių, neatsižvelgiant į sujungimus dėl ryšio tarp bylų (vienas bylos numeris = viena byla).

15. Gruodžio 31 d. nagrinėjamos bylos. Teismo sudėtys (2006 m.)¹

Pasiskirstymas 2006 m.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Nepaskirtos	634	602	546	690	547	437	490
Plenarinė sesija / Didžioji plenarinė sesija	34	31	47	21	2	2	
Mažoji plenarinė sesija	26	66	36	1			
Didžioji kolegija				24	56	60	44
5 teisėjų kolegija	129	199	234	195	177	212	171
3 teisėjų kolegija	42	42	42	42	57	29	26
Pirmininkas	8	3	2	1	1		
Iš viso	873	943	907	974	840	740	731

¹ Minimie skaičiai (bruto) nurodo visą bylų skaičių, neatsižvelgiant į sujungimus dėl ryšio tarp bylų (vienas bylos numeris = viena byla).

Bendra teisminės veiklos raida (1952–2006 m.)**16. Gautos bylos ir sprendimai**

Metai	Gautos bylos ¹						Sprendimai ²
	Tiesioginiai ieškiniai ³	Prašymai priimti prejudicinį sprendimą	Apeliaciniai skundai	Skundai dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo ir dėl įstojimo į bylą	Iš viso	Prašymai dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo	
1953	4				4		
1954	10				10		2
1955	9				9	2	4
1956	11				11	2	6
1957	19				19	2	4
1958	43				43		10
1959	47				47	5	13
1960	23				23	2	18
1961	25	1			26	1	11
1962	30	5			35	2	20
1963	99	6			105	7	17
1964	49	6			55	4	31
1965	55	7			62	4	52
1966	30	1			31	2	24
1967	14	23			37		24
1968	24	9			33	1	27
1969	60	17			77	2	30
1970	47	32			79		64
1971	59	37			96	1	60
1972	42	40			82	2	61
1973	131	61			192	6	80
1974	63	39			102	8	63
1975	62	69			131	5	78
1976	52	75			127	6	88
1977	74	84			158	6	100
1978	147	123			270	7	97
1979	1 218	106			1 324	6	138
1980	180	99			279	14	132
1981	214	108			322	17	128
1982	217	129			346	16	185
1983	199	98			297	11	151
1984	183	129			312	17	165

>>>

Metai	Gautos bylos ¹						Sprendimai ²
	Tiesioginiai ieškiniai ³	Prašymai priimti prejudicinį sprendimą	Apeliaciniai skundai	Skundai dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo ir dėl įstojimo į bylą	Iš viso	Prašymai dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo	
1985	294	139			433	23	211
1986	238	91			329	23	174
1987	251	144			395	21	208
1988	193	179			372	17	238
1989	244	139			383	19	188
1990 ⁴	221	141	15	1	378	12	193
1991	142	186	13	1	342	9	204
1992	253	162	24	1	440	5	210
1993	265	204	17		486	13	203
1994	128	203	12	1	344	4	188
1995	109	251	46	2	408	3	172
1996	132	256	25	3	416	4	193
1997	169	239	30	5	443	1	242
1998	147	264	66	4	481	2	254
1999	214	255	68	4	541	4	235
2000	199	224	66	13	502	4	273
2001	187	237	72	7	503	6	244
2002	204	216	46	4	470	1	269
2003	278	210	63	5	556	7	308
2004	220	249	52	6	527	3	375
2005	179	221	66	1	467	2	362
2006	201	251	80	3	535	1	351
Iš viso	7 908	5 765	761	61	14 495	342	7 178

¹ Skaičius bruto; neįskaitant specialių procedūrų.

² Skaičius neto.

³ Įskaitant nuomones.

⁴ Pirmosios instancijos teismas ėmė veikti 1989 metais.

17. Bendra teisminės veiklos raida (1952–2006 m.)Pateikti prašymai priimti prejudicinį sprendimą (pagal valstybę narę ir metus)¹

	BE	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	UK	Beniliuksas ²	Iš viso
1961																	1										1
1962																	5										5
1963														1			5										6
1964										2							4										6
1965				4				2									1										7
1966																	1										1
1967	5			11				3						1			3										23
1968	1			4				1		1							2										9
1969	4			11				1						1													17
1970	4			21				2		2							3										32
1971	1			18				6		5				1			6										37
1972	5			20				1		4							10										40
1973	8			37				4		5				1			6										61
1974	5			15				6		5							7							1			39
1975	7		1	26				15		14				1			4							1			69
1976	11			28				8	1	12							14							1			75
1977	16		1	30				14	2	7							9							5			84
1978	7		3	46				12	1	11							38							5			123
1979	13		1	33				18	2	19				1			11							8			106
1980	14		2	24				14	3	19							17							6			99
1981	12		1	41				17		11				4			17							5			108
1982	10		1	36				39		18							21							4			129
1983	9		4	36				15	2	7							19							6			98
1984	13		2	38				34	1	10							22							9			129
1985	13			40				45	2	11				6			14							8			139

>>>

	BE	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	UK	Beniliuksas ²	Iš viso
1986	13		4	18		2	1	19	4	5				1			16								8		91
1987	15		5	32		17	1	36	2	5				3			19								9		144
1988	30		4	34			1	38		28				2			26								16		179
1989	13		2	47		2	2	28	1	10				1			18			1					14		139
1990	17		5	34		2	6	21	4	25				4			9			2					12		141
1991	19		2	54		3	5	29	2	36				2			17			3					14		186
1992	16		3	62		1	5	15		22				1			18			1					18		162
1993	22		7	57		5	7	22	1	24				1			43			3					12		204
1994	19		4	44				13	36	2	46			1			13			1					24		203
1995	14		8	51		10	10	43	3	58				2			19	2		5				6	20		251
1996	30		4	66		4	6	24		70				2			10	6		6			3	4	21		256
1997	19		7	46		2	9	10	1	50				3			24	35		2			6	7	18		239
1998	12		7	49		5	55	16	3	39				2			21	16		7			2	6	24		264
1999	13		3	49		3	4	17	2	43				4			23	56		7			4	5	22		255
2000	15		3	47		3	5	12	2	50							12	31		8			5	4	26	1	224
2001	10		5	53		4	4	15	1	40				2			14	57		4			3	4	21		237
2002	18		8	59		7	3	8		37				4			12	31		3			7	5	14		216
2003	18		3	43		4	8	9	2	45				4			28	15		1			4	4	22		210
2004	24		4	50		18	8	21	1	48				1	2		28	12		1			4	5	22		249
2005	21	1	4	51		11	10	17	2	18				2	3		36	15	1	2			4	11	12		221
2006	17	3	3	77		14	17	24	1	34			1	1	4		20	12	2	3		1	5	2	10		251
Iš viso	533	4	111	1 542		117	180	717	48	896			1	60	9		666	288	3	60		1	47	63	418	1	5 765

¹ EB sutarties 177 straipsnis (po pakeitimo – EB 234 straipsnis), ES 35 straipsnio 1 dalis, AP 41 straipsnis, EA 150 straipsnis, 1971 m. protokolas.

² Byla C-265/00, *Campina Melkunie*.

18. Bendra teisminės veiklos raida (1952–2006 m.)

Pateikti prašymai priimti prejudicinį sprendimą (pagal valstybę narę ir teismą)

			Iš viso
Belgija	Cour de cassation	68	
	Cour d'arbitrage	5	
	Conseil d'État	38	
	Kiti teismai	422	533
Čekija	Nejvyššího soudu		
	Nejvyšší správní soud		
	Ústavní soud		
	Kiti teismai	4	4
Danija	Højesteret	19	
	Kiti teismai	92	111
Vokietija	Bundesgerichtshof	102	
	Bundesverwaltungsgericht	73	
	Bundesfinanzhof	233	
	Bundesarbeitsgericht	17	
	Bundessozialgericht	72	
	Staatsgerichtshof des Landes Hessen	1	
	Kiti teismai	1 044	1 542
Estija	Riigikohus		
	Kiti teismai		
Graikija	Άρειος Πάγος	9	
	Συμβούλιο της Επικρατείας	26	
	Kiti teismai	82	117
Ispanija	Tribunal Supremo	17	
	Audiencia Nacional	1	
	Juzgado Central de lo Penal	7	
	Kiti teismai	155	180
Prancūzija	Cour de cassation	74	
	Conseil d'État	34	
	Kiti teismai	609	717
Airija	Supreme Court	15	
	High Court	15	
	Kiti teismai	18	48
Italija	Corte suprema di Cassazione	90	
	Consiglio di Stato	57	
	Kiti teismai	749	896

>>>

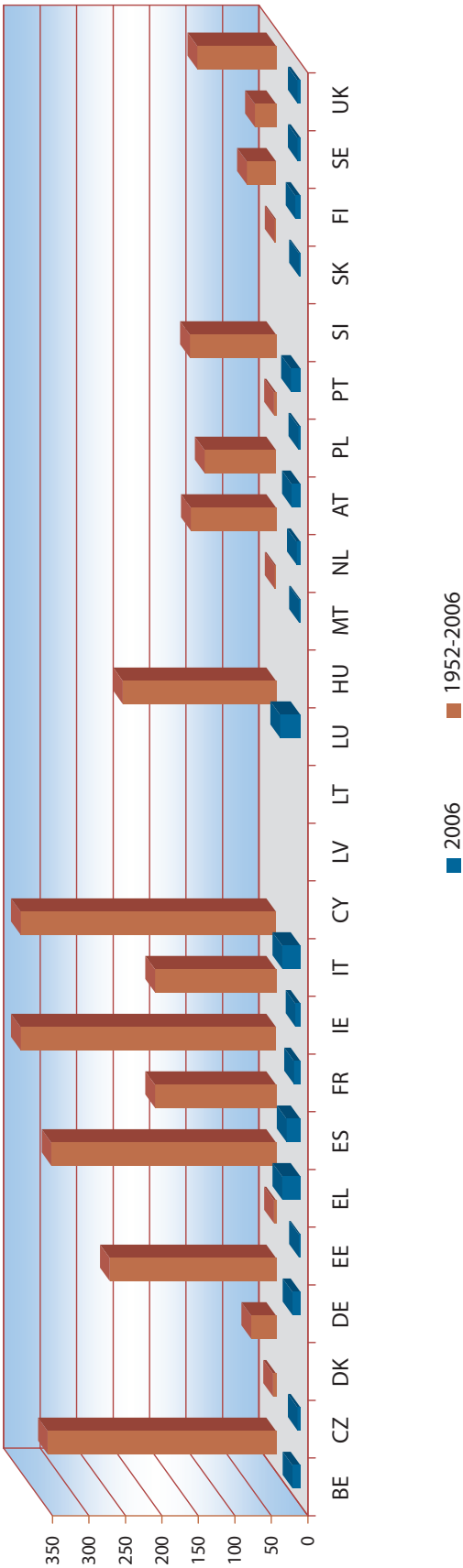
			Iš viso
Kipras	Ανώτατο Δικαστήριο		
	Kiti teismai		
Latvija	Augstākā tiesa		
	Satversmes tiesa		
	Kiti teismai		
Lietuva	Konstitucinis Teismas		
	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas		
	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas	1	
	Kiti teismai		1
Liuksemburgas	Cour supérieure de justice	10	
	Conseil d'État	13	
	Cour administrative	7	
	Kiti teismai	30	60
Vengrija	Legfelsőbb Bíróság	1	
	Szegedi Ítéletáblá	1	
	Kiti teismai	7	9
Malta	Constitutional Court		
	Qorti ta' l-Appel		
	Kiti teismai		
Nyderlandai	Raad van State	51	
	Hoge Raad der Nederlanden	147	
	Centrale Raad van Beroep	44	
	College van Beroep voor het Bedrijfsleven	134	
	Tariefcommissie	34	
	Kiti teismai	256	666
Austrija	Verfassungsgerichtshof	4	
	Oberster Gerichtshof	59	
	Oberster Patent- und Markensenat	1	
	Bundesvergabeamt	24	
	Verwaltungsgerichtshof	46	
	Vergabekontrollsenat	4	
	Kiti teismai	150	288

>>>

			Iš viso
Lenkija	Sąd Najwyższy		
	Naczelny Sąd Administracyjny		
	Trybunał Konstytucyjny		
	Kiti teismai	3	3
Portugalija	Supremo Tribunal de Justiça	1	
	Supremo Tribunal Administrativo	34	
	Kiti teismai	25	60
Slovėnija	Vrhovno sodišče		
	Ustavno sodišče		
	Kiti teismai		
Slovakija	Ústavný Súd		
	Najvyšší súd		
	Kiti teismai	1	1
Suomija	Korkein hallinto-oikeus	18	
	Korkein oikeus	7	
	Kiti teismai	22	47
Švedija	Högsta Domstolen	8	
	Marknadsdomstolen	3	
	Regeringsrätten	19	
	Kiti teismai	33	63
Jungtinė Karalystė	House of Lords	35	
	Court of Appeal	38	
	Kiti teismai	345	418
Beniliuksas	Cour de justice/Gerechtshof ¹	1	1
Iš viso			5 765

¹ Byla C-265/00, *Campina Melkunie*.

19. Bendra teisminės veiklos raida (1952–2006 m.)
Pareikšti ieškiniai dėl valstybės įsipareigojimų neįvykdymo¹

	BE	CZ	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU		NL	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	Iš viso	
2006	11	4	11	2	25	19	9	7	25				28		2	5	12	3	13	2	7	4	4	193
1952–2006	313	4	34	228	3	308	166	352	166	559			210		2	117	98	3	118	2	40	29	108	2 860

Viena iš Ispanijai iškeltų bylų pradėta ieškiniu pagal EB sutarties 170 straipsnį (po pakeitimo – EB 227 straipsnis), kurį pareiškė Belgija.

Viena iš Prancūzijai iškeltų bylų pradėta ieškiniu pagal EB sutarties 170 straipsnį (po pakeitimo – EB 227 straipsnis), kurį pareiškė Airija.

Trys iš Jungtinei Karalystei iškeltų bylų pradėtos ieškiniiais pagal EB sutarties 170 straipsnį (po pakeitimo – EB 227 straipsnis), iš kurių vieną pareiškė Prancūzija ir du – Ispanija.

¹ EB sutarties 93, 169, 170, 171 ir 225 straipsniai (po pakeitimo – EB 88, 226, 227, 228 ir 298 straipsniai), EA 141, 142, 143 straipsniai bei AP 88 straipsnis.

II skyrius

Europos Bendrijų
Pirmosios instancijos teismas

A — Pirmosios instancijos teismo veikla 2006 m.

Parengė Pirmosios instancijos teismo pirmininkas Bo Vesterdorf

2006 m. – tai antri metai iš eilės, kai Pirmosios instancijos teismas išnagrinėjo daugiau bylų nei jam buvo pateikta (436 išnagrinėtos bylos, palyginti su 432 gautomis bylomis). Apskritai gautų bylų skaičius sumažėjo (432 bylos, palyginti su 469 bylomis 2005 m.). Tačiau šis sumažėjimas yra tik tariamas ir paaiškinamas tuo, kad 2006 m. Pirmosios instancijos teismas negavo tarnautojų bylų, nes šios bylos nuo šiol priklauso Tarnautojų teismo kompetencijai¹. Iš tiesų, neatsižvelgiant į tarnautojų ginčus ir ypatingas procedūras, gautų bylų skaičius labai akivaizdžiai išaugo, t. y. 33 % (387 bylos, palyginti su 291 byla 2005 m.). Gautų bylų skaičius prekių ženklų srityje išaugo 46 % (143 bylos 2006 m., palyginti su 98 bylomis 2005 m.), o bylų, susijusių su kitomis nei intelektinės nuosavybės ir tarnautojų sritimis, išaugo 26 % (244 bylos, palyginti su 193 bylomis). Savo ruožtu išnagrinėtų bylų skaičius sumažėjo (436 bylos, palyginti su 610 bylų), tačiau ir čia būtina atsižvelgti į tai, kad 2005 m. 117 bylų buvo baigtos nagrinėti jas perdavus Tarnautojų teismui. Jei nepaisytume šių bylų, 2006 m. išnagrinėtų bylų skaičius iš tikrųjų sumažėjo, tačiau ne taip akivaizdžiai (436 bylos, palyginti su 493 bylomis).

Galiausiai, palyginti su praėjusiais metais, nagrinėjamų bylų skaičius išliko stabilus, t. y. šiek tiek daugiau nei vienas tūkstantis (1 029 bylos, palyginti su 1 033 bylomis 2005 m.). Šiuo atžvilgiu galima pažymėti, jog 2007 m. sausio 1 d. bylos dėl intelektinės nuosavybės sudaro beveik 25 % visų nagrinėjamų bylų. Todėl net jei, pirma, Pirmosios instancijos teismas dar nagrinėja 82 tarnautojų bylas ir, antra, į jį buvo kreiptasi su pirmaisiais apeliaciniais skundais dėl Tarnautojų teismo sprendimų (2006 m. gruodžio 31 d. jų buvo 10), Pirmosios instancijos teismui pateikti ginčai pamažu keičiasi ir virsta labiau ekonominiais.

Vidutinė bylų nagrinėjimo trukmė šiais metais šiek tiek pailgėjo, nes, išskyrus tarnautojų ginčus ir ginčus dėl intelektinės nuosavybės, ji pakito nuo 25,6 mėnesio 2005 m. iki 27,8 mėnesio 2006 metais. Tačiau pažymėtina, kad 2006 m. Pirmosios instancijos teismas nusprendė taikyti Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 76a straipsnyje numatytą pagreitintą procedūrą 4 iš 10 bylų, kuriose buvo pateikti tokie prašymai.

Be to, Pernilla Lindh buvo paskirta Teisingumo Teismo teisėja, o Teisingumo Teismo generaliniais advokatais paskirti Paolo Mengozzi bei Verica Trstenjak baigė eiti savo pareigas Pirmosios instancijos teisme spalio 6 dieną. Tą pačią dieną juos pakeitė atitinkamai Nils Wahl, Enzo Moavero Milanesi ir Miro Prek.

Šiame pranešime neįmanoma išsamiai apžvelgti turtingos 2006 m. Pirmosios instancijos teismo praktikos. Taigi aptariamas tik įsimintiniausias šių metų teismo praktikos įnašas, kurio parinkimas neišvengiamai yra šiek tiek subjektyvus². Jis susijęs su ginčiais dėl teisės

¹ Vis dėlto 2006 m. Tarnautojų teismas vieną bylą perdavė Pirmosios instancijos teismui.

² Pavyzdžiui, neminima su antidempingo teise susijusi įdomi raida, būtent 2006 m. spalio 24 d. Pirmosios instancijos teismo sprendime *Ritek ir Prodisc Technology prieš Tarybą*, T-274/02, dar nepaskelbtame Rinkinyje, bei viešosios tarnybos teisė.

aktų teisėtumo (I), žalos atlyginimo (II) ir galiausiai su laikinųjų apsaugos priemonių taikymu (III).

I. *Ginčai dėl teisės aktų teisėtumo*

A. Pagal EB 230 ir EB 232 straipsnius pareikštų ieškinių priimtinumas

2006 m. reikšmingiausia šio klausimo raida susijusi su ginčytino akto sąvoka ir mažiau – su teisės pareikšti ieškinį sąvoka.

1. Teisės aktai, dėl kurių gali būti pareikštas ieškinys

Remiantis nusistovėjusia Bendrijos teismų praktika, aktai arba sprendimai, dėl kurių gali būti pareikštas ieškinys dėl panaikinimo, EB 230 straipsnio prasme yra priemonės, sukeliančios privalomas teises pasekmes, galinčias paveikti ieškovo interesus, reikšmingai keisdamos jo teisinę padėtį³. 2006 m. šio klausimo aktualumą parodo ne mažiau kaip septynios bylos.

Pirmiausia, trijuose sprendimuose buvo išaiškintos ieškinių dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) priimtų aktų panaikinimo ribos⁴. Pirmia, sprendime **Camós Grau prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, jog OLAF tyrimo ataskaita, kurioje kaltinamas ieškovas, reikšmingai nepakeičia jo teisinės padėties, nes joje nėra jokios, net procedūrinės pareigos valdžios institucijoms, kurioms ji skirta. Antra, laikydamasis to paties požiūrio, sprendime **Tillack prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad OLAF aktas, kuriuo ši perdavė informaciją nacionalinėms teisminės valdžios institucijoms, taip pat negali būti ieškinio dėl panaikinimo objektas. Iš tiesų OLAF informacijos perdavimo aktas, nors nacionalinės valdžios institucijos ir turi jį įvertinti išsamiai, nesukelia jokios privalomos teisinės pasekmės, nes pastarosios ir toliau gali savo nuožiūra nuspręsti, ar dėl OLAF atliktų tyrimų reikia imtis tolesnių veiksmų. Galiausiai, trečia, nutartyje **Strack prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad apie galimai baustinus veiksmus OLAF pranešęs pareigūnas negali pareikšti ieškinio dėl sprendimo nutraukti gavus šį pranešimą pradėtą tyrimą.

Antra, 2006 m. priimtuose dviejuose sprendimuose byloje „Austrijos bankai – „Lombard klubas““, buvo nuspręsta priimti ieškinius, pareikštus dėl bylas nagrinėjančio Komisijos

³ 1981 m. lapkričio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *IBM prieš Komisiją*, 60/81, Rink. p. 2639, 9 punktas ir 1989 m. vasario 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bossi prieš Komisiją*, 346/87, Rink. p. 303, 23 punktas.

⁴ Žr. atitinkamai 2006 m. balandžio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Camós Grau prieš Komisiją*, T-309/03; 2006 m. spalio 4 d. Sprendimą *Tillack prieš Komisiją*, T-193/04, ir 2006 m. kovo 22 d. Pirmosios instancijos teismo nutartį *Strack prieš Komisiją*, T-4/05 (pateiktas apeliacinis skundas, C-237/06 P), dar nepaskelbtus Rinkinyje.

pareigūno priimtų sprendimų⁵. Pirma, sprendime **Österreichische Postsparkasse ir Bank für Arbeit und Wirtschaft prieš Komisiją** dvi kredito įstaigos prašė panaikinti sprendimus politinei partijai perduoti nekonfidencialias pranešimų apie kaltinimus, susijusių su bankų įkainių nustatymu, versijas. Savo sprendime Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog Komisijos sprendimas, įmonę, kurios atžvilgiu pradėta pažeidimo procedūra, informuojantis, jog jos perduotai informacijai nebus užtikrintas konfidencialumas, kurį garantuoja Bendrijos teisė (ir gali būti perduota trečiajam skundą pateikusiam asmeniui), sukelia teises pasekmes atitinkamai įmonei, reikšmingai pakeisdamas jos teisinę padėtį. Dėl šios priežasties jis yra ginčytinas aktas. Antra, byloje **Bank Austria Creditanstalt prieš Komisiją** *Bank Austria Creditanstalt* prašė panaikinti bylas nagrinėjančio pareigūno sprendimą, kuriuo atmetamas jo protestas dėl nekonfidencialios Komisijos sprendimo versijos paskelbimo Oficialiajame leidinyje. Savo sprendime Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, kad bylas nagrinėjančio pareigūno priimtas sprendimas pagal Sprendimo 2001/462⁶ 9 straipsnio trečiąją pastraipą sukelia teises pasekmes, nes jame nusprendžiama dėl to, ar skelbtiname dokumente yra ne tik komercinių paslapčių ar kitos informacijos, kuriai taikoma panaši apsauga, bet ir kitos informacijos, kuri negali būti paviešinta arba dėl specialiai ją saugančių Bendrijos teisės normų, arba dėl to, kad ji yra susijusi su informacija, kuriai dėl jos pobūdžio taikoma profesinė paslaptis. Taigi toks sprendimas yra taip pat ginčytinas aktas.

Trečia, sprendime **Deutsche Bahn prieš Komisiją**⁷ Pirmosios instancijos teismas patikslino ginčytino akto sąvokos apimtį Reglamento Nr. 659/1999⁸ 4 straipsnio 2 dalies pagrindu Komisijos priimamų sprendimų valstybės pagalbos srityje atžvilgiu. Šioje byloje už transportą atsakingas Komisijos narys raštu pranešė ieškovei, kad nepatenkino šios skundo, kuriuo buvo siekiama pradėti EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą. Laiške buvo pateikta aiški ir tiksli motyvacija, kodėl nacionalinė priemonė neturi būti laikoma pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme. Tačiau Komisija teigė, kad tai tik informacinis laiškas, o ne sprendimas Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 2 dalies prasme, ir kad todėl jis nėra ginčytinas aktas, nes nesukelia teisinių pasekmių.

Tačiau Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad patenka į EB 230 straipsnio taikymo sritį skundą pateikusiai įmonei skirtas Komisijos laiškas, kai pastaroji, gavusi informacijos apie tariamai neteisėtą pagalbą ir dėl to pagal Reglamento Nr. 659/1999 10 straipsnio 1 dalį privalėjusi tokią informaciją iš karto patikrinti, ne tik informuoja, kaip jai leidžia minėto reglamento 20 straipsnis, skundą pateikusį asmenį, jog nėra pakankamo pagrindo sprendimui dėl šio atvejo priimti, bet ir pateikia aiškia, pagrįstą ir galutinę nuomonę,

⁵ Pirmosios instancijos teismo sprendimai: 2006 m. gegužės 30 d. Sprendimas *Bank Austria Creditanstalt prieš Komisiją*, T-198/03, ir 2006 m. birželio 7 d. Sprendimas *Österreichische Postsparkasse ir Bank für Arbeit und Wirtschaft prieš Komisiją*, T-213/01 ir T-214/01, dar nepaskelbti Rinkinyje. 2002 m. birželio 11 d. Komisijos sprendimas dėl EB 81 straipsnio taikymo procedūros (byloje COMP/36.571/D-1, Austrijos bankai – „Lombard klubas“) (OL L 56, 2004, p. 1).

⁶ 2001 m. gegužės 23 d. Komisijos sprendimas 2001/462/EB, EAPB dėl bylas nagrinėjančių pareigūnų įgaliojimų tam tikrose konkurencijos bylose (OL L 162, p. 21).

⁷ 2006 m. balandžio 5 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Deutsche Bahn prieš Komisiją*, T-351/02, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

⁸ 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias (EB 88) straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1).

nurodydama, jog nagrinėjama priemonė nėra pagalba. Iš tiesų tai darydama Komisija gali priimti tik sprendimą pagal šio reglamento 4 straipsnio 2 dalį. Todėl Komisija neturi teisės pašalinti šio sprendimo iš Bendrijos teismo kontrolės, pareikšdama, jog tokio sprendimo nepriėmė, bandydama jį atšaukti arba nusprenddama šio sprendimo neskirti atitinkamai valstybei narei, tuo pažeisdama Reglamento Nr. 659/1999 25 straipsnį. Šiuo atžvilgiu nesvarbu, kad ginčijamas laiškas nėra Komisijos narių kolegialiai priimtas galutinis sprendimas dėl skundo arba kad toks sprendimas nebuvo paskelbtas.

Galiausiai, ketvirta, nutartyje **Schneider Electric prieš Komisiją**⁹ Pirmosios instancijos teismas pirmą kartą pareiškė nuomonę dėl ieškinio, pareikšto dėl Komisijos sprendimo pradėti išsamaus koncentracijos tyrimo procedūrą, priimtino. Šioje byloje Komisija šį sprendimą priėmė per administracinę procedūrą, iš naujo pradėtą Pirmosios instancijos teismui priėmus du sprendimus, panaikinančius Komisijos sprendimą, pripažįstantį dviejų žemos įtampos elektros prietaisų gamintojų *Schneider Electric* ir *Legrand* koncentraciją nesuderinama bei panaikinantį sprendimą šiuos du vienetus atskirti¹⁰. Ieškovė ginčijo Komisijos sprendimus, pirma, pradėti išsamaus tyrimo procedūrą ir, antra, formaliai procedūrą baigti.

Savo nutartyje Pirmosios instancijos teismas iš bylos aplinkybių padarė išvadą, jog įmonė, kuri, pasiekusi, kad Pirmosios instancijos teismas panaikintų Komisijos sprendimą, jai draudžiantį įgyvendinti koncentraciją, perleidžia įmonę, kurią ji įgijo per laikotarpį, Komisijai skirtą naujam sprendimui priimti, negali tvirtinti, nei kad Komisijos sprendimas iš naujo pradėti išsamų koncentracijos tyrimą, priimtas po sprendimo atlikti šį perleidimą, nei kad Komisijos po perleidimo priimtas sprendimas formaliai baigti šią procedūrą, kuri taip neteko dalyko, jai daro žalą. Papildomai Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad sprendimas pradėti formalią tyrimo procedūrą yra tik parengiamoji priemonė. Iš tiesų, nors toks sprendimas iš tikrųjų apima koncentracijos sustabdymo pratęsimą bei pareigą per išsamaus tyrimo procedūrą bendradarbiauti su Komisija, šios pasekmės, kurios tiesiogiai atsiranda dėl tuo metu koncentracijoms taikomo reglamento ir kurias savaime sukelia išankstinė koncentracijos suderinamumo kontrolė, neviršija procedūriniam teisės aktui būdingų pasekmių ir todėl nedaro įtakos *Schneider Electric* teisinei padėčiai. Šiuo atžvilgiu Pirmosios instancijos teismas nesutiko taikyti šios įmonės pasiūlytos su Bendrijos valstybės pagalbos schema susijusios analogijos. Iš tiesų, kitaip nei pagal EB 88 straipsnio 2 dalį priimtas sprendimas, kuris, remiantis Teisingumo Teismo praktika, tam tikrais atvejais gali sukelti savarankiškas teises pasekmes¹¹, sprendimas pradėti išsamų tyrimo procedūrą pats savaime neapima jokios pareigos, kuri jau nebūtų atsiradusi atitinkamoms įmonėms pranešus Komisijai apie koncentraciją.

⁹ 2006 m. sausio 31 d. Pirmosios instancijos teismo nutartis *Schneider Electric prieš Komisiją*, T-48/03 (pateiktas apeliacinis skundas, C-188/06 P), dar nepaskelbta Rinkinyje.

¹⁰ 2002 m. spalio 22 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Schneider Electric prieš Komisiją*, T-310/01, Rink. p. II-4071, ir T-77/02, Rink. p. II-4201.

¹¹ 1992 m. birželio 30 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-312/90, Rink. p. I-4117, 21–23 punktai.

2. Teisė pareikšti ieškinį

a) *Konkreči sąsaja*

Pagal nusistovėjusią teismo praktiką kiti fiziniai ir juridiniai asmenys nei tie, kuriems skiriamas sprendimas, galėtų manyti, jog šis sprendimas yra su jais konkrečiai susijęs tik tokiu atveju, jeigu jis būtų jiems taikomas dėl tam tikrų jiems būdingų savybių arba dėl tam tikros faktinės situacijos, kuri juos išskiria iš kitų asmenų ir todėl juos individualizuoja taip pat kaip ir sprendimo adresatą¹².

2006 m. Pirmosios instancijos teismas šiuos principus taikė, be kita ko, byloje, kurioje buvo priimtas sprendimas **Boyle ir kt. prieš Komisiją**¹³. Ši byla susijusi su Airijai skirtu Komisijos sprendimu, atmetančiu prašymą išplėsti Airijos žvejybos laivyno daugiametės orientavimo programos tikslus (POP IV). Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad nors sprendimas nebuvo skirtas ieškovams, laivų, esančių Airijos žvejybos laivyno dalimi, savininkams, jis su jais yra konkrečiai susijęs. Iš tikrųjų Airijos pateiktą prašymą dėl padidinimo realiai sudarė laivų savininkų, įskaitant ieškovus, individualūs prašymai. Nors sprendimas buvo skirtas Airijai, jis susijęs su tam tikrais nurodytais laivais, taigi jis turi būti laikomas sudarytas iš visumos individualių sprendimų, kurių kiekvienas daro poveikį minėtų laivų savininkų teisei padėčiai. NAGRINĖJAMŲ LAIVŲ SAVININKŲ SKAIČIUS IR TAPATYBĖ buvo nurodyti ir galėjo būti patikrinti netgi prieš priimant ginčijamą sprendimą ir Komisija galėjo žinoti, jog jos sprendimas padarys poveikį išskirtinai minėtų savininkų interesams ir padėčiai. Taigi ginčijamas sprendimas susijęs su uždaru ratu asmenų, kurie buvo nurodyti jį priimant ir kurių teises Komisija siekė reglamentuoti. Taip susidariusi padėtis ieškovus išskiria iš visų kitų asmenų ir todėl juos individualizuoja taip pat kaip ir sprendimo adresatą.

b) *Teisė pareikšti ieškinį kilus ginčui dėl valstybės pagalbos*

2005 m. priimtame sprendime *Komisija prieš Aktiongemeinschaft Recht und Eigentum* Teisingumo Teismas nusprendė, pirma, kad, kai suinteresuotasis asmuo EB 88 straipsnio 2 dalies prasme siekia apginti savo procesines teises, jo ieškinys, kuriuo siekiama panaikinti pirminio EB 88 straipsnio 3 dalyje nurodyto pagalbos tyrimo etapo pabaigoje priimtą sprendimą, yra priimtinas ir, antra, kai privatus asmuo ginčija sprendimo dėl pagalbos kaip tokios įvertinimo arba sprendimo, priimto formalios tyrimo procedūros pabaigoje, pagrįstumą, jo ieškinys dėl tokio sprendimo panaikinimo yra priimtinas tik tuo atveju, jei jam pavyksta įrodyti, jog jis turi specialų statusą sprendimo *Plaumann prieš Komisiją*¹⁴ prasme.

¹² 1963 m. liepos 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Plaumann prieš Komisiją*, 25/62, Rink. p. 197, 223.

¹³ 2006 m. birželio 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Boyle ir kt. prieš Komisiją*, T-218/03–T-240/03 (pateiktas apeliacinis skundas, C-373/06 P), dar nepaskelbtas Rinkinyje; žr. taip pat 2006 m. birželio 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Atlantean prieš Komisiją*, T-192/03, dar nepaskelbtą Rinkinyje.

¹⁴ 2005 m. gruodžio 13 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija prieš Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, C-78/03 P, Rink. I-10737.

2006 m. priimti du sprendimai Pirmosios instancijos teismui leido nurodyti šio skirtumo taikymą, kai Komisija sprendimą priėmė nepradėjusi formalios tyrimo procedūros¹⁵.

Viena vertus, byloje, kurioje buvo priimtas sprendimas **Air One prieš Komisiją**¹⁶, ieškovė – Italijos oro linijų bendrovė – pateikė Komisijai skundą dėl to, kad Italijos valdžios institucijos oro linijų bendrovei *Ryanair* neteisėtai suteikė pagalbą, sumažinusios oro uosto ir antžeminių paslaugų kainas. Ieškovė Komisijos taip pat prašė nurodyti Italijos Respublikai sustabdyti šios pagalbos teikimą. Kalbant apie ieškinį dėl neveikimo, kuris su ieškiniu dėl panaikinimo yra vienos ir tos pačios teisių gynimo priemonės išraiška, Pirmosios instancijos teismas turėjo nustatyti, ar ieškovės ieškinys dėl bent vieno akto, kurį Komisija būtų galėjusi priimti pirminės pagalbos tyrimo procedūros pabaigoje, panaikinimo, būtų buvęs priimtinas. Šiuo tikslu Pirmosios instancijos teismas taikė Teisingumo Teismo praktiką ir šiame kontekste patikslino „pakankamos konkurencijos“ sąvoką tam, kad įmonė galėtų būti laikoma pagalbos gavėjų konkurentė ir todėl suinteresuota EB 88 straipsnio 2 dalies prasme. Šioje byloje Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog tam, kad ieškinys būtų pripažintas priimtinu, pakanka pripažinti, kad ieškovė ir pagalbos gavėjas tiesiogiai arba netiesiogiai bendrai eksploatuoja tarptautinę oro liniją ir kad ieškovė siekia plėtoti reguliarių keleivių pervežimo oro transportu iš Italijos oro uostų arba į juos, ypač regioninius oro uostus, paslaugų, dėl kurių ji gali pradėti konkuruoti su gavėju, teikimo veiklą.

Kita vertus, byloje, kurioje buvo priimtas sprendimas **British Aggregates prieš Komisiją**¹⁷, nepradėjusi formalios tyrimo procedūros, Komisija nusprendė neprieštarauti dėl nagrinėjamo mokesčio. Pirmosios instancijos teismas priminė, kad, jei ieškovas ginčija sprendimo dėl pagalbos kaip tokios įvertinimo pagrįstumą, tik aplinkybės, kad jis gali būti laikomas suinteresuotuoju asmeniu EB 88 straipsnio 2 dalies prasme, neturėtų pakakti ieškinį pripažinti priimtinu. Tokiu atveju ieškovas turi įrodyti, kad turi specialų statusą minėto sprendimo *Plaumann prieš Komisiją* prasme. Taip yra, pavyzdžiui, tada, kai jo padėtį rinkoje iš esmės paveikia pagalba, dėl kurios priimtas nagrinėjamas sprendimas. Šioje byloje, Pirmosios instancijos teismo nuomone, ieškovė – įmonių asociacija – ginčija ne tik Komisijos atsisakymą pradėti formalią tyrimo procedūrą, bet ir skundžiamo sprendimo pagrįstumą. Taigi nagrinėdamas, ar ji nurodė priežastis, dėl kurių ginčijama priemonė gali iš esmės paveikti bent vieno jos nario padėtį nagrinėjamoje rinkoje, Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad šia priemone siekiama bendrai perskirstyti neapdirbtų nerūdinių medžiagų, kurios apmokestinamos šiuo mokesčiu, ir pakaitinių prekių, kurios yra atleistos nuo mokesčio, rinką. Be to, ši priemonė gali realiai pakeisti kai kurių ieškovės narių konkurencinę padėtį, kai tik jie tiesiogiai konkuruoja su atleistų nuo mokesčio medžiagų gamintojais, kurie tapo konkurencingi dėl nagrinėjamo ekologinio mokesčio nustatymo. Kadangi ši priemonė gali iš esmės paveikti tam tikrų ieškovės narių konkurencinę padėtį, jos ieškinys priimtinas.

¹⁵ Dėl teisės pareikšti ieškinį valstybės pagalbos srityje taip pat žr. 2006 m. rugsėjo 27 d. Sprendimą *Werkgroep Commerciële Jachthavens Zuidelijke Randmeren ir kt. prieš Komisiją*, T-117/04, dar nepaskelbtą Rinkinyje, kuriame Pirmosios instancijos teismas nepripažino asociacijos bei jos narių teisės pareikšti ieškinį siekiant užginčyti EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytos formalios tyrimo procedūros pabaigoje priimtą sprendimą.

¹⁶ 2006 m. gegužės 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Air One prieš Komisiją*, T-395/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

¹⁷ 2006 m. rugsėjo 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *British Aggregates prieš Komisiją*, T-210/02 (pateiktas apeliacinis skundas, C-487/06 P), dar nepaskelbtas Rinkinyje.

c) *Tiesioginė sąsaja*

Kad ieškovas galėtų būti laikomas tiesiogiai susijusiu EB 230 straipsnio ketvirtosios pastraipos prasme, turi būti įvykdytos dvi sąlygos. Pirma, nagrinėjamas aktas turi daryti tiesioginį poveikį privataus asmens teisinei padėčiai. Antra, šis aktas neturi palikti jokios diskrecijos jo adresatams, atsakingiems už galimą jo įgyvendinimą, kuris yra visiškai savaiminis ir išplaukia tik iš Bendrijos teisės aktų netaikant kitų tarpinių nuostatų¹⁸. Ši antroji sąlyga yra tenkinama, jei valstybės narės turima galimybė nesiiimti veiksmų nagrinėjamo akto atžvilgiu yra tik teorinė, nesant jokios abejonės dėl jos ketinimų veikti pagal šį aktą¹⁹.

Taikydamas šiuos principus jau nurodytame sprendime **Boyle ir kt. prieš Komisiją**, Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad sprendimas, kuriuo atsisakoma patenkinti tam tikrus prašymus išplėsti Airijos žvejybos laivyno daugiametės orientavimo programos tikslus (POP IV), tiesiogiai susijęs su atitinkamų laivų savininkais. Iš tiesų ginčijamame sprendime Komisija, būdama vienintelė šioje srityje kompetentinga institucija, pareiškė galutinę nuomonę dėl tam tikrų konkrečių laivų pajėgumų padidinimo atitikties reikalavimams taikytino teisės akto taikymo sąlygomis. Taigi ginčijamame sprendime pripažinus, kad ieškovams priklausančys laivai neatitinka reikalavimų, jis pastariesiems turėjo tiesioginį ir galutinį poveikį, t. y. atėmė iš jų galimybę pasinaudoti Bendrijos teisės priemone. Iš tiesų, nacionalinės valdžios institucijos neturi jokios diskrecijos dėl šio sprendimo vykdymo. Šiuo atžvilgiu Pirmosios instancijos teismas atmetė argumentą, kad Airija teoriškai gali nuspręsti suteikti ieškovų laivams papildomų pajėgumų laikydamasi POP IV nustatytų aukščiausių ribų. Iš tiesų, Pirmosios instancijos teismo nuomone, tokio pobūdžio nacionalinis sprendimas nepanaikintų ginčijamo sprendimo savaiminio taikymo, nes pagal Bendrijos teisę teisiškai jis liktų nesusijęs su ginčijamo sprendimo taikymu. Šis nacionalinis sprendimas dar kartą pakeistų ieškovų padėtį, nes šis antras jų teisinės padėties pakeitimas būtų tik naujo nacionalinio sprendimo, o ne ginčijamo sprendimo vykdymo, pasekmė.

B. Įmonėms taikomos konkurencijos taisyklės

Šiais metais Pirmosios instancijos teismas priėmė iš esmės 26 sprendimus dėl materialinių teisės normų, draudžiančių antikonkurencinius susitarimus, iš kurių ne mažiau kaip

¹⁸ 1998 m. gegužės 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dreyfus prieš Komisiją*, C-386/96 P, Rink. p. I-2309, 43 punktas ir 2000 m. gruodžio 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *DSTV prieš Komisiją*, T-69/99, Rink. p. II-4039, 24 punktas.

¹⁹ Nurodyto sprendimo *Dreyfus prieš Komisiją* 44 punktas.

18 sprendimų kartelių srityje²⁰. Be sprendimų dėl kartelių, Pirmosios instancijos teismas priėmė keturis sprendimus dėl EB 81 ir EB 82 straipsnių taikymo²¹ bei keturis sprendimus dėl materialinių klausimų, susijusių su koncentracijų kontrole²².

1. Įmonės sąvoka konkurencijos teisės prasme

Minėtame sprendime **SELEX Sistemi Integrati prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas nusprendė dėl ieškinio, kuriuo buvo ginčijamas Komisijos sprendimas atmesti *SELEX Sistemi Integrati SpA*, oro navigacijos valdymo sistemų sektoriuje veikiančios bendrovės, skundą. Šis skundas buvo pateiktas dėl to, kad Eurokontrolė tariamai nesilaikė konkurencijos taisyklių vykdydama savo užduotį standartizuoti oro navigacijos valdymo įrangą ir sistemas (vadinamas ATM). Jis buvo atmestas motyvuojant tuo, kad nagrinėjama Eurokontrolės veikla nėra ekonominio pobūdžio.

Šiame sprendime Pirmosios instancijos teismas pirmiausia priminė nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, pagal kurią įmonės sąvoka apima bet kokią ekonominę veiklą vykdančią subjektą, neatsižvelgiant į jo teisinį statusą ar jo finansavimo būdą. Šiuo atžvilgiu ekonominio pobūdžio veikla yra bet kokia veikla, kurią vykdančios atitinkamoje rinkoje siūlomos prekės ar paslaugos²³. Antra, taikydamas šiuos principus Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad tiek su standartų rengimu, tiek su jų patvirtinimu susijusi Eurokontrolės standartizavimo veikla bei ATM sistemų prototipų įsigijimas ir Eurokontrolės šioje srityje vykdomas intelektinės nuosavybės teisių administravimas negali būti laikoma ekonomine veikla. Tačiau Pirmosios instancijos teismas pripažino, jog Eurokontrolės

²⁰ 2006 m. kovo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimai *Daiichi Pharmaceutical prieš Komisiją*, T-26/02, ir *BASF prieš Komisiją*, T-15/02, dar nepaskelbti Rinkinyje; 2006 m. balandžio 5 d. Sprendimas *Degussa prieš Komisiją*, T-279/02 (pateiktas apeliacinis skundas, C-266/06 P), dar nepaskelbtas Rinkinyje; 2006 m. gegužės 30 d. Sprendimas *Bank Austria Creditanstalt prieš Komisiją*, T-198/03, dar nepaskelbtas Rinkinyje; 2006 m. birželio 7 d. Sprendimas *Österreichische Postsparkasse et Bank für Arbeit und Wirtschaft prieš Komisiją*, T-213/01 ir T-214/01, dar nepaskelbtas Rinkinyje; 2006 m. liepos 4 d. Sprendimas *Hoek Loos prieš Komisiją*, T-304/02, dar nepaskelbtas Rinkinyje; 2006 m. rugsėjo 27 d. Sprendimai *Ferriere Nord prieš Komisiją*, T-153/04, *Archer Daniels Midland prieš Komisiją* (citrinos rūgštis), T-59/02, ir *Archer Daniels Midland prieš Komisiją* (natrio gliukonatas), T-329/01, *Dresdner Bank ir kt. prieš Komisiją*, T-44/02 OP, T-54/02 OP, T-56/02 OP, T-60/02 OP ir T-61/02 OP, *Jungbunzlauer prieš Komisiją*, T-43/02, *Akzo Nobel prieš Komisiją*, T-330/01, *Roquette Frères prieš Komisiją*, T-322/01, bei *Avebe prieš Komisiją*, T-314/01, dar nepaskelbti Rinkinyje; 2006 m. lapkričio 16 d. Sprendimas *Peróxidos Orgánicos prieš Komisiją*, T-120/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje; 2006 m. gruodžio 5 d. Sprendimas *Westfalen Gassen Nederland prieš Komisiją*, T-303/02, dar nepaskelbtas Rinkinyje; 2006 m. gruodžio 13 d. Sprendimas *FNCBV ir kt. prieš Komisiją*, T-217/03 ir T-245/03, dar nepaskelbtas Rinkinyje; 2006 m. gruodžio 14 d. Sprendimas *Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją*, T-259/02–T-264/02 ir T-271/02, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

²¹ 2006 m. gegužės 2 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *O2 (Germany) prieš Komisiją*, T-328/03, dar nepaskelbtas Rinkinyje; 2006 m. rugsėjo 27 d. Sprendimai *GlaxoSmithKline Services prieš Komisiją*, T-168/01, ir *Haladjian Frères prieš Komisiją*, T-204/03, dar nepaskelbtas Rinkinyje, bei 2006 m. gruodžio 12 d. Sprendimas *SELEX Sistemi Integrati prieš Komisiją*, T-155/04, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

²² 2006 m. vasario 23 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Cementbouw Handel & Industrie prieš Komisiją*, T-282/02 (pateiktas apeliacinis skundas, C-202/06 P); 2006 m. liepos 4 d. Sprendimas *easyJet prieš Komisiją*, T-177/04; 2006 m. liepos 13 d. Sprendimas *Impala prieš Komisiją*, T-464/04 (pateiktas apeliacinis skundas, C-413/06 P), ir 2006 m. liepos 14 d. Sprendimas *Endesa prieš Komisiją*, T-417/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

²³ 1991 m. balandžio 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Höfner ir Elser*, C-41/90, Rink. p. I-1979, 21 punktas ir 2000 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Pavlov ir kt.*, C-180/98–C-184/98, Rink. p. I-6451, 74 punktas.

vykdoma nacionalinės valdžios institucijų konsultavimo veikla, kuri apima pagalbą rengiant viešųjų pirkimų konkurso specifikacijas arba atrenkant šiuose viešuosiuose pirkimuose dalyvaujančias įmones, yra paslaugų pasiūla rinkoje, kurioje gali veikti ir privačios įmonės, kurios specializuojasi šioje srityje. Taigi aplinkybė, jog veiklą gali vykdyti privati įmonė, yra papildomas požymis, leidžiantis aptariamą veiklą laikyti komercine veikla. Be to, nors tai, kad ši pagalbos veikla yra neatlygintinė ir vykdoma bendrojo intereso tikslu, yra neekonominės veiklos buvimo požymis, ši aplinkybė nepašalina ekonominės veiklos buvimo galimybės visais atvejais. Taigi Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, jog Komisija klaidingai nusprendė, kad atitinkama veikla negali būti laikoma ekonomine.

2. Konkurencijos teisės taikymas žemės ūkio sektoriuje

2003 m. balandžio 2 d. Sprendimu²⁴ Komisija pagrindinėms Prancūzijos galvijienos sektoriaus federacijoms paskyrė iš viso 16,68 milijono eurų baudas. Šiuos ūkininkus ir gyvulių skerdikus atstovaujančios federacijos buvo nubaustos dėl to, kad dalyvavo Bendrijos teisei prieštaraujančiame kartelyje. Šis susitarimas buvo pratęstas žodžiu po 2001 m. lapkričio mėn. pabaigos, tai yra tada, kai jis turėjo baigtis, nepaisant Komisijos perspėjimo, kuriame ji atkreipė federacijų dėmesį į tai, kad jis neteisėtas. Susitarimas buvo sudarytas ekonominėmis aplinkybėmis, kai, atradus naujus galvijų spongiforminės encefalopatijos, vadinamos „kempinlige“, atvejus, buvo sunki galvijų sektoriaus krizė, prasidėjusi nuo 2000 metų.

Priimdamas minėtą sprendimą **FNCBV ir kt. prieš Komisiją** byloje, iškeltoje dėl šio Komisijos sprendimo, Pirmosios instancijos teismas, atmetęs ieškovių argumentus, kad Komisija pažeidė jų laisvę jungtis į asociacijas, nusprendė, kad susitarimui, už kurį nubausta, negali būti taikoma Reglamente Nr. 26 tam tikrai su žemės ūkio produktų gamyba ir pardavimu susijusiai veiklai numatyta išimtis²⁵. Iš tiesų, tokia išimtis taikoma tik tuo atveju, kai, pirma, susitarimas skatina visų EB 33 straipsnio tikslų įgyvendinimą ir, antra, jis yra būtinas šiems tikslams pasiekti, o šioje byloje taip nebuvo: nors susitarimas galėjo būti laikomas būtinu tikslui užtikrinti deramą žemės ūkiu besiverčiančios bendruomenės gyvenimo lygį pasiekti, jis galėjo pakenkti vartotojams priimtinių tiekiamos produkcijos kainų nustatymui ir nebuvo susijęs su rinkų stabilizavimu.

3. Teismo praktikos įnašas į EB 81 straipsnio sritį

a) EB 81 straipsnio 1 dalies taikymas

EB 81 straipsnio 1 dalis nustato, kad visi įmonių susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ir suderinti veiksmai, kurie gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ir kurių tikslas ar

²⁴ 2003 m. balandžio 2 d. Komisijos sprendimas 2003/600/EB dėl (EB 81) straipsnio taikymo procedūros (byla COMP/C.38.279/F3 – Prancūzijos galvijiena) (OL L 209, p. 12).

²⁵ 1962 m. balandžio 4 d. Reglamentas Nr. 26 dėl tam tikrų konkurencijos taisyklių taikymo žemės ūkio produktų gamybai ir prekybai jais (OL 30, 1962, p. 993).

poveikis yra konkurencijos trukdymas, ribojimas arba iškraipymas bendrojoje rinkoje, yra nesuderinami su bendraja rinka ir draudžiami.

— Antikonkurencinis kartelių tikslas arba poveikis

Sprendime **GlaxoSmithKline Services prieš Komisiją**, susijusiame su sąsaja tarp lygiagrečios prekybos apribojimo ir konkurencijos apsaugos, pateikiami svarbūs susitarimo, kurio tikslas apriboti konkurenciją Europos farmacijos sektoriuje, sąvokos paaiškinimai. *GlaxoSmithKline* grupės, kuri yra viena iš pagrindinių pasaulinių farmacijos produktų gamintojų, dukterinė bendrovė Ispanijoje *Glaxo Wellcome* patvirtino naujas bendrąsias pardavimo sąlygas, susijusias su farmacijos produktų didmenininkais, pagal kurias jos vaistai turi būti parduodami Ispanijos didmenininkams diferencijuotomis kainomis, atsižvelgiant į nacionalinę sveikatos draudimo sistemą, pagal kurią jie kompensuojami, ir į tai, ar minėti vaistai bus parduodami Ispanijoje ar kitoje valstybėje narėje. Kitose Bendrijos valstybėse narėse kompensuoti vaistai praktiškai turi būti parduodami didesnėmis kainomis nei Ispanijoje kompensuoti vaistai, kur administracija nustato maksimalias kainas. *GlaxoSmithKline* apie šias bendrąsias pardavimo sąlygas pranešė Komisijai, o pastaroji, gavusi daug skundų, nusprendė, kad nagrinėjamų pardavimo sąlygų tikslas ir poveikis – apriboti konkurenciją.

Tačiau savo sprendime Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog susitarimas, kuriuo siekiama riboti lygiagrečią prekybą, dėl savo pobūdžio, t. y. nepaisant jokios konkurencinės analizės, neturi būti laikomas turinčiu tikslą apriboti konkurenciją. Iš tiesų, nors pripažįstama, kad lygiagrečiai prekybai taikoma tam tikra apsauga, tai daroma tik tuo atveju, kai ji skatina, pirma, prekybos plėtrą ir, antra, konkurencijos stiprinimą, t. y. kalbant apie antrąjį aspektą, tuo atveju, kai ji suteikia galutiniams vartotojams veiksmingos konkurencijos naudą, susijusią su tiekimu arba kaina. Be to, nors pripažįstama, kad susitarimas, kuriuo siekiama apriboti lygiagrečią prekybą, iš esmės turi būti laikomas turinčiu tikslą riboti konkurenciją, taip yra tik tuo atveju, kai galima daryti prielaidą, jog jis iš galutinių vartotojų šią naudą atima. Tačiau šioje byloje, atsižvelgiant į teises ir ekonomines aplinkybes, kuriomis taikomos *GlaxoSmithKline* bendrosios pardavimo sąlygos, negali būti daroma prielaida, kad jos iš galutinių vaistų vartotojų tokią naudą atima. Viena vertus, faktiškai didmenininkai, kurių funkcija – mažmeninėje prekyboje užtikrinti tiekimą, kuriam naudinga gamintojų konkurencija, yra vertės grandinės tarpinėje stadijoje veikiantys ūkio subjektai, galintys pasilikti sau su kainomis susijusią naudą, kuri gali atsirasti dėl lygiagrečios prekybos, tačiau tokiu atveju jos negaus galutinis vartotojas. Antra vertus, kadangi dėl taikomų teisės aktų ir dėl to, kad nagrinėjamų vaistų kainas nustato ar kontroliuoja valdžios institucijos, šioms kainoms dažniausia netaikoma laisva pasiūla ir paklausa, negali būti iš karto pripažįstama, kad lygiagreti prekyba siekia sumažinti kainas ir taip padidinti galutinių vartotojų gerovę. Šiomis sąlygomis, Pirmosios instancijos teismo nuomone, vien perskaičius susitarimo sąlygas, netgi atsižvelgiant į jo kontekstą, negalima daryti išvados apie susitarimo konkurenciją ribojantį pobūdį; būtina būti nagrinėjamas jo poveikis.

Taigi, nagrinėdamas susitarimo poveikį konkurencijai, Pirmosios instancijos teismas nepritarė tam tikrai šiuo klausimu Komisijos sprendime atliktai analizei, tačiau pripažino, jog susitarimas darė kliūčių spaudimui, kuris jo nesant būtų daromas nagrinėjamų vaistų

vieneto kainai, ir taip darė žalą galutiniam vartotojui, kuris yra ir pacientas, ir nacionalinė sveikatos draudimo sistema, veikianti jos teisės turėtojų sąskaita.

— Reikalaujamo įrodymo lygis

Minėtame sprendime **Dresdner Bank ir kt. prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas priminė, kad atsižvelgiant į bendrą nekaltumo prezumpcijos principą, teismo abejonės turi būti aiškinamos įmonės, kuriai skirtas pažeidimą konstatuojantis sprendimas, naudai. Taigi būtina, kad Komisija pateiktą pažeidimą patvirtinančius tikslus ir neprieštaringus įrodymus. Tačiau kiekvienas Komisijos pateiktas įrodymas nebūtinai turi atitikti šiuos kriterijus kiekvieno pažeidimo elemento atžvilgiu: pakanka, kad šį reikalavimą atitiktų įrodymų, kuriais remiasi institucija, visuma. Šioje byloje penki bankai ieškovai tvirtino, kad per 1997 m. spalio 15 d. vykusį susirinkimą jie nesudarė jokio susitarimo dėl eurą sudarančių piniginių vienetų keitimo komisinio mokesčio dydžio ir struktūros pereinamuoju laikotarpiu nuo euro negrynųjų pinigų iki euro grynųjų pinigų įvedimo. Pirmosios instancijos teismas nagrinėjo tiek su šio 1997 m. spalio 15 d. susirinkimo aplinkybėmis susijusius įrodymus, tiek tiesioginius su juo susijusius įrodymus ir nusprendė, kad jų galios nepakanka, jog būtų galima padaryti išvadą – dėl kurios šiuo klausimu nekiltų jokių pagrįstų abejonų, – jog dalyvavę bankai sudarė susitarimą, už kurį buvo nubausta.

— Komisijos pareigos nagrinėjant susitarimą

Minėtame sprendime **O2 (Germany) prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas priminė, kad norint įvertinti susitarimo suderinamumą su bendrąja rinka EB 81 straipsnio 1 dalyje nustatyto draudimo atžvilgiu, reikia išnagrinėti susitarimo ekonomines ir teises aplinkybes, jo tikslą, pasekmes bei poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai, ypač atsižvelgiant į ekonomines aplinkybes, kuriomis veikia įmonės, prekes ir paslaugas, kurios nurodytos šiame susitarime, ir atitinkamos rinkos veikimo struktūrą bei realias sąlygas. Be to, tokiu atveju, kaip nagrinėjamas šioje byloje, kai pripažįstama, jog susitarimas neturi antikonkurencinio tikslo, reikia išnagrinėti susitarimo poveikį ir tam, kad jam būtų taikomas draudimas, turi būti įvykdytos sąlygos, įrodančios, jog konkurencijai iš tikrųjų buvo akivaizdžiai trukdoma, ji ribojama arba iškraipoma. Nagrinėjama konkurencijos padėtis turi būti analizuojama atsižvelgiant į realias aplinkybes, kuriomis, nesant ginčijamo susitarimo, konkurencijos iškraipymu galėtų būti suabejota, jei susitarimas pasirodytų būtinas įmonės skverbimuisi į zoną, kurioje ji nevykdė veiklos.

Toks požiūris, Pirmosios instancijos teismo manymu, reiškia ne tai, jog EB 81 straipsnio 1 daliai turi būti taikoma „protingumo taisyklė“, kurios esmė – atlikti susitarimo sukeliama konkurencijai naudingą ir žalingą poveikio įvertinimą, bet tai, kad turi būti atsižvelgiama į susitarimo poveikį dabartinei ir galimai konkurencijai ir į konkurencijos situaciją nesant susitarimo, nes abu aspektai yra tarpusavyje susiję. Pirmosios instancijos teismas pridūrė, jog toks tyrimas yra ypač būtinas liberalizuojamose ar augančiose rinkose, pavyzdžiui, tokiose, kaip šioje byloje nagrinėjama trečiosios kartos judriųjų komunikacijų rinka, kurioje konkurencijos veiksmingumas gali būti problemiškas dėl, pavyzdžiui, dominuojančio operatoriaus buvimo, rinkos struktūros koncentruoto pobūdžio ar dėl didelių patekimo į rinką kliūčių.

Šioje byloje Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, kad ginčijamas sprendimas turi kelis su analize susijusius trūkumus. Pirma, jame nėra objektyvaus konkurencijos situacijos nesant susitarimo tyrimo, o tai iškreipia realaus ir galimo susitarimo poveikio konkurencijai vertinimą. Siekdama tinkamai įvertinti, kiek susitarimas buvo būtinas O2 (*Germany*) skverbimuisi į trečiosios kartos judriųjų komunikacijų rinką, Komisija turėjo išsamiau nagrinėti klausimą, ar nesant susitarimo ieškovė būtų buvusi rinkoje. Antra, sprendime neįrodoma *in concreto*, kad nagrinėjamos augančios rinkos atveju susitarimo nuostatos dėl tarptinklinio ryšio riboja konkurenciją, tačiau šiuo klausimu tik pateikiamas bendro pobūdžio pareiškimas ir bendri tvirtinimai.

b) *EB 81 straipsnio 3 dalies taikymas*

EB 81 straipsnio 3 dalis numato, kad EB 81 straipsnio 1 dalies nuostatos gali būti paskelbtos netaikytinomis įmonių susitarimams, kurie padeda tobulinti prekių paskirstymą arba skatinti technikos ir ekonomikos pažangą, kartu sudarydami sąlygas vartotojams sąžiningai dalytis gaunama nauda, ir kurie atitinkamoms įmonėms nenustato jokių apribojimų, nebūtinų šiems tikslams pasiekti, ir nesuteikia tokioms įmonėms galimybės panaikinti konkurenciją didelei atitinkamų produktų daliai.

Jau nurodytame sprendime **GlaxoSmithKline Services prieš Komisiją** ieškovė, be kita ko, rėmėsi įrodymais, kuriais siekiama patvirtinti, jog dėl lygiagrečios prekybos prarandamas efektyvumas sumažinant jos galimybes diegti naujoves. Taigi ji tvirtino, kad ginčijamas susitarimas, darydamas įtaką lygiagrečiai prekybai ir padidindamas jos pelną, leido padidinti jos galimybes diegti naujoves. Komisijos atliktas tam tikrų svarbių ieškovės nurodytų aplinkybių tyrimas negali būti laikomas pakankamu administracinės institucijos padarytomis išvadoms patvirtinti. Iš tiesų Komisija negalėjo neatlikti tyrimo, ar ginčijamas susitarimas būtų leidęs atstatyti ieškovės galimybes diegti naujoves ir taip sukėlęs veiksmingesnę prekių ženklų konkurenciją, nes vaistų sektoriuje lygiagrečios prekybos poveikis konkurencijai yra dviprasmiškas. Iš tikrųjų to paties prekių ženklo konkurencijos, kurios vaidmenį riboja šioje byloje taikomi su vaistais susiję teisės aktai, veiksmingumo padidinimas, kurį gali sukelti šis susitarimas, turi būti palygintas su skirtingų prekių ženklų konkurencijos veiksmingumo pradimu, kurį jis gali sukelti. Taigi su šiuo klausimu susijusią Komisijos sprendimo dalį Pirmosios instancijos teismas panaikino.

4. Teismo praktikos įnašas į EB 82 straipsnio taikymo sritį

Šiais metais Pirmosios instancijos teismas dėl EB 82 straipsnio sąlygų priėmė tik du sprendimus ir jie abu susiję su skundo atmetimu.

Pirma, kalbant apie įmonės sąvoką jau nurodytame sprendime **SELEX Sistemi Integrati prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad savo skunde ieškovė neįrodė, kad Eurokontrolės veiksmai, jai vykdant nacionalinių valdžios institucijų konsultavimo veiklą, tenkina EB 82 straipsnio taikymo kriterijus, ir bent jau neatrodo, kad tarp Eurokontrolės ir ieškovės ar bet kurios kitos atitinkamame sektoriuje veikiančios įmonės egzistuoja konkurenciniai santykiai.

Antra, byloje, kurioje buvo priimtas minėtas sprendimas **Haladjian Frères prieš Komisiją** bendrovė *Haladjian Frères* Komisijai pateikė skundą, nurodydama kelis EB 82 straipsnio pažeidimus, kuriuos tariamai padarė amerikiečių bendrovė *Caterpillar*, įdiegdama atsarginių dalių pardavimo sistemą. Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad ieškovės nurodyti argumentai nepaneigia Komisijos atlikto faktinių ir teisinių aplinkybių įvertinimo ir kad pastaroji ieškovės skundą atmetė pagrįstai. Iš tiesų kaltinimai, susiję su tariamu nesąžiningų kainų nustatymu, rinkų ribojimu arba nevienodų sąlygų taikymu lygiaverčiams sandoriams, buvo atmesti atsižvelgiant būtent į tai, kad nagrinėjama sistema neizoliuoja Bendrijos rinkos, nes pagal ją nei faktiškai, nei teisiškai nėra draudžiama importuojamų pigesnių nei Europoje atsarginių dalių konkurencija.

5. Baudimo už antikonkurencinius veiksmus procedūra

a) *Trečiųjų šalių teisėtas interesas ir konkurencijos taisyklių taikymo procedūrų eiga*

Minėtuose sprendimuose **Österreichische Postsparkasse ir Bank für Arbeit und Wirtschaft prieš Komisiją** bei **Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad galutinis prekių ar paslaugų pirkėjas, kaip antai politinė partija, Austrijos bankų paslaugų klientė, turi teisėtą interesą, jai suteikiantį galimybę susipažinti su pranešimu apie kaltinimus. Galutinis klientas, kuris įrodo, jog dėl nagrinėjamo konkurencijos apribojimo buvo pažeisti ar gali būti pažeisti jo ekonominiai interesai, turi teisėtą interesą pateikti prašymą arba skundą, kad Komisija pripažintų EB 81 ir EB 82 straipsnių pažeidimus. Kadangi taisyklių, skirtų užtikrinti, kad vidaus rinkoje nebūtų iškraipoma konkurencija, galutinis tikslas yra didinti vartotojo gerovę, pripažinus tokiems klientams teisėtą interesą, kad Komisija pripažintų EB 81 ir EB 82 straipsnių pažeidimą, prisidedama prie konkurencijos teisės tikslų įgyvendinimo. Be to, minėtame sprendime **Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas nurodė, pirma, kad suinteresuotoji šalis gali būti pripažinta skundą pateikusiu asmeniu bet kurioje administracinės procedūros stadijoje ir pranešimas apie kaltinimus jai gali būti perduotas taip pat bet kurioje administracinės procedūros stadijoje ir, antra, teisė į pranešimo apie kaltinimus perdavimą negali būti apribota remiantis vien įtarimais, kad šis dokumentas gali būti naudojamas piktnaudžiaujant.

b) *Teisė neduoti parodymų prieš save*

Minėtas sprendimas **Archer Daniels Midland prieš Komisiją (citrinos rūgštis)** leido Pirmosios instancijos teismui patikslinti sąlygas, kuriomis Komisija įmonės atžvilgiu gali naudoti trečiosios valstybės valdžios institucijų gautą prisipažinimą, nepažeisdama Bendrijos teisėje pripažintos teisės neduoti parodymų prieš save²⁶. Iš tiesų vienas iš kartelio, už kurį nubausta, narių *Bayer* perdavė Komisijai Amerikos *Federal Bureau of Investigation* (FBI) ataskaitą dėl Amerikos valdžios institucijų atliktos ieškovės atstovo apklausos, kuri paskui buvo panaudota pranešimui apie kaltinimus, o vėliau sprendimui nubausti ieškovę

²⁶ Dėl teisės neteikti parodymų prieš save žr. 1989 m. spalio 18 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Orkem prieš Komisiją*, 374/87, Rink. p. 3283.

pagrįsti. Savo ieškinyje dėl šio sprendimo ieškovė tvirtino, kad neturėjo progos remtis savo Bendrijos teisėje pripažinta teise neduoti parodymų prieš save. Vis dėlto savo sprendime Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad nė viena nuostata nedraudžia Komisijai kaip įrodymu remtis dokumentu, parengtu per procedūrą, kurią vykdė ne pati Komisija. Tačiau jis nusprendė, kad, kai Komisija remiasi skirtingame nei jos vykdomos procedūros kontekste padarytu pareiškimu ir kai šiame pareiškime galbūt yra informacijos, kurią atitinkama įmonė turėjo teisę atsisakyti pateikti, Komisija suinteresuotajai įmonei turi užtikrinti lygiavertes nustatytoms Bendrijos teisėje procesines teises. Taigi Komisija privalo savo iniciatyva išnagrinėti, ar *prima facie* yra rimtų abejonių dėl to, ar nebuvo pažeistos atitinkamų šalių procesinės teisės vykstant procedūrai, per kurią pastarosios pateikė tokius pareiškimus. Nesant tokių abejonių, atitinkamų šalių procesinės teisės turi būti laikomos pakankamai užtikrintomis, jei pranešime apie kaltinimus Komisija aiškiai nurodo, prireikus prie šio pranešimo pridėdama susijusius dokumentus, kad ji remsis nagrinėjamaiais pareiškimais. Šioje byloje Komisija nepažeidė nė vieno iš šių principų būtent todėl, kad pastaroji prie pranešimo apie kaltinimus pridėjo nagrinėjamą ataskaitą, o *Archer Daniels Midland* neprieštaravo dėl šio dokumento naudojimo.

c) *Aktų viešumas ir profesinės paslapties apibrėžtis*

Byloje, kurioje buvo priimtas minėtas sprendimas **Bank Austria Creditanstalt prieš Komisiją**, ieškovė iš esmės rėmėsi sprendimo paskirti baudas paskelbimo neteisėtumu, nes šio sprendimo paskelbimas šiuo atveju nebuvo privalomas. Tačiau savo sprendime Pirmosios instancijos teismas šį pagrindą atmetė, nusprendęs, jog institucijų teisė paviėšinti savo priimtus aktus yra taisyklė. Vis dėlto šis principas turi išimčių, kai, pavyzdžiui, Bendrijos teisė nuostatomis, užtikrinančiomis profesinės paslapties laikymąsi, draudžia atskleisti šiuos aktus ar tam tikrą juose esančią informaciją. Paskui Pirmosios instancijos teismas apibrėžė profesinės paslapties sąvoką, nuspręsdamas, jog tam, kad informacijai dėl jos pobūdžio būtų taikoma ši apsauga, visų pirma, būtina, kad ją žinotų tik ribotas skaičius asmenų. Be to, tai turi būti informacija, kurios atskleidimas gali padaryti didelę žalą ją pateikusiam asmeniui ar tretiesiems asmenims. Galiausiai būtina, kad interesai, kurie gali būti pažeisti dėl informacijos atskleidimo, būtų objektyviai verti apsaugos. Vertinant, ar informacija yra konfidenciali, reikia palyginti teisėtus interesus, kurie neleidžia jos atskleisti, ir bendrą interesą, kuris reikalauja, kad Bendrijos institucijos veiklą vykdytų kuo labiau laikydamosi atvirumo principo. Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas bendrojo Bendrijos veiksmų skaidrumo intereso ir jam galbūt prieštaraujančių interesų pusiausvyrą nustatė įvairiuose antrinės teisės aktuose, būtent Reglamentuose Nr. 45/2001 ir Nr. 1049/2001²⁷. Taigi Pirmosios instancijos teismas nustatė profesinės paslapties sąvokos ir šių dviejų reglamentų atitikimo santykį. Jei tokios antrinės teisės nuostatos draudžia paviėšinti informaciją ar neleidžia visuomenei susipažinti su dokumentais, kuriuose yra tokios informacijos, ji turi būti laikoma informacija, kuriai taikoma profesinė paslaptis. Tačiau jei visuomenė turi teisę susipažinti su dokumentais,

²⁷ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001, p. 1) ir 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, p. 43).

kuriuose yra tam tikros informacijos, pastaroji negali būti laikoma informacija, kuriai taikoma profesinė paslaptis.

6. Baudos

2006 m. Pirmosios instancijos teismas ir vėl priėmė daug sprendimų dėl už EB 81 straipsnio pažeidimą paskirtų baudų teisėtumo ar tinkamumo. Šiais metais reikšmingiausia teismo praktikos pokyčiai susiję su bausmių lygybės principu, gairių taikymu apskaičiuojant baudas, 10 % apyvartos riba ir Pirmosios instancijos teismo neribotos jurisdikcijos vykdymu baudų srityje.

a) *Bausmių lygybės principas*

Minėtuose sprendimuose **Jungbunzlauer prieš Komisiją** ir **Degussa prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas atmetė prieštaravimą dėl Reglamento Nr. 17²⁸ 15 straipsnio 2 dalies teisėtumo, susijusį su šios nuostatos prieštaravimu bausmių lygybės principui. Ieškovų, buvusių kartelio citrinos rūgšties ir metionino rinkoje dalyvių, nuomone, ši nuostata Komisijai neteisėtai palieka diskreciją nuspręsti dėl baudos tinkamumo ir dydžio.

Vis dėlto Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog, darant prielaidą, kad Europos žmogaus teisių konvencijos 7 straipsnio 1 dalis taikoma už konkurencijos normų pažeidimus paskirtoms baudoms, Europos žmogaus teisių teismo praktikoje išaiškintas bausmių lygybės principas nereikalauja, kad nuostatų, kurių pagrindu paskirtos sankcijos, tekstas būtų toks tikslus, kad dėl šių nuostatų pažeidimo atsiradusios pasekmės būtų visiškai aiškiai numatomos. Be to, nors Komisijos diskrecija taikant sankcijas yra plati, ji nėra absoliuti, nes ją riboja 10 % apyvartos riba, pažeidimų sunkumo ir trukmės vertinimas, vienodos traktuotės ir proporcingumo principai, jos pačios ankstesnė administracinė praktika, analizuojama atsižvelgiant į vienodos traktuotės principą, ir galiausiai savęs apribojimas, kurį Komisija pati sau nusistatė priėmusi pranešimą dėl bendradarbiavimo ir gaires dėl baudų apskaičiavimo. Taigi Pirmosios instancijos teismas pateiktą prieštaravimą dėl teisėtumo atmetė.

b) *Gairės*

Nors 2006 m. rugsėjo 1 d. Komisija priėmė naujas gaires dėl baudų apskaičiavimo, šiais metais priimti sprendimai, kaip, beje, ir naujai gautos bylos, susiję tik su 1998 m. priimtomis gairėmis²⁹.

²⁸ 1962 m. vasario 6 d. Pirmasis Tarybos reglamentas Nr. 17, taikantis (EB 81) ir (EB 82) straipsnius (OL 13, 1962, p. 204).

²⁹ Baudų nustatymo, remiantis Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalimi ir EAPB sutarties 65 straipsnio 5 dalimi, metodo gairės (OL C 9, 1998, p. 3). Nuo šiol šias gaires pakeitė baudų nustatymo, remiantis Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalimi, metodo gairės (OL C 210, 2006, p. 2). Naujos gairės taikomos byloms, kuriose apie pranešimą apie kaltinimus pranešta po 2006 m. rugsėjo 1 dienos.

Apskritai nuo šiol pripažįstama, kad gairės Komisijai yra privalomos. Tačiau Pirmosios instancijos teismas minėtame sprendime **Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją** nurodė, kad toks savęs apribojimas nėra nesuderinamas su Komisijos esminės diskrecijos išlaikymu. Taigi priėmus naujas gaires ankstesnė teismo praktika, pagal kurią Komisija turi diskreciją, jai leidžiančią nustatant ketinamos paskirti baudos dydį pagal bylos aplinkybes atsižvelgti arba ne į tam tikrus įrodymus, neprarado reikšmės. Tuo atveju, kai Komisija nesilaiko gairėse nurodyto metodo, Pirmosios instancijos teismas turi patikrinti, ar šis nesilaikymas yra teisėtai pagrįstas ir pakankamai teisiškai motyvuotas. Tačiau Pirmosios instancijos teismas taip pat nurodė, kad Komisijos diskrecija ir jos nusistatytos ribos nedaro įtakos Bendrijos teismui vykdyti neribotą jurisdikciją.

Tuos pačius aiškinimo principus iš esmės pritaikęs konkrečiu lengvinančių aplinkybių atveju, Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad gairėse nesant imperatyvios nuorodos dėl lengvinančių aplinkybių, į kurias galima atsižvelgti, reikia manyti, kad Komisija pasiliko tam tikrą laisvę bendrai įvertinti galimo baudos sumos sumažinimo dydį pagal lengvinančias aplinkybes.

2006 m. Pirmosios instancijos teismas ir toliau tikslino tam tikras gairių nuostatas, pavyzdžiui, dėl konkretaus poveikio sąvokos byloje **Archer Daniels Midland „Natrio gliukonatas“ ir Archer Daniels Midland „Citrinos rūgštis“**, dėl su organizatoriaus vaidmeniu susijusių sunkinančių aplinkybių minėtuose sprendimuose **BASF prieš Komisiją ir Archer Daniels Midland prieš Komisiją (citrinos rūgštis)** bei dėl su pažeidimo nutraukimu Komisijai tik pradėjus pirmuosius veiksmus susijusių lengvinančių aplinkybių minėtuose sprendimuose **Archer Daniels Midlands prieš Komisiją (citrinos rūgštis) ir Archer Daniels Midland prieš Komisiją (natrio gliukonatas)**.

c) 10 % riba

Reglamentas Nr. 17 numatė, kaip šiuo metu Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalis numato, kad kiekvienai įmonei ar įmonių asociacijai, dalyvaujančiai pažeidžiant EB 81 ir EB 82 straipsnius, skiriama bauda negali viršyti 10 % jos bendrosios apyvartos praėjusiais ūkiniais metais.

Byloje, kurioje priimtas jau nurodytas sprendimas **FNCBV ir kt. prieš Komisiją** dėl konkurencijos taisyklių taikymo žemės ūkio sektoriuje, ginčijamu sprendimu buvo padarytas pažeidimas dėl motyvacijos trūkumo, susijusio su tuo, kad Komisija nė vienos sprendimo dalies neskyrė 10 % ribos laikymuisi ir apyvartai, į kurią reikia atsižvelgti apskaičiuojant šią ribą. Tačiau Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad Komisijos galimybės remtis ne pačių federacijų, bet jų narių apyvarta neapsiriboja teismo praktikoje jau nustatyta aplinkybe, kad asociacija gali įpareigoti narius. Iš tiesų reikia turėti galimybę įvertinti realią asociacijos ekonominę galią. Taigi atsižvelgimą į asociacijos narių apyvartą gali pateisinti kitos specifinės aplinkybės, kaip antai faktas, kad asociacijos padarytas pažeidimas susijęs su jos dalyvių veikla ir kad veiksmus asociacija atliko tiesiogiai pastarųjų naudai bei bendradarbiaudama su jais, nes asociacija neturi objektyvių interesų, autonomiškų nuo jos narių interesų. Taigi taip buvo šioje byloje. Iš tiesų nubaustų federacijų esminė užduotis – apginti savo narius ir atstovauti jų interesams. Be to, ginčijamas susitarimas susijęs su šių narių veikla ir buvo sudarytas tiesiogiai jų naudai. Galiausiai jis

buvo įgyvendintas sudarius departamentų federacijų ir vietinių žemės ūkio profsajungų, kurie yra byloje nubaustų federacijų nariai, vietinius susitarimus.

d) *Neribotos jurisdikcijos vykdymas*

Pagal Reglamento Nr. 17 17 straipsnį bei Reglamento Nr. 1/2003 31 straipsnį Pirmosios instancijos teismas, gavęs ieškinį dėl baudą skiriančio sprendimo, turi neribotą jurisdikciją EB 229 straipsnio prasme, kuri jam leidžia sumažinti arba padidinti Komisijos skirtas baudas. 2006 m. Pirmosios instancijos teismas šią kompetenciją vykdė daug kartų ir įvairiais būdais.

Taigi su vitaminų karteliais susijusiose bylose Pirmosios instancijos teismas vykdė neribotą jurisdikciją tik siekdamas padaryti išvadas, susijusias su sprendimo teisėtumą paveikiančiais trūkumais. Minėtame sprendime **BASF prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad, Komisijos atlikto sunkinančių aplinkybių, dėl kurių buvo padidintas pagrindinis baudos dydis, vertinimo pripažinimas neteisėtu, Bendrijos teismui suteikia galimybę vykdyti savo neribotą jurisdikciją tam, kad, atsižvelgęs į visas bylai svarbias aplinkybes, patvirtintų, panaikintų arba pakeistų minėtą baudos padidinimą. Apskritai BASF paprašytas vykdyti savo neribotą jurisdikciją nepaisant to, ar pripažintas neteisėtumas, Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad jo vykdoma Komisijos sprendimo, pripažįstančio konkurencijos taisyklių pažeidimą ir paskiriančio baudas, kontrolė apima tik šio sprendimo teisėtumą, nes savo neribotą jurisdikciją prireikus jis gali vykdyti tik pripažinęs sprendimo neteisėtumą, dėl kurio atitinkama įmonė skundėsi savo ieškinyje, ir tam, kad ištaisytų šio neteisėtumo pasekmes skirtos baudos dydžio nustatymui, esant būtinybei ją sumažindamas arba pakeisdamas.

Tačiau byloje, kurioje buvo priimtas minėtas sprendimas **Hoek Loos prieš Komisiją**, susijęs su pramoninių dujų karteliu, Pirmosios instancijos teismas ieškovės argumentus nagrinėjo atsižvelgdamas į prašymą panaikinti arba sumažinti jame nurodytą baudą. Šiuo atveju jis nurodė, kad paskirtos baudos proporcingumo pažeidimo sunkumo ir trukmės atžvilgiu vertinimui taikoma Pirmosios instancijos teismui patikėta neribotos jurisdikcijos kontrolė³⁰. Galiausiai atmetęs visus šiuos prieštaravimus Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, jog galutinis ieškovei skirtos baudos dydis yra „visiškai tinkamas, nes nė viena jos nurodyta aplinkybė nepateisina šio dydžio sumažinimo“. Be to, minėtame sprendime **Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad jis turi ne tik atlikti sprendimo teisėtumo kontrolę, bet ir įvertinti, ar reikia vykdyti jo neribotos jurisdikcijos kompetenciją įvairiems kartelio nariams skirtos baudos atžvilgiu. Taigi kelis kartus, atmetęs ieškovių nurodytą pagrindą, Pirmosios instancijos teismas vykdė savo neribotos jurisdikcijos įgaliojimus, kad patvirtintų, jog skirta bauda yra tinkama.

Galiausiai jau nurodytame sprendime **FNCBV ir kt. prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas pripažino, jog Komisija kaip į lengvinančias aplinkybes atsižvelgė, pirma, į faktą, kad ji pirmą kartą baudė už vien tarp profsajungų federacijų sudarytą su baziniu žemės

³⁰ Žr. taip pat nurodytą sprendimą *Westfalen Gassen Nederland prieš Komisiją* ir nurodyto sprendimo *Archer Daniels Midland prieš Komisiją*, T-329/01, 380 punktą.

ūkio produktu susijusį kartelį, apimantį du gamybos grandies žiedus, ir, antra, į specifines bylos ekonomines aplinkybes, kai, atradus naujų kempinligės atvejų, buvo sunki galvijų sektoriaus krizė, prasidėjusi nuo 2000 metų. Dėl šios priežasties Komisija ieškovėms paskirtų baudų dydį sumažino 60 %. Vykdydamas savo neribotą jurisdikciją Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad nors šis sumažinimas didelis, juo nepakankamai atsižvelgiama į išimtinės bylos aplinkybes. Todėl jis nusprendė, kad ieškovėms paskirtas baudas reikia sumažinti 70 % ir todėl taikyti papildomą 10 % baudos dydžio sumažinimo procentą.

Taip pat reikia pastebėti, kad Pirmosios instancijos teismas dviejose bylose nagrinėjo galimybę Komisijos skirtą baudą padidinti.

Taigi minėtame sprendime **Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją** Komisija Pirmosios instancijos teismo paprašė padidinti šiam bankui paskirtą baudą, motyvuodama tuo, kad jis pirmą kartą Pirmosios instancijos teisme ginčijo dalies susitarimų, dėl kurių buvo nubaustas, buvimą. Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad šiuo atžvilgiu svarbu žinoti, ar dėl ieškovo elgesio Komisija, priešingai visiems lūkesčiams, kuriuos ji galėjo pagrįstai turėti remdamasi ieškovo bendradarbiavimu per administracinę procedūrą, privalėjo parengti ir Pirmosios instancijos teisme pateikti gynybos argumentus, susijusius būtent su pažeidimo faktų, kurių atžvilgiu ji teisėtai manė, kad ieškovas nebepateiks prieštaravimų, ginčijimu. Pirmosios instancijos teismas šioje byloje padarė išvadą, kad sankcijos padidinimas yra netinkamas, atsižvelgiant į nedidelę ginčijamų klausimų reikšmę tiek ginčijamo sprendimo struktūrai, tiek Komisijos gynybos parengimui, kuris dėl ieškovo elgesio netapo daug sudėtingesnis.

Tačiau minėtoje byloje **Roquette Frères prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas, sumažinęs ginčijamą baudą, ją padidino. Pirmiausia Pirmosios instancijos teismas pripažino, jog ieškovei skirta bauda neatitiko jos padėties natrio gliukonato rinkoje. Net jeigu Komisijai nebuvo galima pateikti nė vieno priekaišto, nes ji baudos dydį apskaičiavo remdamasi ieškovės pateikta neaiškia ir dviprasmiška informacija, vis dėlto Pirmosios instancijos teismas nusprendė šį sprendimo trūkumą ištaisyti ir todėl sumažinti baudą. Vėliau Pirmosios instancijos teismas baudą padidino 5 000 eurų, kad būtų atsižvelgta į tai, jog ieškovė, žinodama apie galimo Komisijos suklaidinimo riziką, gavusi prašymą pateikti informaciją, pateikė klaidingus savo apyvartos duomenis. Iš tiesų, kadangi Reglamentas Nr. 17 numatė Komisijai galimybę paskirti nuo 100 iki 5 000 eurų baudą, jei įmonė, atsakydama į prašymą pateikti informaciją, pateikia netikslius duomenis, Pirmosios instancijos teismas nusprendė atsižvelgti į didelį ieškovės nerūpestingumą ir padidinti baudą iki šioje nuostatoje numatytos ribos.

Galiausiai tame pačiame sprendime Pirmosios instancijos teismas išreiškė nuomonę dėl išsamių jo neribotos jurisdikcijos vykdymo sąlygų. Remdamasis šiais įgaliojimais Pirmosios instancijos teismas, vertindamas baudos dydį ieškovės pateiktų kaltinimų atžvilgiu, gali atsižvelgti į papildomą ginčijamame sprendime nenurodytą informaciją, ir šis vertinimas patvirtintas minėtame sprendime **Raiffeisen Zentralbank Österreich ir kt. prieš Komisiją**. Tačiau Pirmosios instancijos teismas sprendime **Roquette Frères prieš Komisiją** nurodė, kad, vadovaujantis teisinio saugumo principu, ši galimybė iš esmės turi apimti tik atsižvelgimą į ankstesnę nei ginčijamas sprendimas informaciją, kurią Komisiją galėjo žinoti priimdama sprendimą. Iš tiesų, laikydamasis kitokio požiūrio, Pirmosios instancijos

teismas, vertindamas klausimą, kuris administracinei institucijai dar nebuvo pateiktas nagrinėti, vykdytų jos funkciją, o tai pažeistų funkcijų pasidalijimo sistemą bei institucinę pusiausvyrą tarp teisminės ir administracinės valdžios.

7. Įnašas į koncentracijų kontrolės sritį

2006 m. buvo paskelbti trys sprendimai dėl Reglamento Nr. 4064/89, nuo šiol pakeisto Reglamentu Nr. 139/2004, taikymo bei ketvirtas sprendimas dėl pastarojo reglamento taikymo³¹.

a) Komisijos kompetencija koncentracijų kontrolės srityje

Reglamentai Nr. 4064/89 ir Nr. 139/2004 taikomi tik koncentracijoms, vykdomoms Bendrijos mastu, kuris apibrėžiamas pagal kelias koncentracijos šalių apyvartos ribas. 2006 m. priimti du sprendimai šiuo atžvilgiu patikslina Komisijos kompetenciją.

Pirma, minėtame sprendime **Endesa prieš Komisiją** buvo patikslinta, kokiais kriterijais remiantis turi būti apskaičiuojama dviejų koncentracijos šalių apyvarta, siekiant patikrinti, ar koncentracija vykdoma Bendrijos mastu. Šioje byloje energijos sektoriuje veikianti Ispanijos bendrovė *Gas Natural* Ispanijos konkurencijos valdžios institucijai pranešė apie savo ketinimą pateikti viešą pasiūlymą įsigyti visą daugiausia elektros energijos sektoriuje veikiančios Ispanijos bendrovės *Endesa* kapitalą. Manydama, kad pagal Reglamentą Nr. 139/2004 koncentracija yra Bendrijos masto ir todėl apie ją turėjo būti pranešta Komisijai, *Endesa* Komisijai pateikė skundą, tačiau jis buvo atmestas. *Endesa* šį sprendimą ginčijo Pirmosios instancijos teisme, visų pirma teigdama, kad Komisija neteisingai įvertino jos apyvartą.

Savo sprendime Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad reglamentas dėl koncentracijų kontrolės aiškiai nenumato Komisijos pareigos savo iniciatyva įsitikinti, kad bet kuri koncentracija, apie kurią jai nebuvo pranešta, nėra Bendrijos masto. Tačiau gavusi įmonės, manančios, jog koncentracija, apie kurią Komisijai nebuvo pranešta, yra tokio masto, skundą, Komisija turi priimti sprendimą dėl savo kompetencijos. Todėl iš esmės skundą padavęs asmuo privalo įrodyti savo skundo pagrįstumą, o Komisija turi kruopščiai ir nešališkai išnagrinėti skundus, kuriais į ją buvo kreiptasi, bei motyvuotai atsakyti į skundą padavusio asmens argumentus. Be to, Komisija nėra įpareigota kiekvienu atveju savo iniciatyva įsitikinti, kad jai pateiktos patikrintos finansinės atskaitomybės atitinka tikrovę, bei ištirti visus numatomus patikslinimus. Tik tuomet, kai Komisijos dėmesys atkreipiamas į ypatingas problemas, ji turi jas išnagrinėti.

Šioje byloje *Endesa* tvirtino būtent kad Komisijos atliktas jos apyvartos tyrimas turėjo būti pagrįstas ne tuo metu galiojusiais Ispanijos standartais, bet tarptautiniais apskaitos

³¹ 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 4064/89 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (OL L 395, p. 1; klaidų ištaisymai OL L 257, 1990, p. 13), panaikintas 2004 m. sausio 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (OL L 24, p. 1).

standartais. Tačiau Pirmosios instancijos teismas Reglamentą Nr. 139/2004 išaiškino taip, kad jis įpareigoja Komisiją remtis įmonių ankstesnių finansinių metų finansinėmis atskaitomybėmis, parengtomis ir patikrintomis pagal taikomus teisės aktus. Šioje byloje Ispanijoje 2004 finansinių metų finansinėmis atskaitomybėms taikomos taisyklės buvo nacionaliniai bendrai pripažinti apskaitos principai, o ne tarptautiniai apskaitos principai, kurie pagal reglamentą dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo taikomi tik nuo 2005 finansinių metų.

Pirmosios instancijos teismas taip pat atmetė *Endesa* argumentus, kad Komisija turėjo padaryti du patikslinimus: vieną, susijusį su *Endesa* atliekamu platinimu, ir antrą – su prekyba dujomis. Šiomis aplinkybėmis Pirmosios instancijos teismas nurodė būtent kad dėl teisinio saugumo klausimų apyvarta, į kurią reikia atsižvelgti nustatant kompetentingą valdžios instituciją koncentracijai patikrinti, iš esmės turi būti apibrėžta remiantis paskelbtomis metinėmis finansinėmis atskaitomybėmis. Tik išimtiniais atvejais, kai tai pateisina ypatingos aplinkybės, reikia daryti kai kuriuos patikslinimus siekiant, jog kuo geriau atispindėtų atitinkamų įmonių ekonominė tikrovė. Taigi galiausiai Pirmosios instancijos teismas *Endesa* ieškinį atmetė.

Antra, minėtame sprendime **Cementbouw Handel & Industrie prieš Komisiją** buvo pateikta daug patikslinimų dėl Komisijos atlikto bendro koncentracijos, įvykdytos keliais teisiniais sandoriais, pobūdžio vertinimo. Ieškinys buvo pateiktas dėl sprendimo, kuriuo Komisija atgaline data Vokietijos *Haniel* grupei ir *Cementbouw Handel & Industrie* (abi prekiaujančios statybos medžiagomis) leido įsigyti bendrą Nyderlandų įmonę CVK, abiem šioms įmonėms įsipareigojus nutraukti jų anksčiau galiojusį bendros įmonės susitarimą. Byla susijusi su sudėtinga koncentracija, iš esmės pagrįsta dviem skirtingomis teisių sandorių grupėmis, apie vieną iš jų buvo pranešta Nyderlandų konkurencijos valdžios institucijai, kuri vėliau jį patvirtino. Savo ieškinyje *Cementbouw Handel & Industrie* ginčijo būtent Komisijos galimybę kelis atskirus sandorius laikyti viena koncentracija.

Tačiau Pirmosios instancijos teismas rėmėsi teleologiniu koncentracijos sąvokos aiškinimu, kuris turi atitikti šalių ekonominę logiką. Taigi jis nusprendė, kad tokia koncentracija Reglamento Nr. 4064/89 prasme gali būti įvykdyta net esant keliems formaliai atskiriems teisiniams sandoriams, jei šie sandoriai, kurių rezultatas – perduoti vienai ar kelioms įmonėms vienos ar kelių kitų įmonių veiklos tiesioginę ar netiesioginę ekonominę kontrolę, yra vienas nuo kito priklausomi, nes jie vienas be kito nebūtų įgyvendinti. Šioje byloje, nusprendusi, jog nagrinėjami sandoriai yra tikrai vienas nuo kito priklausomi, Komisija nepadarė klaidos.

Be to, Komisija, kitą sandorį, kuris atskirai neatitinka Bendrijos masto kriterijų ir buvo patvirtintas nacionalinės valdžios institucijos, nagrinėdama bendrai su vėlesniu sandoriu, nuo kurio pirmasis neatsiejamas, nepažeidė nacionalinės ir Bendrijos konkurencijos valdžios institucijų Reglamentu Nr. 4064/89 nustatyto kompetencijos padalijimo. Iš tiesų tokiu atveju nelogiška manyti, kad patvirtintas sandoris ekonominiu požiūriu yra savarankiškas.

b) *Įsipareigojimai, priimti siekiant pakeisti pradinį koncentracijos planą*

Reglamento Nr. 4064/89 8 straipsnio 2 dalis iš esmės nurodo, kad Komisija turi patvirtinti koncentracijos planą tam tikrais atvejais, atitinkamoms įmonėms padarius pradinio plano pakeitimus, jei koncentracija suderinama su bendrąja rinka. Taigi Komisija gali savo sprendime nustatyti sąlygas, skirtas užtikrinti, kad įmonės laikytųsi siekiant koncentracijos atitikties bendrajai rinkai jos atžvilgiu priimtų įsipareigojimų.

Byloje, kurioje buvo priimtas nurodytas sprendimas **Cementbouw prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas vėl nagrinėjo keblią proporcingumo principo ir šalių laisvės siūlyti įsipareigojimus tam, kad būtų visiškai išspręstos Komisijos nurodytos konkurencijos problemos, sąsają. Vykstant nagrinėjamos koncentracijos tyrimo procedūrai, šalys, tarp jų ir ieškovė, iš pradžių pasiūlė įsipareigojimų planą, kurį Komisija atmetė, vėliau galutinius įsipareigojimus, kuriems buvo pritarta.

Pirmiausia Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, kad įsipareigojimų planas neleido visiškai išspręsti Komisijos nurodytos konkurencijos problemos. Kalbėdamas apie galutinius įsipareigojimus, kadangi jie viršijo iki koncentracijos buvusios konkurencinės padėties atkūrimo tikslą, Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog Komisija turėjo į tai atsižvelgti ir koncentraciją pripažinti suderinama su bendrąja rinka. Taigi ji neturėjo galimybės nei pripažinti koncentraciją nesuderinama su bendrąja rinka, nei priimti sprendimo, kuriuo koncentracija pripažįstama suderinama su bendrąja rinka, nustatydamas kitas nei šalių pasiūlytos sąlygas, kuriomis siekiama tiksliai atkurti ankstesnę už koncentraciją konkurencinę padėtį. Konkrečiai kalbant, Reglamentas Nr. 4064/89 nenumato, jog pripažindama koncentraciją suderinama su bendrąja rinka Komisija gali vienašališkai nustatyti sąlygas, neatsižvelgdama į pranešančiųjų šalių priimtus įsipareigojimus. Taigi ieškovė negalėjo tinkamai remtis Komisijos padarytu proporcingumo principo pažeidimu ir juo labiau šiuo atveju teigti, kad pasiūlė šiuos įsipareigojimus Komisijai savavališkai naudojant prievartą.

c) *Kolektyvinės dominuojančios padėties sukūrimo vertinimas*

Pagal teismo praktiką³² tam, kad įvykdžius koncentraciją būtų sukurta kolektyvinė dominuojanti padėtis bendrojoje rinkoje arba didelėje jos dalyje, galinti reikšmingai paveikti veiksmingą konkurenciją, būtinos trys sąlygos. Pirma, rinka turi būti pakankamai skaidri, kad savo elgesį derinančios įmonės galėtų pakankamai prižiūrėti, ar laikomasi išsamių derinimo sąlygų. Antra, būtina, kad egzistuotų tam tikras atgrasymo mechanizmas nukrypstančio nuo susitarimo elgesio atveju. Trečia, derinant nedalyvaujančių įmonių, kaip antai esamų ar būsimų konkurentų bei klientų, reakcija neturi paveikti laukiamų derinimo rezultatų.

Minėtame sprendime **Impala prieš Komisiją** buvo patikslintos kolektyvinės dominuojančios padėties sukūrimo pavojaus atveju Komisijai tenkančios pareigos, kai ji pripažįsta

³² 2002 m. birželio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Airtours prieš Komisiją*, T-342/99, Rink. p. II-2585, 62 punktas.

koncentraciją suderinama su bendrąja rinka. Šioje byloje žiniasklaidos srityje veikiančios dvi bendrovės *Bertelsman* ir *Sony* Komisijai pranešė apie koncentracijos, kuria siekiama suvienyti jų pasaulinę veiklą įregistruotos pavadinimu *Sony BMG* muzikos srityje planą. Pirmiausia Komisija pranešė šalims, kad laikinai padarė išvadą, jog koncentracija nesuderinama su bendrąja rinka, nes ji sustiprintų kolektyvinę dominuojančią padėtį įregistruotos muzikos rinkoje. Tačiau išklausiusi šalis Komisija koncentraciją leido. Tarptautinė nepriklausomų muzikos prekių gamybos bendrovių asociacija *Impala* paprašė Pirmosios instancijos teismo šį sprendimą panaikinti.

Savo sprendime Pirmosios instancijos teismas, remdamasis teismo praktika, priimta minėtame sprendime *Airtours prieš Komisiją*, priminė, kad pagal Reglamentą Nr. 4064/89 kolektyvinės dominuojančios padėties sukūrimo pavojus atžvilgiu Komisija savo vertinimą turi pagrįsti perspektyvine referencinės rinkos analize, kuriai reikia kompleksinės prognozės dėl galimos rinkos ir konkurencijos sąlygų raidos. Tačiau ne kolektyvinės dominuojančios padėties pavojus, bet tokios padėties egzistavimo pripažinimas turi būti pagrįstas konkrečia sprendimo priėmimo momentu egzistuojančios padėties analize. Todėl, nors tiesa, kad Pirmosios instancijos teismo sprendime *Airtours prieš Komisiją* nurodytos trys sąlygos taip pat yra būtinos siekiant vertinti kolektyvinės dominuojančios padėties egzistavimą, jos gali būti įrodytos netiesiogiai remiantis visais duomenimis ir įrodymais, susijusiais su ženklais, apraiškomis ir reiškiniiais, būdingais kolektyvinės dominuojančios padėties buvimui. Konkrečiai kalbant, glaudaus kainų suderinimo per ilgą laikotarpį, ypač jei jos didesnės už įprastai konkurencinėje padėtyje taikomas kainas, kartu su kitais tipiniais kolektyvinės dominuojančios padėties veiksniais, nesant kito pagrįsto paaiškinimo, gali pakakti tokios padėties buvimui įrodyti, net jei nėra tiesioginių tvirtų stipraus rinkos skaidrumo įrodymų, nes šis skaidrumas tokiomis aplinkybėmis gali būti preziumuojamas. Tačiau kadangi ieškovė šioje byloje rėmėsi tik sprendime *Airtours prieš Komisiją* nustatytų sąlygų pažeidimu, Pirmosios instancijos teismas tikrino tik šių sąlygų laikymąsi.

Šioje byloje kalbėdamas apie anksčiau buvusios muzikos įrašų rinkoje kolektyvinės dominuojančios padėties sustiprinimą, Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad pagal sprendimą kolektyvinės dominuojančios padėties nebuvimas rinkoje gali būti matomas iš nagrinėjamų produktų įvairovės, skaidrumo trūkumo rinkoje ir atsakomųjų priemonių tarp penkių didžiausių rinkoje veikiančių bendrovių nebuvimo. Tačiau Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad teiginys, jog muzikos įrašų rinkos nėra pakankamai skaidrios, kad galėtų būti sukurta kolektyvinė dominuojanti padėtis, pirma, nėra pakankamai teisiškai motyvuotas ir, antra, jam būdinga akivaizdi vertinimo klaida, nes įrodymai, kuriais jis pagrįstas, yra neišsamūs ir neapima visų svarbių duomenų, į kuriuos turėjo atsižvelgti Komisija, ir negali patvirtinti iš to padarytų išvadų. Be to, Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad Komisija rėmėsi atsakomųjų priemonių naudojimo praeityje įrodymo nebuvimu, nors pagal Bendrijos teismų praktiką pakanka paprasto veiksmingų atgrasymo mechanizmų buvimo. Iš tiesų, jei bendrovės laikosi bendros politikos, taikyti sankcijų nereikia. Šiomis aplinkybėmis Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad, atrodo, jog patikimos ir veiksmingos atgrasymo priemonės šioje byloje egzistuoja, konkrečiai kalbant, galimybė bausti nukrypusių nuo susitarimo įrašų studiją jai neleidžiant dalyvauti sudarant kompiliaciją. Be to, net darant prielaidą, kad šiuo atžvilgiu tinkamas testas – patikrinti, ar tokiomis atsakomosiomis priemonėmis buvo naudojamosi praeityje, Komisijos atliktas tyrimas buvo nepakankamas.

Be to, dėl galimo kolektyvinės dominuojančios padėties sukūrimo po susijungimo muzikos įrašų rinkose, Pirmosios instancijos teismas priekaištavo Komisijai, kad ši atliko ypač glaustą tyrimą ir sprendime šiuo klausimu pateikė tik kelias paviršutiniškas bei formalias pastabas. Be to, Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog Komisija, nepadarydama klaidos, negalėjo remtis rinkos skaidrumo arba naudojimosi atsakomosiomis priemonėmis praeityje įrodymo nebuvimu tam, kad padarytų išvadą, jog koncentracija nesudaro galimybės kolektyvinei dominuojančiai padėčiai sukurti. Iš tiesų kolektyvinės dominuojančios padėties sukūrimo tyrimas grindžiamas perspektyviniu vertinimu, kurį atlikdama ji turi remtis ne tik esama padėtimi. Taigi Pirmosios instancijos teismas ginčijamą sprendimą panaikino.

C. Valstybės pagalba

1. Esminės taisyklės

EB 87 straipsnio 1 dalis nurodo, kad išskyrus tuos atvejus, kai ši Sutartis nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.

Kaip Pirmosios instancijos teismas patvirtino sprendime **Le Levant 001 ir kt. prieš Komisiją**³³, pagalbos kvalifikavimui reikia, kad būtų įvykdytos visos šioje nuostatoje numatytos sąlygos, o Komisijai tenkanti pareiga motyvuoti taip pat turi būti įvykdyta kiekvienos šių sąlygų atžvilgiu. Šioje byloje nagrinėjama pagalba yra viena iš mokesčio sumažinimo už tam tikras užjūrio investicijas priemonių, iš pradžių nustatytų 1986 m. liepos 11 d. Prancūzijos įstatymu, kurio atžvilgiu Komisija nepateikė prieštaravimų pagal EB 87 straipsnį. Operacija buvo siekiama užtikrinti, kad pagal šį įstatymą investuotojai, fiziniai asmenys per vien šiuo tikslu įsteigtas ribotos atsakomybės individualias įmones (EURL), kurias sieja bendra laivo nuosavybė, maždaug per septynerių metų laikotarpį finansuos ir eksploatuos kruizinį laivą *Le Levant*.

Savo sprendime Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad ginčijamas sprendimas neleidžia suprasti, kaip nagrinėjama pagalba atitinka tris iš keturių EB 87 straipsnio 1 dalyje numatytų sąlygų. Iš tiesų, pirma, kalbant apie poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai, Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad Komisija nepaaiškino, kaip nagrinėjama pagalba gali paveikti minėtą prekybą, jei laivas turėjo būti eksploatuojamas Saint-Pierre-et-Miquelon, kuris nėra Bendrijos teritorijoje. Antra, dėl pagalbos gavėjui suteiktos naudos ir šios naudos atrankinio pobūdžio Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog ginčijamas sprendimas neleidžia suprasti, dėl kokių priežasčių privatūs investuotojai iš ginčijamos pagalbos gauna naudos. Trečia, dėl minėtos pagalbos poveikio konkurencijai Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad ginčijamame sprendime nėra informacijos, leidžiančios

³³ 2006 m. vasario 22 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Le Levant 001 ir kt. prieš Komisiją*, T-34/02, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

nustatyti, kaip ir kokioje rinkoje pagalba turi ar gali turėti poveikį konkurencijai. Būtent dėl šio motyvacijos trūkumo Pirmosios instancijos teismas Komisijos sprendimą panaikino.

Šiuo atžvilgiu galima pažymėti, jog Pirmosios instancijos teismas taip pat pripažino motyvacijos nepakankamumą arba jos nebuvimą ir dėl to panaikino dalį arba visą ginčijamą sprendimą savo sprendimuose **Ufex ir kt. prieš Komisiją, Lucchini prieš Komisiją bei Italija ir Wam prieš Komisiją**³⁴.

Nors Pirmosios instancijos teismas šiais metais pareiškė savo nuomonę dėl kitų su valstybės pagalbos schema susijusių klausimų, galiausiai bus paminėta tik byla, kurioje buvo priimtas sprendimas **British Aggregates prieš Komisiją**, kurioje Pirmosios instancijos teismas nagrinėjo, ar nacionalinė priemonė gali suteikti atrankinio pobūdžio pranašumą, naudingą tik kai kurioms įmonėms ar kai kuriems veiklos sektoriams³⁵.

Šioje byloje Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė nustatė ekologinį mokestį, iš esmės taikomą prekybai neapdirbtomis nerūdinėmis medžiagomis, t. y. nuotrupinėmis pirmo išgavimo medžiagomis, naudojamomis statybos ir viešųjų darbų sektoriuje, kuriuo siekiama maksimaliai padidinti perdirbtų nerūdinių medžiagų ar kitų pakaitinių medžiagų naudojimą neapdirbtų nerūdinių medžiagų atžvilgiu, skatinti racionalų jų naudojimą ir užtikrinti nerūdinių medžiagų, kurioms taikomas mokestis, išgavimo aplinkos apsaugos kaštų pavertimą vidaus išlaidomis pagal principą „teršėjas moka“. Esant tokiai mokestinei priemonei Pirmosios instancijos teismas turėjo patikrinti, ar Komisija teisingai įvertino, kad nagrinėjamos priemonės įvesta diferenciacija atsirado dėl taikomos bendros sistemos pobūdžio ar struktūros. Iš tiesų, jei paaiškėtų, kad diferenciacija grindžiama kitais nei bendros sistemos siekiamais tikslais, nagrinėjama priemonė iš esmės būtų laikoma tenkinančia EB 87 straipsnio 1 dalyje numatytą atrankinio pobūdžio sąlygą.

Pirmosios instancijos teismo nuomone, aplinkosaugos arba ekologinis mokestis yra savarankiška mokestinė priemonė, kuriai būdingas aplinkosaugos tikslas ir specifinis mokesčio pagrindas. Ji numato tam tikrų prekių ar paslaugų apmokestinimą tam, kad į jų kainą būtų įtraukti aplinkos apsaugos kaštai ir (arba) kad perdirbti produktai būtų konkurencingesni, o gamintojai ir vartotojai labiau orientuoti į labiau aplinką tausojančią veiklą. Taigi valstybės narės, turinčios kompetenciją aplinkos politikos srityje, kad pasiektų tam tikrų aplinkos apsaugos tikslų, gali nustatyti sektorinius ekologinius mokesčius. Valstybės narės, palyginusios esamus skirtingus interesus, gali laisvai apibrėžti savo prioritetus aplinkos apsaugos srityje ir nustatyti prekes ar paslaugas, kurias jos nusprendžia apmokestinti ekologiniu mokesčiu. Vadinasi, iš esmės vienintelė aplinkybė, jog ekologinis mokestis yra konkreči priemonė, skirta tam tikroms specifinėms prekėms ar paslaugoms ir negali tapti visoms panašioms veikloms, darančioms panašų poveikį aplinkai, taikomos

³⁴ 2006 m. birželio 7 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Ufex ir kt. prieš Komisiją*, T-613/97, dar nepaskelbtas Rinkinyje; 2006 m. rugsėjo 19 d. Sprendimas *Lucchini prieš Komisiją*, T-166/01, nepaskelbtas Rinkinyje, bei 2006 m. rugsėjo 6 d. Sprendimas *Italija ir Wam prieš Komisiją*, T-304/04 ir T-316/04, pateiktas apeliacinis skundas, nepaskelbtas Rinkinyje.

³⁵ 2006 m. rugsėjo 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *British Aggregates prieš Komisiją*, T-210/02 (pateiktas apeliacinis skundas, C-487/06 P). Su pagalbos atrankinio pobūdžio klausimu susijęs ir 2006 m. sausio 26 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Stadtwerke Schwäbisch Hall ir kt. prieš Komisiją*, T-92/02 (pateiktas apeliacinis skundas, C-176/06 P), nepaskelbtas Rinkinyje.

bendros mokesčių sistemos dalis, neleidžia daryti išvados, jog neapmokestinamos šiuo ekologiniu mokesčiu panašios veiklos rūšims taikomas atrankinio pobūdžio pranašumas. Šioje byloje Komisija neviršijo savo diskrecijos ribų nuspręsdama, kad nagrinėjamo mokesčio taikymo sritis gali būti pateisinama nurodytų aplinkos apsaugos tikslų siekimu, ir todėl minėtas mokestis nėra valstybės pagalba.

2. Procedūros klausimai

a) *Suinteresuotųjų asmenų teisė pateikti pastabas*

2006 m. priimtuose dviejuose sprendimuose Pirmosios instancijos teismas didelį dėmesį skyrė tikslumui, kurį turi atitikti procedūrą pradedantis sprendimas, kad tretieji asmenys galėtų pateikti savo pastabas.

Pirma, jau nurodytame sprendime **Le Levant 001 ir kt. prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas patikslino Komisijos įsipareigojimus pagal EB 88 straipsnio 2 dalį, susijusius su suinteresuotųjų asmenų procesinėmis garantijomis, kurios turi būti užtikrinamos sprendimu, nacionalinę priemonę pripažįstančiu nesuderinama su EB 87 straipsnio 1 dalimi. Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog pagalbos gavėjo nustatymas būtinai yra reikšminga faktinė ir teisinė aplinkybė, kuri turi būti nurodyta sprendime pradėti procedūrą, jeigu tai įmanoma šiame procedūros etape, nes šio nustatymo pagrindu Komisija galės priimti sprendimą dėl išieškojimo. Taigi šioje byloje Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad sprendime pradėti procedūrą nedaroma jokia nuoroda į investuotojus kaip galimus ginčijamos pagalbos gavėjus, tačiau, priešingai, jis leidžia manyti, kad šis gavėjas yra bendros nuosavybės valdytojas, kuris buvo nurodytas kaip laivo eksploatuotojas ir galutinis jo savininkas. Pirmosios instancijos teismas iš to padarė išvadą, kad, nesuteikusi galimybės privatiems investuotojams tinkamai pateikti savo pastabas, Komisija pažeidė EB 88 straipsnio 2 dalį bei bendrąjį Bendrijos teisės principą, kuris reikalauja, kad bet kuris asmuo, kurio atžvilgiu gali būti priimtas nepalankus sprendimas, turi turėti galimybę tinkamai išdėstyti savo nuomonę dėl prieš jį Komisijos surinktų įrodymų, kuriais ji grindžia ginčijamą sprendimą.

Antra, sprendime **Kuwait Petroleum (Nederland) prieš Komisiją**³⁶ Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad Komisija negali būti įpareigota pranešime pradėti šią procedūrą pateikti galutinę nagrinėjamos pagalbos analizę. Tačiau tam, kad suinteresuotųjų asmenų teisė pateikti savo pastabas neprarastų prasmės, būtina, kad Komisija pakankamai apibrėžtų savo tyrimo ribas. Šioje byloje esminė koncepcija, leidžianti nustatyti pagalbos gavėjus, buvo nurodyta pranešime, todėl Komisija tiek, kiek leido jos turimos priemonės, teisingai atliko savo užduotį suteikti suinteresuotiesiems asmenims galimybę tinkamai pateikti savo pastabas per formalią pagalbos tyrimo procedūrą.

³⁶ 2006 m. gegužės 31 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Kuwait Petroleum (Nederland) prieš Komisiją*, T-354/99, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

- b) *Rėmimasis Pirmosios instancijos teisme faktinėmis aplinkybėmis, nenurodytomis per Komisijos vykdomą administracinę procedūrą*

Šiais metais priimtuose dviejuose sprendimuose Pirmosios instancijos teismas papildė savo praktiką, ribojančią ieškovo teisę teisme remtis aplinkybėmis, kurių Komisija nežinojo per administracinę procedūrą³⁷.

Taigi sprendime **Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke prieš Komisiją**³⁸ Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad administracinėje procedūroje nedalyvavęs ieškovas negali remtis aplinkybėmis, kurių Komisija nežinojo vykstant šiai procedūrai, nors ieškovas buvo konkrečiai nurodytas kaip nagrinėjamos pagalbos gavėjas ir Komisija paprašė Vokietijos valdžios institucijų ir galimų suinteresuotųjų šalių pateikti tam tikrų aplinkybių įrodymų. Iš tiesų, jeigu Komisija suinteresuotiesiems asmenims suteikė galimybę tinkamai pateikti savo pastabas, negalima jai priekaištauti, kad neatsižvelgė į galimas faktines aplinkybes, kurios jai galėjo būti, bet nebuvo pateiktos per administracinę procedūrą, nes Komisija neprivalo savo iniciatyva ir remdamasi spėjimais nustatyti, kokios aplinkybės galėjo jai būti nurodytos.

Panašiai Pirmosios instancijos teismas sprendime **Ter Lembeek prieš Komisiją**³⁹ pripažino, jog, nepaisant to, kad ieškovė puikiai žinojo apie formalios tyrimo procedūros pradėjimą ir apie tai, kad jai būtina bei svarbu pateikti tam tikrą informaciją, ji nusprendė šioje procedūroje nedalyvauti, beje, nenurodžiusi, kad sprendimas pradėti procedūrą yra nepakankamai motyvuotas, kad tinkamai pasinaudotų savo teisėmis. Šiomis aplinkybėmis ieškovė negalėjo nei Pirmosios instancijos teisme pirmą kartą remtis informacija, apie kurią Komisija nežinojo priimdama ginčijamą sprendimą, nei remtis pagrindu, grindžiamu tik informacija, apie kurią Komisija nežinojo priimdama ginčijamą sprendimą, nes jis būtų nepriimtinas.

- c) *Protingas terminas*

Byloje, kurioje buvo priimtas sprendimas **Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid ir Federación Catalana de Estaciones de Servicio prieš Komisiją**⁴⁰ EB 88 straipsnio 3 dalyje numatyta pirminė tyrimo procedūra truko beveik 28 mėnesius. Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog, kadangi pirminio tyrimo trukmės pagrindimas EB 88 straipsnio 3 dalies prasme turi būti vertinamas atsižvelgiant į kiekvienos konkrečios bylos aplinkybes, šioje byloje nei ieškovių Komisijai pateiktų dokumentų

³⁷ 2004 m. sausio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Fleuren Compost prieš Komisiją*, T-109/01, Rink. p. II-127, 50 ir 51 punktai bei 2005 m. gegužės 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Saxonia Edelmetalle ir Zemaq prieš Komisiją*, T-111/01 ir T-133/01, dar nepaskelbto Rinkinyje, 67–70 punktai.

³⁸ 2006 m. balandžio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke prieš Komisiją*, T-17/03, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

³⁹ 2006 m. lapkričio 23 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Ter Lembeek prieš Komisiją*, T-217/02, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

⁴⁰ 2006 m. gruodžio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid ir Federación Catalana de Estaciones de Servicio prieš Komisiją*, T-95/03, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

apimtis, nei kitos bylos aplinkybės nepateisina Komisijos atlikto pirminio tyrimo trukmės. Tačiau, nesant kitų aplinkybių, kurių egzistavimo ieškovės neįrodė, vien to, kad Komisija priėmė sprendimą pasibaigus protingam terminui, Pirmosios instancijos teismo nuomone, nepakanka, kad Komisijos priimtas sprendimas būtų neteisėtas. Taigi Pirmosios instancijos teismas ieškinį dėl panaikinimo atmetė.

D. Bendrijos prekių ženklas

Sprendimų, kuriuose buvo taikomas Reglamentas Nr. 40/94⁴¹, ir šiais metais buvo labai daug. Išnagrinėtos bylos dėl prekių ženklų (90) sudaro 20 % 2006 m. Pirmosios instancijos teismo baigtų bylų.

1. Absoliutūs atsisakymo registruoti pagrindai

Priėmęs iš viso aštuonis sprendimus, kuriais iš esmės buvo išspręstos bylos, susijusios su absoliučiais atsisakymo registruoti pagrindais, Pirmosios instancijos teismas dviem iš jų panaikino Apeliacinės tarybos sprendimus⁴². 2006 m. teismo praktika labiausiai susijusi su absoliučiais atmetimo pagrindais dėl skiriamojo požymio nebuvimo ir apibūdinamojo pobūdžio (Reglamento Nr. 40/94 7 straipsnio 1 dalies b ir c punktai). Pavyzdžiui, buvo nuspręsta, jog yra apibūdinantys arba skiriamųjų požymių neturi: plastikinio butelio forma gėrimams, prieskoniams ir skystiems maisto produktams; žymuo WEISSE SEITEN, būtent tam tikroms duomenų laikmenoms ir su popieriumi susijusioms prekėms bei pailga sruoga ar spiralę primenanti forma tam tikriems maisto produktams⁴³.

2. Santykiniai atsisakymo registruoti pagrindai

Šiais metais teismo praktika šiuo klausimu ir vėl buvo labai gausi. Pavyzdžiui, galima paminėti pateiktus patikslinimus dėl santykio tarp skiriamojo požymio ir gero vardo sprendime **Vitakraft-Werke Wührmann prieš VRDT – Johnson’s Veterinary Products (VITACOAT)**, arba dėl prekių ženklų, dėl kurių kilo ginčas, vertinimo *ratione temporis* sprendime **MIP Metro prieš VRDT – Tesco Stores (METRO)**⁴⁴. Tačiau šioje dalyje bus

⁴¹ 1993 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 40/94 dėl Bendrijos prekių ženklo (OL L 11, 1994, p. 1).

⁴² 2006 m. spalio 4 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimai *Freixenet prieš VRDT* (matinio juodo nelygaus paviršiaus butelio forma), T-188/04, ir *Freixenet prieš VRDT* (Balto nelygaus paviršiaus butelio forma), T-190/04, dar nepaskelbti Rinkinyje.

⁴³ Pirmosios instancijos teismo sprendimai: 2006 m. kovo 15 d. Sprendimas *Develey prieš VRDT* (Plastikinio butelio forma), T-129/04 (pateiktas apeliacinis skundas, C-238/06 P), 2006 m. kovo 16 d. Sprendimas *Telefon & Buch prieš VRDT – Herold Business Data (Weisse Seiten)*, T-322/03, dar nepaskelbti Rinkinyje, ir 2006 m. gegužės 31 d. Sprendimas *De Waele prieš VRDT (Dešrelės forma)*, T-15/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

⁴⁴ Žr. atitinkamai 2006 m. liepos 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Vitakraft-Werke Wührmann prieš VRDT – Johnson’s Veterinary Products (VITACOAT)*, T-277/04, ir 2006 m. rugsėjo 13 d. Sprendimą *MIP Metro prieš VRDT – Tesco Stores (METRO)*, T-191/04 (pateiktas apeliacinis skundas, C-493/06 P), dar nepaskelbti Rinkinyje.

pateiktos tik naujovės, susijusios, pirma, su „prekių ženklų šeimos“ sąvoka ir, antra, su dėl prekių ženklo naudojimo iš tikrųjų suteikiamos apsaugos apimtimi.

a) „Prekių ženklų šeimos“ sąvoka

Sprendime **Ponte Finanziaria prieš VRDT – Marine Enterprise Projects (BAINBRIDGE)** Pirmosios instancijos teismas patikslino „prekių ženklų šeimos“ sąvokos svarbumą vertinant galimybę supainioti⁴⁵. Šioje byloje ieškovė teigė, kad ankstesni prekių ženklai, kuriems visiems būdinga ta pati sudėtinė žodinė dalis („bridge“), sudaro „prekių ženklų šeimą“ arba „prekių ženklų seriją“. Jos nuomone, dėl šios aplinkybės gali atsirasti objektyvi galimybė supainioti. Pirmosios instancijos teismo manymu, nors „prekių ženklų šeimos“ sąvoka nėra numatyta Reglamente Nr. 40/94, galimybė supainioti vis dėlto turi būti įvertinta visapusiškai, atsižvelgiant į visus svarbius bylos veiksnys. Taigi, jis pridūrė, jog galimybės supainioti buvimo vertinimo tikslais toks svarbus veiksnys yra faktas, kad protestas dėl Bendrijos prekių ženklo paraiškos grindžiamas keliais ankstesniais prekių ženklais ir kad šie prekių ženklai turi požymius, leidžiančius juos priskirti tai pačiai „serijai“ ar „šeimai“. Taip gali būti arba tada, kai jie atvaizduoja visą tą patį skiriamąjį elementą kartu su papildomu vaizdiniu ar žodiniu elementu, kurie juos skiria vienus nuo kitų, arba tada, kai jiems būdingas to paties priešdėlio ar galūnės, kuri yra pagrindinio prekių ženklo dalis, pasikartojimas. Tokiais atvejais iš tikrųjų galimybę supainioti gali sukelti tai, kad prašomas įregistruoti prekių ženklas sietinas su serijai priklausančiais ankstesniais prekių ženklais, jei prašomas įregistruoti prekių ženklas yra į juos taip panašus, kad gali paskatinti vartotoją galvoti, jog jis priklauso tai pačiai serijai ir todėl juo žymimos prekės turi tą pačią arba panašią komercinę kilmę, kaip ir ankstesniais prekių ženklais pažymėtos prekės.

Tačiau Pirmosios instancijos teismas šią išvadą taikė tik tais atvejais, kai buvo tenkinamos dvi kumuliacinės sąlygos. Pirma, anksčiau įregistruotų prekių ženklų serijos savininkas privalo įrodyti visų serijai priklausančių prekių ženklų arba bent tam tikro skaičiaus prekių ženklų, galinčių sudaryti „seriją“, naudojimą. Antra, prašomas įregistruoti prekių ženklas turi būti ne tik panašus į serijai priklausančius prekių ženklus, bet taip pat turėti tokius požymius, dėl kurių jis gali būti priskirtas serijai. Pirmosios instancijos teismas nurodė, jog taip galėtų nebūti tuo atveju, jei, pavyzdžiui, serijai priklausančių ankstesnių prekių ženklų bendras elementas naudojamas prašomame įregistruoti prekių ženkle kitoje vietoje nei įprastai tai serijai priklausančiuose prekių ženkluose arba skiriasi jo semantinis turinys. Šioje byloje Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad bent jau pirmoji iš šių dviejų sąlygų neįvykdyta, nes ieškovė įrodė tik dviejų nurodytos serijos ankstesnių prekių ženklų buvimą rinkoje.

⁴⁵ 2006 m. vasario 23 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Ponte Finanziaria prieš VRDT – Marine Enterprise Projects (BAINBRIDGE)*, T-194/03 (pateiktas apeliacinis skundas, C-234/06 P), dar nepaskelbtas Rinkinyje.

b) *Dėl prekių ženklo naudojimo iš tikrųjų suteiktos apsaugos apimties*

Reglamento Nr. 40/94 15 straipsnio 1 dalis nurodo, kad jeigu per penkerius metus nuo įregistravimo savininkas nepradėjo iš tikrųjų naudoti Bendrijos prekių ženklo Bendrijoje juo žymėdamas prekes arba paslaugas, kurioms jis buvo įregistruotas, arba jeigu ženklas nebuvo naudojamas penkerius metus iš eilės, Bendrijos prekių ženklui taikomos šiame reglamente numatytos sankcijos, išskyrus atvejus, kai ženklas nebuvo naudojamas dėl rimtų priežasčių. Šios nuostatos antra dalis numato, kad naudojimas iš tikrųjų taip pat yra Bendrijos prekių ženklo naudojimas tokia forma, kurios elementai skiriasi, jeigu jie nepakeičia išskirtinio ženklo pobūdžio, kuris buvo ženklo įregistravimo metu.

Be to, pagal Reglamento Nr. 40/94 43 straipsnio 2 dalį pareiškėjo prašymu padavęs protestą ankstesnio Bendrijos prekių ženklo savininkas turi pateikti įrodymus, kad penkerius metus iki paraiškos Bendrijos prekių ženklui paskelbimo ankstesnis Bendrijos prekių ženklas Bendrijoje iš tikrųjų buvo naudojamas žymėti prekes ar paslaugas, kurioms jis įregistruotas ir kuriomis grindžiamas protestas, arba kad buvo rimtų priežasčių ženklo nenaudoti, jeigu tą dieną ankstesnis Bendrijos prekių ženklas yra įregistruotas ne mažiau kaip penkerius metus. Taip pat pagal tą pačią nuostatą, jeigu ankstesnis Bendrijos prekių ženklas buvo naudojamas žymėti tik dalį prekių ar paslaugų, kurioms jis yra įregistruotas, nagrinėjant protestą prekių ženklas laikomas įregistruotu tik tai prekių ar paslaugų daliai. Reglamento Nr. 40/94 43 straipsnio trečia dalis nurodo, kad šie principai taikomi ir ankstesnių nacionalinių prekių ženklų atvejams.

Taigi minėtame sprendime **Ponte Finanziaria prieš VRDT** Pirmosios instancijos teismas turėjo pateikti nuomonę dėl ieškovės argumento, grindžiamo „apsauginio prekių ženklo“ sąvoka. Ši sąvoka Italijos teisėje leidžia taikyti prekių ženklo galiojimo pabaigos dėl jo nenaudojimo taisyklės išimtį tais atvejais, kai nenaudojamo prekių ženklo savininkas yra taip pat ir kito ar kitų dar galiojančių panašių prekių ženklų, iš kurių bent vienas yra naudojamas toms pačioms prekėms ar paslaugoms žymėti, savininkas.

Tačiau Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad „apsauginio prekių ženklo“ sąvoka yra nežinoma Bendrijos prekių ženklų apsaugos sistemoje, kuri kaip pagrindinę su prekių ženklu susijusių teisių pripažinimo sąlygą nustato tai, kad žymuo prekyboje būtų naudojamas iš tikrųjų nagrinėjamoms prekėms ar paslaugoms. Pirmosios instancijos teismas šiuo atžvilgiu nurodė, kad apsauginiai įregistravimai nėra Reglamento Nr. 40/94 43 straipsnio 2 dalyje nurodytos nenaudojimo „rimtos priežastys“. Iš tiesų ši sąvoka apima prekių ženklo naudojimo kliūčių buvimą arba situacijas, kuriose jo komercinis panaudojimas, atsižvelgiant į visas reikšmingas nagrinėjamo atvejo aplinkybes, būtų per brangus. Pavyzdžiui, tai galėtų būti tuo atveju, kai nacionalinės teisės aktai nustato prekybos prekių ženklu pažymėtomis prekėmis apribojimus. Priešingai, taip nėra tuo atveju, kai nacionalinė nuostata leidžia pateikti prekių ženklo paraišką dėl žymenų, skirtų naudoti ne prekyboje dėl to, kad jų funkcija yra tiesiog apsaugoti nuo kito prekyboje naudojamo žymens.

„Apsauginio prekių ženklo“ sąvoka taip pat neapima prekių ženklo savininko galimybės įrodyti naudojimą iš tikrųjų pateikiant naudojimo prekyboje truputį kitokia forma, palyginti su ta, kuria jis buvo įregistruotas, įrodymą. Iš tiesų, Pirmosios instancijos teismo nuomone,

Reglamento Nr. 40/94 15 straipsnio 2 dalies a punkto tikslas – leisti prekių ženklo savininkui prekyboje naudoti žymens variantus, nepakeičiant išskirtinio jo pobūdžio taip, kad tai leistų geriau jį pritaikyti prie atitinkamų prekių ar paslaugų prekybos ar reklamos sąlygų. Materialinė šios nuostatos taikymo sritis turi būti laikoma apimanti tik situacijas, kai prekių ženklo savininko naudojamas konkretus žymuo yra tokios formos, kuria tas pats prekių ženklas naudojamas prekyboje. Tačiau ši nuostata neleidžia įregistruoto prekių ženklo savininkui išvengti jam priklausančios pareigos naudoti šį prekių ženklą remiantis savo naudai atskirai įregistruoto panašaus prekių ženklo naudojimu.

3. Formos ir procedūros klausimai

Iš funkcinio Vidaus rinkos derinimo tarnybos (prekių ženklams ir pramoniniam dizainui) (VRDT) instancijų darbo tęstinumo išplaukia, jog taikydama Reglamento Nr. 40/94 74 straipsnio 1 dalį (įpareigojančią per procedūrą dėl santykinų atsisakymo registruoti pagrindų nagrinėti tikrai šalių nurodytus pagrindus ir prašymus) Apeliacinė taryba turi pagrįsti savo sprendimą visomis faktinėmis ir teisinėmis aplinkybėmis, kurias atitinkama šalis pateikė arba per pirmojoje instancijoje sprendimą priėmusiame padalinyje vykusią procedūrą arba vykstant apeliacinei procedūrai, išskyrus Reglamento Nr. 40/94 74 straipsnio 2 dalyje numatytą išimtį (t. y. tai, kad VRDT negali atsižvelgti į šalių nenurodytus faktus ar įrodymus, kurie nebuvo pateikti tinkamu laiku)⁴⁶.

Šiais metais Pirmosios instancijos teismas ir toliau tikslino savo praktikos apimtį, išaiškindamas tyrimo, kurį turi atlikti Apeliacinė taryba, objektą tiek faktiniu, tiek teisiniu požiūriu.

Pirma, dėl faktinio Apeliacinės tarybos tyrimo sprendimuose **La Baronia de Turis prieš VRDT – Baron Philippe de Rothschild (LA BARONNIE)** ir **Caviar Anzali prieš VRDT – Novomarket (Asetra)** Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad Apeliacinė taryba turi tokius pačius įgaliojimus kaip ir ginčijamą sprendimą priėmusi instancija ir kad jos nagrinėjimas susijęs su visu ginču, koks jis yra sprendimo priėmimo dieną⁴⁷. Todėl Apeliacinių tarybų vykdoma kontrolė apima ne tik ginčijamo sprendimo teisėtumo kontrolę, bet dėl apeliacinei procedūrai būdingo nagrinėjimo iš esmės ir naują visos bylos vertinimą, nes Apeliacinės tarybos turi visiškai išnagrinėti pirminį pareiškimą ir atsižvelgti į laiku jai pateiktus įrodymus. Taigi Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad, nors Reglamento Nr. 40/94 74 straipsnio 2 dalis suteikia VRDT fakultatyvią teisę neatsižvelgti į įrodymus, kurių šalys nepateikė „laiku“, apeliacinės procedūros Apeliacinėje taryboje kontekste, ši sąvoka turi būti aiškinama kaip reiškianti apeliacijai pateikti taikomą terminą ir vykstant atitinkamai procedūrai nustatytus terminus. Kadangi ši sąvoka taikoma vykstant kiekvienai procedūrai VRDT, padalinio, priimančio sprendimą pirmojoje instancijoje, nustatytų terminų įrodymams pateikti pabaiga nedaro jokios įtakos klausimui, ar jie Apeliacinei tarybai buvo pateikti „laiku“. Taigi Apeliacinė taryba yra įpareigota atsižvelgti į

⁴⁶ 2003 m. rugsėjo 23 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Henkel prieš VRDT– LHS (UK) (KLEENCARE)*, T-308/01, Rink. p. II-3253, 32 punktą.

⁴⁷ 2006 m. liepos 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *La Baronia de Turis prieš VRDT– Baron Philippe de Rothschild (LA BARONNIE)*, T-323/03, ir 2006 m. liepos 11 d. Sprendimas *Caviar Anzali prieš VRDT– Novomarket (Asetra)*, T-252/04, dar nepaskelbti Rinkinyje.

jai pateiktus įrodymus, nepaisydama to, ar jie buvo pateikti Protestų skyriui, ar ne. Kadangi šioje byloje nagrinėjami dokumentai rašytinio prašymo priede buvo pateikti per Reglamento Nr. 40/94 59 straipsnyje nurodytą keturių mėnesių terminą, jų pateikimas negali būti laikomas pavėluotu Reglamento Nr. 40/94 74 straipsnio 2 dalies prasme.

Tačiau Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad reikia išnagrinėti, kokios šios teisės klaidos pasekmės, nes procedūrinis pažeidimas lemia viso sprendimo arba jo dalies panaikinimą, tik jeigu įrodyta, kad, nesant šio pažeidimo, ginčijamo sprendimo turinys būtų buvęs kitoks. Šioje byloje priminęs, kad jis neturi atlikti VRDT funkcijos vertinti nagrinėjamas aplinkybes, Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad negali būti pašalinta tikimybė, jog įrodymai, į kuriuos Apeliacinė taryba neteisėtai atsisakė atsižvelgti, gali pakeisti ginčijamo sprendimo turinį. Taigi ginčijamą sprendimą jis panaikino⁴⁸.

Antra, dėl teisinio tyrimo, kurį turi atlikti Apeliacinė taryba, sprendime **DEF-TEC Defense Technology prieš VRDT – Defense Technology (FIRST DEFENSE AEROSOL PEPPER PROJECTOR)** Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad iš esmės jis nėra nustatomas remiantis tik apeliaciją pateikusios šalies nurodytais pagrindais⁴⁹. Todėl net jei apeliaciją pateikusi šalis nenurodė konkretaus pagrindo, Apeliacinė taryba, atsižvelgdama į visas tinkamas teises ir faktines aplinkybes, privalo įvertinti, ar sprendimas, dėl kurio pateikta apeliacija, galėjo būti teisėtai priimtas. Šioje byloje ieškovė Pirmosios instancijos teisme rėmėsi Protestų skyriaus sprendimo negaliojimu dėl to, jog nėra parašo. Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad, nors šiuo pagrindu nebuvo remiamasi Apeliacinėje taryboje ir darant prielaidą, kad buvo įrodytas taikytinų procedūrinių taisyklių pažeidimas, Apeliacinė taryba šį pagrindą turėjo iškelti savo iniciatyva.

Taip pat procedūriniu požiūriu Pirmosios instancijos teismas šiais metais aptarė klausimą dėl įrodymų, kuriais galima remtis jame ginčijant Apeliacinės tarybos sprendimą.

Minėtame sprendime **Vitakraft-Werke Wührmann prieš VRDT** Pirmosios instancijos teismas rėmėsi savo ankstesne praktika darydamas išvadą, jog faktai, kurie buvo jam pateikti prieš tai jų nepateikus VRDT instancijoms, Apeliacinės tarybos sprendimo teisėtumui gali daryti įtaką tik tokiu atveju, jei VRDT savo nuožiūra būtų privalėjusi į juos atsižvelgti. Kadangi Reglamento Nr. 40/94 74 straipsnio 1 dalis numato, kad per procedūrą, susijusią su santykiniais atsisakymo registruoti pagrindais, VRDT nagrinėja tiksliai šalių nurodytus pagrindus bei reikalavimus, ji neprivalo savo iniciatyva atsižvelgti į tuos faktus, kurių šalys nenurodė. Todėl tokie faktai negali paneigti Apeliacinės tarybos sprendimo teisėtumo.

Kita vertus, sprendime **Armacell prieš VRDT – nmc (ARMAFOAM)** Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog faktas, kad šalis per procedūrą Protestų skyriuje sutiko su tuo, jog atitinkamais prekių ženklais žymimos prekės gali būti potencialiai tapačios, ir kad vėliau per procedūrą Apeliacinėje taryboje ji nurodė, jog prekių panašumo klausimas gali būti nenagrinėjamas, atsižvelgiant į tariamą žymenų, dėl kurių kilo ginčas, skirtumą, nepašalina

⁴⁸ Dėl iš esmės panašaus nagrinėjimo žr. nurodytą sprendimą *Torre Muga*.

⁴⁹ 2006 m. rugsėjo 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *DEF-TEC Defense Technology prieš VRDT–Defense Technology (FIRST DEFENSE AEROSOL PEPPER PROJECTOR)*, T-6/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

VRDT kompetencijos svarstyti klausimą, ar šiais prekių ženklais žymimos prekės yra panašios, ar tapačios⁵⁰. Todėl ši aplinkybė taip pat neatima iš šios šalies teisės neperžengiant Apeliacinėje taryboje nagrinėtos bylos faktinių ir teisinių aplinkybių ribų Pirmosios instancijos teisme ginčyti šios instancijos šiuo klausimu padarytas išvadas.

E. Galimybė susipažinti su dokumentais

Šiais metais buvo priimti tik du sprendimai dėl atsisakymo suteikti galimybę susipažinti su dokumentais Reglamento Nr. 1049/2001 atžvilgiu⁵¹. Tačiau šie sprendimai Pirmosios instancijos teismui leido patikslinti išimčių, grindžiamų atitinkamai inspekcijų ir tyrimų veiklos tikslų apsauga ir teismo proceso apsauga, taikymo sritį.

Pirmiausia sprendime **Technische Glaswerke Ilmenau prieš Komisiją** dėl prašymo leisti susipažinti su procedūra dėl valstybės pagalbos susijusiais dokumentais atmetimo, Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog vien Komisijos teigimo, kad leidimas susipažinti su dokumentais galėtų pakenkti vykstant tyrimui būtinam Komisijos, valstybės narės ir atitinkamos įmonės dialogui, neįrodo, kad egzistuoja ypatingos aplinkybės, pateisinančios konkretaus ir individualaus dokumentų, su kuriais prašoma leisti susipažinti, nagrinėjimo nevykdymą.

Antra, sprendime **Franchet ir Byk prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas nagrinėjo atsisakymą leisti susipažinti su įvairiais OLAF ir Komisijos vidaus audito tarnybos dokumentais. Šie dokumentai buvo pateikti Prancūzijos ir Liuksemburgo teisminėms institucijoms atliekant tyrimą dėl Eurostate padarytų pažeidimų. Šioje byloje buvo nagrinėjamas ieškovų atsakomybės klausimas.

Priminęs, kad galimybės susipažinti su institucijų dokumentais principo išimtys turi būti aiškinamos ir taikomos griežtai, Pirmosios instancijos teismas nagrinėjo, kaip Komisija taikė numatytas išimtis, konkrečiau kalbant, susijusias su teismo proceso bei inspekcijų, tyrimų ir audito tikslų apsauga.

Dėl pirmos išimties Pirmosios instancijos teismas nurodė, jog bylos aplinkybėmis Komisija negalėjo tvirtinti, kad įvairūs OLAF perduoti dokumentai buvo parengti vien tik teismo proceso tikslais. Iš tiesų už veiksmus, kurių imasi institucijos ar kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos dėl OLAF perduotų ataskaitų ir informacijos, visiškai atsako tik šios institucijos, ir gali būti, kad OLAF informavus nacionalines valdžios institucijas arba instituciją, nebus pradėtas teismo procesas nacionaliniu lygmeniu arba drausminė ar administracinė procedūra Bendrijos lygmeniu. Nacionalinių proceso taisyklių laikymasis yra pakankamai užtikrintas, jei institucija įsitikina, kad dokumentų atskleidimas nėra nacionalinės teisės pažeidimas. Todėl, kilus abejonių, OLAF turėjo

⁵⁰ 2006 m. spalio 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Armacell prieš VRDT – nmc (ARMAFOAM)*, T-172/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

⁵¹ 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, p. 43). 2006 m. liepos 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Franchet ir Byk*, T-391/03 ir T-70/04, bei 2006 m. gruodžio 14 d. Sprendimas *Technische Glaswerke Ilmenau prieš Komisiją* T-237/02, dar nepaskelbti Rinkinyje.

konsultuotis su nacionaliniu teismu ir neleisti susipažinti su dokumentais tik tuo atveju, jei nacionalinis teismas būtų prieštaravęs minėtų dokumentų atskleidimui.

Dėl antros išimties, susijusios su inspekcijų, tyrimų ir audito tikslų apsauga, Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad ši nuostata yra taikoma tik tada, jei dėl nagrinėjamų dokumentų atskleidimo gali kilti pavojus, kad nebus užbaigti aptariami inspekcijos, tyrimai ir auditas. Tai reikalauja patikrinti, ar priimant ginčijamus sprendimus dar buvo vykdomos inspekcijos ir tyrimai, kuriems taip galėjo kilti pavojus, ir ar ši veikla buvo vykdoma per pagrįstą terminą. Šioje byloje priimdama pirmąjį ginčijamą sprendimą, Komisija, nusprendusi atsisakyti leisti susipažinti su Prancūzijos ir Liuksemburgo valdžios institucijoms perduotais dokumentais dėl to, kad šių dokumentų atskleidimas galėtų pakenkti inspekcijų, tyrimų ir audito tikslų apsaugai, nepadarė nei teisės, nei vertinimo klaidų. Tačiau atrodo, kad dėl tam tikrų OLAF pranešimų Komisijai, OLAF, pakankamai teisiškai neįrodęs, nusprendė *in abstracto*, kad šių dokumentų atskleidimas iš tikrųjų pakenktų inspekcijų, tyrimų bei audito tikslų apsaugai ir kad nurodyta išimtis taikytina visai minėtuose dokumentuose esančiai informacijai. Todėl sprendimas nesuteikti galimybės susipažinti su dokumentais buvo panaikintas tiek, kiek jis susijęs su pastaraisiais dokumentais.

Galiausiai reikia pastebėti, kad sprendime **Kallianos prieš Komisiją** taikomi Reglamente Nr. 1049/2001 numatyti principai, kai, nagrinėjant pareigūno pareikštą ieškinį dėl sprendimo, kuriuo išskaitomi mokesčiai iš ieškovo atlyginimo, buvo sprendžiama dėl pagrindo, susijusio su skaidrumo trūkumu⁵². Šioje byloje ieškovas pateikė prašymą leisti susipažinti su Komisijos teisės tarnybos nuomone dėl jo asmeninės padėties. Tačiau, nors ieškovas prašymą pateikė ne Reglamento Nr. 1049/2001 pagrindu, atsižvelgiant būtent į su šiuo teisės aktu susijusią teismo praktiką, buvo nuspręsta, jog Komisija iš dalies pažeidė ieškovo teisę susipažinti su jo asmens byla. Pirmosios instancijos teismas Komisijos sprendimo vis dėlto nepanaikino, nes atsisakymas atskleisti nagrinėjamas teisinės nuomones nepakenkė ieškovo gynybai.

F. Bendroji užsienio ir saugumo politika (BUSP). Kova su terorizmu

Šiais metais Pirmosios instancijos teismas priėmė tris sprendimus kovos su terorizmu srityje⁵³. Du pirmieji papildė sprendime *Yusuf ir Al Barakaat International Foundation prieš*

⁵² 2006 m. gegužės 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Kallianos prieš Komisiją*, T-93/04 (pateiktas apeliacinis skundas, C-323/06 P), dar nepaskelbtas Rinkinyje.

⁵³ 2006 m. liepos 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Ayadi prieš Tarybą*, T-253/02 (pateiktas apeliacinis skundas, C-403/06 P), dar nepaskelbtas Rinkinyje, bei sprendimas *Hassan prieš Tarybą ir Komisiją*, T-49/04 (pateiktas apeliacinis skundas, C-399/06 P), dar nepaskelbtas Rinkinyje, ir 2006 m. gruodžio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran prieš Tarybą*, T-228/02, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

Tarybą ir Komisiją bei sprendime *Kadi prieš Tarybą ir Komisiją*⁵⁴ nustatytus principus, o trečias priimtas naujomis teisinėmis aplinkybėmis.

Po 2001 m. rugsėjo 11 d. teroristinių išpuolių Jungtinių Tautų Saugumo Taryba priėmė kelias rezolucijas, kuriomis visos Jungtinių Tautų Organizacijos (JTO) valstybės narės raginamos įšaldyti su Talibanu, Osama bin Ladenu ir *Al-Qaeda* tinklu susijusių asmenų ir subjektų lėšas bei kitus finansinius išteklius. Saugumo Taryba Sankcijų komitetui pavedė nustatyti atitinkamus subjektus ir nuolat atnaujinti jų sąrašą. Bendrijoje šios rezolucijos buvo įgyvendintos Tarybos reglamentais, įpareigojančiais įšaldyti atitinkamų asmenų ir subjektų lėšas. Jie įrašyti į Komisijos pagal Sankcijų komiteto atliktus atnaujinimus nuolat peržiūrimą sąrašą. Dėl humanitarinių pagrindų valstybės, Sankcijų komitetui pritarus, gali suteikti leidimus nukrypti nuo reikalavimo įšaldyti lėšas. Pagal specifinę procedūrą, Sankcijų komitetui gali būti pateikiamas pašymas išbraukti iš sąrašo, tarpininkaujant valstybei, kurios atitinkamas asmuo yra rezidentas arba nacionalinis subjektas.

Dubline (Airija) gyvenantis Tuniso pilietis Chafiq Ayadi ir Brikstone (Jungtinė Karalystė) kalintis Libijos pilietis Faraj Hassan buvo įrašyti į nagrinėjamą Bendrijos sąrašą. Šie du asmenys Pirmosios instancijos teismo paprašė šią priemonę panaikinti ir dviejuose dėl to priimtuose sprendimuose Pirmosios instancijos teismas patikslino kelis su lėšų įšaldymo procedūra susijusius klausimus.

Minėtame sprendime **Ayadi prieš Tarybą**, priminęs, kad ginčijamame reglamente numatytas lėšų įšaldymas nepažeidžia visuotinai pripažintų pagrindinių žmogaus teisių (*jus cogens*), Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad tokia priemonė yra ypatingai drastiška. Tačiau jis pridūrė, kad šias neigiamas pasekmes gali pateisinti atitinkamais teisės aktais siekiamų tikslų svarba ir kad lėšų įšaldymas netrukdo atitinkamiems asmenims gyventi patenkinamą asmeninį, šeimyninį ir socialinį gyvenimą, atsižvelgiant į aplinkybes. Konkrečiai kalbant, jiems nedraudžiama užsiimti profesine veikla, tačiau su sąlyga, kad reglamentuojamas pajamų iš tokios veiklos gavimas.

Kalbėdamas apie išbraukimo iš sąrašo procedūrą, Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad Sankcijų komiteto gairės ir ginčijamas Tarybos reglamentas numato asmeniui teisę valstybės, kurioje jis reziduoja arba yra nacionalinis subjektas, vyriausybei tarpininkaujant Sankcijų komitetui pateikti prašymą dėl jo atvejo peržiūrėjimo. Taigi šią teisę taip pat užtikrina Bendrijos teisės sistema. Nagrinėdamos tokį prašymą valstybės narės privalo gerbti suinteresuotųjų asmenų pagrindines teises su sąlyga, kad tai nekliudo tinkamai vykdyti jų įsipareigojimus pagal Jungtinių Tautų Chartiją. Konkrečiai kalbant valstybės narės privalo kiek įmanoma užtikrinti, kad suinteresuotiesiems asmenims būtų suteikta galimybė tinkamai pareikšti savo nuomonę kompetentingoms nacionalinės valdžios institucijoms. Valstybės narės negali atsisakyti pradėti peržiūrėjimo procedūros tik todėl, kad atitinkamas asmuo negali pateikti tikslios ir tinkamos informacijos, nes dėl konfidencialumo jis negalėjo sužinoti tikslų motyvų, pateisinusių jo įtraukimą į ginčijamą sąrašą. Taip pat jos privalo pasirūpinti, kad suinteresuotųjų asmenų atvejis Sankcijų

⁵⁴ 2005 m. rugsėjo 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Yusuf ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją*, T-306/01 (pateiktas apeliacinis skundas, C-45/05 P), Rink. p. II-3533, ir 2005 m. rugsėjo 21 d. Sprendimas *Kadi prieš Tarybą ir Komisiją*, T-315/01 (pateiktas apeliacinis skundas, C-402/05 P), Rink. p. II-3649.

komitetui būtų pateikiamas nedelsiant, lojaliai bei nešališkai, jei tai yra objektyviai pateisinama atsižvelgiant į pateiktą svarbią informaciją.

Galiausiai suinteresuotieji asmenys turi galimybę pareikšti ieškinį nacionaliniuose teismuose dėl galimo kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos savavališko atsisakymo perduoti jų atvejį Sankcijų komitetui peržiūrėti. Dėl būtinybės užtikrinti Bendrijos teisės veiksmingumą nacionalinis teismas prireikus gali netaikyti šią teisę įgyvendinti trukdančios nacionalinės taisyklės, kaip antai tos, pagal kurią teisminė kontrolė netaikoma nacionalinės valdžios institucijų atsisakymui imtis veiksmų siekiant užtikrinti jų piliečių diplomatinę apsaugą. Šioje byloje Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad jei C. Ayadi ir F. Hassan nori užginčyti tariamą Airijos ir Didžiosios Britanijos valdžios institucijų lojalaus bendradarbiavimo stoką jų atžvilgiu, jie privalo pasinaudoti galimybe pareikšti ieškinį, grindžiamą nacionaline teise.

Minėtas sprendimas **Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran prieš Tarybą** yra taip pat susijęs su kova prieš terorizmą, bet jis buvo priimtas kitomis teisinėmis aplinkybėmis, lėmusiomis įvairių principų įtvirtinimą. Iš tiesų 2001 m. rugsėjo 28 d. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba priėmė rezoliuciją, raginančią visas JTO valstybes nares visomis priemonėmis kovoti su terorizmu ir jo finansavimu, be kita ko, įšaldant asmenų ir subjektų, kurie padaro ar kėsinaisi padaryti teroro aktus, lėšas. Ši rezoliucija skiriasi nuo rezoliucijų minėtuose sprendimuose *Yusuf ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją*, *Kadi prieš Tarybą ir Komisiją*, *Ayadi prieš Tarybą*, *Hassan prieš Tarybą ir Komisiją* tuo, kad asmenų, kurių lėšos turi būti įšaldytos, nustatymas paliktas valstybių diskrecijai. Bendrijoje ši rezoliucija buvo įgyvendinta dviem 2001 m. gruodžio 27 d. priimtomis bendrosiomis pozicijomis ir Tarybos reglamentu, kurie įpareigoja įšaldyti į Tarybos parengtą ir nuolat atnaujinamą sąrašą įrašytų asmenų ir subjektų lėšas⁵⁵. Bendrąja pozicija ir 2002 m. gegužės 2 d. Sprendimu Taryba atnaujino atitinkamų asmenų ir organizacijų sąrašą, į jį įtraukdama būtent *Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran* (OMPI)⁵⁶. Nuo to laiko Taryba priėmė įvairias ginčijamą sąrašą atnaujinančias bendrąsias pozicijas ir sprendimus, o OMPI visada juose išliko. Pastaroji, siekdama, kad šios bendrosios pozicijos ir šie sprendimai būtų panaikinti tiek, kiek jie su ja susiję, pareiškė ieškinį Pirmosios instancijos teisme.

Savo sprendime Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad tam tikros pagrindinės teisės ir garantijos, būtent teisė į gynybą, pareiga motyvuoti ir teisė į veiksmingą teisminę gynybą, iš esmės yra visiškai taikytinos priimant Bendrijos sprendimą dėl lėšų įšaldymo pagal nagrinėjamą reglamentą. Kalbėdamas apie teisę į gynybą, Pirmosios instancijos teismas nustatė skirtumą tarp šios bylos ir bylų, kuriose buvo priimtas sprendimas *Yusuf ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją* bei sprendimas *Kadi prieš Tarybą ir Komisiją*. Kadangi pagal šioje byloje nagrinėjamą sistemą konkretus asmenų ir

⁵⁵ Bendroji pozicija 2001/930/BUSP dėl kovos su terorizmu (OL L 344, p. 90), Bendroji pozicija 2001/931/BUSP dėl konkrečių priemonių taikymo kovojant su terorizmu (OL L 344, p. 93) ir Reglamentas (EB) Nr. 2580/2001 dėl specialių ribojančių priemonių, taikomų tam tikriems asmenims ir subjektams siekiant kovoti su terorizmu (OL L 344, p. 70).

⁵⁶ Bendroji pozicija 2002/340/BUSP dėl Bendrosios pozicijos 2001/931 (OL L 116, p. 75) bei Sprendimo 2002/334/EB, įgyvendinančio Reglamento Nr. 2580/2001 2 straipsnio 3 dalį ir panaikinančio Sprendimą 2001/927/EB (OL L 116, p. 33) atnaujinimo.

subjektų, kurių lėšos turi būti įšaldytos, nustatymas buvo paliktas JTO narių vertinimui, šis nustatymas priklauso Bendrijos įgaliojimams, apimantiems diskreciją vertinti JTO teisės atžvilgiu. Šiomis aplinkybėmis Taryba iš esmės visiškai privalo gerbti suinteresuotųjų asmenų teises į gynybą.

Po to, nustatydamas šių teisių ir garantijų apimtį bei apribojimus, kurie joms gali būti taikomi priimant Bendrijos lėšų įšaldymo priemonę, Pirmosios instancijos teismas pirmiausia nusprendė, jog bendras teisės į gynybą paisymo principas nereikalauja, kad Taryba išklaustų suinteresuotuosius asmenis, priimdama pradinį sprendimą įšaldyti lėšas, nes jis turi būti netikėto poveikio. Tačiau šis principas reikalauja, kad apie su sprendimu įšaldyti lėšas susijusias aplinkybes būtų pranešta kartu su juo arba kuo greičiau po tokio sprendimo priėmimo, nebent to neleidžia imperatyvūs Bendrijos arba jos valstybių narių saugumo arba jų tarptautinių santykių palaikymo reikalavimai. Laikantis tų pačių išlygų, suinteresuotiesiems asmenims turi būti suteikta galimybė tinkamai pateikti savo pastabas iki bet kokio vėlesnio sprendimo palikti lėšas įšaldytas.

Be to, taip pat taikant tą pačią išlygą pradinio arba vėlesnio sprendimo įšaldyti lėšas motyvuose turi būti specialiai ir konkrečiai nurodytos lėšų įšaldymą lėmusios aplinkybės, būtent tiksli informacija arba bylos medžiaga, kuri parodo, kad sprendimą suinteresuotųjų asmenų atžvilgiu priėmė valstybės narės kompetentinga valdžios institucija. Motyvuose taip pat turi būti nurodytos priežastys, dėl kurių Taryba, naudodamasi savo diskrecija, padarė išvadą, kad suinteresuotiesiems asmenims turi būti taikoma tokia priemonė.

Galiausiai teisę į veiksmingą teisminę gynybą užtikrina suinteresuotųjų asmenų turima teisė Pirmosios instancijos teisme pateikti ieškinį dėl kiekvieno sprendimo, nurodančio įšaldyti jų lėšas arba palikti jas įšaldytas. Tačiau, kadangi Taryba šioje srityje turi plačią diskreciją, Pirmosios instancijos teismo vykdoma tokių sprendimų teisėtumo kontrolė turi apsiriboti patikrinimu, ar buvo laikytasi procedūros ir motyvavimo taisyklių, ar faktinės aplinkybės iš tikrųjų egzistavo ir ar nebuvo akivaizdžios faktų vertinimo klaidos ir piktnaudžiavimo įgaliojimais.

Taikydamas šiuos principus šioje byloje, Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad atitinkami teisės aktai suinteresuotųjų asmenų, siekiančių būti išbrauktais iš ginčijamo sąrašo, atžvilgiu tiesiogiai nenumato jokios įkalčių pateikimo ir jų apklausos procedūros nei iki pradinio sprendimo įšaldyti lėšas priėmimo, nei jį priimant, nei priimant vėlesnius sprendimus palikti lėšas įšaldytas. Be to, Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad iki šio ieškinio pareiškimo apie aplinkybes, dėl kurių buvo įšaldytos lėšos, OMPI niekada nebuvo pranešta. Nei pradiniam sprendime įšaldyti lėšas, nei vėlesniuose sprendimuose palikti lėšas įšaldytas netgi neminima tiksli informacija arba bylos medžiaga, kuri parodytų, kad jo įtraukimą į ginčijamą sąrašą pateisinantį sprendimą priėmė kompetentinga nacionalinės valdžios institucija. Pirmosios instancijos teismas iš to padarė išvadą, kad Taryba pažeidė pareigą motyvuoti. Todėl Pirmosios instancijos teismas ginčijamą sprendimą tiek, kiek jis susijęs su OMPI, panaikino.

II. *Ginčai dėl žalos atlyginimo*

A. *Ieškinio dėl žalos atlyginimo priimtumo sąlygos*

EB 288 straipsnio antrąją pastraipą grindžiamas ieškinys dėl žalos atlyginimo yra autonomiška teisių gynbos priemonė, kuri nuo ieškinio dėl panaikinimo skiriasi tuo, kad ja siekiama ne konkrečios priemonės panaikinimo, bet institucijos padarytos žalos atlyginimo. Dėl jo atskirumo ieškinys dėl žalos atlyginimo turi būti pripažintas nepriimtinu, kai realiai juo siekiama, kad galutiniu tapęs aktas būtų atšauktas ir kad šį ieškinį patenkinus ginčijamo akto teisinės pasekmės taptų niekinės. Teismų praktikoje pripažinta, kad taip yra, pavyzdžiui, tuo atveju, kai ieškiniu dėl žalos atlyginimo siekiama, kad būtų sumokėta suma, kurios dydis tiksliai atitinka ieškovo sumokėtus mokesčius vykdant galutiniu tapusį aktą.⁵⁷

Byloje, kurioje buvo priimtas sprendimas **Danzer prieš Tarybą**⁵⁸, ieškovai pareiškė ieškinį, siekdami gauti atlyginimą už žalą, kurią jie tariamai patyrė dėl kompetentingų Austrijos valdžios institucijų, remiantis nacionaline teise, perkeliančia su bendrovėmis susijusius teisės aktus derinančias direktyvas⁵⁹, jiems paskirtų baudų. Jie nesirėmė jokia žala, kuri galėtų būti laikoma nesusijusia vien su pasekmėmis, atsiradusiomis nedelsiant ir išimtinai dėl šių sprendimų skirti baudas vykdymo. Pirmosios instancijos teismas iš to padarė išvadą, kad savo ieškiniu dėl žalos atlyginimo ieškovai siekė pasekmių, kurios atsirastų panaikinus minėtus šiam tikslui įgaliotų nacionalinės valdžios institucijų priimtus sprendimus, ir kad todėl jų ieškinys yra nepriimtinas.

Pirmosios instancijos teismas šią išvadą susiejo su daugeliu su Bendrijos teisių gynbos priemonių sistema susijusių vertinimų. Jis nusprendė, kad net darant prielaidą, kad nagrinėjamos direktyvos gali būti laikomos tiesioginiu minėtų nacionalinių sprendimų dėl baudų pagrindu, ir kad todėl ieškovai yra suinteresuoti, jog jos būtų pripažintos neteisėtomis, jų ieškinys dėl žalos atlyginimo nėra tinkama priemonė šiam tikslui pasiekti. Iš tiesų Sutartyje numatytoje teisių gynbos priemonių sistemoje tinkama teisinė gynbos priemonė yra reikalavimas, kad nacionalinis teismas, į kurį kreiptasi su ieškiniu dėl šių sprendimų, Teisingumo Teismui pateiktų prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl ginčijamų nuostatų galiojimo įvertinimo. Šiuo atžvilgiu Pirmosios instancijos teismas visiškai paneigė aplinkybės, kad ieškinį nagrinėjantys nacionaliniai teismai atmetė jų dėl to pateiktus prašymus, svarbumą. Iš tiesų Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad, atsižvelgiant į galimus atitinkamos valstybės narės patraukimo atsakomybėn atvejus⁶⁰,

⁵⁷ 1986 m. vasario 26 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Krohn prieš Komisiją*, 175/84, Rink. p. 753, 30, 32 ir 33 punktai.

⁵⁸ 2006 m. birželio 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Danzer prieš Tarybą*, T-47/02, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

⁵⁹ 1968 m. kovo 9 d. Pirmoji Tarybos direktyva 68/151/EEB dėl apsaugos priemonių, kurių valstybės narės, siekdamos suvienodinti tokias apsaugos priemones visoje Bendrijoje, reikalauja iš (EB 48 straipsnio antroje pastraipoje) apibrėžtų bendrovių, jų narių ir kitų interesų apsaugai, koordinavimo (OL L 65, p. 8); 1978 m. liepos 25 d. Ketvirtoji Tarybos direktyva 78/660/EEB, pagrįsta (EB 44 straipsnio 2 dalies g punktu), dėl tam tikrų tipų bendrovių metinių atskaitomybių (OL L 222, p. 11).

⁶⁰ 2003 m. rugsėjo 30 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Köbler*, C-224/01, Rink. p. I-10239.

Teisingumo Teismo praktika nepripažįsta absoliučios pareigos pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą⁶¹. Taigi Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad, nagrinėdamas ieškinį dėl žalos atlyginimo, jis neturi vertinti Austrijos teismų atsisakymo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl minėtų direktyvų ginčijamų nuostatų galiojimo tinkamumo. Iš tiesų, Pirmosios instancijos teismo nuomone, priėmus ieškinį dėl žalos atlyginimo, ieškovams būtų suteikta galimybė išvengti tiek to, kad vieninteliai tai atlikti kompetentingi nacionaliniai teismai atmetų jų prašymus panaikinti nacionalinius sprendimus skirti baudas, tiek to, kad tie patys teismai atsisakytų persiųsti bylą Teisingumo Teismui, o tai pažeistų patį teisminio bendradarbiavimo principą, kuriuo grindžiama prejudicinio sprendimo priėmimo procedūra.

B. Reikalavimų, kuriais siekiama Teismo privalomųjų nurodymų, priimtinumai

Sprendime **Galileo prieš Komisiją**⁶² Pirmosios instancijos teismas pareiškė savo nuomonę dėl reikalavimų, kuriais pareiškus ieškinį dėl žalos atlyginimo siekiama Komisijos tariamai neteisėtų veiksmų nutraukimo, priimtumo. Šioje byloje ieškovės, daugelio žymenį *Galileo* apimančių Bendrijos prekių ženklų savininkės, ginčijo Komisijos šio žodžio vartojimą Europos palydovinės radijo navigacijos sistemos projekto kontekste ir Pirmosios instancijos teismo prašė uždrausti Komisijai šį žodį vartoti. Komisija rėmėsi šio reikalavimo nepriimtumu, teigdama, kad EB sutartis Bendrijos teismui, net nagrinėjant ginčus dėl žalos atlyginimo, tokios kompetencijos nesuteikia.

Tačiau Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad pagal EB 288 straipsnio antrąją pastraipą ir EB 235 straipsnį Bendrijos teismas turi kompetenciją įpareigoti Bendriją atlyginti žalą bet kokia forma, atitinkančia bendrus valstybėms narėms bendruosius teisės principus deliktinės atsakomybės srityje, įskaitant žalos atlyginimą natūra, jei tai atitinka šiuos principus, prireikus nurodant atlikti arba neatlikti tam tikrus veiksmus. Prekių ženklų srityje Direktyva 89/104⁶³ atlieka derinimą, suteikiantį prekių ženklo savininkui teisę „uždrausti trečiosioms šalims“ juo naudotis. Pirmosios instancijos teismas iš to padarė išvadą, kad prekių ženklo savininko vienodai apsaugai taikomi bendri valstybėms narėms bendrieji principai, todėl iš esmės atitinkamą procedūrinę priemonę Bendrijos teismas turėtų taikyti ir Bendrijai, juo labiau kad Bendrijos institucijos privalo laikytis visos Bendrijos teisės, kuriai priklauso ir antrinė teisė.

⁶¹ 1982 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo CILFIT, 283/81, Rink. p. 3415, 21 punktas ir 1987 m. spalio 22 d. Sprendimo *Foto-Frost*, 314/85, Rink. p. 4199, 14 punktas.

⁶² 2006 m. gegužės 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Galileo International Technology ir kt. prieš Komisiją*, T-279/03 (pateiktas apeliacinis skundas, C-325/06 P), dar nepaskelbtas Rinkinyje.

⁶³ 1988 m. gruodžio 21 d. Pirmoji Tarybos direktyva 89/104/EEB valstybių narių įstatymams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti (OL L 40, 1989, p. 1).

C. Priežastinis ryšys

Kad Bendrijai kiltų deliktinė atsakomybė tiek dėl neteisėto elgesio, tiek nesant tokio elgesio, tarp žalą sukėlusio įvykio ir padarytos žalos turi būti priežastinis ryšys⁶⁴. Sprendimuose **Abad Pérez ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją** bei **É.R. ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją**⁶⁵ Pirmosios instancijos teismas patikslino priežastinio ryšio sąvoką, nagrinėdamas ieškinius, kuriuos pareiškė atitinkamai Ispanijos ūkininkai, netiesiogiai nukentėję asmenys ir Prancūzijoje penkių mirusių asmenų teisių perėmėjai, siekiantys tariai dėl Tarybos ir Komisijos veiksmų ir neveikimo patirtos su kempinligės bei naujos *Creutzfeldt-Jakob* ligos atmainos paplitimu Europoje susijusios žalos atlyginimo.

Šiomis aplinkybėmis Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad tokioje srityje kaip gyvūnų ir žmonių sveikata priežastinio ryšio tarp elgesio ir žalos buvimas turi būti nustatytas remiantis pagal tuo metu turimus mokslinius duomenis reikalaujamo institucijų elgesio analize. Be to, tais atvejais, kai tariai nurodytą žalą sukeliantis elgesys yra neveikimas, ypač svarbu įsitikinti, kad minėtą žalą iš tikrųjų sukėlė nurodytas neveikimas bei kad jos negalėjo sukelti kitas elgesys, nei tas, kuriuo kaltinamos institucijos atsakovės. Remdamasis būtent šiais principais, Pirmosios instancijos teismas galiausiai nusprendė, jog nebuvo įrodyta, kad tariai neteisėti Tarybos ir Komisijos veiksmai ir neveikimas galėjo būti laikomi tikra ir tiesiogine nurodytos žalos priežastimi. Iš tiesų nebuvo įrodyta, kad net jeigu institucijos atsakovės priimtų arba būtų anksčiau priėmusios priemones, dėl kurių nepriėmimo ieškovai jas kaltina, nagrinėjama žala nebūtų atsiradusi.

D. Atsakomybė už neteisėtą elgesį

Pagal nusistovėjusią teismų praktiką Bendrijos atsakomybės už privatiems asmenims Bendrijos teisės pažeidimu, priskirtiną Bendrijos institucijai arba įstaigai, padarytą žalą srityje teisė į žalą atlyginimą pripažįstama, jei yra tenkinamos trys sąlygos: pažeista teisės norma buvo siekiama suteikti privatiems asmenims teises, pažeidimas yra pakankamai akivaizdus ir yra tiesioginis priežastinis ryšys tarp akto autoriui nustatytos pareigos pažeidimo ir nukentėjusių asmenų patirtos žalos⁶⁶. Dviejose bylose Pirmosios instancijos teismas nurodė, ką reikia laikyti asmenims teises siekiančia suteikti teisės norma.

Pirma, jau nurodytame sprendime **Camós Grau prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad nešališkumo taisykle, privaloma institucijoms vykdant tyrimo užduotis, kaip antai pavestos OLAF, be bendrojo intereso siekiama apsaugoti atitinkamus

⁶⁴ Dėl atsakomybės dėl neteisėto elgesio žr. būtent 1996 m. kovo 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Brasserie du pêcheur ir Factortame*, C-46/93 ir C-48/93, Rink. p. I-1029, 51 punktą; bei dėl atsakomybės dėl tokio elgesio nebuvimo žr. 2005 m. gruodžio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *FIAMM ir FIAMM Technologies prieš Tarybą ir Komisiją*, T-69/00 (pateiktas apeliacinis skundas, C-120/06 P), dar nepaskelbto Rinkinyje, 160 punktą.

⁶⁵ 2006 m. gruodžio 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimai *Abad Pérez ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, T-304/01, bei *É.R. ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, T-138/03, dar nepaskelbti Rinkinyje.

⁶⁶ Žr. būtent minėto sprendimo *Brasserie du pêcheur ir Factortame* 51 punktą.

asmenis ir todėl ji jiems suteikia subjektyvią teisę į atitinkamų garantijų užtikrinimą⁶⁷. Taigi ji turi būti laikoma siekiančia suteikti privatiems asmenims teises. Šioje byloje OLAF padarytas šios taisyklės pažeidimas yra sunkus ir akivaizdus. Be to, tarp šio pažeidimo ir ieškovo patirtos žalos, apimančios grėsmę jo garbei ir reputacijai bei gyvenimo sąlygų sutrikdymą, egzistuoja priežastinis ryšys. Taigi Pirmosios instancijos teismas Camós Grau suteikė 10 000 eurų žalos atlyginimą.

Antra, sprendime **Tillack prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas priminė, kad jau buvo nusprendęs, jog pats gero administravimo principas nesuteikia privatiems asmenims teisių⁶⁸. Tačiau Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad yra kitaip, kai šis principas išreiškia specifines teises, pavyzdžiui, teisę, kad asmens bylos būtų nagrinėjamos nešališkai, sąžiningai ir per kuo trumpesnę laiką, teisę būti išklausytam, teisę susipažinti su savo byla arba teisę, kad sprendimai būtų motyvuoti, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio prasme⁶⁹.

E. Atsakomybė, kai nėra neteisėto elgesio

Kaip 2005 m. nusprendė Pirmosios instancijos teismo didžioji kolegija, EB 288 straipsnio antroji pastraipa tam tikromis sąlygomis leidžia privatiems asmenims Bendrijos teisme į žalos atlyginimą, net jeigu nėra žalą sukėlusio asmens neteisėtų veiksmų⁷⁰. 2006 m. Pirmosios instancijos teismas kelis kartus turėjo progą priimti sprendimą dėl šios atsakomybės režimo. Tai iliustruoja du pavyzdžiai.

Pirma, nurodytame sprendime **Galileo prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismas priminė, kad, nesant neteisėto elgesio, Bendrijos atsakomybė gali kilti tik esant neįprastai ir ypatingai žalai. Žala laikoma neįprasta, kai viršija atitinkamo sektoriaus veiklai būdingos ekonominės rizikos ribas. Tačiau šioje byloje jis nusprendė, kad Bendrijos institucijos žodžio vartojimu projektui nurodyti sukelta žala negali būti laikoma viršijančia rizikos, būdingos to paties žodžio vartojimui prekių ženkluose, ribas, kai pasirinkto žymaus italų matematiko, fiziko ir astronomo vardo įkvėpto termino savybėmis prekių ženklo savininkas savo noru prisiėmė riziką, kad kažkas kitas gali teisėtai, t. y. nepažeisdamas teisių į prekių ženklą, tuo pačiu vardu pavadinti vieną savo projektą.

Antra, sprendime **Masdar prieš Komisiją**⁷¹ Pirmosios instancijos teismas pripažino ieškovo galimybę, siekiant patraukti institucijas deliktinę atsakomybę, net nesant jų neteisėto elgesio, remtis nepagrįstu praturtėjimu ir reikalų tvarkymu. Ši byla iškelta dėl

⁶⁷ 2006 m. balandžio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Camós Grau prieš Komisiją*, T-309/03, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

⁶⁸ 2006 m. spalio 4 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Tillack prieš Komisiją*, T-193/04, cituojantis 2001 m. gruodžio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Area Cova ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, T-196/99, Rink. p. II-3597, 43 punktą.

⁶⁹ Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, paskelbta 2000 m. gruodžio 7 d. Nioje (OL C 364, 2000, p. 1).

⁷⁰ Minėto sprendimo *FIAMM ir FIAMM Technologies prieš Tarybą ir Komisiją* 158–160 punktai.

⁷¹ 2006 m. lapkričio 16 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Masdar prieš Komisiją*, T-333/03, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

ieškovės su bendrove, sutarties su Komisija šalimi, pasirašytos subrangos sutarties. Kadangi ši bendrovė niekada ieškovei neatsilygino, pastaroji kreipėsi į Komisiją, kuri vis dėlto atsisakė jai tiesiogiai atsilyginti. Taigi ieškovė pareiškė ieškinį dėl žalos atlyginimo, kuriame nurodė, kad Komisija pažeidė tam tikrus daugelyje valstybių narių pripažintus deliktinės atsakomybės principus.

Ji rėmėsi būtent civiliniais ieškiniais, pagrįstais nepagrįstu praturtėjimu (*in rem verso* principas) ir reikalų tvarkymu (*negotiorum gestio* principas).

Priminęs, kad Bendrijos atsakomybė gali kilti net nesant neteisėto elgesio, Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad nepagrįstu praturtėjimu ar reikalų tvarkymu pagrįsti ieškiniai įtvirtinti tam, kad, esant ypatingoms aplinkybėms pagal civilinę teisę, praturtėjusiojo ar įgaliotojo padėtyje esantiems asmenims jie sukeltų nesutartinę prievolę, kuri paprastai apima atitinkamai arba neteisėtai išmokėtų sumų grąžinimą, arba nuostolių įgaliotiniui atlyginimą. Todėl su nepagrįstu praturtėjimu ir reikalų tvarkymu susiję pagrindai negali būti atmesti tik dėl to, kad nėra tenkinama institucijos elgesio neteisėtumo sąlyga. Taip pat nurodęs, kad Bendrijos teismas jau turėjo galimybę taikyti tam tikrus neteisėtai įgytos sumos grąžinimo principus, būtent nepagrįsto praturtėjimo, kurio draudimas yra bendrasis Bendrijos teisės principas, srityje, Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, kad reikia išnagrinėti, ar ieškinio dėl nepagrįsto praturtėjimo ar reikalų tvarkymu grindžiamo ieškinio pareiškimo sąlygos šioje byloje yra tenkinamos.

Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas priminė išsamias šių ieškinių pareiškimo taisykles pagal bendrus valstybėms narėms bendruosius teisės principus, t. y. pirma, kad jie negali būti pareikšti, kai praturtėjusiojo asmens ar įgaliotojo gauta nauda gali būti pateisinta sutartimi ar teisėtu įpareigojimu, ir, antra, kad jais gali būti pasinaudota tik subsidariai, tai yra tuo atveju, kai šalis, kuriai padaryta žala, negali kitaip susigrąžinti jai priklausančių sumų. Iš to jis padarė išvadą, kad šioje byloje ieškovės pagrindai nepagrįsti.

III. *Prašymai taikyti laikinąsias apsaugos priemones*

Šiais metais Pirmosios instancijos teismo pirmininkui buvo pateikti 25 prašymai taikyti laikinąsias apsaugos priemones, ir tai yra šiek tiek daugiau, palyginti su praėjusiais metais pateiktų prašymų skaičiumi (21). 2006 m. teisėjas, taikantis laikinąsias apsaugos priemones, išsprendė 24 bylas ir 2 kartus patenkinio prašymus taikyti laikinąsias apsaugos priemones nutartyse **Globe prieš Komisiją** ir **Romana Tabacchi prieš Komisiją**⁷².

Nutartis **Globe prieš Komisiją** tęsia 2005 m. byloje *Deloitte prieš Komisiją*⁷³ priimtą nutartį, bet, priešingai nei nuspręsta pastarojoje byloje, ja buvo paskirtos laikinosios apsaugos priemonės. Šioje byloje ieškovė prašė sustabdyti Komisijos sprendimo atmesti ieškovės

⁷² 2006 m. liepos 20 d. Pirmosios instancijos teismo pirmininko nutartis *Globe prieš Komisiją*, T-114/06 R, ir 2006 m. liepos 13 d. Nutartis *Romana Tabacchi prieš Komisiją*, T-11/06 R, dar nepaskelbtos Rinkinyje.

⁷³ 2005 m. rugsėjo 20 d. Pirmosios instancijos teismo pirmininko nutartis *Deloitte Business Advisory prieš Komisiją*, T-195/05 R, Rink. p. II-3485.

pasiūlymą, pateiktą vykstant prekių, skirtų tam tikroms Centrinės Azijos šalims, pirkimo procedūrai, vykdymą.

Pirmiausia, kalbėdamas apie *fumus boni juris* sąlygą teisėjas, taikantis laikinąsias apsaugos priemones, nusprendė, kad vienas iš ieškovės pateiktų pagrindų sukelia labai rimtų abejonių dėl pirkimo teisėtumo. Taigi, paskui nagrinėdamas, ar skubu sustabdyti vykdymą, kaip prašoma, teisėjas, taikantis laikinąsias apsaugos priemones, pripažino, kad jis neturi daryti įtakos priemonėms, kurių galėtų imtis Komisija, vykdydama galimą sprendimą dėl panaikinimo. Vis dėlto jis pridūrė, jog bendrasis teisės į visišką ir veiksmingą teisminę apsaugą principas įpareigoja suteikti besibylinėjančioms asmenims laikinąją apsaugą, jei ji būtina būsimo galutinio sprendimo visiškam veiksmingumui, siekiant išvengti Bendrijos teismų užtikrinamos teisinės apsaugos spragos. Taigi reikia nagrinėti, ar, priėmus galimą sprendimą dėl panaikinimo, Komisijos galimybė organizuoti naują pirkimų procedūrą leistų atlyginti ieškovo nurodytą žalą, ir, jei atsakymas neigiamas, reikia įvertinti, ar pastarajam galima atlyginti žalą.

Tačiau šioje byloje buvo mažai tikėtina, kad, priėmus galimą panaikinantį sprendimą, tai turbūt būtų padaryta jau baigus įvykdyti sutartį, Komisija organizuotų naują konkurso procedūrą. Taigi teisėjas, taikantis laikinąsias apsaugos priemones, nagrinėjo, ar *Globe* buvo galima atlyginti žalą, susijusią su galimybės sudaryti sutartį, dėl kurios buvo vykdoma Bendrijos konkurso procedūra, praradimu. Nors ši galimybė sudaryti sutartį buvo labai didelė, labai sunku, tiksliau tariant, net neįmanoma, tokią galimybę įvertinti ir todėl sunku pakankamai tiksliai nustatyti dėl jos praradimo patirtą žalą. Kadangi žala negali būti apskaičiuota pakankamai tiksliai, ji turi būti laikoma labai sunkiai pataisoma. Pirmosios instancijos teismo pirmininkas taip pat nurodė, kad, atsižvelgiant į ypatingas šios bylos aplinkybes ir į rinkos, kurioje veikia ieškovė ir įmonė, konkurso laimėtoja, savybes, minėta žala yra didelė.

Galiausiai, palyginęs esamus interesus, teisėjas, taikantis laikinąsias apsaugos priemones, priminė, kad egzistuoja svarbios priežastys manyti, jog Komisija veikė neteisėtai. Beje, atsižvelgiant į žalos atlyginimą, kurio konkurso laimėtoja iš Komisijos gali reikalauti kompetentinguose teismuose, interesų pusiausvyra neturėtų krypti konkurso laimėtojos naudai ir ieškovės nenaudai. Be to, Komisija negalėjo remtis nė vienu šį vertinimą galinčiu pakeisti interesu, todėl teisėjas, taikantis laikinąsias apsaugos priemones, nurodė sustabdyti viešųjų pirkimų sutarties vykdymą.

Nutartyje **Romana Tabacchi prieš Komisiją** Pirmosios instancijos teismo pirmininkas nusprendė dėl prašymo, kurį pateikė įmonė, siekianti būti atleista nuo pareigos pateikti banko garantiją, kuri yra sąlyga, kad jai paskirta bauda nebūtų išieškota nedelsiant. Teisėjas, taikantis laikinąsias apsaugos priemones, pripažino, kad šioje byloje egzistuoja ypatingos aplinkybės, pateisinančios ieškovės pareigos pateikti banko garantiją vykdymo sustabdymą iš dalies. Iš tiesų ieškovei pavyko įrodyti ne tik kad egzistuoja *fumus boni juris*, bet ir tai, kad dėl jos ir jos akcininkų silpnos ekonominės padėties tam tikri bankai prašomą garantiją suteikti atsisakė. Įvertinęs esamus interesus teisėjas, taikantis laikinąsias apsaugos priemones, taip pat nusprendė, jog Komisijos finansiniai interesai nedelsiant priverstinai įvykdžius sprendimą nebūtų labiau užtikrinti, nes neįtikėtina, kad ji galėtų gauti baudą atitinkančią sumą. Ir šiuo atveju buvo nurodyta paskirti laikinąsias apsaugos priemones.

Galiausiai reikia paminėti tai, kad byloje, kurioje buvo priimtas kalbant apie koncentracijų kontrolę jau nurodytas sprendimas **Endesa prieš Komisiją**⁷⁴, ieškovė pateikė prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, kuriuo siekė, jog būtų nurodyta sustabdyti Komisijos sprendimo atmesti *Endesa* skundą vykdymą⁷⁵. Savo nutartyje teisėjas, taikantis laikinąsias apsaugos priemones, priminė, kad prašymo dėl laikinųjų apsaugos priemonių skubos pobūdis turi būti vertinamas atsižvelgiant į būtinybę priimti laikiną sprendimą siekiant išvengti didelės ir nepataisomos žalos prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo pateikusiai šaliai. Konkrečiai kalbant, tokia žala gali būti sukelta prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo pateikusių šalies interesams. Šiuo atžvilgiu *Endesa* rėmėsi būtent rizika, kad, jei laikinosios apsaugos priemonės nebus taikomos, ji pateks *Gas Natural* kontrolėn ir bus likviduota, o tai yra žala, kuri, ieškovės nuomone, būtų padaryta ir jos akcininkams. Tačiau teisėjo, taikančio laikinąsias apsaugos priemones, manymu, *Endesa*, remdamasi skuba, negali naudingai remtis žala, kuri gali būti padaryta jos akcininkams, nes jie turi atskirą nuo jos teisinį subjektiškumą. Pirmosios instancijos teismo pirmininkas pripažino, kad *Endesa* nurodyta asmeninė žala yra hipotetinė, nes priklauso nuo viešojo pasiūlymo įsigyti pateikimo ir sėkmės, kuri šioje stadijoje neįrodyta. Galiausiai teisėjas, taikantis laikinąsias apsaugos priemones, nusprendė, kad bet kuriuo atveju neįrodyta, kad Ispanijos teisėje numatytos teisių gynbos priemonės neleistų *Endesa* išvengti jos nurodytos didelės ir nepataisomos žalos. Todėl Pirmosios instancijos teismo pirmininkas prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo atmetė.

⁷⁴ 2006 m. liepos 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Endesa prieš Komisiją*, T-417/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

⁷⁵ 2006 m. vasario 1 d. Pirmosios instancijos teismo pirmininko nutartis *Endesa prieš Komisiją*, T-417/05 R, dar nepaskelbta Rinkinyje.

B — Pirmosios instancijos teismo sudėtis

(2006 m. spalio 6 d. vyresniškumo tvarka)

Pirmoje eilėje iš kairės į dešinę:

Teisėja V. Tiili; kolegijų pirmininkai J. D. Cooke, M. Vilaras ir M. Jaeger; Pirmosios instancijos teismo pirmininkas B. Vesterdorf; kolegijų pirmininkai J. Pirrung ir H. Legal; teisėjai R. García-Valdecasas ir J. Azizi.

Antroje eilėje iš kairės į dešinę:

Teisėjos I. Wiszniewska-Białecka, E. Cremona ir M. E. Martins Ribeiro; teisėjai A. W. H. Meij, N. J. Forwood, F. Dehousse ir O. Czúcz; teisėja I. Pelikánová.

Trečioje eilėje iš kairės į dešinę:

Teisėjai N. Wahl ir S. Pappasavvas; teisėja K. Jürimäe; teisėjai D. Šváby ir V. Vadapalas; teisėja I. Labucka; teisėjai E. Moavero Milanesi ir M. Prek; kancleris E. Coulon.

1. Pirmosios instancijos teismo nariai

(pagal pareigybų užėmimo eiliškumą)

Bo Vesterdorf

gimė 1945 m.; Teisingumo Teismo teisininkas lingvistas; Teisingumo ministerijos administratorius; teisėjas asesorius; Danijos nuolatinės atstovybės prie Europos ekonominės bendrijos teisės atašė; *Østre Landsret* (Apeliacinis teismas) teisėjas *ad interim*; Teisingumo ministerijos Konstitucinės ir administracinės teisės skyriaus vedėjas; Teisingumo ministerijos departamento direktorius; dėstytojas; Europos Tarybos Žmogaus teisių koordinacinio komiteto (CDDH) narys, vėliau – CDDH biuro narys; Tryo (Vokietija) Europos teisės akademijos „Ad hoc teisės mokymo komiteto“ narys; Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 1989 m. rugsėjo 25 d.; Pirmosios instancijos teismo pirmininkas nuo 1998 m. kovo 4 dienos.

Rafael García-Valdecasas y Fernández

gimė 1946 m.; *Abogado del Estado* (Chaeno ir Granados miestuose); Chaeno miesto, o vėliau – Kordobos miesto ekonominio ir administracinio teismo kancleris; advokatūros (Chaenas, Granada) narys; Užsienio reikalų ministerijos Europos Bendrijos teismuose nagrinėjamų ginčų skyriaus vedėjas; Ispanijos delegacijos Tarybos darbo grupėje dėl Pirmosios instancijos teismo įkūrimo pirmininkas; Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 1989 m. rugsėjo 25 dienos.

Virpi Tiili

gimė 1942 m.; Helsinkio universiteto teisės mokslų daktarė; Helsinkio universiteto civilinės ir komercinės teisės dėstytoja asistentė; Suomijos Centrinų prekybos rūmų Teisės reikalų ir prekybos politikos skyriaus direktorė; Suomijos Vartotojų teisių gynimo tarnybos generalinė direktorė; Pirmosios instancijos teismo teisėja nuo 1995 m. sausio 18 dienos.

Pernilla Lindh

gimė 1945 m.; Lundo universiteto teisės diplomas; Stokholmo apeliacinio teismo teisėja (asesorė); Užsienio reikalų ministerijos Prekybos departamento Teisės skyriaus teisininkė ir generalinė direktorė; Pirmosios instancijos teismo teisėja nuo 1995 m. sausio 18 d. iki 2006 m. spalio 6 dienos.

Josef Azizi

gimė 1948 m.; Vienos universiteto teisės mokslų daktaras, socialinių ir ekonomikos mokslų diplomas; Vienos ekonomikos mokslų universiteto ir Vienos universiteto teisės fakulteto dėstytojas; Federalinės kanceliarijos *ministerialrat* ir skyriaus vedėjas; Europos Tarybos Teisinio bendradarbiavimo (CDCJ) koordinacinio komiteto narys; atstovas *ad litem* Konstituciniame teisme (*Verfassungsgerichtshof*) teisminėse procedūrose dėl federalinių įstatymų konstitucingumo kontrolės; koordinatorius, atsakingas už Austrijos federalinės teisės derinimą su Bendrijos teise; Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 1995 m. sausio 18 dienos.

John D. Cooke

gimė 1944 m.; 1966 m. priimtas į Airijos advokatūrą; taip pat priimtas į Anglijos ir Velso, Šiaurės Airijos ir Naujojo Pietų Velso advokatūras; praktikuojantis *barrister* 1966–1996 m.; 1980 m. priimtas į *Inner Bar* (*Senior Counsel*) Airijoje, o 1991 m. – Naujajame Pietų Velse; Europos Bendrijos advokatūrų tarybos (CCBE) pirmininkas 1985–1986 m.; Dublino *University College* teisės fakulteto kvietinis dėstytojas; *Chartered Institute of Arbitrators* narys; Airijos *Royal Zoological Society* pirmininkas 1987–1990 m.; *Honorable Society of Kings Inns* (Dublinas) *bencher*; *Lincoln's Inn* (Londone) *honorary bencher*; Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 1996 m. sausio 10 dienos.

Marc Jaeger

gimė 1954 m.; advokatas; *attaché de Justice*, deleguotas prie generalinio prokuroro; teisėjas, Liuksemburgo apygardos teismo (*tribunal d'arrondissement*) pirmininko pavaduotojas; Liuksemburgo universitetinio centro (*Centre universitaire de Luxembourg*) dėstytojas; deleguotas teisėjas, teisės referentas Teisingumo Teisme nuo 1986 m.; Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 1996 m. liepos 11 dienos.

Jörg Pirrung

gimė 1940 m.; Marburgo universiteto tyrinėtojas; teisės mokslų daktaras (Marburgo universitetas); Federalinės teisingumo ministerijos referentas, vėliau – Tarptautinės privatinės teisės skyriaus vedėjas, po to – Civilinės teisės skyriaus direktorius; UNIDROIT Vadovų tarybos narys (1993–1998 m.); Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencijos Konvencijos dėl vaikų apsaugos rengimo komisijos pirmininkas (1996 m.); Tryro universiteto (tarptautinė privatinė ir proceso teisė; Bendrijos teisė) *Honorary professor*; nuo 2002 m. – Max Planck lyginamosios ir tarptautinės privatinės teisės instituto Hamburge mokslo tarybos narys; Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 1997 m. birželio 11 dienos.

Paolo Mengozzi

gimė 1938 m.; Bolonijos universiteto tarptautinės teisės dėstytojas ir Jean Monnet Europos Bendrijų teisės katedros vedėjas; Madrido Carlos III universiteto *honoris causa* daktaras; Johns Hopkins (*Bologna Center*), St. Johns (Niujorkas), Džordžtauno, Paryžiaus II, Džordžijos (Atėnai) universitetų ir *Institut universitaire international* (Liuksemburgas) kvietinis dėstytojas; Nijmegeno universiteto rengiamos *European Business Law Pallas Program* koordinatorius; Europos Bendrijų Komisijos patariamojo komiteto viešųjų pirkimų klausimais narys; valstybės sekretoriaus pavaduotojas prekybos ir pramonės klausimais Italijos pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu; Europos Bendrijos darbo grupės dėl Pasaulinės prekybos organizacijos (PPO) narys ir Hagos tarptautinės teisės akademijos tyrimų centro 1997 m. sesijos, skirtos PPO, pirmininkas; Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 1998 m. kovo 4 d. iki 2006 m. gegužės 3 d.; Teisingumo Teismo generalinis advokatas nuo 2006 m. gegužės 4 dienos.

Arjen W. H. Meij

gimė 1944 m.; Nyderlandų Aukščiausiojo Teismo teisėjas (1996 m.); *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Prekybos ir pramonės administracinis teismas) teisėjas ir pirmininko pavaduotojas (1986 m.); Apeliacinio socialinės apsaugos teismo pakaitinis teisėjas ir Teisminės maitų tarifų komisijos pakaitinis narys; teisės referentas Europos Bendrijų Teisingumo Teisme (1980 m.); Groningeno universiteto teisės fakulteto Europos teisės dėstytojas bei *University of Michigan Law School* mokslo darbuotojas; Amsterdamo prekybos rūmų tarptautinio sekretoriato narys (1970 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 1998 m. rugsėjo 17 dienos.

Mihalís Vilaras

gimė 1950 m.; advokatas (1974–1980 m.); Europos Bendrijų Komisijos Teisės skyriaus nacionalinis ekspertas, vėliau – V generalinio direktorato (užimtumas, pramoniniai ryšiai, socialiniai reikalai) vyriausiasis administratorius; Valstybės Tarybos *auditeur, maître des requêtes*, o nuo 1999 m. – narys; Graikijos Aukščiausiojo specialiojo teismo asocijuotas narys; Graikijos centrinio įstatymų projektų rengimo komiteto narys (1996–1998 m.); Graikijos Vyriausybės generalinio sekretoriato teisės skyriaus vedėjas; Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 1998 m. rugsėjo 17 dienos.

Nicholas James Forwood

gimė 1948 m.; 1969 m. baigė bakalauro studijas Kembridžo universitete, 1973 m. gavo šio universiteto magistro laipsnį (mechanikos mokslai ir teisė); 1970 m. priimtas į Anglijos advokatūrą, vėliau vertėsi advokato praktika Londone (1971–1999 m.) ir Briuselyje (1979–1999 m.); 1981 m. priimtas į Airijos advokatūrą; 1987 m. paskirtas *Queen's Counsel*; 1998 m. paskirtas *Middle Temple bencher*; Anglijos ir Velso advokatūrų atstovas Europos Sąjungos advokatūrų taryboje (CCBE) bei CCBE nuolatinės delegacijos prie Teisingumo Teismo pirmininkas (1995–1999 m.); *World Trade Law Association* ir *European Maritime Law Organization* biuro narys (1993–2002 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 1999 m. gruodžio 15 dienos.

Hubert Legal

gimė 1954 m.; *conseiller d'État* (Prancūzija); baigė *École Normale Supérieure de Saint-Cloud* ir *École Nationale d'Administration*; anglų kalbos dėstytojas asistentas (1979–1985 m.); *rapporteur*, vėliau – *commissaire du gouvernement* Valstybės Tarybos ginčų kolegijose nagrinėjamose bylose (1988–1993 m.); Prancūzijos nuolatinės atstovybės prie Jungtinių Tautų Niujorke patarėjas teisės klausimais (1993–1997 m.); referentas Teisingumo Teismo teisėjo J. P. Puissochet kabinete (1997–2001 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 2001 m. rugsėjo 19 dienos.

Maria Eugénia Martins de Nazaré Ribeiro

gimė 1956 m.; studijavo Lisabonoje, Briuselyje ir Strasbūre; *advogada* Portugalijoje ir Briuselyje; nepriklausoma tyrinėtoja Briuselio Laisvojo universiteto Europos studijų institute (*Institut d'études européennes de l'université libre de Bruxelles*); teisės referentė Teisingumo Teismo teisėjo iš Portugalijos J. C. Moitinho de Almeida kabinete (1986–2000 m.), vėliau – teisės referentė Pirmosios instancijos teismo pirmininko B. Vesterdorfo kabinete (2000–2003 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėja nuo 2003 m. kovo 31 dienos.

Franklin Dehousse

gimė 1959 m.; teisės diplomas (Liežo universitetas, 1981 m.); mokslų kandidatas (*Fonds national de la recherche scientifique*, 1985–1989 m.); Atstovų rūmų patarėjas teisės klausimais (1981–1990 m.); teisės mokslų daktaras (Strasbūro universitetas, 1990 m.); dėstytojas (Liežo ir Strasbūro universitetai, Europos koledžas, *Institut royal supérieur de Défense*, *Université de Montesquieu*, Bordo; Paryžiaus universitetų *Collège Michel Serret*; *Notre-Dame de la Paix* fakultetai Namure); Užsienio reikalų ministerijos specialusis atstovas (1995–1999 m.); Karališkojo tarptautinių santykių instituto Europos studijų direktorius (1998–2003 m.); Valstybės Tarybos *assesseur* (2001–2003 m.); Europos Komisijos patarėjas (1990–2003 m.); *Observatoire Internet* narys (2001–2003 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 2003 m. spalio 7 dienos.

Ena Cremona

gimė 1936 m.; Maltos Karališkojo universiteto kalbų studijų diplomas (1955 m.); Maltos Karališkojo universiteto teisės mokslų daktarė (1958 m.); Maltos advokatūros narė nuo 1959 m.; Nacionalinės moterų tarybos patarėja teisės klausimais (1964–1979 m.); Viešosios tarnybos komisijos narė (1987–1989 m.); *Lombard Bank Ltd* (Malta) valdybos narė, valstybės, kaip akcininkės, atstovė (1987–1993 m.); Rinkimų komisijos narė nuo 1993 m.; Maltos Karališkojo universiteto teisės fakulteto tarybos daktaro disertacijoms ginti narė; Europos Komisijos prieš rasizmą ir netoleranciją (ECRI) narė (2003–2004 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėja nuo 2004 m. gegužės 12 dienos.

Ottó Czúcz

gimė 1946 m.; Szegedo universiteto teisės mokslų daktaras (1971 m.); Darbo ministerijos administratorius (1971–1974 m.); asistentas ir dėstytojas (1974–1989 m.); Teisės fakulteto dekanas (1989–1990 m.); Szegedo universiteto prorektorius (1992–1997 m.); advokatas; Nacionalinio pensijų draudimo prezidiumo narys; Europos socialinės apsaugos instituto pirmininko pavaduotojas (1998–2002 m.); Tarptautinės socialinės apsaugos asociacijos Mokslo tarybos narys; Konstitucinio Teismo teisėjas (1998–2004 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 2004 m. gegužės 12 dienos.

Irena Wiszniewska-Białecka

gimė 1947 m.; Varšuvos universiteto teisės studijų diplomas (1965–1969 m.); Lenkijos Mokslų akademijos teisės mokslų instituto tyrinėtoja (asistentė, dėstytoja, profesorė) (1969–2004 m.); Max Planck užsienio ir tarptautinės patentų teisės, autorių teisių ir konkurencijos teisės instituto Miunchene tyrinėtoja (*Foundation AvH* stipendija, 1985–1986 m.); advokatė (1992–2000 m.); Vyriausiojo administracinio teismo teisėja (2001–2004 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėja nuo 2004 m. gegužės 12 dienos.

Irena Pelikánová

gimė 1949 m.; teisės mokslų daktarė, Prahos Karlo universiteto Teisės fakulteto ekonominės teisės asistentė (iki 1989 m.), vėliau – mokslų daktarė, verslo teisės profesorė (nuo 1993 m.); Vertybinių popierių komisijos valdybos narė (1999–2002 m.); advokatė; Čekijos Vyriausybės Teisės aktų leidybos tarybos narė (1998–2004 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėja nuo 2004 m. gegužės 12 dienos.

Daniel Šváby

gimė 1951 m.; teisės mokslų daktaras (Bratislavos universitetas); Bratislavos pirmosios instancijos teismo teisėjas; Bratislavos apeliacinio teismo civilinių bylų teisėjas ir pirmininko pavaduotojas; Teisės instituto prie Teisingumo ministerijos civilinės ir Šeimos teisės skyriaus narys; Aukščiausiojo Teismo Komercinių bylų skyriaus pakaitinis teisėjas; Europos žmogaus teisių komisijos (Strasbūras) narys; Konstitucinio Teismo teisėjas (2000–2004 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 2004 m. gegužės 12 dienos.

Vilenas Vadapalas

gimė 1954 m.; teisės mokslų daktaras (Maskvos universitetas); habilituotas teisės mokslų daktaras (Varšuvos universitetas); Vilniaus universiteto profesorius. Dėstė tarptautinę teisę (nuo 1981 m.), žmogaus teises (nuo 1991 m.) ir Europos Sąjungos teisę (nuo 2000 m.); Vyriausybės patarėjas užsienio reikalų klausimais (1991–1993 m.); Derybų dėl stojimo į Europos Sąjungą delegacijos koordinacinės grupės narys; Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinis direktorius (1997–2004 m.); Vilniaus universiteto Jean Monnet Europos sąjungos teisės katedros vedėjas; Lietuvos Europos Sąjungos studijų asociacijos pirmininkas; Seimo ekspertų grupės Konstitucijos pataisoms, reikalingoms dėl stojimo į ES, pranešėjas; Tarptautinės teisininkų komisijos narys (nuo 2003 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 2004 m. gegužės 12 dienos.

Küllike Jürimäe

gimė 1962 m.; Tartu universiteto teisės studijų diplomas (1981–1986 m.); Respublikos prokuroro padėjėja Taline (1986–1991 m.); baigė Estijos diplomatijos mokyklą (1991–1992 m.); Prekybos ir pramonės rūmų patarėja teisės klausimais (1991–1993 m.) ir generalinė patarėja (1992–1993 m.); Talino apeliacinio teismo teisėja (1993–2004 m.); Paudujos ir Notingemo universitetų žmogaus teisių ir demokratizacijos *European Master* diplomas (2002–2003 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėja nuo 2004 m. gegužės 12 dienos.

Ingrida Labucka

gimė 1963 m.; Latvijos universiteto teisės mokslų diplomas (1986 m.); Vidaus reikalų ministerijos inspektorė Kirovo regionui ir Rygos miestui (1986–1989 m.); Rygos apylinkės teismo teisėja (1990–1994 m.); advokatė (1994–1998 m. bei nuo 1999 m. liepos mėn. iki 2000 m. gegužės mėn.); teisingumo ministrė (nuo 1998 m. lapkričio mėn. iki 1999 m. liepos mėn. bei nuo 2000 m. gegužės mėn. iki 2002 m. spalio mėn.); Hagos tarptautinio arbitražinio teismo narė (2001–2004 m.); Parlamento narė (2002–2004 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėja nuo 2004 m. gegužės 12 dienos.

Savvas S. Papasavvas

gimė 1969 m.; studijavo Atėnų universitete (1991 m. *Ptychion*); viešosios teisės trečiosios pakopos studijos (DEA) Paryžiaus II universitete (1992 m.) ir studijos *Aix-Marseille III* universitete (1995 m. teisės mokslų daktaro diplomas); priimtas į Kipro advokatūrą, Nikosijos advokatūros narys nuo 1993 m.; Kipro universiteto dėstytojas (1997–2002 m.), konstitucinės teisės dėstytojas nuo 2002 m. rugsėjo mėn.; Europos viešosios teisės centro tyrinėtojas (2001–2002 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 2004 m. gegužės 12 dienos.

Verica Trstenjak

gimė 1962 m.; teisėjo egzaminas (1987 m.); Liublianos universiteto teisės mokslų daktarė (1995 m.); teisės ir valstybės teorijos (doktrinos) bei privatinės teisės dėstytoja (nuo 1996 m.); tyrinėtoja; doktorantūros studijos Ciuricho universitete, Vienos universiteto Lyginamosios teisės institute, Max Planck tarptautinės privatinės teisės institute Hamburge, Amsterdamo laisvajame universitete; kviestinė dėstytoja Vienos bei Fribūro (Vokietija) universitetuose ir Bucerius teisės mokykloje Hamburge; Mokslų ir technologijos ministerijos Teisės skyriaus vedėja (1994–1996 m.) bei valstybės sekretorė (1996–2000 m.); Vyriausybės generalinė sekretorė (2000 m.); Europos civilinio kodekso darbo grupės (*Study Group on European Civil Code*) narė nuo 2003 m., *Humboldt* tyrimo projekto (*Humboldt Stiftung*) vadovė; publikavo daugiau nei šimtą teisės straipsnių ir daug knygų apie Europos teisę ir privatinę teisę; Slovėnijos teisininkų asociacijos premija „2003 metų teisininkas“; daugelio teisės leidinių leidybinės tarybos narė; Slovėnijos teisininkų asociacijos generalinė sekretorė; daugelio teisininkų asociacijų, tarp jų – *Gesellschaft für Rechtsvergleichung*, narė; Pirmosios instancijos teismo teisėja nuo 2004 m. liepos 7 d. iki 2006 m. spalio 6 d.; Teisingumo Teismo generalinė advokatė nuo 2006 m. spalio 7 dienos.

Enzo Moavero Milanesi

gimė 1954 m.; teisės daktaras (*La Sapienza* universitetas, Roma); studijavo Bendrijos teisę (Europos koledžas, Briugė); priimtas į advokatūrą, vertėsi advokato praktika (1978–1983 m.); Bendrijos teisės dėstytojas Romos *La Sapienza* universitete (1993–1996 m.), Romos *Luiss* universitete (1993–1996 m. ir 2002–2006 m.) ir Milano *Bocconi* universitete (1996–2000 m.); Italijos ministro pirmininko patarėjas Bendrijos klausimais (1993–1995 m.); Europos Komisijos pareigūnas: teisės patarėjas, vėliau – pirmininko pavaduotojo kabineto vadovas (1989–1992 m.), Komisijos nario, atsakingo už vidaus rinką (1995–1999 m.) ir konkurenciją (1999 m.), kabineto vedėjas, direktorius Konkurencijos generaliniame direktorate (2000–2002 m.), Europos Komisijos generalinio sekretoriaus pavaduotojas (2002–2005 m.), Europos politinių patarėjų biuro generalinis direktorius (2006 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 2006 m. gegužės 3 dienos.

Nils Wahl

gimė 1961 m.; Stokholmo universiteto teisės aukštojo mokslo diplomas (1987 m.); Stokholmo universiteto teisės mokslų daktaras (1995 m.); Jean Monnet Europos teisės katedros asocijuotas dėstytojas (docentas) ir vedėjas (1995 m.); Stokholmo universiteto Europos teisės dėstytojas (2001 m.); advokato padėjėjas (1987–1989 m.); Mokymo fondo generalinis direktorius (1993–2004 m.); Švedijos Bendrijos teisės studijų asociacijos (*Nätverket för europarättslig forskning*) pirmininkas (2001–2006 m.); Konkurencijos teisės tarybos (*Rådet för konkurrensfrågor*) narys (2001–2006 m.); Apeliacinio teismo (*Hovrätten över Skåne och Blekinge*) teisėjas (2005 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 2006 m. spalio 7 dienos.

Miro Prek

gimė 1965 m.; teisės diplomas (1989 m.); priimtas į advokatūrą (1994 m.); įvairios užduotys ir pareigos valstybės tarnyboje, didžiąją laiko dalį – Vyriausybės teisės aktų leidimo biure (valstybės sekretoriaus pavaduotojas ir direktoriaus pavaduotojas, Europos teisės ir lyginamosios teisės departamento vadovas) bei Europos reikalų biure (valstybės sekretoriaus pavaduotojas); Derybų dėl asociacijos sutarties sudarymo grupės narys (1994–1996 m.) bei Derybų dėl stojimo į Europos Sąjungą grupės narys, atsakingas už teisės klausimus (1998–2003 m.); advokatas; atsakingas už projektus, susijusius su derinimu su Europos teisės aktais ir su integracija į Europą – didžiąją laiko dalį Vakarų Balkanuose; Europos Bendrijų Teisingumo Teismo skyriaus vadovas (2004–2006 m.); Pirmosios instancijos teismo teisėjas nuo 2006 m. spalio 7 dienos.

Emmanuel Coulon

gimė 1968 m.; studijavo teisę (Paryžiaus *Panthéon-Assas* universitetas); administravimo studijos (*Paris-Dauphine* universitetas); Europos koledžas (1992 m.); išlaikė stojamąjį egzaminą į Regioninį Paryžiaus advokatų rengimo centrą; Briuselio advokatūros išduotas teisės verstis advokato veikla liudijimas; vertimasis advokato veikla Briuselyje; atvirojo Europos Bendrijų Komisijos konkurso laimėtojas; Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo referentas (pirmininko A. Saggio kabinetas, 1996–1998 m.; pirmininko B. Vesterdorf kabinetas, 1998–2002 m.); Pirmosios instancijos teismo pirmininko kabineto vedėjas (2003–2005 m.); Pirmosios instancijos teismo kancleris nuo 2005 m. spalio 6 dienos.

2. Pirmosios instancijos teismo sudėties pasikeitimai 2006 m.

2006 m. gegužės 3 d. iškilmingas posėdis

2006 m. balandžio 6 d. Europos Bendrijų valstybių narių vyriausybių atstovų sprendimu Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo teisėju iki 2007 m. rugpjūčio 31 d. buvo paskirtas Enzo Moavero Milanesi. Jis pakeitė Paolo Mengozzi.

2006 m. spalio 6 d. iškilmingas posėdis

Dalies Teisingumo Teismo sudėties atnaujinimo proga ir du Pirmosios instancijos teismo teisėjus paskyrus Teisingumo Teismo nariais Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo teisėjais buvo paskirti Nils Wahl ir Miro Prek, kurie pakeitė atitinkamai Pernilla Lindh ir Verica Trstenjak.

3. Vyresniškumo tvarka

Nuo 2006 m. sausio 1 d. iki gegužės 3 d.

Pirmosios instancijos teismo pirmininkas
B. VESTERDORF

Kolegijos pirmininkas M. JAEGER

Kolegijos pirmininkas J. PIRRUNG

Kolegijos pirmininkas M. VILARAS

Kolegijos pirmininkas H. LEGAL

Kolegijos pirmininkas R. GARCÍA-
VALDECASAS

Teisėja V. TIILI

Teisėja P. LINDH

Teisėjas J. AZIZI

Teisėjas J. D. COOKE

Teisėjas P. MENGOSZI

Teisėjas A. W. H. MEIJ

Teisėjas N. J. FORWOOD

Teisėja M. E. MARTINS RIBEIRO

Teisėjas F. DEHOUSSE

Teisėja E. CREMONA

Teisėjas O. CZÚCZ

Teisėja I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA

Teisėja I. PELIKÁNOVÁ

Teisėjas D. ŠVÁBY

Teisėjas V. VADAPALAS

Teisėja K. JÜRIMÄE

Teisėja I. LABUCKA

Teisėjas S. PAPASAVVAS

Teisėja V. TRSTENJAK

Kancleris E. COULON

Nuo 2006 m. gegužės 4 d. iki rugsėjo 30 d.

Pirmosios instancijos teismo pirmininkas
B. VESTERDORF

Kolegijos pirmininkas M. JAEGER

Kolegijos pirmininkas J. PIRRUNG

Kolegijos pirmininkas M. VILARAS

Kolegijos pirmininkas H. LEGAL

Kolegijos pirmininkas R. GARCÍA-VALDECASAS

Teisėja V. TIILI

Teisėja P. LINDH

Teisėjas J. AZIZI

Teisėjas J. D. COOKE

Teisėjas A. W. H. MEIJ

Teisėjas N. J. FORWOOD

Teisėja M. E. MARTINS RIBEIRO

Teisėjas F. DEHOUSSE

Teisėja E. CREMONA

Teisėjas O. CZÚCZ

Teisėja I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA

Teisėja I. PELIKÁNOVÁ

Teisėjas D. ŠVÁBY

Teisėjas V. VADAPALAS

Teisėja K. JÜRIMÄE

Teisėja I. LABUCKA

Teisėjas S. PAPASAVVAS

Teisėja V. TRSTENJAK

Teisėjas E. MOAVERO MILANESI

Kancleris E. COULON

**Nuo 2006 m. spalio
1 d. iki spalio 5 d.**

Pirmosios instancijos teismo pirmininkas
B. VESTERDORF
Kolegijos pirmininkas M. JAEGER
Kolegijos pirmininkas J. PIRRUNG
Kolegijos pirmininkas M. VILARAS
Kolegijos pirmininkas H. LEGAL
Kolegijos pirmininkas J. D. COOKE
Teisėjas R. GARCÍA-VALDECASAS
Teisėja V. TIILI
Teisėja P. LINDH
Teisėjas J. AZIZI
Teisėjas A. W. H. MEIJ
Teisėjas N. J. FORWOOD
Teisėja M. E. MARTINS RIBEIRO
Teisėjas F. DEHOUSSE
Teisėja E. CREMONA
Teisėjas O. CZÚCZ
Teisėja I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA
Teisėja I. PELIKÁNOVÁ
Teisėjas D. ŠVÁBY
Teisėjas V. VADAPALAS
Teisėja K. JÜRIMÄE
Teisėja I. LABUCKA
Teisėjas S. PAPASAVVAS
Teisėja V. TRSTENJAK
Teisėjas E. MOAVERO MILANESI

Kancleris E. COULON

**Nuo 2006 m. spalio
6 d. iki gruodžio 31 d.**

Pirmosios instancijos teismo pirmininkas
B. VESTERDORF
Kolegijos pirmininkas M. JAEGER
Kolegijos pirmininkas J. PIRRUNG
Kolegijos pirmininkas M. VILARAS
Kolegijos pirmininkas H. LEGAL
Kolegijos pirmininkas J. D. COOKE
Teisėjas R. GARCÍA-VALDECASAS
Teisėja V. TIILI
Teisėjas J. AZIZI
Teisėjas A. W. H. MEIJ
Teisėjas N. J. FORWOOD
Teisėja M. E. MARTINS RIBEIRO
Teisėjas F. DEHOUSSE
Teisėja E. CREMONA
Teisėjas O. CZÚCZ
Teisėja I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA
Teisėja I. PELIKÁNOVÁ
Teisėjas D. ŠVÁBY
Teisėjas V. VADAPALAS
Teisėja K. JÜRIMÄE
Teisėja I. LABUCKA
Teisėjas S. PAPASAVVAS
Teisėjas E. MOAVERO MILANESI
Teisėjas N. WAHL
Teisėjas M. PREK

Kancleris E. COULON

4. Buvę Pirmosios instancijos teismo nariai

Da Cruz Vilaça José Luis (1989–1995 m.), pirmininkas nuo 1989 m. iki 1995 metų
Barrington Donal Patrick Michael (1989–1996 m.)
Saggio Antonio (1989–1998 m.), pirmininkas nuo 1995 m. iki 1998 metų
Edward David Alexander Ogilvy (1989–1992 m.)
Kirschner Heinrich (1989–1997 m.)
Yeraris Christos (1989–1992 m.)
Schintgen Romain Alphonse (1989–1996 m.)
Briët Cornelis Paulus (1989–1998 m.)
Biancarelli Jacques (1989–1995 m.)
Lenaerts Koen (1989–2003 m.)
Bellamy Christopher William (1992–1999 m.)
Kalogeropoulos Andreas (1992–1998 m.)
Potocki André (1995–2001 m.)
Gens de Moura Ramos Rui Manuel (1995–2003 m.)

Pirmininkai

Da Cruz Vilaça José Luis (1989–1995 m.)
Saggio Antonio (1995–1998 m.)

Kancleris

Hans Jung (1989–2005 m.)

C — Pirmosios instancijos teismo bylų statistika

Bendra Pirmosios instancijos teismo veikla

1. Gautos, baigtos, nagrinėjamos bylos (2000–2006 m.)

Gautos bylos

2. Procedūrų pobūdis (2000–2006 m.)
3. Ieškinių rūšys (2000–2006 m.)
4. Ieškinio dalykas (2000–2006 m.)

Baigtos bylos

5. Procedūrų pobūdis (2000–2006 m.)
6. Ieškinio dalykas (2006 m.)
7. Ieškinio dalykas (2000–2006 m.) (sprendimai ir nutartys)
8. Teismo sudėtis (2000–2006 m.)
9. Proceso trukmė mėnesiais (2000–2006 m.) (sprendimai ir nutartys)

Gruodžio 31 d. nagrinėjamos bylos

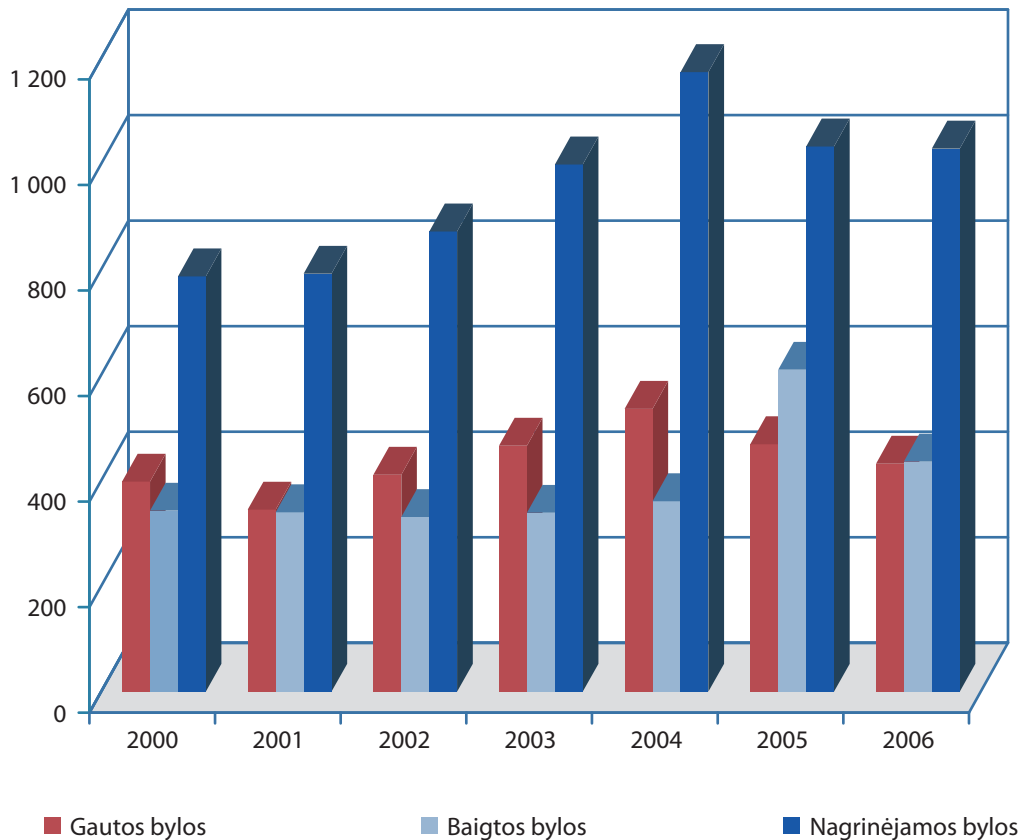
10. Procedūrų pobūdis (2000–2006 m.)
11. Ieškinio dalykas (2000–2006 m.)
12. Teismo sudėtis (2000–2006 m.)

Kita

13. Prašymai dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo (2000–2006 m.)
14. Pagreitintos procedūros (2001–2006 m.)
15. Apskųsti Pirmosios instancijos teismo sprendimai (1989–2006 m.)
16. Apeliacinių skundų paskirstymas pagal procedūrų pobūdį (1989–2006 m.)
17. Skundų nagrinėjimo rezultatai (2006 m.) (sprendimai ir nutartys)
18. Bendra raida (1989–2006 m.)
Gautos, baigtos, nagrinėjamos bylos

1. Bendra Pirmosios instancijos teismo veikla

Gautos, baigtos, nagrinėjamos bylos (2000–2006 m.)¹

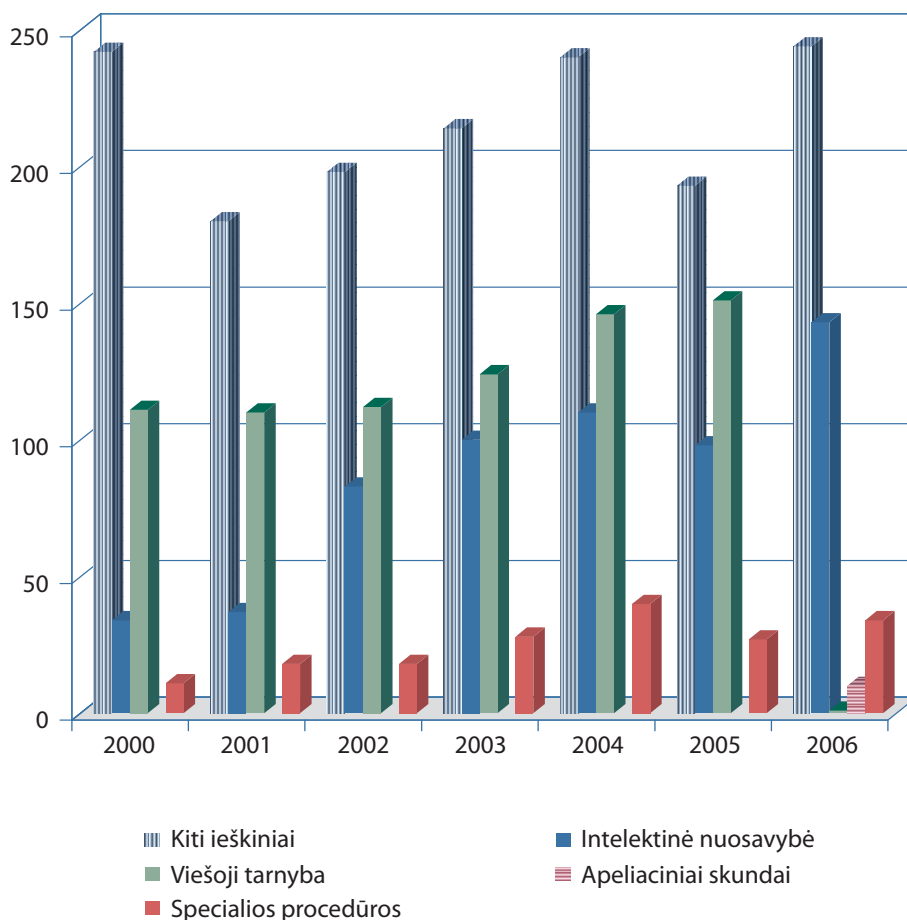

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Gautos bylos	398	345	411	466	536	469	432
Baigtos bylos	343	340	331	339	361	610	436
Nagrinėjamos bylos	787	792	872	999	1 174	1 033	1 029

¹ Išskyrus atvejus, kai nurodyta kitaip, šioje lentelėje bei kituose puslapiuose pateikiamose lentelėse atsižvelgta į specialias procedūras.

Specialiomis procedūromis laikomi: sprendimo panaikinimas už akių (Teisingumo Teismo statuto 41 straipsnis, Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 122 straipsnis), procesas pagal trečiojo asmens skundą (Teisingumo Teismo statuto 42 straipsnis, Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 123 straipsnis), sprendimo peržiūrėjimas (Teisingumo Teismo statuto 44 straipsnis, Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 125 straipsnis), sprendimo išaiškinimas (Teisingumo Teismo statuto 43 straipsnis, Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 129 straipsnis), atlygintinų išlaidų nustatymas (Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 92 straipsnis), nemokamos teisinės pagalbos suteikimas (Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 94 straipsnis), sprendimo ištaisymas (Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 84 straipsnis).

2. Gautos bylos. Procedūrų pobūdis (2000–2006 m.)¹

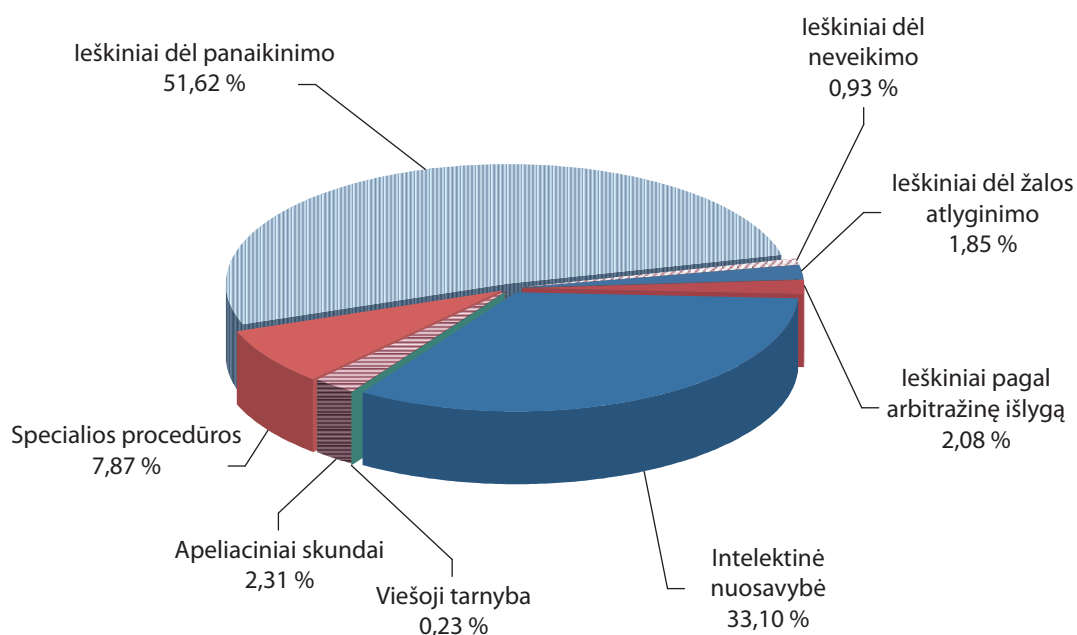

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Kiti ieškiniai	242	180	198	214	240	193	244
Intelektinė nuosavybė	34	37	83	100	110	98	143
Viešoji tarnyba	111	110	112	124	146	151	1
Apeliaciniai skundai							10
Specialios procedūros	11	18	18	28	40	27	34
Iš viso	398	345	411	466	536	469	432

¹ Šioje lentelėje ir kituose puslapiuose pateikiamose lentelėse sąvoka „kiti ieškiniai“ reiškia visus fizinių arba juridinių asmenų pareikštus tiesioginius ieškinius, išskyrus Europos Bendrijų tarnautojų ieškinius ir ieškinius dėl intelektinės nuosavybės.

3. *Gautos bylos. ieškinų rūšys (2000–2006 m.)*

Pasiskirstymas 2006 m.

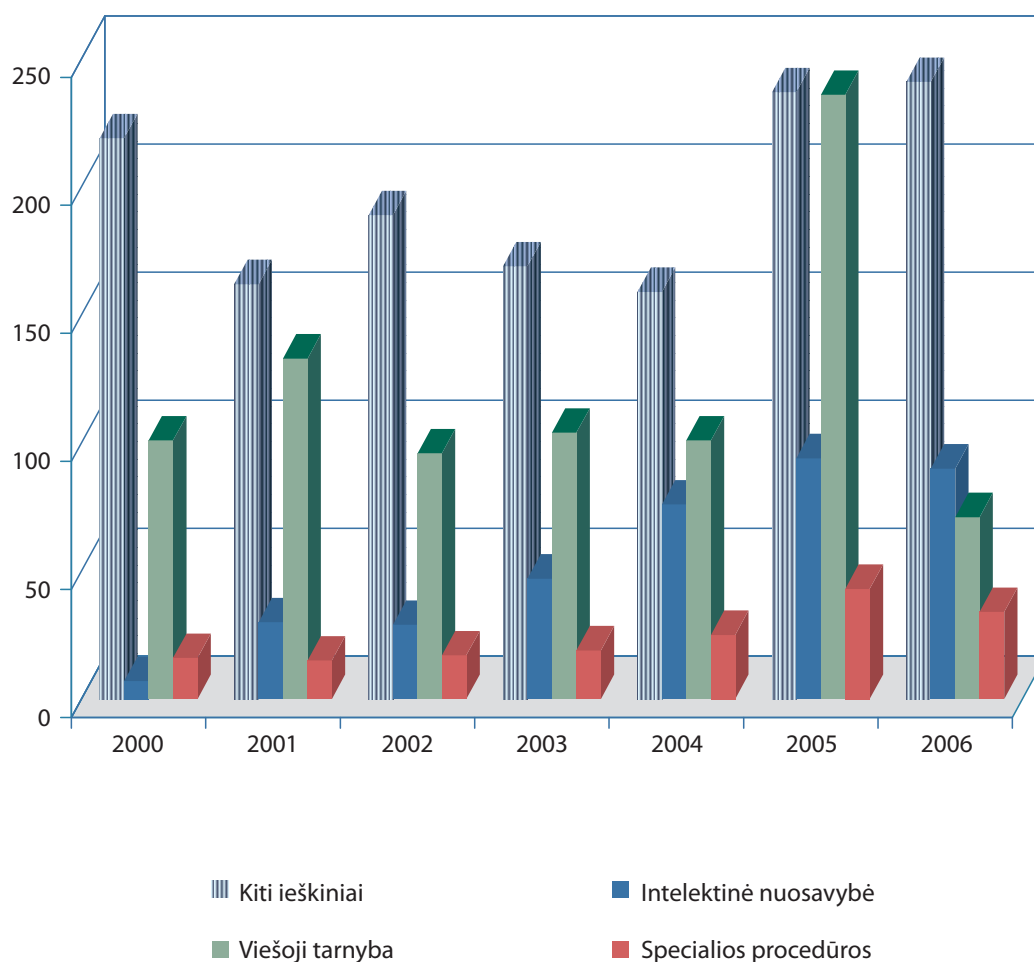

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ieškiniai dėl panaikinimo	219	134	172	174	199	160	223
ieškiniai dėl neveikimo	6	17	12	13	15	9	4
ieškiniai dėl žalos atlyginimo	17	21	12	24	18	16	8
ieškiniai pagal arbitražinę išlygą		8	2	3	8	8	9
Intelektinė nuosavybė	34	37	83	100	110	98	143
Viešoji tarnyba	111	110	112	124	146	151	1
Apeliaciniai skundai							10
Specialios procedūros	11	18	18	28	40	27	34
Iš viso	398	345	411	466	536	469	432

4. *Gautos bylos. Ieškinio dalykas (2000–2006 m.)*

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Aplinka ir vartotojai	14	2	8	14	30	18	21
Arbitražinė išlyga		2	1			2	3
Asociacija su užjūrio šalimis ir teritorijomis	6	6		1			
Bendra užsienio ir saugumo politika	1	3	6	2	4		5
Bendrasis muitų tarifas	1	2			1		2
Bendrijų nuosavos lėšos						2	
Ekonominė ir pinigų politika						1	2
Energetika		2		2			1
Europos Sąjungos pilietybė	2						
Įmonių teisė	4	6	3	3	6	12	11
Institucinė teisė	24	16	17	26	33	28	15
Intelektinė nuosavybė	34	37	83	101	110	98	145
Įsisteigimo laisvė	7	1			1		
Išorės santykiai	8	14	8	10	3	2	2
Konkurencija	36	36	61	43	36	40	81
Kultūra	2	1					3
Laisvas asmenų judėjimas	1	3	2	7	1	2	4
Laisvas prekių judėjimas	2	1			1		
Laisvė teikti paslaugas							1
Mokesčiai			1	5			1
Mokslo tyrimai, informacija, švietimas, statistika	1	3	1	3	6	9	5
Muitų sąjunga	14	2	6	5	11	2	
Naujų valstybių įstojimas				1	1		
Prekybos politika	8	4	5	6	12	5	18
Regioninė politika		1	6	7	10	12	16
Socialinė politika	7	1	3	2	5	9	3
Teisės aktų derinimas		2	1	3	1		
Teisingumas ir vidaus reikalai		1	1			1	
Transportas		2	1	1	3		1
Valstybės pagalba	80	42	51	25	46	25	28
Žemės ūkis	18	17	9	11	25	21	18
Žuvininkystės politika	5	6	3	25	3	2	
Visa EB sutartis	275	213	277	303	349	291	386
Visa AP sutartis	1	4	2	11			
Visa EA sutartis			2		1		1
Pareigūnų tarnybos nuostatai	111	110	112	124	146	151	11
Specialios procedūros	11	18	18	28	40	27	34
IŠ VISO	398	345	411	466	536	469	432

5. Baigtos bylos. Procedūrų pobūdis (2000–2006 m.)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Kiti ieškiniai	219	162	189	169	159	237	241
Intelektinė nuosavybė	7	30	29	47	76	94	90
Viešojo tarnyba	101	133	96	104	101	236	71
Specialios procedūros	16	15	17	19	25	43	34
Iš viso	343	340	331	339	361	610	436

6. Baigtos bylos. Ieškinio dalykas (2006 m.)

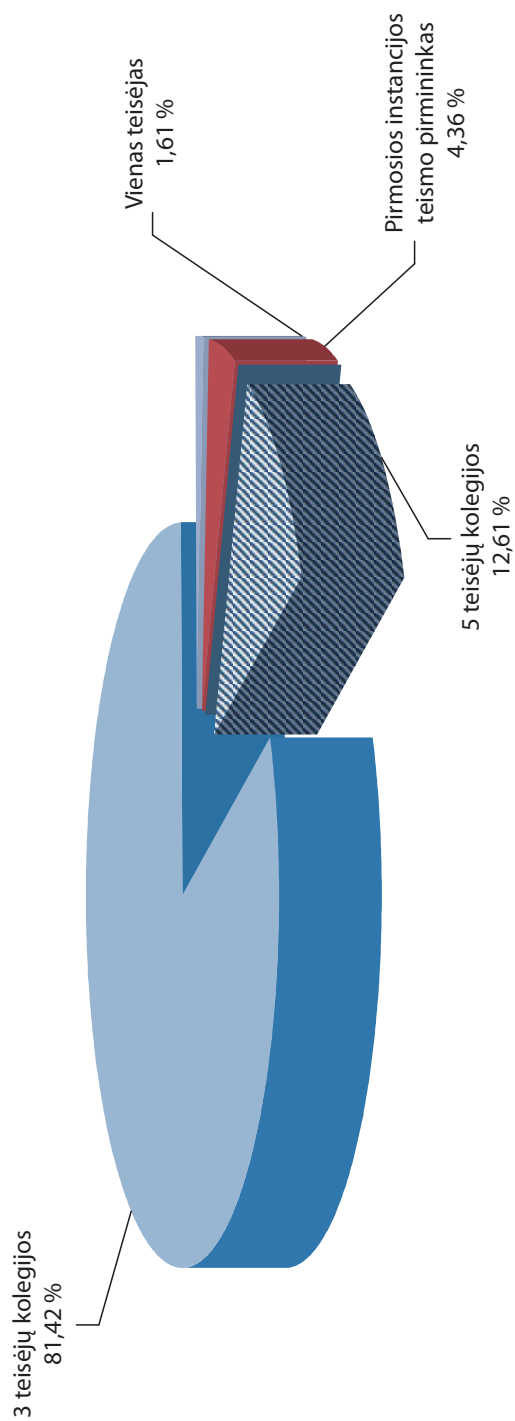
	Sprendimai	Nutartys	Iš viso
Aplinka ir vartotojai	3	16	19
Asociacija su užjūrio šalimis ir teritorijomis		2	2
Bendra užsienio ir saugumo politika	3	1	4
Bendrijų nuosavos lėšos		2	2
Ekonominė ir pinigų politika		1	1
Energetika		3	3
Įmonių teisė	3	3	6
Institucinė teisė	4	10	14
Intelektinė nuosavybė	50	41	91
Išorės santykiai	3	2	5
Konkurencija	33	9	42
Laisvas asmenų judėjimas		4	4
Mokesčiai		1	1
Mokslo tyrimai, informacija, švietimas, statistika	1	2	3
Muitų sąjunga	2		2
Naujų valstybių įstojimas		1	1
Prekybos politika	5	8	13
Regioninė politika	3	4	7
Socialinė politika	1	4	5
Transportas		2	2
Valstybės pagalba	14	40	54
Žemės ūkis	11	14	25
Žuvininkystės politika	24		24
Visa EB sutartis	160	170	330
Visa AP sutartis	1		1
Pareigūnų tarnybos nuostatai	61	10	71
Specialios procedūros	5	29	34
IŠ VISO	227	209	436

7. Baigtos bylos. Ieškinio dalykas (2000–2006 m.) (sprendimai ir nutartys)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Aplinka ir vartotojai	7		12	9	4	19	19
Arbitražinė išlyga	2			1	2	1	
Asociacija su užjūrio šalimis ir teritorijomis	1	2	6	4		4	2
Bendra užsienio ir saugumo politika		3			2	5	4
Bendrasis muitų tarifas		3		2			
Bendrijų nuosavos lėšos							2
Ekonominė ir pinigų politika							1
Energetika							3
Europos Sąjungos pilietybė	1	1					
Įmonių teisė	4	4	4	2	2	6	6
Institucinė teisė	31	19	15	20	16	35	14
Intelektinė nuosavybė	7	30	29	47	76	94	91
Įsisteigimo laisvė	3	4	2			1	
Išorės santykiai	6	2	6	11	7	11	5
Konkurencija	61	21	40	38	26	35	42
Kultūra			2	1			
Laisvas asmenų judėjimas	1	2		8	2	1	4
Laisvas prekių judėjimas			2		1	1	
Laisvė teikti paslaugas	1						
Mokesčiai				5	1		1
Mokslo tyrimai, informacija, švietimas, statistika	1		2	4		1	3
Muitų sąjunga	5	15	18	3	3	7	2
Naujų valstybių įstojimas				1			1
Prekybos politika	17	5	6	6	1	7	13
Regioninė politika	5		1		4	4	7
Socialinė politika	18	2	2	1	4	6	5
Teisės aktų derinimas			2	1	3		
Teisingumas ir vidaus reikalai			1	1		1	
Transportas	2		2	2	1	1	2
Valstybės pagalba	35	12	31	26	54	53	54
Žemės ūkis	14	47	28	21	15	34	25
Žuvininkystės politika	1	7	2	2	6	2	24
Visa EB sutartis	223	179	213	216	230	329	330
Visa AP sutartis	3	10	4		5	1	1
Visa EA sutartis		1	1			1	
Pareigūnų tarnybos nuostatai	101	135	96	104	101	236	71
Specialios procedūros	16	15	17	19	25	43	34
IŠ VISO	343	340	331	339	361	610	436

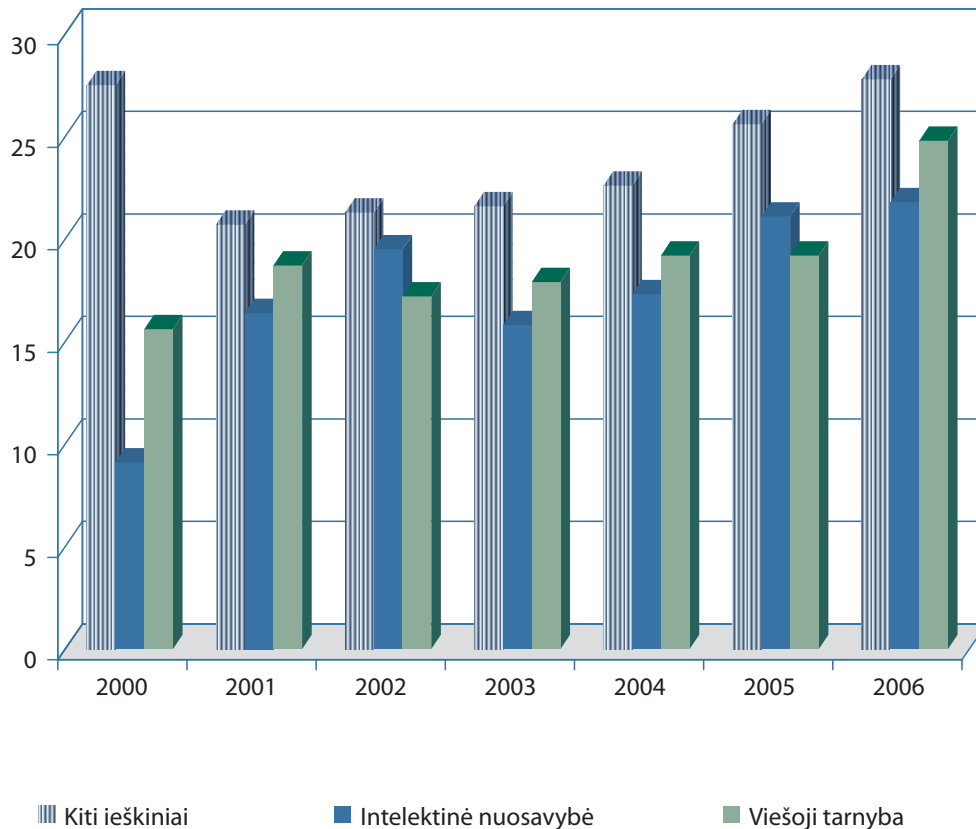
8. Baigtos bylos. Teismo sudėtis (2000–2006 m.)

Pasiskirstymas 2006 m.

	2000			2001			2002			2003			2004			2005			2006		
	Sprendimai	Nutartys	Iš viso	Sprendimai	Nutartys	Iš viso	Sprendimai	Nutartys	Iš viso	Sprendimai	Nutartys	Iš viso	Sprendimai	Nutartys	Iš viso	Sprendimai	Nutartys	Iš viso	Sprendimai	Nutartys	Iš viso
Didžioji kolegija																					
5 teisėjų kolegijos	84	28	112	17	25	42	48	16	64	18	21	39	18	46	64	28	34	62	22	33	55
3 teisėjų kolegijos	96	117	213	135	145	280	144	113	257	146	131	277	141	135	276	181	329	510	198	157	355
Vienas teisėjas	11	4	15	10	2	12	5	1	6	14	1	15	13	1	14	7		7	7		7
Pirmosios instancijos teismo pirmininkas		3	3		6	6		4	4		8	8		7	7		25	25		19	19
Iš viso	191	152	343	162	178	340	197	134	331	178	161	339	172	189	361	222	388	610	227	209	436

9. Baigtos bylos. Proceso trukmė mėnesiais (2000–2006 m.)¹ (sprendimai ir nutartys)

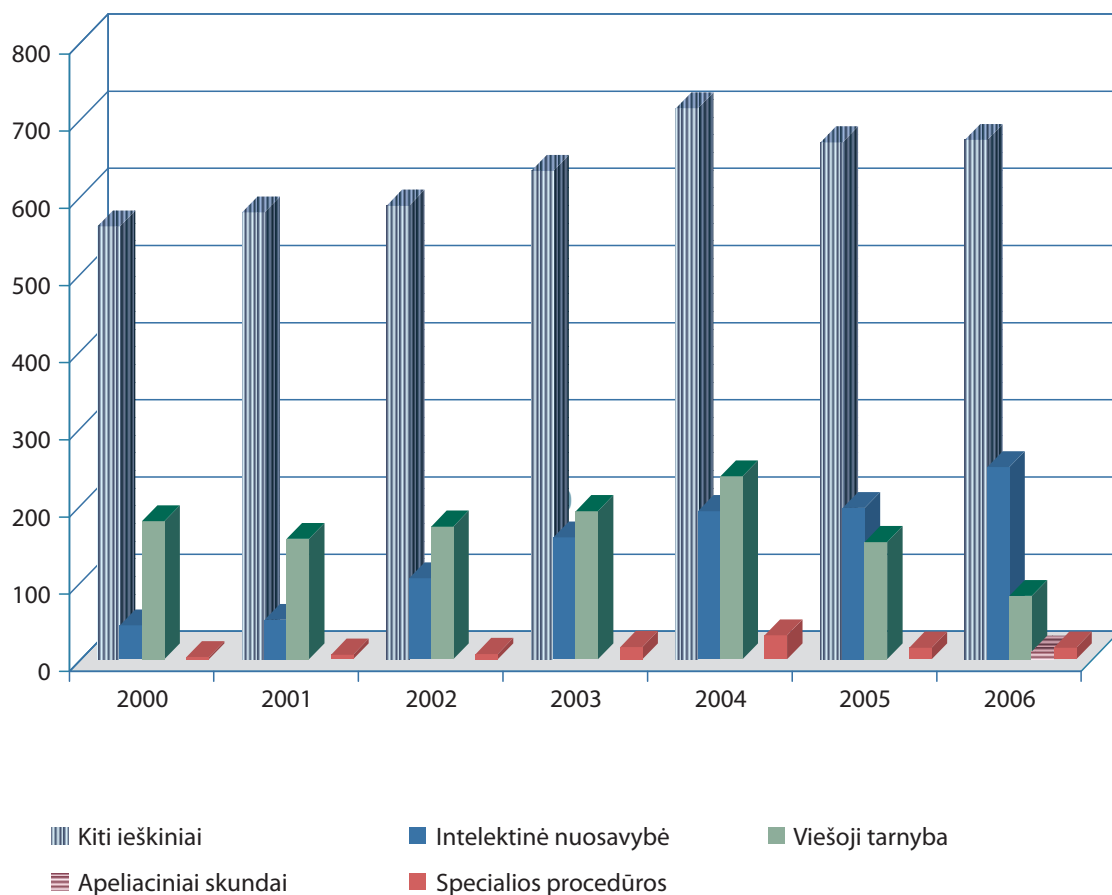

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Kiti ieškiniai	27,5	20,7	21,3	21,6	22,6	25,6	27,8
Intelektinė nuosavybė	9,1	16,4	19,5	15,8	17,3	21,1	21,8
Viešoji tarnyba	15,6	18,7	17,2	17,9	19,2	19,2	24,8

¹ Apskaičiuojant vidutinę proceso trukmę neatsižvelgiama į: bylas, kuriose priimtas tarpinis sprendimas; specialias procedūras; bylas, kurias perdavė Teisingumo Teismas pakeitus kompetencijos paskirstymą tarp Teisingumo Teismo ir Pirmosios instancijos teismo; bylas, kurias Pirmosios instancijos teismas perdavė pradėjus veikti Tarnautojų teismui.

Trukmė nurodyta mėnesiais ir dešimtosiomis mėnesio dalimis.

10. Gruodžio 31 d. nagrinėjamos bylos. Procedūrų pobūdis (2000–2006 m.)

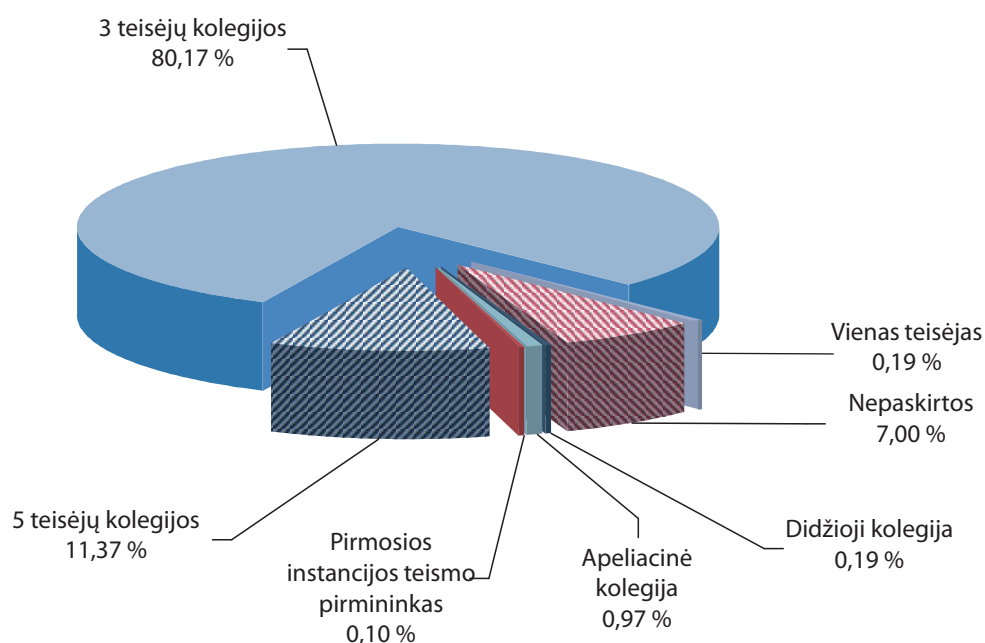
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Kiti ieškiniai	561	579	588	633	714	670	673
Intelektinė nuosavybė	44	51	105	158	192	196	249
Viešoji tarnyba	179	156	172	192	237	152	82
Apeliaciniai skundai							10
Specialios procedūros	3	6	7	16	31	15	15
Iš viso	787	792	872	999	1 174	1 033	1 029

11. Gruodžio 31 d. nagrinėjamos bylos. Ieškinio dalykas (2000–2006 m.)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Aplinka ir vartotojai	15	17	13	18	44	43	44
Arbitražinė išlyga		2	3	2		1	3
Asociacija su užjūrio šalimis ir teritorijomis	11	15	9	6	6	2	
Bendra užsienio ir saugumo politika	3	3	9	11	13	8	9
Bendrasis muitų tarifas	3	2	2		1	1	3
Bendrijų nuosavos lėšos						2	
Ekonominė ir pinigų politika						1	2
Energetika		2	2	4	4	4	2
Europos Sąjungos pilietybė	1						
Įmonių teisė	4	6	5	6	10	16	23
Institucinė teisė	27	24	26	32	49	42	43
Intelektinė nuosavybė	44	51	105	159	193	197	251
Įsisteigimo laisvė	5	2			1		
Išorės santykiai	9	21	23	22	18	9	6
Konkurencija	78	93	114	119	129	134	173
Kultūra	2	3	1				3
Laisvas asmenų judėjimas		1	3	2	1	2	3
Laisvas prekių judėjimas	2	3	1	1	1		
Laisvė teikti paslaugas							1
Mokesčiai			1	1			
Mokslo tyrimai, informacija, švietimas, statistika	1	4	3	2	8	16	18
Muitų sąjunga	33	20	8	10	18	13	11
Naujų valstybių įstojimas					1	1	
Prekybos politika	16	15	14	14	25	23	28
Regioninė politika		1	6	13	19	27	36
Socialinė politika	4	3	4	5	6	9	7
Teisės aktų derinimas		2	1	3	1	1	1
Teisingumas ir vidaus reikalai		1	1				
Transportas	1	3	2	1	3	2	1
Valstybės pagalba	177	207	227	226	218	190	164
Žemės ūkis	144	114	95	85	95	82	74
Žuvininkystės politika	8	7	8	31	28	28	4
Visa EB sutartis	588	622	686	773	892	854	910
Visa AP sutartis	14	8	6	17	12	11	10
Visa EA sutartis	1		1	1	2	1	2
Pareigūnų tarnybos nuostatai	181	156	172	192	237	152	92
Specialios procedūros	3	6	7	16	31	15	15
IŠ VISO	787	792	872	999	1 174	1 033	1 029

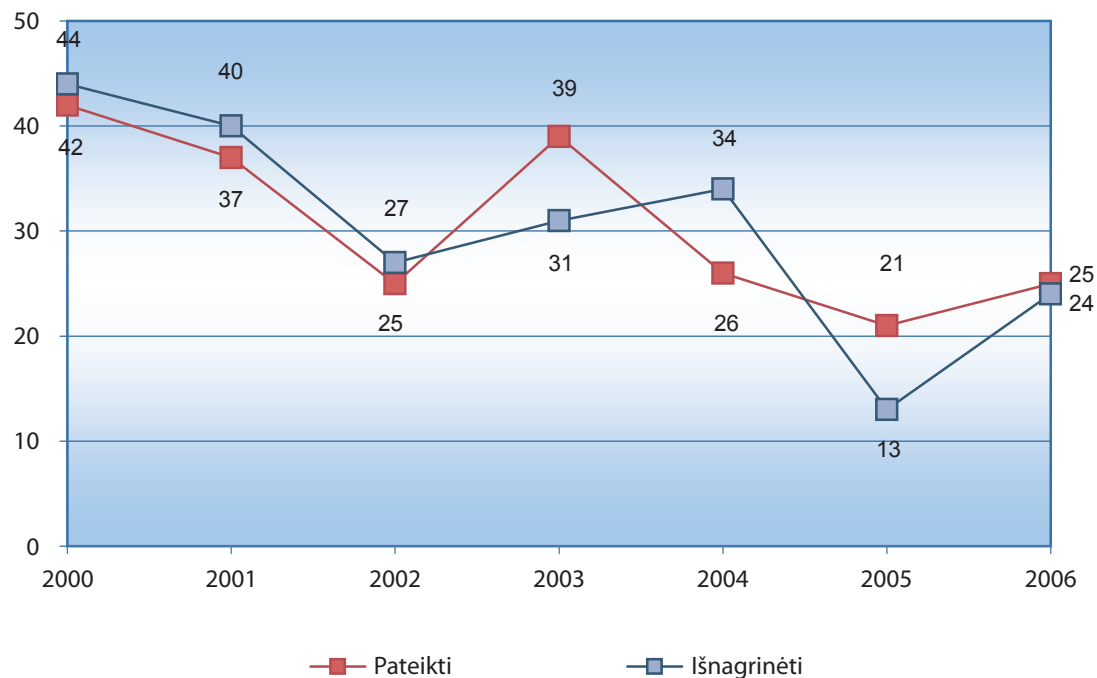
12. Gruodžio 31 d. nagrinėjamos bylos. Teismo sudėtys (2000–2006 m.) ¹

Pasiskirstymas 2006 m.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Didžioji kolegija					6	1	2
Apeliacinė kolegija							10
Pirmosios instancijos teismo pirmininkas							1
5 teisėjų kolegijos	247	264	276	251	187	146	117
3 teisėjų kolegijos	512	479	532	691	914	846	825
Vienas teisėjas	5	3	8	6	1	4	2
Nepaskirtos	23	46	56	51	66	36	72
Iš viso	787	792	872	999	1 174	1 033	1 029

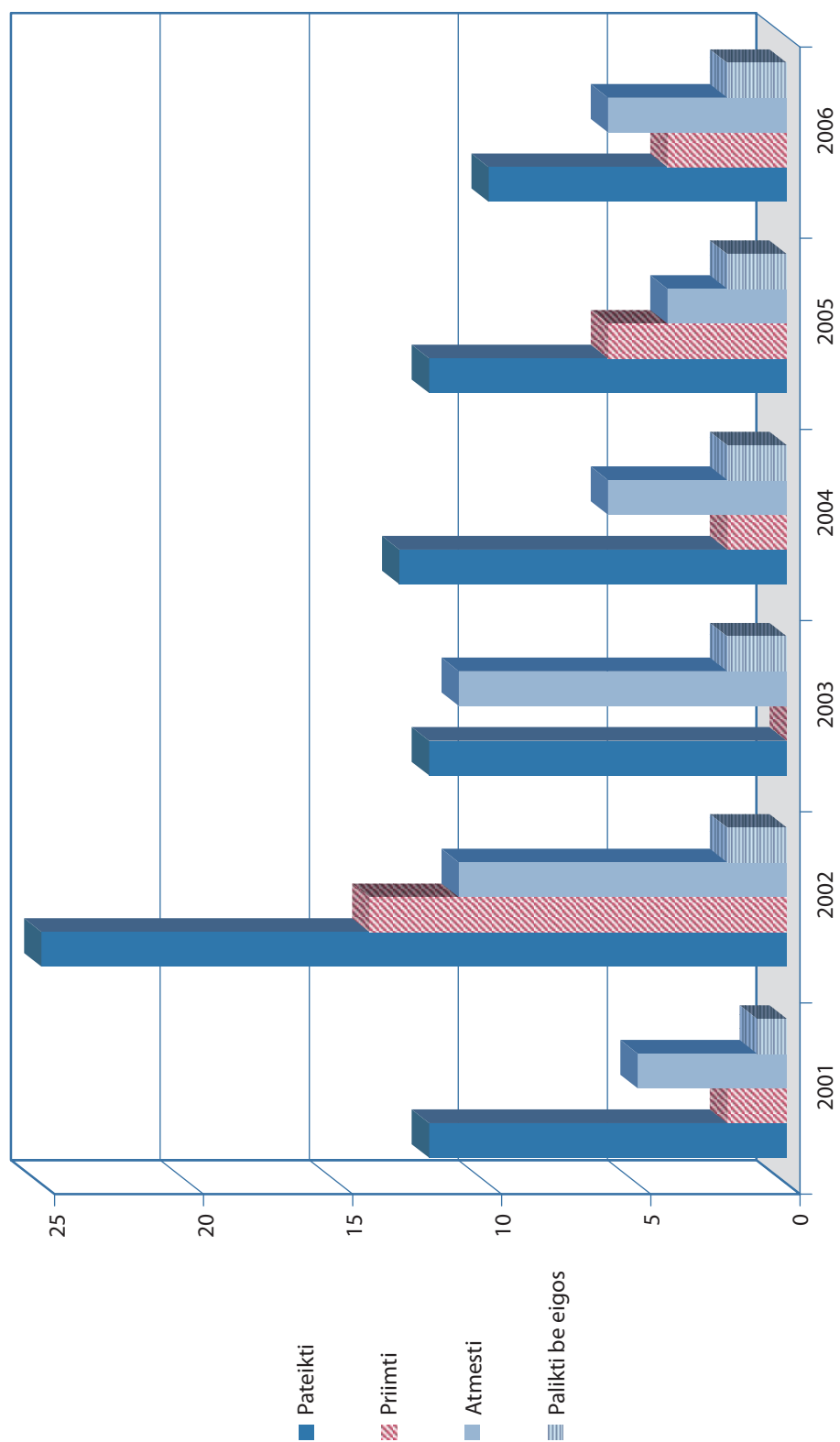
13. Kita. Prašymai dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo (2000–2006 m.)

Pasiskirstymas 2006 m.

	Pateikti prašymai dėl laikinių apsaugos priemonių taikymo	Išnagrinėti prašymai dėl laikinių apsaugos priemonių taikymo	Sprendimo esmė		
			Netaikyti	Taikyti	Išbraukti iš registro / Nereikalinga priimti sprendimą
Žemės ūkis	5	1	1		
Valstybės pagalba	4	4	4		
Konkurencija	1	3	2	1	
Įmonių teisė	2	5	1	1	3
Institucinė teisė	2	1	1		
Aplinka ir vartotojai	7	6	5		1
Prekybos politika	1	1	1		
Socialinė politika	1				
Mokslo tyrimai, informacija, švietimas, statistika	1				
Transportas	1	1	1		
Visa EB sutartis	25	22	16	2	4
Pareigūnų tarnybos nuostatai		2	1		1
IŠ VISO	25	24	17	2	5

14. Kita. Pagreitintos procedūros (2001–2006 m.)

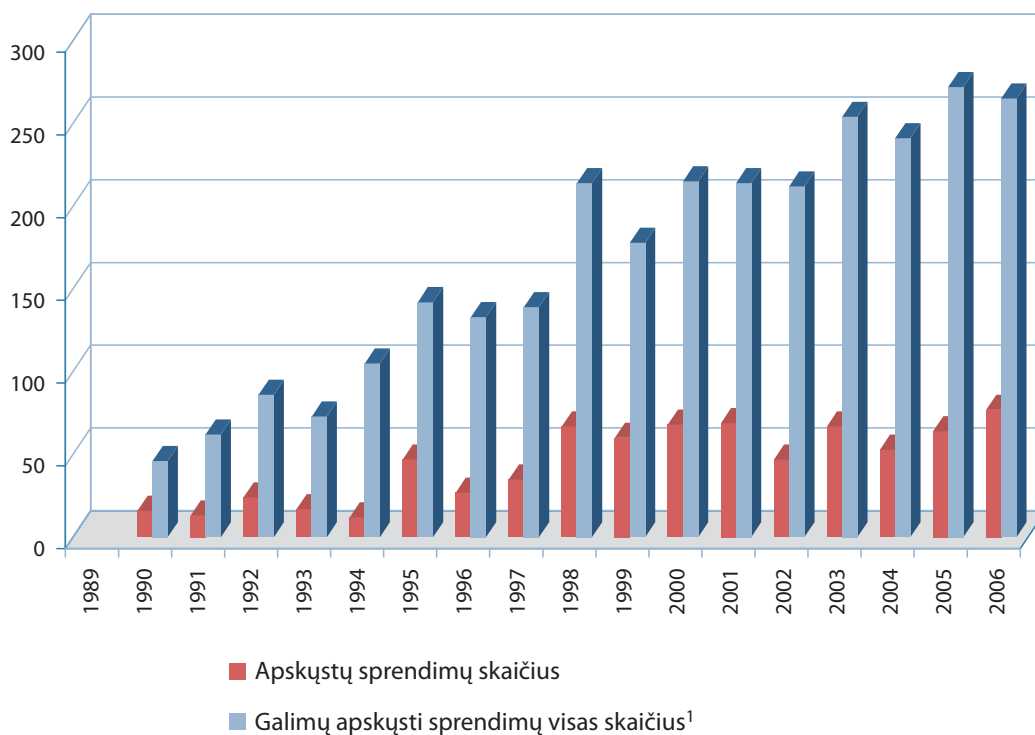

	2001			2002			2003			2004			2005			2006		
	Sprendimo esmė			Sprendimo esmė			Sprendimo esmė			Sprendimo esmė			Sprendimo esmė			Sprendimo esmė		
	Pateikti	Priimti	Atmesti	Pateikti	Priimti	Atmesti	Pateikti	Priimti	Atmesti	Pateikti	Priimti	Atmesti	Pateikti	Priimti	Atmesti	Pateikti	Priimti	Atmesti
Žemės ūkis				1			1	2					2			2	1	3
Valstybės pagalba	3	2		2		3	3	2	1						1			
Konkurencija	1			15	13	2	1	1		3			2	3	2	4	2	2
Įmonių teisė										4	1	2	3	2	1			
Institucinė teisė	3	1	1	2		3		5	4	1		2	1		1			
Aplinka ir vartotojai								1	1	1		1	2	1		3	1	1
Laisvas asmenų judėjimas										1								
Prekybos politika	1	1		1	1	1												
Žuvininkystės politika										1	1							
Bendra užsienio ir saugumo politika	1					1												
Mokslo tyrimai, informacija, švietimas, statistika				1					1									
Išorės santykiai				1	1			1	1									
Bendrijų nuosavos lėšos													2					2
Pareigūnų tarnybos nuostatai	3	3		2	1	1				1		1						
Transportas										1								

Byla Pirmosios instancijos teisme gali būti sprendžiama pagreitinta procedūra vadovaujantis Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 76a straipsniu. Ši nuostata yra taikoma nuo 2001 m. vasario 1 dienos.

Paliktų be eigos kategorijai priskiriami: atsiimti prašymai, ieškiniai, kurių buvo atsisakyta, ir atvejai, kai byla išspręsta nutartimi prieš išsprendžiant prašymą spręsti bylą pagreitinta tvarka.

15. Kita. Apskūsti Pirmosios instancijos teismo sprendimai (1989–2006 m.)

	Apskūstų sprendimų skaičius	Galimų apskūsti sprendimų visas skaičius ¹	Apskūstų sprendimų procentinė išraiška
1989			
1990	16	46	35 %
1991	13	62	21 %
1992	24	86	28 %
1993	17	73	23 %
1994	12	105	11 %
1995	47	142	33 %
1996	27	133	20 %
1997	35	139	25 %
1998	67	214	31 %
1999	60	178	34 %
2000	68	215	32 %
2001	69	214	32 %
2002	47	212	22 %
2003	67	254	26 %
2004	53	241	22 %
2005	64	272	24 %
2006	77	265	29 %

¹ Galimi apskūsti sprendimai – sprendimai ir nutartys dėl nepriimtino, dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, dėl nereikalingumo priimti sprendimą ir dėl prašymo leisti įstoti į bylą atmetimo, kurių apskundimo terminas pasibaigė arba kurie buvo apskūsti.

16. Kita. Apeliacinių skundų pasiskirstymas pagal procedūros pobūdį (1989–2006 m.)

	1989			1990			1991			1992			1993			1994			1995			1996			1997			
	Apeliaciniai skundai	Galimi apskųsti sprendimai	Apeliacinių skundų procentinė išraiška	Apeliaciniai skundai	Galimi apskųsti sprendimai	Apeliacinių skundų procentinė išraiška	Apeliaciniai skundai	Galimi apskųsti sprendimai	Apeliacinių skundų procentinė išraiška	Apeliaciniai skundai	Galimi apskųsti sprendimai	Apeliacinių skundų procentinė išraiška	Apeliaciniai skundai	Galimi apskųsti sprendimai	Apeliacinių skundų procentinė išraiška	Apeliaciniai skundai	Galimi apskųsti sprendimai	Apeliacinių skundų procentinė išraiška	Apeliaciniai skundai	Galimi apskųsti sprendimai	Apeliacinių skundų procentinė išraiška	Apeliaciniai skundai	Galimi apskųsti sprendimai	Apeliacinių skundų procentinė išraiška				
Kiti ieškiniai				2		8	25 %	5	16	31 %	15	31	48 %	6	17	35 %	7	44	16 %	38	91	42 %	15	59	25 %	22	86	26 %
				14		38	37 %	8	46	17 %	8	54	15 %	10	55	18 %	5	61	8 %	9	51	18 %	12	74	16 %	13	53	25 %
				16		46	35 %	13	62	21 %	23	85	27 %	16	72	22 %	12	105	11 %	47	142	33 %	27	133	20 %	35	139	25 %
Specialios procedūros											1	1	100 %	1	1	100 %												
Iš viso				16		46	35 %	13	62	21 %	24	86	28 %	17	73	23 %	12	105	11 %	47	142	33 %	27	133	20 %	35	139	25 %

	1998			1999			2000			2001			2002			2003			2004			2005			2006		
	Apeliaciniai skundai	Galimi apskųsti sprendimai	Apeliacinių skundų procentinė išraiška	Apeliaciniai skundai	Galimi apskųsti sprendimai	Apeliacinių skundų procentinė išraiška	Apeliaciniai skundai	Galimi apskųsti sprendimai	Apeliacinių skundų procentinė išraiška	Apeliaciniai skundai	Galimi apskųsti sprendimai	Apeliacinių skundų procentinė išraiška	Apeliaciniai skundai	Galimi apskųsti sprendimai	Apeliacinių skundų procentinė išraiška	Apeliaciniai skundai	Galimi apskųsti sprendimai	Apeliacinių skundų procentinė išraiška	Apeliaciniai skundai	Galimi apskųsti sprendimai	Apeliacinių skundų procentinė išraiška	Apeliaciniai skundai	Galimi apskųsti sprendimai	Apeliacinių skundų procentinė išraiška			
Kiti ieškiniai	48	120	40 %	45	118	38 %	58	132	44 %	40	115	35 %	32	134	24 %	51	134	38 %	41	114	36 %	37	120	31 %	46	146	32 %
				1	1	100 %	1	7	14 %	13	25	52 %	6	20	30 %	7	33	21 %	7	45	16 %	16	71	23 %	18	59	31 %
	18	93	19 %	14	59	24 %	8	75	11 %	15	73	21 %	9	58	16 %	9	87	10 %	5	82	6 %	11	81	14 %	13	60	22 %
	66	213	31 %	60	178	34 %	67	214	31 %	68	213	32 %	47	212	22 %	67	254	26 %	53	241	22 %	64	272	24 %	77	265	29 %
Specialios procedūros	1	1	100 %				1	1	100 %	1	1	100 %															
Iš viso	67	214	31 %	60	178	34 %	68	215	32 %	69	214	32 %	47	212	22 %	67	254	26 %	53	241	22 %	64	272	24 %	77	265	29 %

17. Kita. Apeliacinių skundų nagrinėjimo rezultatai (2006 m.)

(sprendimai ir nutartys)

	Atmesti apeliaciniai skundai	Panaikinti visiškai arba iš dalies ir negrąžinti bylos	Panaikinti visiškai arba iš dalies ir grąžinti bylą	Išbraukti iš registro / Nereikalinga priimti sprendimą	Iš viso
Žemės ūkis	3		1		4
Valstybės pagalba	3				3
Konkurencija	10	5		1	16
Institucinė teisė	5				5
Aplinka ir vartotojai	1				1
Teisingumas ir vidaus reikalai	1				1
Laisvas asmenų judėjimas	1				1
Laisvas paslaugų judėjimas	1				1
Regioninė politika	1				1
Socialinė politika	4				4
Procedūra				1	1
Intelektinė nuosavybė	12			2	14
Teisės aktų derinimas	1				1
Išorės santykiai	1				1
Pareigūnų tarnybos nuostatai	6	3		1	10
Muitų sąjunga	1				1
Iš viso	51	8	1	5	65

18. Kita. Bendroji raida (1989–2006 m.)**Gautos, baigtos, nagrinėjamos bylos**

	Gautos bylos¹	Baigtos bylos²	Gruodžio 31 d. nagrinėjamos bylos
1989	169	1	168
1990	59	82	145
1991	95	67	173
1992	123	125	171
1993	596	106	661
1994	409	442	628
1995	253	265	616
1996	229	186	659
1997	644	186	1 117
1998	238	348	1 007
1999	384	659	732
2000	398	343	787
2001	345	340	792
2002	411	331	872
2003	466	339	999
2004	536	361	1 174
2005	469	610	1 033
2006	432	436	1 029
Iš viso	6 256	5 227	

¹ 1989 m. Teisingumo Teismas perdavė 153 bylas naujai sukurtam Pirmosios instancijos teismui.

1993 m. Teisingumo Teismas perdavė 451 bylą pirmą kartą praplėtus Pirmosios instancijos teismo kompetenciją.

1994 m. Teisingumo Teismas perdavė 14 bylą antrą kartą praplėtus Pirmosios instancijos teismo kompetenciją.

2004–2005 m. Teisingumo Teismas perdavė 25 bylas trečią kartą praplėtus Pirmosios instancijos teismo kompetenciją.

² 2005–2006 m. Pirmosios instancijos teismas perdavė 118 bylą naujai sukurtam Tarnautojų teismui.

III skyrius

Europos Sąjungos
tarnautojų teismas

A — Tarnautojų teismo veikla 2006 m.

Parengė pirmininkas Paul J. Mahoney

2006 m. yra pirmieji visi Europos Sąjungos tarnautojų teismo veiklos metai.

Per šiuo metus didelę savo veiklos dalį Tarnautojų teismas skyrė savo procedūros reglamento projekto rengimui, kuris buvo pradėtas dar pirmaisiais šio teismo veikimo mėnesiais 2005 metais. Po Tarnautojų teismo apmąstymų ir jam suteiktų konsultacijų¹ parengtas projektas, kuris, pasibaigus bendradarbiavimo su Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismu etapui ir pritarus Europos Bendrijų Teisingumo Teismui, buvo pateiktas patvirtinti Europos Sąjungos Tarybai 2006 m. gruodžio 19 dieną. Taigi tikėtina, kad savo procedūros reglamentą Tarnautojų teismas turės antrajame 2007 m. ketvirtyje.

Tarnautojų teismo teisminės veiklos statistiniai duomenys rodo, kad šiam teismui buvo pateikti 148 ieškiniai, o tai yra truputį mažiau nei 2005 m. viešosios tarnybos srityje pareikšti 164 ieškiniai (iš kurių 151 ieškinys – Pirmosios instancijos teisme ir 13 ieškinių – Tarnautojų teisme laikotarpiu nuo 2005 m. gruodžio 12 d. iki 2005 m. gruodžio 31 d.). Nuo Tarnautojų teismo įsteigimo tiesiogiai jam buvo pateikta 161 byla, prie kurių reikėtų pridėti 118 iš Pirmosios instancijos teismo perduotų bylų. Taigi nuo Tarnautojų teismo veiklos pradžios jam buvo pateiktos nagrinėti 279 bylos.

2006 m. buvo išspręstos 53 bylos, iš kurių 2 – plenarinėje sesijoje. Reikia pažymėti, kad antroje metų pusėje pastebimai padaugėjo priimamų procesą užbaigiančių sprendimų ir kartu laipsniškai buvo užbaigiama rašytinė proceso dalis Pirmosios instancijos teismo perduotuose bylose. Be to, konstatuotina santykinai daug panaikinimų, nes priimta 10 tokių sprendimų. 10 Tarnautojų teismo sprendimų buvo apskūsti apeliacine tvarka Pirmosios instancijos teismui.

Reikia pabrėžti, kad daugelio bylų nagrinėjimas buvo sustabdytas nutartimis, priimtomis Teisingumo Teismo statuto I priedo 8 straipsnio 3 dalies pirmosios pastraipos pagrindu, visų pirma belaukiant, kol Pirmosios instancijos teismas priims sprendimus bylose *Centeno Mediavilla ir kt. prieš Komisiją*, T-58/05, bei *Angé Serrane ir kt. prieš Parlamentą*, T-47/05, susijusiose su skyrimu (perskyrimu) į tam tikrą lygį įsigaliojus naujiesiems Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatams. Taigi 2006 m. Tarnautojų teismas taip priėmė 68 nutartis dėl bylos nagrinėjimo sustabdymo.

Pirmaisiais teisminės veiklos metais Tarnautojų teismas taip pat stengėsi atsakyti į Tarybos kvietimą, išreikštą jos sprendimo 2004/752/EB septintoje konstatuojamojoje dalyje ir atkartotą Teisingumo Teismo statuto I priedo 7 straipsnio 4 dalyje, palengvinti draugišką ginčų išsprendimą visose bylos stadijose. Todėl kelete bylų teisėjai pranešėjai pasiūlė šalims ginčą išspręsti draugiškai. 4 bylos buvo baigtos nutartimis dėl bylos išbraukimo iš

¹ Atlikdamas šiuos parengiamuosius darbus Tarnautojų teismas konsultavosi, be kita ko, su institucijų, darbuotojų komitetų ir profesinių sąjungų atstovais. 2006 m. sausio 26 d. buvo suorganizuotas susitikimas su administracinių padalinių vadovais. Vėliau, 2006 m. vasario 8 d., įvyko susitikimas su profesinėmis sąjungomis bei organizacijomis, jame dalyvavo ir jų advokatai.

registro, kuriose konstatuojamas šalių pasiektas susitarimas, Tarnautojų teismui inicijavus draugišką ginčo išsprendimą.

Žinoma, kol kas per anksti apibendrinti draugiško ginčų sprendimo praktiką ar išskirti teismo praktikos tendenciją, kuri būtų būdinga Tarnautojų teismui. Toliau pateikiama tik trumpa pagrindinių Tarnautojų teismo sprendimų apžvalga, iš eilės aptariant tam tikrus bendruosius procedūros aspektus (I), ginčus dėl teisėtumo (II), prašymus dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo (III) ir galiausia prašymus dėl teisinės pagalbos (IV).

I. *Procedūros aspektai*

Savo pirmajame sprendime *Falcione prieš Komisiją*, priimtame plenarinėje sesijoje 2006 m. balandžio 26 d.², Tarnautojų teismas, remdamasis gero teisingumo vykdymo principu, nusprendė, kad iki kol įsigalios jo paties procedūros reglamentas, bylinėjimosi išlaidoms bus taikomas Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamentas siekiant užtikrinti, kad besibylinėjantys asmenys galėtų pakankamai nuspėti su bylinėjimosi išlaidomis susijusių taisyklių taikymą.

Reikia paminėti du Teisingumo Teismo statuto I priedo 8 straipsnio pagrindu priimtus sprendimus. Byloje *Marcuccio prieš Komisiją*³ Tarnautojų teismas atsisakė savo jurisdikcijos pagal Teisingumo Teismo statuto I priedo 8 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą, nuspręsdamas, kad šios bylos dalykas yra tas pats, kaip ir dviejose Pirmosios instancijos teismo nagrinėjamose bylose. Nutartimi *Gualtieri prieš Komisiją*⁴ Tarnautojų teismas nusprendė, kad ginčas tarp Europos Bendrijų Komisijos ir deleguoto nacionalinio eksperto nėra ginčas tarp Bendrijos ir jos tarnautojų EB 236 straipsnio prasme. Todėl Tarnautojų teismas nusprendė, kad šios bylos nagrinėjimas ir sprendimas priklauso ne jo jurisdikcijai, ir, remdamasis Teisingumo Teismo statuto I priedo 8 straipsnio 2 dalimi, perdavė ją Pirmosios instancijos teismui.

² 2006 m. balandžio 26 d. Tarnautojų teismo sprendimas *Falcione prieš Komisiją*, F-16/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

³ 2006 m. balandžio 25 d. Tarnautojų teismo nutartis *Marcuccio prieš Komisiją*, F-109/05, dar nepaskelbta Rinkinyje.

⁴ 2006 m. spalio 9 d. Tarnautojų teismo nutartis *Gualtieri prieš Komisiją*, F-53/06 (apskūsta apeliacine tvarka, T-413/06 P), dar nepaskelbta Rinkinyje.

II. *Ginčai dėl teisėtumo*

A. Pagal EB 236 straipsnį ir EAEB 152 straipsnį pareikštų ieškinių priimtinumas

1. Aktai, dėl kurių galima pareikšti ieškinį

Nutartyje *Lebedef ir kt. prieš Komisiją*⁵ Tarnautojų teismas nurodė, kad administracinio padalinio informatikos priemonių naudojimo taisyklės, susijusios su veikimo sistemos ir asmeninių kompiuterių programinės įrangos kalba, yra tarnybos vidaus organizavimo priemonės, kurios nėra asmens nenaudai priimtas aktas Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalies ir 91 straipsnio 1 dalies prasme.

2. Terminas ieškiniui pareikšti

Sprendime *Grünheid prieš Komisiją*⁶ pripažindamas ieškinį dėl sprendimo, susijusio su galutiniu paskyrimu į tam tikrą lygį, priimtinu Tarnautojų teismas atmetė nepriimtino pagrindą, grindžiamą tuo, kad skundas, pareikštas pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalį, buvo pateiktas vėliau nei per tris mėnesius nuo tada, kai ieškovė sužinojo apie šį sprendimą gavusi darbo užmokesčio lapelį. Šiuo atžvilgiu Tarnautojų teismas nusprendė, kad nors terminas pateikti skundą arba ieškinį dėl administracijos sprendimo prasideda nuo darbo užmokesčio lapelio gavimo tuo atveju, kai šiame lapelyje aiškiai nurodomas šis sprendimas ir jo apimtis, taip nėra tuo atveju, kai Paskyrimų tarnyba naują priimtą pareigūną galutinai paskiria į tam tikrą lygį sprendimu, kurio apimtis yra daug didesnė nei vien piniginių teisių, kurioms sukonretinti už tam tikrą laikotarpį yra skirtas darbo užmokesčio lapelis, nustatymas. Iš tikrųjų tuo atveju, kai apie sprendimą dėl galutinio paskyrimo nepranešama raštu ir nenurodomi jo motyvai, kaip numatyta Pareigūnų tarnybos nuostatų 25 straipsnyje, reikalaujant iš atitinkamo pareigūno pateikti skundą ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo pirmojo darbo užmokesčio lapelio, kuriame nurodytas šis paskyrimas, gavimo, netektų prasmės Pareigūnų tarnybos nuostatų 25 straipsnio antroji pastraipa ir 26 straipsnio antroji bei trečioji pastraipos, kuriomis konkrečiai siekiama suteikti pareigūnams galimybę realiai žinoti apie sprendimus ir ypač apie tuos, kurie susiję su jų administracine padėtimi, bei remtis jiems Pareigūnų tarnybos nuostatomis suteikiamomis teisėmis.

Sprendime *Combescot prieš Komisiją*⁷ Tarnautojų teismas nusprendė, kad eksplicitinis sprendimas atmesti skundą, priimtas per keturis mėnesius nuo skundo pateikimo, tačiau apie kurį nepranešta iki jo apskundimo termino pabaigos, negali užkirsti kelio implicitinio

⁵ 2006 m. birželio 14 d. Tarnautojų teismo nutartis *Lebedef ir kt. prieš Komisiją*, F-34/05, dar nepaskelbta Rinkinyje.

⁶ 2006 m. birželio 28 d. Tarnautojų teismo sprendimas *Grünheid prieš Komisiją*, F-101/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

⁷ 2006 m. spalio 19 d. Tarnautojų teismo sprendimas *Combescot prieš Komisiją*, F-114/05 (apskųstas apeliacine tvarka, T-414/06 P), dar nepaskelbtas Rinkinyje.

sprendimo atmesti skundą atsiradimui pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalies antrąją pastraipą. Iš tiesų, jeigu reikėtų laikyti, kad eksplicitinio sprendimo atmesti skundą priėmimas per keturis mėnesius nuo skundo pateikimo yra kliūtis implicitinio sprendimo atsiradimui, nepaisant to, kad apie jį suinteresuotajam pareigūnui nebuvo pranešta, šis negalėtų pareikšti ieškinio dėl panaikinimo remdamasis Pareigūnų tarnybos nuostatų 91 straipsnio 3 dalies antrosios įtraukos pirmuoju sakiniu. Toks rezultatas prieštarautų pastarosios nuostatos tikslui užtikrinti pareigūnų teisminę gynybą administracijos neveikimo arba neatsakymo atveju. Todėl priimtas skundą atmetantis sprendimas, apie kurį nepranešta, negali būti „atsakymas“ Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalies antrosios pastraipos prasme.

Nutartyje *Schmit prieš Komisiją*⁸ priminęs Bendrijos teismų praktiką, pagal kurią termino pateikti skundą dėl asmens nenaudai priimto sprendimo skaičiavimo atžvilgiu Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad toks skundas yra „pateiktas“, kai jį gauna institucija, Tarnautojų teismas patikslino, kad nors tai, kad administracija uždeda registracijos spaudą ant jai atsiųsto dokumento, neleidžia nustatyti tikslios šio dokumento pateikimo datos, ši aplinkybė yra gero administravimo priemonė, leidžianti preziumuoti, kol neįrodyta kitaip, kad administracija šį dokumentą gavo nurodytą dieną. Ginčydamas šią aplinkybę pareigūnas privalo pateikti visus įrodymus, kaip antai administracijos išduotą kvitą ar pranešimą apie registruotu paštu išsiųsto laiško gavimą, kurie gali paneigti registracijos spaudos prezumpciją ir taip patvirtinti, kad iš tikrųjų skundas buvo pateiktas kitą dieną.

B. Dėl esmės

Pirmiausia reikia paminėti, kad Tarnautojų teismui teko spręsti įvairius klausimus. Taigi jis, be kita ko, nagrinėjo euro įvedimo pasekmes pareigūnų pensijoms, kai pagal nacionalinę pensijų draudimo sistemą įgytas teises pareigūnai perveda į Bendrijos pensijų sistemą⁹, kriterijus, pagal kuriuos tam tikri pareigūnai gali gauti priešlaikinę senatvės pensiją be jų pensijos sumažinimo¹⁰, vieną atvejį dėl Komisijos pareigūno priverstinio išėjimo nedarbingumo atostogų dėl psichinės būklės¹¹, keletą bylų, susijusių su ligos pripažinimu esant profesine¹², finansines susitarimo dėl konferencijų vertėjų žodžiu darbo sąlygų ir atlyginimo nuostatas¹³. Be to, reikia paminėti, kad viena byla dėl A kategorijos pareigūno papildomų darbo valandų apmokėjimo buvo perduota plenarinei sesijai, tačiau ji užbaigta

⁸ 2006 m. gegužės 15 d. Tarnautojų teismo nutartis *Schmit prieš Komisiją*, F-3/05, dar nepaskelbta Rinkinyje.

⁹ 2006 m. lapkričio 14 d. Tarnautojų teismo sprendimas *Chatziioannidou prieš Komisiją*, F-100/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

¹⁰ 2006 m. rugsėjo 12 d. Tarnautojų teismo sprendimas *De Soeten prieš Tarybą*, F-86/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

¹¹ 2006 m. gruodžio 13 d. Tarnautojų teismo sprendimas *De Brito Sequeira Carvalho prieš Komisiją*, F-17/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

¹² Žr. ypač 2006 m. liepos 12 d. Tarnautojų teismo sprendimą *D prieš Komisiją*, F-18/05 (apskųstas apeliacine tvarka, T-262/06 P), dar nepaskelbtą Rinkinyje.

¹³ 2006 m. gruodžio 14 d. Tarnautojų teismo sprendimas *André prieš Komisiją*, F-10/06, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

bylos išbraukimu iš registro šalims susitarus¹⁴. Tarnautojų teismas taip pat nagrinėjo ieškinius, kuriais buvo ginčijami: sprendimai dėl sutarčių su laikiniais tarnautojais nutraukimo¹⁵, konkurso atrankos komisijų sprendimai neleisti kandidatams laikyti testų¹⁶ arba neįrašyti kandidato į rezervo sąrašą¹⁷, sprendimai, priimti per paskyrimo procedūrą¹⁸, tarnybinės veiklos vertinimo ataskaitos¹⁹ bei sprendimai nepaaukštinti pareigų²⁰. Šiuo atveju ypatingą dėmesį reikėtų skirti dviems Tarnautojų teismo priimtiems sprendimams.

Plenarinėje sesijoje priimtame sprendime *Landgren prieš ETF*²¹ Tarnautojų teismas nusprendė, kad vienašališkam neterminuotos sutarties su laikinu tarnautoju nutraukimui taikomas ne tik Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 47 straipsnio 2 dalyje numatytas išankstinio įspėjimo reikalavimas, nutraukimas, be to, turi būti motyvuotas. Iš tiesų, siekiant užtikrinti pakankamą apsaugą nuo nepagrįsto atleidimo iš darbo, ypač tais atvejais, kai sudaryta neterminuota darbo sutartis arba kai iš darbo atleidžiama nepasibaigus terminuotoje sutartyje numatytam terminui, svarbu suteikti galimybę: pirma, suinteresuotiesiems asmenims – patikrinti, ar į jų teisėtus interesus buvo atsižvelgta, ar jie pažeisti, bei įvertinti tai, ar verta kreiptis į teismą, ir, antra, teismui – atlikti kontrolę; todėl reikia pripažinti, kad kompetentinga institucija turi pareigą motyvuoti. Tokios pareigos pripažinimas nepanaikina kompetentingos institucijos turimos plačios vertinimo diskrecijos atleidimo iš darbo srityje, todėl Bendrijos teismo kontrolė turėtų apsiriboti patikrinimu, ar nepadaryta akivaizdi klaida ir ar nebuvo piktnaudžiaujama įgaliojimais. Šioje byloje sprendimas dėl atleidimo iš darbo buvo panaikintas dėl akivaizdžios vertinimo klaidos.

Sprendime *Economidis prieš Komisiją*²², susijusiame su AD 9/AD 12 lygio skyriaus vadovo įdarbinimu, Tarnautojų teismas pripažino neteisėtu Komisijos sprendimą dėl vidurinės grandies vadovo įdarbinimo, nes jame numatyta, kad užimtinų pareigybų lygis gali būti nustatytas atlikus kandidatų palyginamąjį vertinimą, ir jis taip paveikia reikalaujamą objektyvų procedūros pobūdį.

¹⁴ 2006 m. liepos 13 d. Tarnautojų teismo nutartis *Lacombe prieš Tarybą*, F-9/05, dar nepaskelbta Rinkinyje.

¹⁵ Žr. ypač 2006 m. spalio 26 d. Tarnautojų teismo sprendimą *Landgren prieš ETF*, F-1/05 (apskųstas apeliacine tvarka, T-404/06 P), dar nepaskeltą Rinkinyje, ir 2006 m. gruodžio 14 d. Tarnautojų teismo sprendimą *Kubanski prieš Komisiją*, F-88/05, dar nepaskelbtą Rinkinyje.

¹⁶ 2006 m. birželio 15 d. Tarnautojų teismo sprendimas *Mc Sweeney ir Armstrong prieš Komisiją*, F-25/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

¹⁷ 2006 m. gruodžio 13 d. Tarnautojų teismo sprendimas *Neophytou prieš Komisiją*, F-22/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

¹⁸ 2006 m. gruodžio 14 d. Tarnautojų teismo sprendimas *Economidis prieš Komisiją*, F-122/05, dar nepaskelbtas Rinkinyje.

¹⁹ Žr. ypač 2006 m. gruodžio 14 d. Tarnautojų teismo sprendimą *Caldarone prieš Komisiją*, F-74/05, dar nepaskelbtą Rinkinyje.

²⁰ Žr., pavyzdžiui, 2006 m. lapkričio 30 d. Tarnautojų teismo sprendimą *Balabanis ir Le Dour prieš Komisiją*, F-77/05, dar nepaskelbtą Rinkinyje.

²¹ Minėtas sprendimas *Landgren prieš ETF*.

²² Minėtas sprendimas *Economidis prieš Komisiją*.

III. *Prašymai dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo*

2006 m. buvo pateikti du prašymai dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo. Prašymas byloje *Bianchi prieš ETF*²³ buvo atmestas nesant skubos, o prašymas byloje *Dálnoky prieš Komisiją*²⁴ buvo atmestas dėl to, kad ieškinys pagrindinėje byloje iš pirmo žvilgsnio buvo akivaizdžiai nepriimtinas.

IV. *Prašymai dėl teisinės pagalbos*

2006 m. Tarnautojų teismo pirmininkas priėmė nutartį dėl 3 prašymų suteikti teisinę pagalbą, kurie visi buvo pateikti prieš pareiškiant ieškinį, pasinaudojant *mutatis mutandis* taikomo Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 95 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje numatyta galimybe. Šie prašymai nebuvo patenkinti²⁵.

²³ 2006 m. gegužės 31 d. Tarnautojų teismo pirmininko nutartis *Bianchi prieš ETF*, F-38/06 R, dar nepaskelbta Rinkinyje.

²⁴ 2006 m. gruodžio 14 d. Tarnautojų teismo pirmininko nutartis *Dálnoky prieš Komisiją*, F-120/06 R, dar nepaskelbta Rinkinyje.

²⁵ 2006 m. rugsėjo 27 d. Tarnautojų teismo pirmininko nutartis *Nolan prieš Komisiją*, F-90/06 AJ, dar nepaskelbta Rinkinyje.

2006 m. gruodžio 1 d. Tarnautojų teismo pirmininko nutartis *Atanasov prieš Komisiją*, F-101/06 AJ, dar nepaskelbta Rinkinyje.

2006 m. gruodžio 11 d. Tarnautojų teismo pirmininko nutartis *Noworyta prieš Parlamentą*, F-128/06 AJ, dar nepaskelbta Rinkinyje.

B — Tarnautojų teismo sudėtis

(2006 m. sausio 1 d. vyresniškumo tvarka)

Iš kairės į dešinę:

Teisėjas H. Tagaras; teisėja I. Boruta; kolegijos pirmininkas H. Kreppel; Tarnautojų teismo pirmininkas P. Mahoney; kolegijos pirmininkas S. Van Raepenbusch; teisėjas H. Kanninen; teisėjas S. Gervasoni; kanclerė W. Hakenberg.

1. Tarnautojų teismo nariai

(pagal pareigybų užėmimo eiliškumą)

Paul J. Mahoney

gimė 1946 m.; studijavo teisę (*Master of Arts*, Oksfordo universitetas, 1967 m.; *Master of Laws*, *University College London*, 1969 m.); dėstytojas *University College London* (1967–1973 m.); *barrister* (Londonas, 1972–1974 m.); administratorius, vyriausiasis administratorius Europos žmogaus teisių teisme (1974–1990 m.); kviestinis teisės dėstytojas *Saskatchewan* universitete, Saskatoon, Kanada (1988 m.); Europos Tarybos personalo tarnybos vedėjas (1990–1993 m.); skyriaus vedėjas (1993–1995 m.), Europos žmogaus teisių teismo kanclerio pavaduotojas (1995–2001 m.), Europos žmogaus teisių teismo kancleris (2001 m.–2005 m. rugsėjo mėn.); Tarnautojų teismo pirmininkas nuo 2005 m. spalio 6 dienos.

Horstpeter Kreppel

gimė 1945 m.; mokėsi Berlyno, Miuncheno ir Frankfurto prie Maino universitetuose (1966–1972 m.); pirmasis valstybinis egzaminas (1972 m.); teisėjas stažuotojas Frankfurte prie Maino (1972–1973 m. ir 1974–1975 m.); Europos koledžas Briugėje (*Collège d'Europe à Bruges*) (1973–1974 m.); antrasis valstybinis egzaminas (Frankfurtas prie Maino, 1976 m.); Federalinio darbo biuro tarnautojas ir advokatas (1976 m.); darbo teismo teisėjas (Heseno žemė, 1977–1993 m.); dėstytojas Frankfurto prie Maino *Fachhochschule für Sozialarbeit* ir Visbadeno *Verwaltungsfachhochschule* (1979–1990 m.); nacionalinis ekspertas Europos Bendrijų Komisijos teisės tarnyboje (1993–1996 m. ir 2001–2005 m.); Vokietijos Federacinės Respublikos ambasados Madride socialinių reikalų atašė (1996–2001 m.); Frankfurto prie Maino darbo teismo teisėjas (2005 m. vasario–rugsėjo mėn.); Tarnautojų teismo teisėjas nuo 2005 m. spalio 6 dienos.

Irena Boruta

gimė 1950 m.; Vroclavo universiteto teisės diplomas (1972 m.), teisės mokslų daktarė (Lodzė, 1982 m.); į Lenkijos Respublikos advokatų sąrašą įrašyta advokatė (nuo 1977 m.); kviestinė tyrinėtoja (Paryžiaus X universitetas, 1987–1988 m.; Nanto universitetas, 1993–1994 m.); „Solidarnosc“ ekspertė (1995–2000 m.); Lodzės universiteto darbo teisės ir Europos socialinės teisės dėstytoja (1997–1998 m. ir 2001–2005 m.), Varšuvos aukštosios prekybos mokyklos dėstytoja (2002 m.), *Cardinal Stefan Wyszyński* universiteto Varšuvoje darbo teisės ir Europos socialinės teisės dėstytoja (2002–2005 m.); darbo ir socialinių reikalų viceministrė (1998–2001 m.); Lenkijos Respublikos įstojimo į Europos Sąjungą derybų grupės narė (1998–2001 m.); Lenkijos Vyriausybės atstovė prie Tarptautinės darbo organizacijos (1998–2001 m.); daugelio straipsnių apie darbo teisę ir Europos socialinę teisę autorė; Tarnautojų teismo teisėja nuo 2005 m. spalio 6 dienos.

Heikki Kanninen

gimė 1952 m.; Helsinkio aukštųjų komercijos studijų mokyklos diplomas ir Helsinkio universiteto teisės fakulteto diplomas; teisės referentas Suomijos aukščiausiajame administraciniame teisme; teisinės apsaugos viešosios administracijos srityje reformos komiteto generalinis sekretorius; Aukščiausiojo administracinio teismo vyriausiasis administratorius; Administracinės teisenos reformos komiteto generalinis sekretorius, Teisingumo ministerijos teisės aktų leidybos direktorato patarėjas; ELPA teismo kanclerio pavaduotojas; teisės referentas Europos Bendrijų Teisingumo Teisme; Aukščiausiojo administracinio teismo teisėjas (1998–2005 m.); Pabėgėlių skundų komisijos narys; Suomijos teisminių institucijų tobulinimo komiteto vicepirmininkas; Tarnautojų teismo teisėjas nuo 2005 m. spalio 6 dienos.

Haris Tagaras

gimė 1955 m.; teisės diplomas (Salonikų universitetas, 1977 m.); specialusis Europos teisės diplomas (*Institut d'études européennes de l'université libre de Bruxelles*, 1980 m.); teisės mokslų daktaras (Salonikų universitetas, 1984 m.); Europos Bendrijų Tarybos teisininkas lingvistas (1980–1982 m.); Salonikų tarptautinės ekonominės ir Europos teisės centro tyrinėtojas (1982–1984 m.); Europos Bendrijų Teisingumo Teismo ir Europos Bendrijų Komisijos administratorius (1986–1990 m.); Bendrijos teisės, tarptautinės privatinės teisės ir žmogaus teisių dėstytojas Atėnų *Panteion* universitete (nuo 1990 m.); nepriklausomas ekspertas Europos reikalams Teisingumo ministerijoje ir Lugano konvencijos nuolatinio komiteto narys (1991–2004 m.); Nacionalinės konkurencijos komisijos narys (1999–2005 m.); Nacionalinės telekomunikacijų ir pašto komisijos narys (2000–2002 m.); Salonikų advokatūros narys, advokatas, turintis teisę atstovauti Kasaciniam teisme; Europos advokatų sąjungos (EAS) narys steigėjas; Tarptautinės lyginamosios teisės akademijos asocijuotas narys; Tarnautojų teismo teisėjas nuo 2005 m. spalio 6 dienos.

Sean Van Raepenbusch

gimė 1956 m.; teisės diplomas (*Université libre de Bruxelles*, 1979 m.); specialusis tarptautinės teisės diplomas (Briuselis, 1980 m.); teisės mokslų daktaras (1989 m.); bendrovės *Société anonyme du canal et des installations maritimes de Bruxelles* teisės tarnybos vadovas (1979–1984 m.); Europos Bendrijų Komisijos pareigūnas (Socialinių reikalų generalinis direktoratas, 1984–1988 m.); Europos Bendrijų Komisijos teisės tarnybos darbuotojas (1988–1994 m.); teisės referentas Europos Bendrijų Teisingumo Teisme (1994–2005 m.); tarptautinės ir Europos socialinės teisės dėstytojas *Charleroi* universitetiniame centre (*Centre universitaire de Charleroi*) (1989–1991 m.), Europos teisės dėstytojas *Mons-Hainaut* universitete (1991–1997 m.) ir Europos viešosios tarnybos teisės (1989–1991 m.), Europos Sąjungos institucinės teisės (1995–2005 m.), Europos socialinės teisės (2004–2005 m.) dėstytojas Liežų universitete; daugelio Europos socialinės teisės srities ir Europos Sąjungos konstitucinės teisės publikacijų autorius; Tarnautojų teismo teisėjas nuo 2005 m. spalio 6 dienos.

Stéphane Gervasoni

gimė 1967 m.; Grenoble politinių studijų instituto (*Institut d'études politiques de Grenoble*) diplomas (1988 m.) ir Nacionalinės administravimo mokyklos (*École nationale d'administration*) diplomas (1993 m.); *Conseil d'État* narys (ginčų skyriuje (*section du contentieux*) 1993–1997 m., socialiniame skyriuje (*section sociale*) 1996–1997 m., *maître des requêtes* nuo 1996 m.); dėstytojas Paryžiaus politinių studijų institute (*Institut d'études politiques de Paris*) (1993–1995 m.); Vyriausybės komisaras prie Specialios kasacinės pensijų komisijos (*Commission spéciale de cassation des pensions*) (1994–1996 m.); Viešosios tarnybos ministerijos ir Paryžiaus miesto teisės patarėjas (1995–1997 m.); Yonne departamento prefektūros generalinis sekretorius, Auxerre apygardos prefekto pavaduotojas (1997–1999 m.); Savoie departamento prefektūros generalinis sekretorius, Chambéry apygardos prefekto pavaduotojas (1999–2001 m.); teisės referentas Europos Bendrijų Teisingumo Teisme (2001 m. rugsėjo mėn.–2005 m. rugsėjo mėn.); NATO skundų komisijos tikrasis narys (2001–2005 m.); Tarnautojų teismo teisėjas nuo 2005 m. spalio 6 dienos.

Waltraud Hakenberg

gimė 1955 m.; studijavo teisę Ratisbonne ir Ženevoje (1974–1979 m.); pirmasis valstybinis egzaminas (1979 m.), Europos Bendrijų teisės studijos Europos koledže Briugėje (1979–1980 m.); teisėja stažuotoja Ratisbonne (1980–1983 m.); teisės mokslų daktarė (1982 m.); antrasis valstybinis egzaminas (1983 m.); advokatė Miunchene ir Paryžiuje (1983–1989 m.); tarnautoja Europos Bendrijų Teisingumo Teisme (1990–2005 m.); teisės referentė Europos Bendrijų Teisingumo Teisme (teisėjo P. Jann kabinetas, 1995–2005 m.); dėstė Vokietijos, Austrijos, Šveicarijos ir Rusijos universitetuose; Sarre universiteto garbės dėstytoja (nuo 1999 m.); įvairių teisės komitetų, asociacijų ir žiuri narė; įvairių publikacijų teisės ir Bendrijos teisės ginčų srityje autorė; Tarnautojų teismo kanclerė nuo 2005 m. lapkričio 30 dienos.

2. Vyresniškumo tvarka

Nuo 2006 m. sausio 1 d. iki 2006 m. gruodžio 31 d.

Tarnautojų teismo pirmininkas P. Mahoney

Kolegijos pirmininkas H. Kreppel

Kolegijos pirmininkas S. Van Raepenbusch

Teisėja I. Boruta

Teisėjas H. Kanninen

Teisėjas H. Tagaras

Teisėjas S. Gervasoni

Kanclerė W. Hakenberg

C — Tarnautojų teismo teisminės veiklos statistika

Bendra Tarnautojų teismo veikla

1. Baigtos, gautos, nagrinėjamos bylos (2005–2006 m.)

Gautos bylos

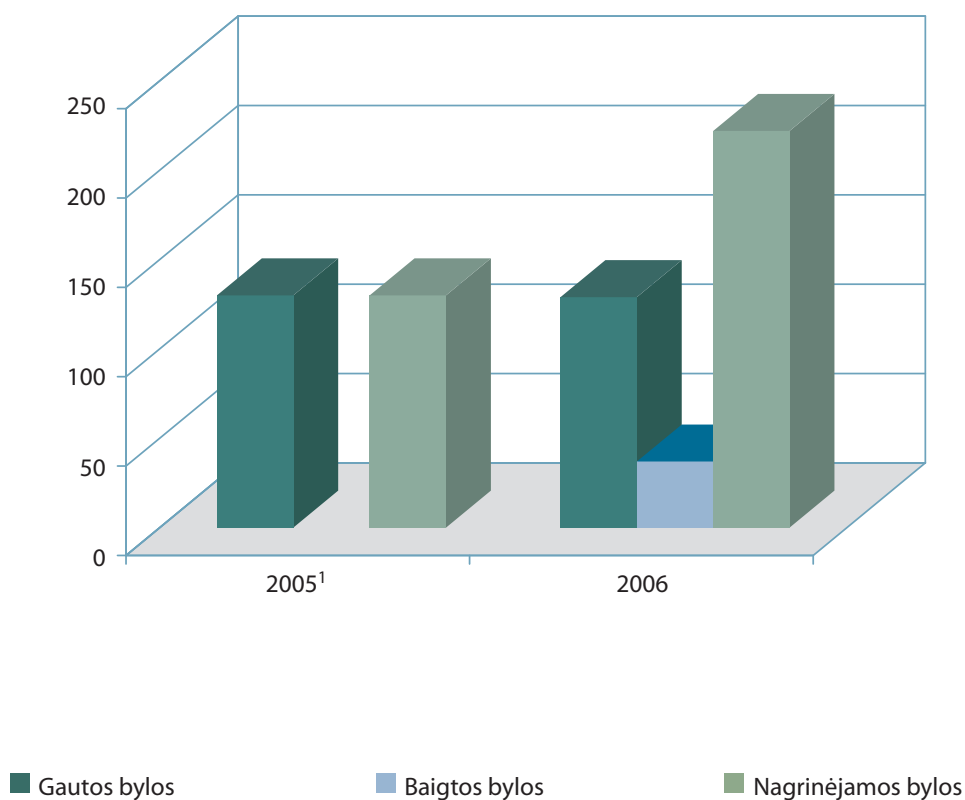
2. Bylų skaičiaus procentinė išraiška pagal pagrindines institucijas atsakoves
3. Proceso kalba
4. Ieškovų skaičius (2005–2006 m.)

Baigtos bylos

5. Sprendimo esmė
6. Sprendimai ir nutartys. Teismo sudėtys

1. Bendra Tarnautojų teismo veikla

Gautos, baigtos, nagrinėjamos bylos (2005–2006 m.)

	2005 ¹	2006
Gautos bylos	130	148
Baigtos bylos	0	53
Nagrinėjamos bylos	130	225

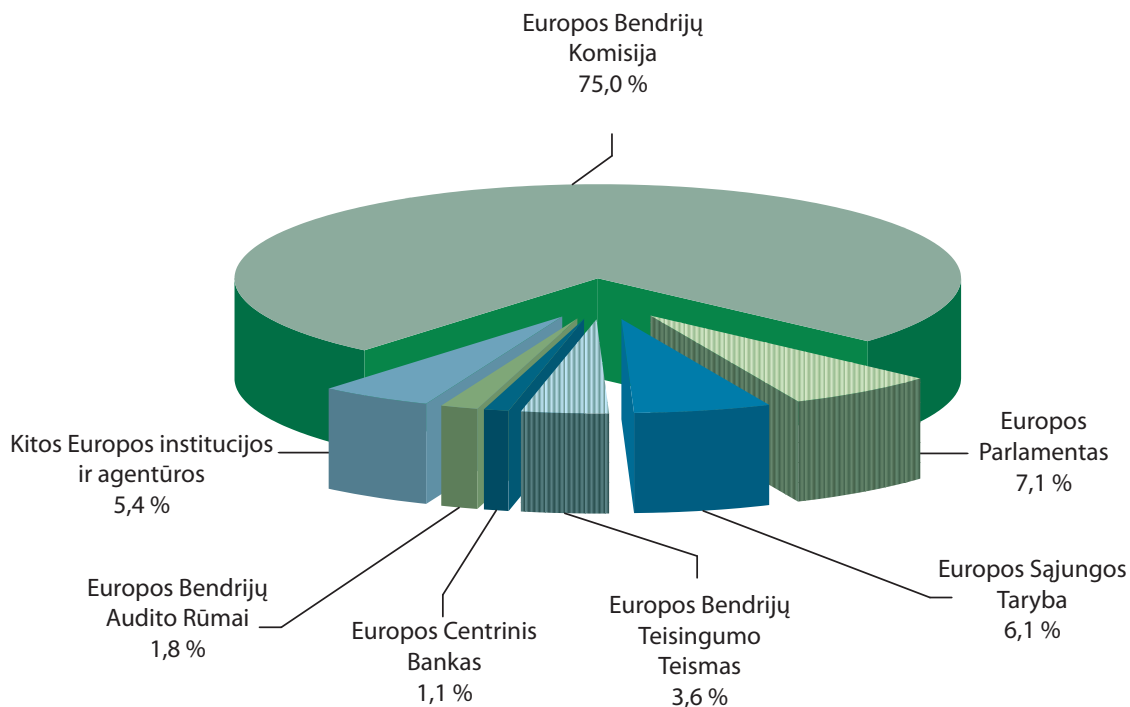
¹ Tarnautojų teismas įsteigtas 2004 m. lapkričio 2 d. Tarybos sprendimu 2004/752/EB, Euratomas, įsteigiančiu Europos Sąjungos tarnautojų teismą (OL L 333, p. 7).

Pačią teisminę veiklą jis pradėjo 2005 m. gruodžio 12 d., t. y. 2005 m. gruodžio 2 d. Teisingumo Teismo pirmininko sprendimo, skelbiančio Tarnautojų teismo įkūrimą pagal teisės aktus (OL L 325, p. 2), paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

2005 m. pabaigoje Pirmosios instancijos teismas perdavė Tarnautojų teismui 117 bylų ir 13 bylų buvo pateikta tiesiogiai šiam teismui.

2. Gautos bylos. Procentinė bylų skaičiaus išraiška pagal pagrindines institucijas atsakoves

Procentinė gautų bylų skaičiaus išraiška

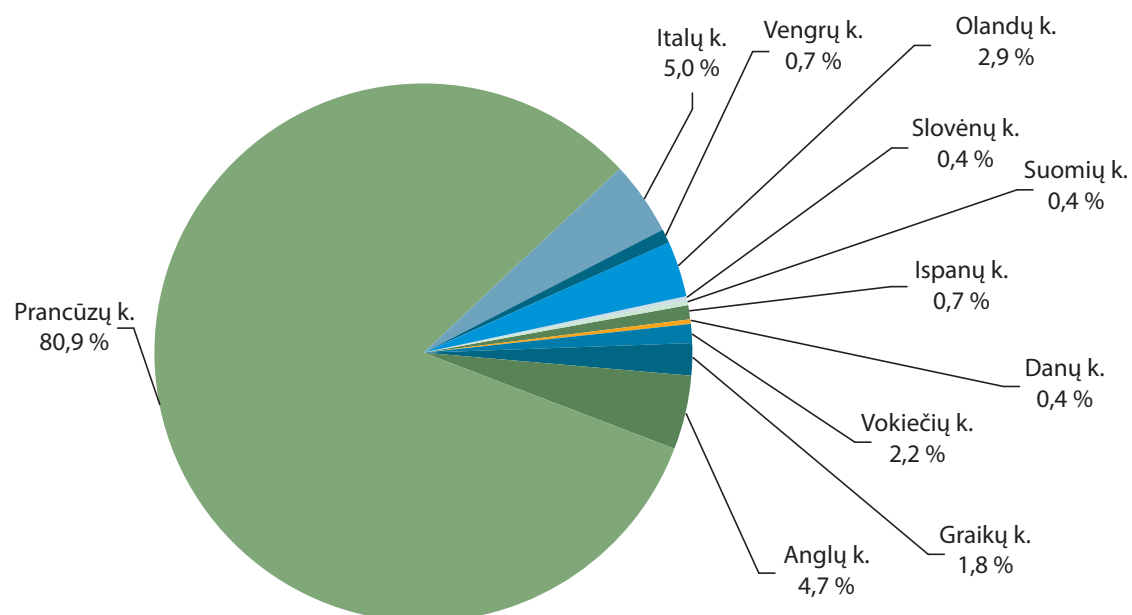

	Procentinė gautų bylų skaičiaus išraiška	Visų institucijos darbuotojų skaičius procentais ¹
Europos Bendrijų Komisija	75% ²	62,9%
Europos Parlamentas	7,1%	15,0%
Europos Sąjungos Taryba	6,1%	8,9%
Europos Bendrijų Teisingumo Teismas	3,6%	4,5%
Europos Centrinis Bankas	1,1%	3,5%
Europos Bendrijų Audito Rūmai	1,8%	2,0%
Kitos Europos institucijos ir agentūros	5,4%	3,1%
Iš viso	100,0%	100,0%

¹ Informacijos šaltinis: http://eur-lex.europa.eu/budget/data/D2006_VOL1/LT/nmc-grseqAP2000182/index.htm.

² Ši procentinė išraiška apima ir prieš EPSO (Europos personalo atrankos biuras, organizacinio atžvilgiu priklausantis nuo Komisijos) pradėtas bylas, t. y. atrankos procedūrose dalyvaujančių kandidatų pareikštus ieškinius. Todėl šis skaičius apima ir asmenis, kurie (dar) nėra institucijų darbuotojai.

3. Gautos bylos. Proceso kalba

Proceso kalba	Bylų skaičius
Ispanų k.	2
Danų k.	1
Vokiečių k.	6
Graikų k.	5
Anglų k.	13
Prancūzų k.	225
Italų k.	14
Vengrų k.	2
Olandų k.	8
Slovėnų k.	1
Suomių k.	1
Iš viso	278

Proceso kalba yra kalba, kuria surašytas ieškinys, o ne ieškovo gimtoji ar jo šalies valstybinė kalba.

4. *Gautos bylos. Ieškovų skaičius. 2005–2006 m.*

Gautos bylos, kuriose dalyvauja daugiausia ieškovų vienoje byloje

Ieškovų skaičius byloje ¹	Sritys ²
484	Pareigūnų tarnybos nuostatai. Pensija. Belgijoje įgytų teisių į pensiją pervedimas
483	Pareigūnų tarnybos nuostatai. Pensija. Belgijoje įgytų teisių į pensiją pervedimas
309	Pareigūnų tarnybos nuostatai. Pensija. Pagal vidutinės pragyvenimo išlaidas gyvenamosios vietos valstybėje narėje apskaičiuoto korekcinio koeficiento taikymas
164	Pareigūnų tarnybos nuostatai. Pensija. Belgijoje įgytų teisių į pensiją pervedimas
164	Pareigūnų tarnybos nuostatai. Pensija. Belgijoje įgytų teisių į pensiją pervedimas
143	Pareigūnų tarnybos nuostatai. Paskyrimai. Iki įsigaliojant naujiems Pareigūnų tarnybos nuostatams į konkursą laimėjusių asmenų sąrašą įrašyti kandidatai
59	Pareigūnų tarnybos nuostatai. Pareigų paaukštinimas. 2005 m. pareigų paaukštinimo procedūra. Naujuose Pareigūnų tarnybos nuostatuose numatyti papildomi lygiai
36	Pareigūnų tarnybos nuostatai. Pareigų paaukštinimas. 2005 m. pareigų paaukštinimo procedūra. Naujuose Pareigūnų tarnybos nuostatuose numatyti papildomi lygiai
29	Pareigūnų tarnybos nuostatai. Paskyrimai. Iki įsigaliojant naujiems Pareigūnų tarnybos nuostatams į konkursą laimėjusių asmenų sąrašą įrašyti kandidatai
21	Pareigūnų tarnybos nuostatai. Sutartininkai. Nustatytos kategorijos ir atlyginimo dydžio peržiūrėjimas

Iš viso ieškovų visose gautose bylose

Iš viso ieškovų	Iš viso gauta bylų
2 403	278

¹ Kelis ieškinius pateikę ieškovai buvo skaičiuojami kaip atskiri ieškovai pagal kiekvieną pareikštą ieškinį.

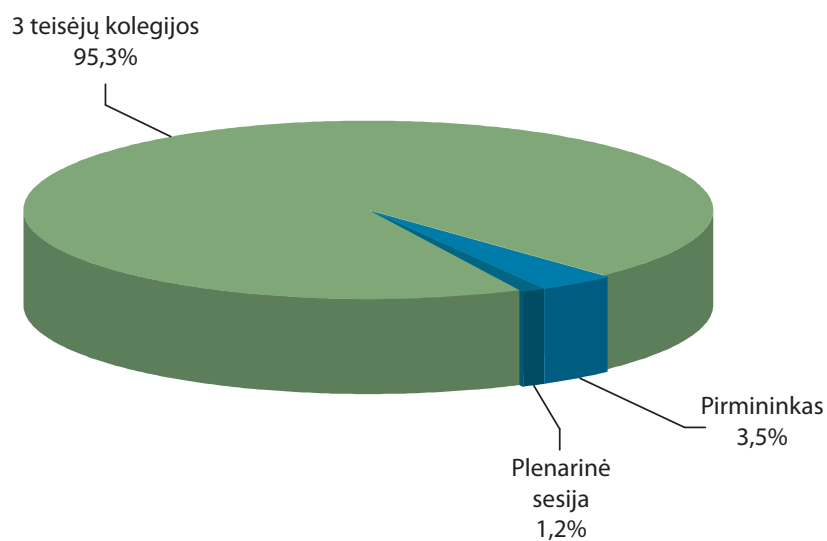
² Sąvoka „Pareigūnų tarnybos nuostatai“ reiškia Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas.

5. Baigtos bylos. Sprendimo esmė¹

Pareigūnų tarnybos nuostatai ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos	Sprendimai Esmė		Nutartys (dėl nepriimtinių arba akivaizdžiai nepriimtinių ar nepagrįstų ieškinų)	Taikos sutartys, sudarytos pasiūlius Tarnautojų teismui	Išbraukimai iš registro kitu pagrindu	Apeliaciniai skundai Pirmosios instancijos teismui	Iš viso
	Panaikinti sprendimą arba pripažinti atsakovo pažeidimą	Atmesti ieškinį					
Paskyrimas / Perkėlimas		1					1
Atlyginimas ir išmokos	1	2	1	4	3		11
Vertinimas / Pareigų paaugstinimas	2	1	4		2		9
Konkursas	1	2					3
Invalidumo pensijos ir išmokos	2	1	2		1		6
Socialinė apsauga / Profesinė liga / Nelaimingi atsitikimai	1	1	2			1	5
Tarnautojo sutarties nutraukimas	1						1
Darbo sąlygos			1				1
Drausminės procedūros			1				1
Įdarbinimas / Paskyrimas / Lygio skyrimas	2	2	2		2		8
Darbo sąlygos / Atostogos	1						1
KITOS nei viešosios tarnybos sritys						1	1
Iš viso	11	10	13	4	8	2	48*

¹ Prie šio skaičiaus reikia pridėti 3 baigtas bylas teisinės pagalbos srityje bei 2 nutartis dėl prašymo taikyti laikinąsias apsaugos priemones.

6. Baigtos bylos. Sprendimai ir nutartys. Teismo sudėtis

	Sprendimai	Nutartys, kuriomis užbaigiamas procesas ¹	Kitos nutartys	Iš viso
Plenarinė sesija	2	0	0	2
3 teisėjų kolegijos	19	26	118	163
Pirmininkas	0	6	0	6
Iš viso	21	32	118	171

¹ Jurisdikcinės nutartys, kuriomis užbaigiamas procesas, įskaitant nutartis dėl bylos išbraukimo iš registro tuo pagrindu, kad tarpininkaujant Tarnautojų teismui šalys sudarė taikos sutartį (tačiau neįskaitant nutarčių, kuriomis procesas užbaigiamas išbraukiant bylą iš registro dėl kitų priežasčių).

IV skyrius

Susitikimai ir vizitai

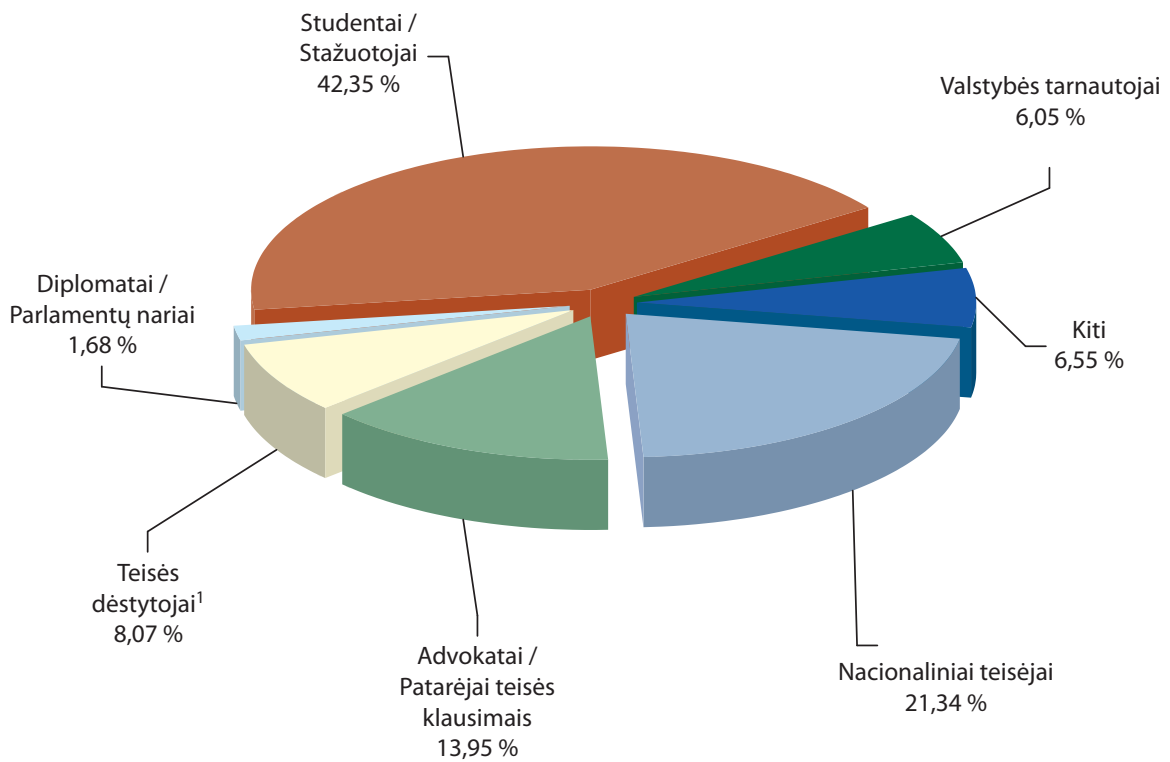
A — Oficialūs vizitai ir renginiai Teisingumo Teisme, Pirmosios instancijos teisme ir Tarnautojų teisme

sausio 16 d.	„Steering Committee of the European Network of Councils for the Judiciary“ (ENCJ) delegacija
sausio 19 d.	J. E. Edouard Malayan, Rusijos Federacijos ambasadorius Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje
sausio 26 d.	J. E. Pavol Šepelák, Čekijos Respublikos ambasadorius Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje
vasario 3 d.	Acevedo Peralta, advokatas ir notaras Salvadore
vasario 6–7 d.	Lietuvos Respublikos Aukščiausiojo Teismo delegacija
vasario 9 d.	J. E. Mitsuaki Kojima, Japonijos ambasadorius Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje, ir Hisashi Owada, Tarptautinio Teisingumo Teismo teisėjas
vasario 9 d.	J. E. Konstantin Zhigalov, Kazachstano Respublikos ambasadorius Belgijos Karalystėje ir Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje
kovo 6 d.	Nikiforos Diamandouros, Europos ombudsmenas
kovo 9 d.	J. E. Václav Klaus, Čekijos Respublikos prezidentas
kovo 13–14 d.	<i>Centrale Raad van Beroep</i> (Nyderlandų Karalystė) delegacija
kovo 22 d.	Andris Guljāns, Latvijos Respublikos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas
balandžio 3 d.	Europos žmogaus teisių teismo delegacija
gegužės 4 d.	Vietnamo Socialistinės Respublikos Teisingumo ministerijos delegacija
gegužės 15–16 d.	Ispanijos Respublikos Konstitucinio Teismo (Tribunal Constitucional) delegacija
gegužės 18 d.	Lietuvos Respublikos Parlamento delegacija
birželio 1 d.	J. E. Ann Louise Wagner, Jungtinių Amerikos Valstijų ambasadorė Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje
birželio 7 d.	<i>Caribbean Community Secretariat</i> delegacija
birželio 12 d.	Günter Gloser, Vokietijos Federacinės Respublikos Europos reikalų ministras
birželio 16–17 d.	Europos advokatų sąjungos 20-ųjų metinių paminėjimas Teisingumo Teisme

birželio 19–20 d.	Europos Parlamento delegacija (Europos Parlamento nariai iš Vengrijos)
liepos 4 d.	Monika Harms, <i>Generalbundesanwältin beim Bundesgerichtshof</i>
liepos 14 d.	J. E. László Sólyom, Vengrijos Respublikos prezidentas
rugsėjo 22 d.	Claude Wiseler, Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės Viešųjų darbų ministras
rugsėjo 27–28 d.	Centrinės Amerikos Teisingumo Teismo delegacija
rugsėjo 28 d.	J. E. Hubertus von Morr, Vokietijos Federacinės Respublikos ambasadorius Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje
spalio 2 d.	J. E. Dionyssios Kodellas, Graikijos Respublikos ambasadorius Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje
spalio 3 d.	Vidaus rinkos derinimo tarnybos (Alikantė) delegacija
spalio 11 d.	J. E. Rocco Antonio Cangelosi, nuolatinis Italijos Respublikos atstovas Europos Sąjungoje
spalio 12 d.	Gregorio Garzón Clariana, juriskonsultas Europos Parlamente
spalio 19 d.	ELPA Teismo vizitas
spalio 23 d.	Parodos, skirtos 1956 m. spalio mėn. įvykiams Vengrijoje paminėti, atidarymas
spalio 26 d.	J. E. Kazuhito Tatebe, Japonijos ambasadorius Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje
lapkričio 17 d.	J. E. Heinz Fischer, Austrijos Respublikos prezidentas
lapkričio 22 d.	Hansine Napwaniyo Donli, Cedeao Teisingumo Teismo pirmininkė
lapkričio 23 d.	J. E. Alain Kundycki, Belgijos Karalystės ambasadorius Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje
lapkričio 27 d.	Guy Canivet, Prancūzijos kasacinio teismo (<i>Cour de cassation</i>) pirmininkas
gruodžio 5–6 d.	Informacinės dienos naujiems Teisingumo Teismo nariams
gruodžio 7 d.	J. E. Vaira Vīķe-Freiberga, Latvijos Respublikos prezidentė
gruodžio 7 d.	Dimitris Dimitriadis, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto pirmininkas
gruodžio 7–8 d.	Informacinės dienos naujiems Pirmosios instancijos teismo nariams
gruodžio 7–8 d.	Albertine Anne Honorine Lipou Massala, Afrikos plėtros banko administracinio teismo vykdomoji sekretorė

B — Pažintiniai vizitai

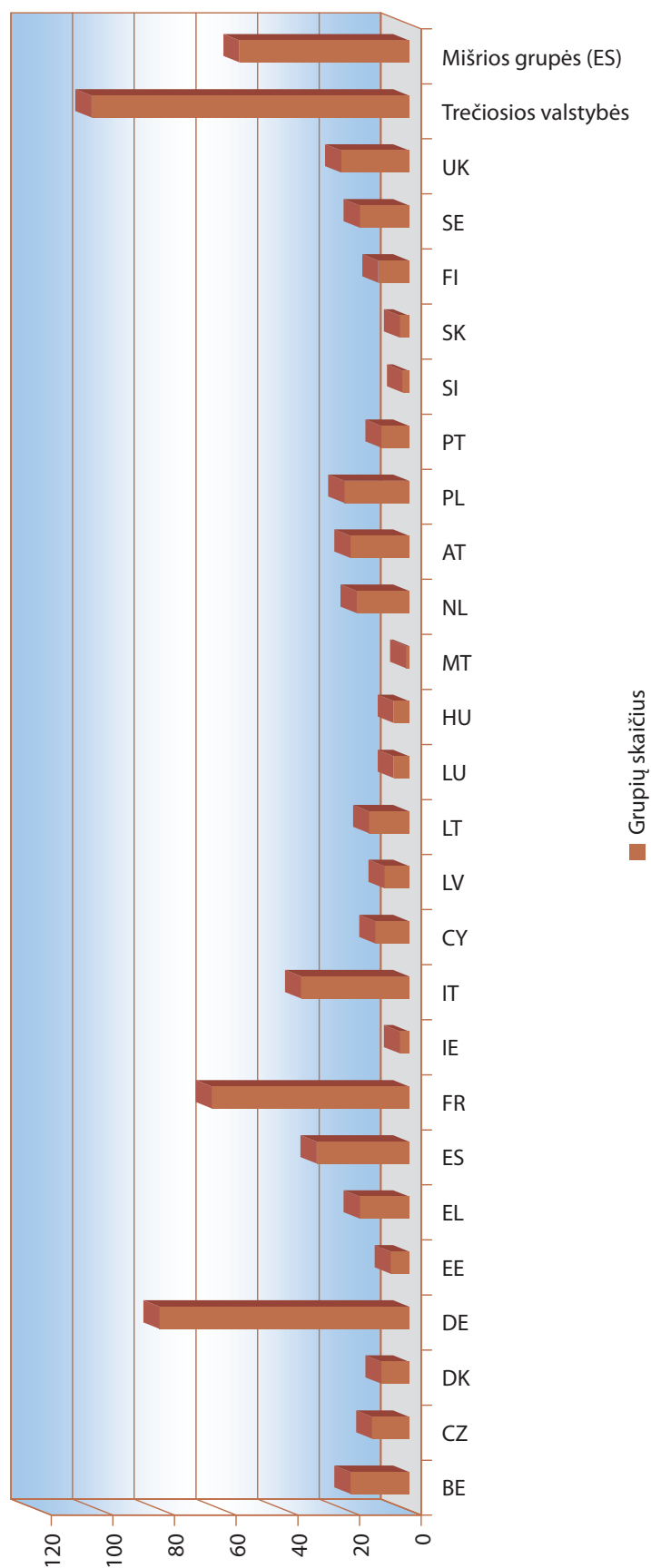
Skirstymas pagal grupių rūšis

	Nacionaliniai teisėjai	Advokatai / Patarėjai teisės klausimais	Teisės dėstytojai ¹	Diplomatai / Parlamentų nariai	Studentai / Stažuotojai	Valstybės tarnautojai	Kiti	Iš viso
Grupių skaičius	127	83	48	10	252	36	39	595

¹ Išskyrus dėstytojus, lydinčius studentų grupes.

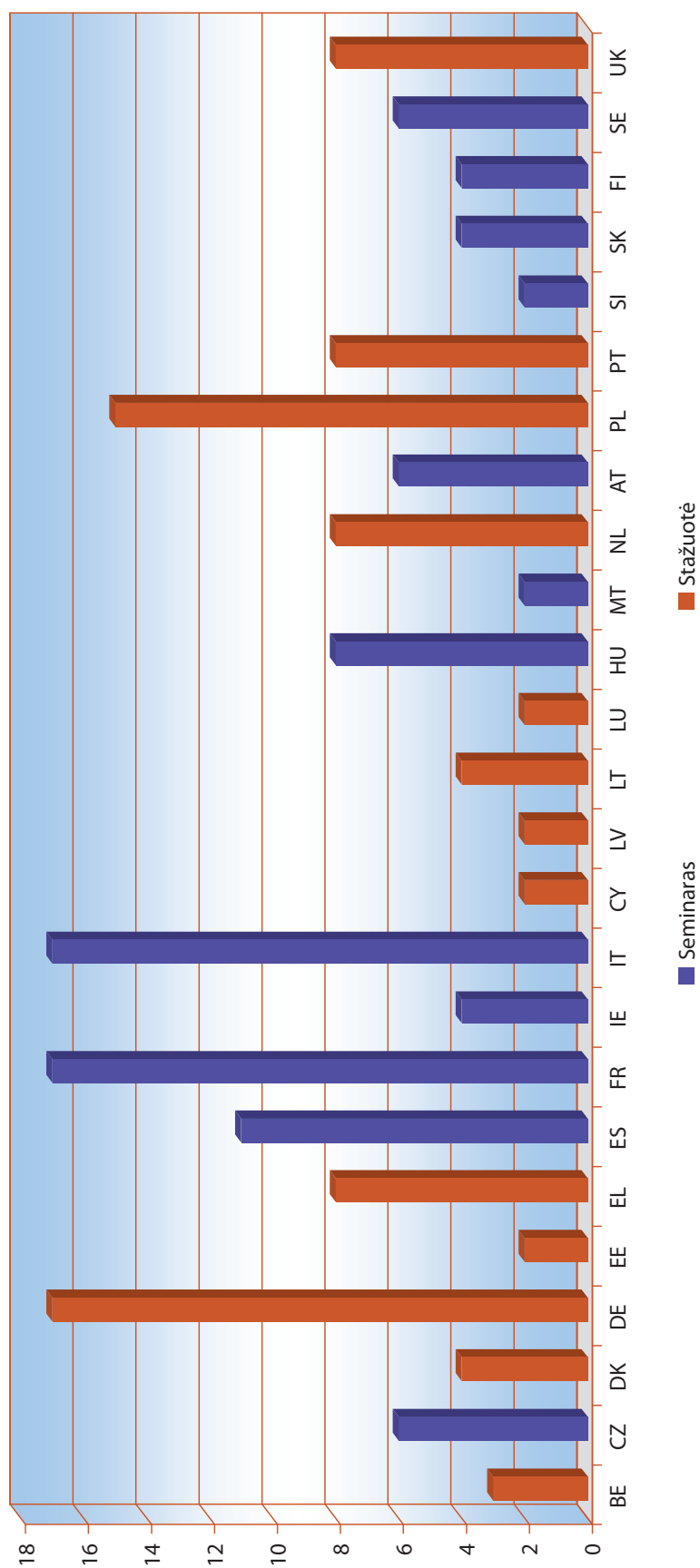
Pažintiniai vizitai. Skirstymas pagal valstybes nares¹

	Lankytojų skaičius							Grupių skaičius	
	Nacionaliniai teisėjai	Advokatai / Patarėjai teisės klausimais	Teisės dėstytojai ¹	Diplomatai / Parlamentų nariai	Studentai / Stažuotojai	Valstybės tarnautojai	Kiti		Iš viso
BE	20	43	10		227		56	356	19
CZ			15	12	32		20	79	12
DK	16		14		207	28		265	9
DE	270	362	2	17	1 030	105	320	2 106	81
EE	66							66	6
EL	160	34			101	43		338	16
ES	422	52			143	68		685	30
FR	225	192			1 142		217	1 776	64
IE	7				58			65	3
IT		55	25		364		28	497	35
CY	8	9	3		6			26	11
LV	21			7				28	8
LT			13		15			28	13
LU			2		65			67	5
HU		11			53			64	5
MT	2							2	1
NL		109			330		19	458	17
AT	7	77	1	29	210	23	41	388	19
PL	234	336	3		117			690	21
PT			5		53			58	9
SI				6				6	2
SK	2				30			32	3
FI	21	49			61	22	9	162	10
SE	114	61		2	67	13		257	16
UK	112	69			274	3		458	22
Trečiosios valstybės	181	74	15	3	1 516	84	49	1 922	103
Mišrios grupės (ES)	156	140			955	325	81	1 657	55
Iš viso	2 044	1 673	108	101	7 056	714	840	12 536	595

¹ Išskyrus dėstytojus, lydinčius studentų grupes.

Pažintiniai vizitai. Nacionaliniai teisėjai

	BE	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	UK	Iš viso
Seminaras		6					11	17	4	17					8	2		6			2	4	4	6		87
Stażuotė	3		4	17	2	8					2	2	4	2			8		15	8					8	83

C — Iškilmingi posėdžiai

sausio 10 d.	Iškilmingas posėdis generalinio advokato F. Jacobs ir teisėjo C. Gulmann pareigų ėjimo pabaigos bei teisėjo L. Bay Larsen ir generalinės advokatės E. Sharpston pareigų ėjimo pradžios proga
kovo 17 d.	Iškilmingas posėdis dalies Europos Bendrijų Audito Rūmų sudėties atnaujinimo proga
gegužės 3 d.	Iškilmingas posėdis teisėjo A. La Pergola pareigų ėjimo pabaigos Teisingumo Teisme ir Teisingumo Teismo teisėjo A. Tizzano pareigų ėjimo pradžios, Teisingumo Teismo generalinio advokato P. Mengozzi pareigų ėjimo pradžios bei Pirmosios instancijos teismo teisėjo E. Moavero Milanesi pareigų ėjimo pradžios proga
spalio 6 d.	Iškilmingas posėdis dalies Teisingumo Teismo sudėties atnaujinimo bei naujų Pirmosios instancijos teismo teisėjų pareigų ėjimo pradžios proga

D — Vizitai arba dalyvavimas oficialiuose renginiuose

Teisingumo Teismas

sausio 2 d.	Teisingumo Teismo atstovavimas Belgijos Kasacinio teismo (<i>Cour de cassation</i>) organizuotoje Naujųjų metų sutikimo šventėje Briuselyje
sausio 6 d.	Teisingumo Teismo delegacijos dalyvavimas iškilmingame Kasacinio teismo (<i>Cour de cassation</i>) posėdyje Paryžiuje
sausio 18 d.	Teisingumo ministrės Brigitte Zypries kvietimu Teisingumo Teismo delegacijos dalyvavimas <i>Rechtspolitischen Neujahrsempfang 2006</i> Berlyne
sausio 20 d.	Teisingumo Teismo atstovavimas iškilmingame „Hoge Raad“ posėdyje Generalinio prokuroro pareigų ėjimo pabaigos proga Hagoje
sausio 20 d.	Teisingumo Teismo delegacijos dalyvavimas iškilmingame Europos žmogaus teisių teismo posėdyje ir seminare „Europos žmogaus teisių teismo sprendimų vykdymas ir pasekmės: teismo vaidmuo“ Strasbūre
sausio 27 d.	Teisingumo Teismo atstovavimas <i>Corte suprema di cassazione</i> darbo metų pradžios iškilmėse Romoje
vasario 2–4 d.	Teisingumo Teismo delegacijos oficialus vizitas <i>Bundesverfassungsgericht</i> Karlsruheje
vasario 7 d.	Teisingumo Teismo atstovavimas religinėse apeigose ir oficialiose iškilmėse, organizuotose buvusiam Vokietijos Federacinės Respublikos prezidentui Johannes Rau atminti, Berlyne
vasario 22 d.	Teisingumo Teismo pirmininko dalyvavimas susitikime su Ministru pirmininku Jean-Claude Juncker dėl klausimų, susijusių su Europos Bendrijų Teisingumo Teismo ir Europos žmogaus teisių teismo bendradarbiavimu, Liuksemburge
kovo 16–17 d.	Teisingumo Teismo atstovavimas 3-iajame „European Commercial Judges Forum“ kongrese Hamburge
balandžio 5 d.	Teisingumo Teismo atstovavimas Lenkijos Respublikos Konstitucinio Teismo Generalinėje Asamblėjoje Varšuvoje
balandžio 10–11 d.	Teisingumo Teismo atstovavimas Vengrijos Respublikos Konstitucinio Teismo, bendradarbiaujant su Europos Tarybos Venecijos komisija ir „Budapest Forum for Europe“ organizacija, organizuotame tarptautiniame apskritajame stale dėl „Konstitucinės teisės ir Europos teisės santykio Europos Sąjungoje“, Budapešte

balandžio 18–19 d.	Teisingumo Teismo pirmininko dalyvavimas Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančios Austrijos, bendradarbiaujant su Austrijos parlamentu ir Žemutinės Austrijos žeme, organizuotoje konferencijoje subsidarumo klausimu „L'Europe commence chez soi“, St. Pölten (Žemutinė Austrija)
balandžio 22 d.	Teisingumo Teismo pirmininko dalyvavimas Italijos Respublikos Konstitucinio Teismo 50-mečio proga organizuotose oficialiose iškilmėse Romoje
gegužės 21–24 d.	Teisingumo Teismo delegacijos oficialus vizitas į Suomiją
gegužės 22 d.	Teisingumo Teismo atstovavimas buvusio Teisingumo Teismo teisėjo M. Díez de Velasco 80-mečio proga <i>Asociación Española para el Estudio del Derecho Europeo</i> organizuotame koliokviume „Veinte años de España en las Comunidades Europeas. La evolución jurisprudencial del derecho“ Madride
gegužės 28 d.	Ministro pirmininko kvietimu Teisingumo Teismo pirmininko dalyvavimas Graikijos įstojimo į Europos Sąjungą 25-ųjų metinių proga organizuotame renginyje Atėnuose
gegužės 28–30 d.	Teisingumo Teismo atstovavimas Valstybės Tarybų ir Aukščiausiųjų administracinių teisminių institucijų asociacijos valdybos susirinkime ir šios asociacijos organizuotame koliokviume Leipcige
birželio 1 d.	Italijos Respublikos prezidento kvietimu Teisingumo Teismo atstovavimas nacionalinės šventės proga organizuotose iškilmėse Romoje
birželio 12–13 d.	Teisingumo Teismo delegacijos dalyvavimas Europos Sąjungos Aukščiausiųjų teisminių institucijų pirmininkų tinklo antrajame koliokviume Varšuvoje
birželio 16–17 d.	Teisingumo Teismo atstovavimas <i>Association of European Competition Law Judges</i> 5-ojoje konferencijoje Vustrove
birželio 29 d.– liepos 1 d.	Teisingumo Teismo delegacijos dalyvavimas Bulgarijos Respublikos Konstitucinio Teismo 15-ųjų metinių minėjime Sofijoje
liepos 24 d.	Pirmininko dalyvavimas Graikijos Respublikos prezidento priėmime 32-ųjų Respublikos atkūrimo metinių proga Atėnuose
rugsėjo 18 d.	Pirmininko dalyvavimas Vokietijos Federacinės Respublikos prezidento H. Köhler Graikijos Respublikos prezidento K. Papoulias garbei organizuotuose pietuose Berlyne
rugsėjo 28 d.	Teisingumo Teismo atstovavimas iškilmėse, per kurias Teisingumo Teismui buvo įteiktas 50-ųjų <i>Colegio oficial de Graduados Sociales de Madrid</i> įkūrimo metinių aukso medalis, Madride

rugsėjo 28–30 d.	Teisingumo Teismo delegacijos dalyvavimas Tarptautinio jūrų teisės tribunolo 10-mečio paminėjimo iškilmėse Hamburge
spalio 1–2 d.	Teisingumo Teismo delegacijos dalyvavimas Lordo kanclerio (<i>Lord Chancellor</i>) organizuotame <i>Opening of the Legal Year</i> Londone
spalio 2 d.	Teisingumo Teismo delegacijos dalyvavimas <i>Verfassungstag</i> (Austrijos Konstitucinio Teismo įkūrimo iškilmingas paminėjimas dalyvaujant Austrijos Respublikos prezidentui) Vienoje
spalio 2 d.	Teisingumo Teismo atstovavimas Kipro Respublikos nuolatinės atstovybės Europos Sąjungoje Kipro Respublikos 46-ųjų nepriklausomybės metinių proga organizuotame priėmime Briuselyje
spalio 3 d.	Teisingumo Teismo atstovavimas <i>Tag der Deutschen Einheit</i> organizuotose oficialiose iškilmėse Kylyje
spalio 17 d.	Austrijos Konstitucinio Teismo pirmininko kvietimu Teisingumo Teismo atstovavimas apskritajame stale „Narystės Europos Sąjungai padariniai konstituciniams teismams“, kuriame dalyvavo Lenkijos, Vengrijos, Slovėnijos, Kroatijos, Čekijos ir Slovakijos Konstitucinių Teismų pirmininkai, Vienoje
spalio 25–27 d.	Teisingumo Teismo atstovavimas Europos Tarybos Venecijos komisijos ir Rusijos Federacijos Konstitucinio Teismo organizuotoje konferencijoje Maskvoje
lapkričio 1 d.	J. E. Kipro Respublikos prezidentas suteikė Teisingumo Teismo pirmininkui Makarios III ordino kavalieriaus kryžiaus apdovanojimą Nikosijoje
lapkričio 1–4 d.	Teisingumo Teismo pirmininko ir delegacijos dalyvavimas FIDE kongrese Kipre
lapkričio 20 d.	Teisingumo Teismo atstovavimas Europos Sąjungos Valstybės Tarybų ir Aukščiausiųjų administracinių teisminių institucijų asociacijos valdybos susirinkime Briuselyje
gruodžio 6 d.	Teisingumo Teismo atstovavimas Suomijos Respublikos prezidentės Suomijos nepriklausomybės dienos proga organizuotame priėmime Helsinkyje
gruodžio 7–10 d.	Teisingumo Teismo atstovavimas Latvijos Respublikos Konstitucinio Teismo organizuotoje konferencijoje nacionalinėse jo 10-mečio paminėjimo iškilmėse Rygoje

Pirmosios instancijos teismas

sausio 27 d.	Pirmosios instancijos teismo pirmininko dalyvavimas Teisingumo Teismo teisėjo Claus Gulmann garbei organizuotame oficialiame priėmime Kopenhagoje
vasario 8–9 d.	Pirmosios instancijos teismo pirmininko dalyvavimas ir pranešimas apskritajame stale, per <i>International Bar Association's Legal Practice Division and Antitrust Section</i> organizuotą „2006 International Cartel Workshop“ Londone
kovo 30 d.	Pirmosios instancijos teismo pirmininko kalba Europos viešosios teisės centro organizuotoje konferencijoje „Manuel Chrysoloras“ Atėnuose
gegužės 4–5 d.	Pirmosios instancijos teismo pirmininko dalyvavimas ir pranešimas Šiaurės šalių teisininkų akademijos organizuotoje konferencijoje „Challenges in Nordic Cases“ Helsinkyje
gegužės 10–11 d.	Pirmosios instancijos teismo pirmininko dalyvavimas ir pranešimas St. Gallen universiteto organizuotoje konferencijoje „XIII th St. Gallen International Competition Law Forum ICF“
gegužės 19 d.	Pirmosios instancijos teismo pirmininko dalyvavimas Europos Bendrijų Komisijos ir Europos Parlamento organizuotoje 2006 m. Europos konferencijoje dėl Europos perspektyvos
birželio 27 d.	Pirmosios instancijos teismo pirmininko dalyvavimas Danijos Teisingumo ministro kviestinuose pietuose Claus Gulmann pareigų ėjimo pabaigos proga
liepos 3 d.	Pirmosios instancijos teismo pirmininko dalyvavimas Europos teisės akademijos vasaros priėmime Tryre
rugpjūčio 7 d.	Jos Didenybė Danijos Karalienė Pirmosios instancijos teismo pirmininkui suteikė 1-ojo laipsnio Komandoro apdovanojimą Kopenhagoje
spalio 23 d.	Pirmosios instancijos teismo pirmininko dalyvavimas Londone vykusiame susitikime su <i>Rt Hon the Lord Brown of Eaton-under-Heywood (Chairman)</i> ir Dr. Chris K. Kerse (<i>Legal Adviser</i>) per <i>House of Lords</i> vykdomą tyrimą dėl galimo „Europos konkurencijos teismo“ įsteigimo
spalio 23 d.	Pirmosios instancijos teismo pirmininko dalyvavimas diskusijoje ir kalba Londone per <i>University College London The Jevons Institute</i> organizuotą konferenciją „A Competition Court of the EU?“
spalio 31 d.	Pirmosios instancijos teismo pirmininko kalba apie „ne bis in idem“ Danijos konkurencijos teisės asociacijoje („Dansk Forening for Konkurrenceret“) Kopenhagoje

- lapkričio 13 d. Pirmosios instancijos teismo pirmininko dalyvavimas apskritajame stale Tryre per Europos teisės akademijos (ERA) ERA kongreso centre organizuotą konferenciją „State Aid and Taxation: Regional Devolution in Tax Matters in the Perspective of State Aid“
- lapkričio 23–24 d. Pirmosios instancijos teismo pirmininko dalyvavimas ir pranešimas Lietuvos Respublikos Seimo Europos reikalų komiteto organizuotoje konferencijoje „The Impact of the Jurisprudence of the European Court of Justice and the Court of First Instance on European and National Legal Orders“ Vilniuje

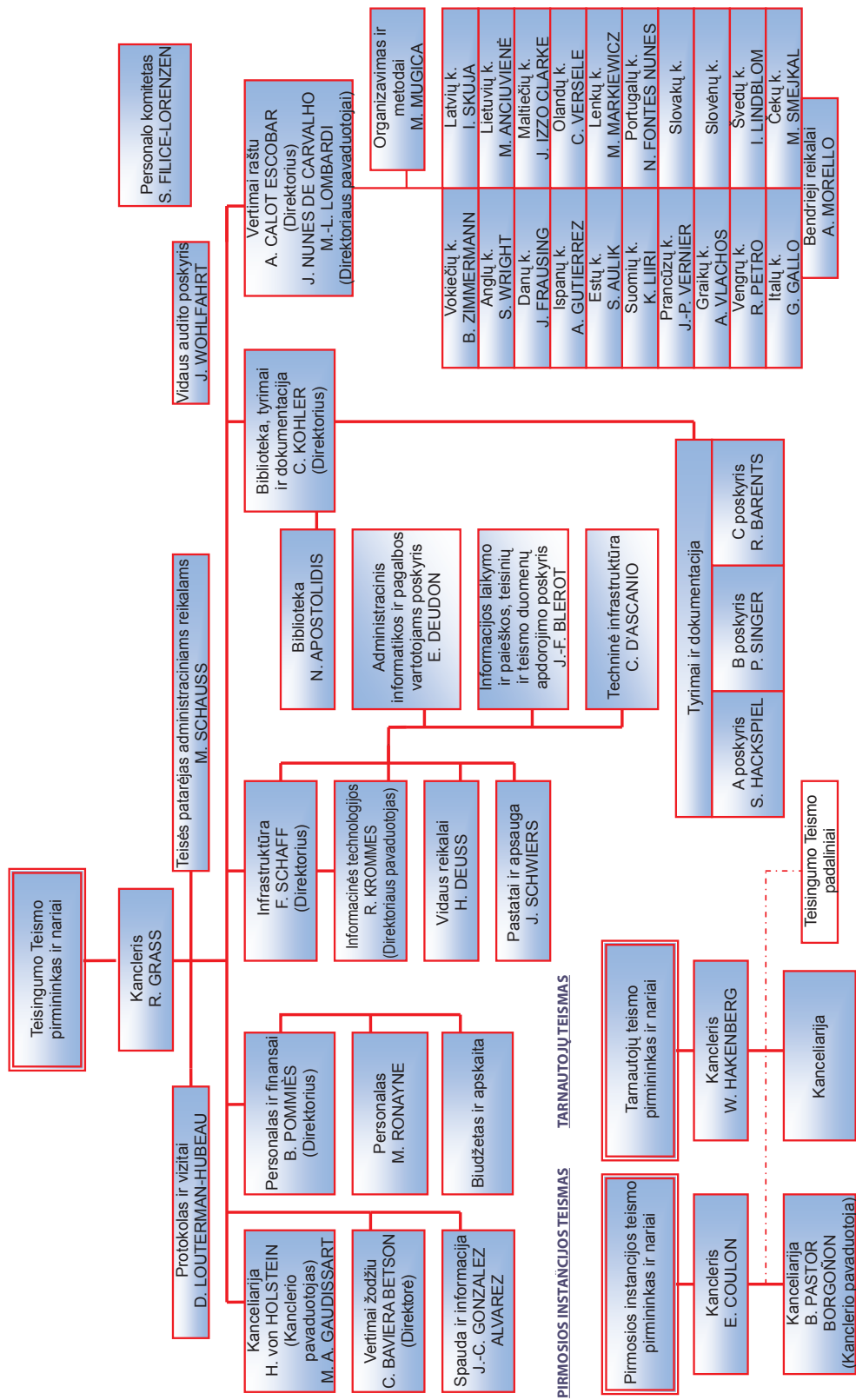
Tarnautojų teismas

- lapkričio 23–25 d. Pirmininko P. J. Mahoney ir teisėjo H. Tagaras dalyvavimas Europos advokatų sąjungos kiliokviume „Naujos Europos Sąjungos sienos: teisingumo sistemos veiksmingumas ir tinkamumas“ Venecijoje

Glausta organizacinē struktūra

2006 m. gruodžio mėn.

TEISINGUMO TEISMAS

Teisingumo Teismo kontaktai

Teisingumo Teismo kontaktai yra šie:

Europos Bendrijų Teisingumo Teismas

Adresas: L-2925 Luxembourg

Telefonas: (352) 43 03-1

Kanceliarijos teleksas: 2510 CURIA LU

Telegrafo adresas: CURIA

Teisingumo Teismo faksas: (352) 43 03-2600

Spaudos ir informacijos skyriaus faksas: (352) 43 03-2500

Vidaus reikalų skyriaus Dokumentų skelbimo poskyrio faksas: (352) 43 03-2650

Teisingumo Teismo interneto svetainė: www.curia.europa.eu

Europos Bendrijų Teisingumo Teismas

**2006 m. metinis pranešimas — Europos Bendrijų Teisingumo Teismo,
Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo ir Europos Sąjungos tarnautojų teismo
darbų apžvalga**

Liuksemburgas: Europos Bendrijų oficialiųjų leidinių biuras

2007 — 231 p. — 21 x 29,7 cm

Katalogo Nr.: QD-AG-07-001-LT-C

ISBN 92-829-0851-8

ISSN 1830-1916

